د کتاب ځانګړني:

د کتاب نوم: غوره لیکنې

لـیکـوال: شاه محمود میاخېل

کـمـپـــــوز: لیکوال

خپـرنـدوی: شاه محمود میاخېل فرهنګي او ټولنیز مرکز

د پښتۍ ډیـــــزایـن: رحمن الله بهیر

چاپ شـمېر:

چاپ نـېـټـــه : ۱۳۹٦ل / ۲۰۱۷م

چـاپـځـــی :

د چاپ حقوق یې له لیکوال او خپرونکي مرکز سره خوندي دي

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ليکلړ

۱. سريزه ....الف ـ د
۲. د ۲۰۱٦م کال مبارکی...۱
۳. د شهيد نقيب احمد خپلواک په ياد.............................۱
٤. وطن د وطن په خلکو ښه ښکاري.................................۱۳
۵. هر جامه چې عورت پټ وساتي هماغه اسلامي ده.......................۱۴
٦. د کرکټ شل اوريزه لوبې مسابقه نن د زمبابې له هېواد سره...............۱۴
۷. يوه وړه تبصره د اشنا له ټلوېزيون سره زما د مرکې په اړه..............۱۵
۸. د ملک نياز په ياد..۱۷
۹. د شينوارو د بل قومي مشر په کور ځانمرگی بريد......................۱۹
۱۰. قضاوت درووند او سخت کار دی...................................۲۰
۱۱. انساني وحشيان...۲۱
۱۲. ايا دا خبره سمه ده چې مخامخ به د چا ستاينه نه کوې؟.................۲۲
۱۳. د داعش د کسانو معاش به د دوی په درد په اخرت کې....................۲۲
۱٤. ساده ژوند محتاج ژوند ته نه وايي..................................۲۳
۱۵. د الحاج زبير خاکسار شهادت.......................................۲۳
۱٦. د ولس زور د خدای زور دی...۲۴
۱۷. انډيوالي او حکومتداري سره فرق لري.................................۲۵
۱۸. د راتلونکو احتمالي پارلماني ټاکنو لپاره دوه احتمالي ۲٦
۱۹. افغانستان په آسيا کې د ټولو نه وروسته پاتې هېواد لقب ۲۷
۲۰. کا بينه او فيصلې او د جمهور رئيس نه هيله...........................۲۸
۲۱. مننه د ختيځ د مدني ټولنو له ځوانانو.................................۲۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۲. د پرتمين شاه محمود خان مياخېل ستاينغونډې ته..................۳۱
۲۳. دوه عکسونه د دوستانو سره شريکوم..........................۳۴
۲٤. د يويشتمې د جګړې لپاره د شلمې پېړۍ تاکتيکونه....................۳٦
۲۵. د ګوګل په ژباړې کې د پښتو ژبه اضافه کوم.......................٤۱
۲٦. خپل تربوران ويروم...٤۲
۲۷. د مشرانو کار د وطن په ګټه د کادرونو نه مناسبه ګټه..................٤۲
۲۸. د وخت مديريت او د کار د مؤثريت اهميت............................٤۳
۲۹. دا ښايسته ماشوم ووژل شو..٤٤
۳۰. د دوستانو مرسته مې د شهيدانو کورنۍ ته ورسوله........................٤۵
۳۱. د سرکاڼو او وټه پور د يو شمېرانو مشرانو سره..........................٤٦
۳۲. زېرى ٤۷
۳۳. هر سړى پيدا دى خپل خپل کار لره که نه..........................۵۰
۳٤. مننه او کوروداني...۵۰
۳۵. ما ته زما د مشر زوى نايل محمود مياخېل ليک.........................۵٦
۳٦. دشاه محممود د مياخېل فرهنګي مرکز د پرانيستې په پار د يار..........۵۷
۳۷. د ښکلي خبرونو ويبپاڼې ليکنه......................................٦۰
۳۸. د کونړ او لوګر والي صاحبانو د مياخېل فرهنګي مرکز وکوت. ٦۲
۳۹. د ميرزا ماما (ډاکټر کبير ستوري) په ياد..............................٦۵
٤۰. د ننګرهار پوهنتون د رئيس ببرک مياخېل سره ليدنه.....................۷۸
٤۱. په پارلمان کې د کونړ د وکيل سخي مشواڼې عمل غندل....................۸۰
٤۲. عجيبه قضاوتونه په فيسبوک کې ګورم..................................۸۹
٤۳. د کتاب د ورځې په ياد..۹۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

٤٤. منته او کوروداني...٩١
٤٥. د ثور اومه او اتمه...٩٣
٤٦. د یومعصوم ماشوم اختطاف او شهادت...........................٩٦
٤٧. کور وداني او منته، د حاجي صاحب فاروق ساپي نه..........٩٨
٤٨. د پکتیا له فرهنګي ټولنو نه منته ٩٩
٤٩. د لوګرپه ولایت کې د والي حلیم فدایي د کارونو ستاینه..........١٠٥
٥٠. په افغانیت افتخار...١٠٧
٥١. د ځوانانو، متوسطو او زړو ترمنځ باید تړاو موجود وي..........١٠٨
٥٢. الله تعالی انسان ته څومره عقل ورکړی دی..........................١٠٩
٥٣. په لندن کې د جمهور رئیس غني په وړاندې مظاهرې..........١١٦
٥٤. زما لور او زوم دواړه د پوهنتون نه فارغ شول..........................١١٨
٥٥. د طلوع ټلویزیون د تور او سپین په پروګرام کې د حکومت............ ١١٩
٥٦. . د دایکندې د وکیل اسدالله سعادتي مرکه..........................١٢٠
٥٧. د قانون د حاکمیت نشتون د افغانستان د سقوط نخښه ده..........١٢١
٥٨. په پېچ دره کې توره شپه...١٢٢
٥٩. د کونړ د روغتون حالت...١٢٣
٦٠. پاکستان همېشه منکر وي چې د طالبانو حمایت کوي..........١٢٥
٦١. د مدني ټولنې جنګسالاران...١٢٦
٦٢. هدف مو نه دی ټاکلی اما مبارزه کوو..........................١٢٧
٦٣. له کلي ووځه؛ خو له نرخه مه وځه..١٢٨
٦٤. Peers pressure یا د ملګرو فشار او یوه هیله..........................١٢٩
٦٥. پیشو تر هغه وي شېخه چې په غوښه نه وي پېښه..........................١٣١

(c) ketabton.com: The Digital Library

٦٦. موږ په ټولنه کې د ګلونو ګلدستې ته اړتیا لرو.........۱۳۲
٦٧. پښتو نړیواله ورځ.........۱۳۳
٦٨. د فیسبوک د مخترع مارک زوکربرګ مصاحبه.........۱۳۴
٦٩. د نورو د ښو تجربو نه باید زده کړو.........۱۳۶
٧٠. د صحي کنارابونو اوتشنابونو انقلاب ته اړتیا ده.........۱۴۰
٧١. ګاونډې هېواد ته د افغاني مهاجرو په وړاندې داسې بې رحمه.........۱۴۲
٧٢. د فیسبوک په دوستانو کې چاڼ په کار دی که نه.........۱۴۳
٧٣. د خیالي امنیتي ارګانونو پرسونل او خیالي دولتي مصارفات.........۱۴۵
٧٤. په تورخم کې د افغانستان او پاکستان ترمنځ نښته.........۱۴۹
٧٥. د افغانستان په حالاتو نه لایق پوهېږي او نه نالایق.........۱۵۲
٧٦. ستاسې څه فیلنګ دی.........۱۵۲
٧٧. د پلار د ورځې په یاد.........۱۵۳
٧٨. د دفاع نوي وزیر صاحب ته.........۱۵٦
٧٩. لیکل زما قضاوت ستاسې.........۱۵۷
٨٠. ژبه.........۱٦۳
٨١. د افغانې تحلیګرانو په یاد.........۱٦۴
٨٢. داعش تقبیح کول.........۱٦۵
٨٣. خاصه کونړۍ اصطلاح.........۱٦۵
٨٤. د دولتي چارواکو تغییر او تبدیل ته ډېر مه خوشاله کېږئ.........۱٦٦
٨٥. د ملګرو ملتونو د عمومي سرمنشي د خاصو استازو سره.........۱٦۷
٨٦. د جنګ عدم موجودیت د سولې معنی نه لري.........۱٦٨
٨٧. د صحرایي محکمو غندل.........۱٦٩

(c) ketabton.com: The Digital Library

٨٨. د خولې لپاره حجاب په کار ١٦٩
٨٩. د اغېزلي هرڅه په خپل ځان دي.................................١٧٧
٩٠. موږ باید کور جوړ کړو نه ځانونو ته کوټنی..........................١٧٧
٩١. یوه لنډه جمله اوږد تحلیل ته اړتیا لري.............................١٧٨
٩٢. د هویت بحران..١٧٩
٩٣. په وارسا کې د افغانستان سره د ناټو هېوادونو د ملاتړ دوام............١٨٢
٩٤. . د حکومت توصیف او یا په حکومت نیوکه گناه نه ده................١٨٥
٩٥. د وارسا د نظامي مرستو د ژمنو په اړه زموږ وطنداران خفه دي.......١٨٨
٩٦. په فیسبوک کې دعامه ذهنیت معلومول یا نظرسنجي....................١٨٩
٩٧. د جنگ تاوان..١٩٠
٩٨. ولې غربي نړۍ پر مختللې ده...........................،..........١٩٠
٩٩. د انټرنېټ استعمال شیطاني عمل دی او که نه.......................١٩۴
١٠٠. ملکیت د هر چا خپل دی...١٩٦
١٠١. د اکثریت رول په دیموکراسۍ کې......................،..........١٩٧
١٠٢. وایي مطلق قدرت، مطلق فساد رامنځته کوي...........................١٩٩
١٠٣. اکبر پادشاه او بیربل.. ٢٠٠
١٠٤. له مولوي محمد یونس خالص سره مرکه.............................٢٠١
١٠٥. د ټاکنو د تبې لپاره د درد درېیم مسکن فرمان ٢٠٢
١٠٦. ژورنالیزم یا اکټیویزم (Activism)...............................٢٠٣
١٠٧. ایا د امنیتي ارگانونو د منسوبینو وینه د نورو نه کمه ده.............٢٠۴
١٠٨. مابین همه کجا این بیچاره هم کج..................................٢٠۵
١٠٩. په تصمیم نیولو کې عجله...٢٠٦

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۱۰. تر خپلې وسې د قدرت نه سؤ استفاده يا د ځنګل قانون.................۲۰۶
۱۱۱. يا الله ته په دې بعضې ژورنالستانو ورحمېږې!..........................۲۰۷
۱۱۲. د خدای بخښلي کشمېرخان د جنازې په مراسمو يوه لنډه تبصره.........۲۰۸
۱۱۳. د ننګرهار په پوهنتون کې د سولې او کړکيچ د مرکز پرانيسته............۲۱۰
۱۱٤. د مشرانو د کاغذي عکسونو سره عکس اخيستل............................۲۱۲
۱۱۵. وايي مېړه ووژنه خو مېړانه يې مه وژنه(د محمود صيقل په اړه)..........۲۱۴
۱۱٦. په لوګر کې د پاکستان د هليکوپټر سقوط..۲۱۵
۱۱۷. د افغانستان د پيازو صادرات..۲۱۵
۱۱۸. د کونړ ولايت کتاب چاپ ته تيار شو...۲۱٦
۱۱۹. په ننګرهار کې د الشفا تش په نامه روغتون......................................۲۱۷
۱۲۰. د نورو قضاوت...۲۱۹
۱۲۱. د آزادۍ د ورځې په اړه...۲۱۹
۱۲۲. د حکومت سقوط د نظام سقوط دی..۲۲۰
۱۲۳.د آزادۍ د ورځې په مراسمو کې حبيب الله کلکاني عکس لګول........۲۲۴
۱۲٤. پپوليست سياست..۲۲٦
۱۲۵.موږ د دايمي سولې لپاره ډېرې اوږدې مبارزې ته اړتيا لرو.............۲۲٦
۱۲٦.د تېرو څو لسيزو جګړې او د سولې ناکامې هڅې.............................۲۳۱
۱۲۷.د ټاکنو د اصلاحاتو په اړه د افغانستان د کابينې د پريکړې هرکلی...۲۳٦
۱۲۸.ملي سرود ته نه پاڅېدل...۲۳۸
۱۲۹. په اصطلاح د سياسي نخبه ګانو جفا د افغانانو سره.........................۲۳۹
۱۳۰. زما نوی کتاب د چاپ نه راووت..۲٤۰
۱۳۱. د ۲۰۱۰ م کال د پارلمان پرېکړې ته درناوی......................................۲٤۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۳۲. زړه مو د تیرې نه کلک شوی دی..............................۲۴۳
۱۳۳.د رسمي او غیر رسمي سفرونو د تبلیغاتو تر منځ توپیر.................۲۴۵
۱۳٤. د نظام ډولونه د افغانستان ستونزه حل کولی نه شي.....................۲۴۹
۱۳۵.بعضې کسان د خولې له خوا د اسهال په مرض اخته دي...............۲۵۱
۱۳٦.د سولې نړیواله ورځ..۲۵۲
۱۳۷.که غواړې چې ټوپک نه زړه بد کړې نو نخښه ورته لرې کېږده........۲۵۴
۱۳۸.د کونړ ډاډه او انار...۲۵۵
۱۳۹. فرکسوني نهادونه او ستونزې.......................................۲۵۷
۱٤۰. د تراژېډیو د عکسونو خپرولو په اړه یوه لنډه مشوره..................۲۷۲
۱٤۱. د اتفاق او اتحاد ډولونه..۲۷۳
۱٤۲. حکومت او اسلامي حزب سره د سولې د هوکړې لاسلیک.............۲۷۴
۱٤۳.د پیر صاحب سید احمدګېلاني د هلو ځلو نه مننه..................۲۷۵
۱٤٤. د شهید رباني د تلین په غونډه کې د نا مناسبو الفاظو استعمالول...۲۷٦
۱٤۵.ضد او نقیض خبرې...۲۷۹
۱٤٦.افراط او تفریط...۲۸۰
۱٤۷.د ننګرهار د شینوارو ستونزه..۲۸۰
۱٤۸.د ننګرهار د ولایت آوازې...۲۸۱
۱٤۹. د معلم د ورځې په یاد...۲۸۵
۱۵۰. د کونړ د کتاب مخکتنه...۲۸۵
۱۵۱. هم مرداري خوري او هم مکوښه شنډېږي...............................۲۸۸
۱۵۲.د لونګۍ ورځ...۲۸۹
۱۵۳. د ورځو د تجلیلولو لړۍ...۲۹۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۵٤.د مثبت بدلون هلې ځلې د ستایلو دي........................۲۹۲
۱۵۵.لیډرشیپ او مدیریت...۲۹۳
۱۵٦.د عاشورا د ورځې دوه حملې..۲۹۴
۱۵۷.د قدرت د نفوذ یا Authority، مشروعیت...................۲۹۴
۱۵۸.چې گرځې ډېر څه به اورې او گورې؛ تبلیغي حضراتو ته مشوره......۲۹٦
۱۵۹.د بیروکراسۍ ټال چال...۲۹۹
۱٦۰. د مخابراتو د جعلي شبکو عمده غلاوې.........................۳۰۰
۱٦۱. له فیسبوک او یا نورو رسنیو نه زړه مه بدوئ...............۳۰۱
۱٦۲.زما دا نهه بلډیگونه تکمیل شول..................................۳۰۲
۱٦۳.د ماشومان او لویانو ترمنځ توپیر..................................۳۰۳
۱٦٤.ناست په سیاسي چوکیو دي خو فکرونه یې د چریکي...............۳۰۳
۱٦۵.چې باوري نه یاست، د چا مه ښه وایاست ا و مه بد.................۳۰۴
۱٦٦.جگړه به وگټې خوجنگ گټلی نه شې............................۳۰۵
۱٦۷.د لیکلو لنډه مشوره ځوانانو ته......................................۳۰۸
۱٦۸.دوی د بل چا زامن دي...۳۰۸
۱٦۹. شرافت د انسان په علم او ادب دی نه په نسب...................۳۰۹
۱۷۰. عمده تفاوت د حکومت او د مسلحو مخالفینو او تروروستانو ترمنځ....۳۱۰
۱۷۱. د خپلواک په یاد د سولې انستیتوت له خوا د ننبان رسامي وښودل شوه...۳۱۰
۱۷۲.مثبت فکر کول په خپله مؤثریت دی.................................۳۱۳
۱۷۳.ستا په جنت کې دې ژرندې وې..۳۱۴
۱۷٤. شخصي اجنډاوې او که ملي اجنډاوې.............................۳۱۵
۱۷۵.د امریکا د جمهوري ریاست ټاکنې.................................۳۲۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۷۶.د بريالي نوماند کاري برياليتوب او ناکامي د ټاکنو وروسته معلومېږي.. ۳۲۴
۱۷۷.وايي ناراستي د کور نيستي ده..۳۲۵
۱۷۸.احساساتي برخوردونه...۳۲۶
۱۷۹. د بعضې ملکونو د خلکو او مشرانو نه دا مرغان هم هوښيار دي...........۳۲۷
۱۸۰. وزير صاحبانو بودجه شايد د ښې بدې ورځې لپاره ساتلې وي............۳۲۸
۱۸۱. دا زموږ وزيرانواليان، وکيلان، قاضيان ولې دومره سپک شول............۳۲۹
۱۸۲. په واشنګټن کې د افغان سفير ډاکتر حمدالله محب سره کتنه............۳۳۱
۱۸۳.پارلمان په دوه ورځو کې پنځه وزيران سلب اعتماد کړل...............۳۳۲
۱۸٤. په حکومت کې د ټولو نه ستونزمنې دندې کومې دي..................۳۳۳
۱۸۵.ليکل د څه لپاره...۳۳۴
۱۸۶.مرغان هم د ښې هوا نه خوند اخلي...................................۳۳۶
۱۸۷.افغانانو ته کاذب غرور او درواغجن تاريخ پاتې دی........................۳۳۷
۱۸۸.دنيا په امېد خوړل کېږي خو کله د انسان ارمانونه.......................۳۳۹
۱۸۹. شرع ظاهر مني..۳۴۰
۱۹۰. فکري انکشاف او فکري رغونه...۳۴۲
۱۹۱. اول ځان جوړ کړئ بيا خپل کور، کلي او وطن جوړ کړئ..............۳۴۳
۱۹۲. موږ بايد په خپلو ليکنو کې مرچکي کم کړو...............................۳۴۴
۱۹۳.هسې يوه چوټ اندازه پوښتنه...۳۴۵
۱۹٤. د مدير او رهبر ترمنځ فرق...۳۴۹
۱۹۵.د محمد رياض قصه...۳۵۰
۱۹۶. د فيدل کاسترو د ژوند محاسبه يا قضاوت..............................۳۵۱
۱۹۷.خاورې به دا وطن جوړشي چې انجينران يې په دار ځړول کېږي....۳۵۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۹۸. د ځمکې خلکو د خدای په امان........................۳۵۴
۱۹۹. فکر..۳۵۷
۲۰۰. د فیسبوک د مفتیانو د فتوا نه ځان ساتل.................. ۳۵۸
۲۰۱. افغانستان لپاره د ترياژ پروسه په کار ده....................۳۵۸
۲۰۲. هسې یادونه...۳۵۹
۲۰۳.څلور نسله سالمی روزنې ته اړتیا ده.........................۳۶۴
۲۰٤. د ولس او حکومت ترمنځ رابطه او فیسبوکي مبارزه.................۳٦٥
۲۰۵.د یو نظام د بقا لپاره حقوقي او سیاسي مشروعیت دواړه مهم ۳٦٦
۲۰٦.د فیسبوک د لیکنو په اړه دوه نظرونه..............................۳٦۷
۲۰۷.تقرر مرکزي کول ښه کار نه دی.................................۳٦۸
۲۰۸.افغانستان کې پرزې شته خو انجن ترې جوړولی نه شو..................۳۷۰
۲۰۹. په هر قیمت چې وي باید د جنګ مخه ونیول شي........................۳۷۰
۲۱۰. د ویلو او لیکلو ژبه باید ساده او عام فهمه کړو نه سخته.................۳۷۴
۲۱۱. راځئ چې ښه خبرونه د خپلو سیمو سره شریک کړو.....................۲۷۵
۲۱۲. د ځوانانو لپاره د قلم د ښوونیز، ټولنیز او فرهنګي مرکز نه مننه......۳۷۷
۲۱۳.د پرفیکشنستانو قضاوته هم عجیبه غوندې وي..........................۳۷۹
۲۱٤. د وخت او د امکاناتو د مصرف محاسبه همېشه په کار ده...................۳۸۱
۲۱۵.د خپلې سیمې یو بل ښه خبر..۳۸۲
۲۱٦.نیم بسمل مرغه...۳۸۴
۲۱۷.زموږه نړۍ یوه وروسته پاتې نړۍ ده...................................۳۸۵
۲۱۸.د ستونزو د حل لپاره یوه طریقه؛ د مخابراتي شبکو تجربه...........۳۸٦
۲۱۹. ژوند په هرحالت کې ټوله مبارزه ده...................................۳۸۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوره لیکنې

د مطبوعاتو په ډګر کې د ټولنیزو شبکو وده او پراختیا په رښتیا د نه پرتلې یو ستر بدلون دی. په وروستیو کلونو کې یې د نړۍ په ګوټ ګوټ کې د داسې اغیزو شاهدان وو چې د عامو رسنیو له تاثیراتو پورته وو: د لیبیا، مصر، تونس، سوریې، یوکراین او نورو پاخه نظامونه یې یا ړنګ او یا یې په ابدي بحران ککړ کړل. د امریکې په څېر د یو ستر قدرت ولسمشر یې له برکته په کرسۍ کښېناست. دا چې لا به په نړۍ کې د څومره نورو سترو بدلونونو جوګه ګرځي د هر چا په حدس پورې تړلې ده.

د ټولنیزو شبکو ځانګړنه دا ده چې په اسانۍ او بې له عواقبو پکې هر سړی کولای شي چې هم کمره مین واوسي، هم ژورنالست، هم کارشناس، هم سیاستمدار، هم مشر هم کشر هم هر بل څه چې زړه یې وغواړي.

ټولنیزې شبکې که له یوې خوا ګټې لري په دې چې خلک نړدې کوي، د معلوماتو په شریکولو کې چټکتیا راولي، هر وګړی د غږ څښتنوي او داسې نور له بل لوري خپلې ژورې خامیانې هم لري او باعث د سترو ستونزو او بحرانونو ګرځېدلای شي .

په فردي انداز که له یو لوري د شخصیت جوړېدنې یوه وسیله ده له بل لوري د شخصیت وژنې موثره وسله ثابتېدلای شي. په یوه احساساتي خبره له یوه کس څخه په څو شیبو کې اتل جوړوي خو په یوه بله احساساتي

(c) ketabton.com: The Digital Library

غيرمؤثقه خبره له بل څخه ملي غدار. که ښه استعمال شي د ملي وحدت د ټينګښت سبب ګرځي خو د بلې خوا د ملي نفاق هم بهترينه وسيله کېداى شي

د ګران دوست شاه محمود مياخېل د ټولنيزو شبکو ليکنې زما په دې خوښې دي او په لېوالتيا يې لولم چې د ګران هېواد ځانګړي حالت ته په پام کې د ټولنيزو شبکو پورتنيو او نورو حساسو اغېزو ته متوجه دي. که له يو لوري يې په ليکنو کې د پند او ځيرکتيا پيغامونه دي، له بل لوري يې ليکنې د ټولنيزو شبکو لپاره غوره معيارونه او بېلګې دي. نو له دې امله مې څه موده وړاندې ګران ورور مياخېل ته وړانديز وکړ چې خپلې د ټولنيزو شبکو ليکنې دې د يو کتاب په توګه چاپ او عنوان دې يې (غوره ليکنې) کړي. دا چې قدرمن مياخېل صاحب زما د وړانديز مطابق د دې کتاب په چاپ وتوانېد د لا زياتو برياليتوبونو د غوښتنې په خوا کې ورته مبارکى هم وايم او لوستونکو ته په زړه پورې مطالعه غواړم.

په درنښت

حضرت عمر زاخېلوال

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سرخو خبرې:

دا کتاب، غوره ویناوې زما د فیسبوکي لیکنو او بحثونو درېیمه ټولګه ده. د دې نه مخکې لومړنۍ ټولګه د مخکتاب او دویمه د درېیمې زاویې په نومونو چاپ شوې دي. د درېواړو کتابونه نومونه ما د دوستانو سره په مشوره غوره کړي دي. د لومړي کتاب نوم مې د ثناءالله تسل او اسدالله ساحل په مشوره غوره کړ او د دوی دلیل دا و چې د فیسبوک له نوم سره زیات خلک اشنا دي او د لوستونکو به خوښ شي؛ نو په دې توګه د کتاب مخ هم د فیسبوک په شکل ډیزاین شو. د دویم کتاب نوم مې درېیمه زاویه ځکه کېښود چې استاد هجرت الله اختیار راته مشوره راکړه، چې ده د کتاب مسوده په غور سره لوستلې ده او په لیکنو کې افراط او تفریط نشته دی او په ډېرو ځایونو کې د مسایلو په اړه د حل وړاندیزونه هم شوي دي؛ نو که په دې کتاب د درېیمې زاویې نوم کېښودل شي ښه به وي. ما د اختیار صاحب مشوره ومنله او په دویم ټوک مې درېیمه زاویه نوم کېښود. د اختیار صاحب ورور رحمان الله بهیر د کتاب پښتۍ ډیزاین کړه پر پښتۍ درې لاسونه په درې رنګونو کې انځور شوي چې د افغانستان د بیرغ له رنګونو سره شباهت لري. زما د وړاندیز پر اساس یې د لاسونو د غټوالي کچه یا سایزونه شین لاس لوی، ورپس یې سور او تور وړوکی و. له لاسو نه زما تعبیر دا و چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

تور لاسونه همېشه د تشویق او کار کولو مخه نیسي او په پټه د خلکو د پرمختګ مانع ګرځي. د سور لاس خاوندان همېشه د خلکو احساسات راپاروي او خلک تشدد او جنګ ته تشویقوي اما د مسایلو د حل لپاره کومه مشخصه لار نه لري. شین لاس همېشه خلک تشویقوي او د مسایلو د حل لپاره وړاندیزونه او ښودنې هم لري؛ نو کله چې شین لاس په سره او تور لاس غلبه وکړه، په هغه صورت کې به په افغانستان کې ثبات رامنځته شي.

د دې کتاب نوم مې غوره ویناوې ځکه کېښود چې پا کستان کې د افغانستان سفیر او د جمهور رئیس خاص استازي ډاکتر حضرت عمر زاخېلوال صاحب چې زما د ځو لسیزو نږدې ملګری او دوست دی، د پاکستان نه راته د ۲۰۱۶م کال د جولای په اوومه نېټه ایمیل راولېږه او د اختر د مبارکۍ ترځنګ یې راته لیکلي وو، چې:

ورورجانه!

زه ستا پوستونه د فیسبوک له لارې په ډېرې دلچسپۍ او شوق سره لولم او ستاسې لیکنې د الفت صاحب د غوره نثرونو سره شباهت لري او که واضحه ووایم نو ستا لیکنې ډېرې هدفمندې او د افغانستان د ورځنیو مسایلو په اړه برابرې دي. امېد لرم چې د دې لیکنو مجموعه د کتاب په توګه چاپ کړې او که غوره ویناوې نوم پرې کېښېږدې نو ډېر ښه به وي.

که څه هم د ډاکتر صاحب زاخېلوال خپله لورېینه ده چې زما لیکنې یې د الفت صاحب د لیکنو سره تشبه کړي دي خو زه په علمي او ادبې لحاظ د

(c) ketabton.com: The Digital Library

الفت صاحب د شاګردانو په ليکه کې هم نه راځم او د هغه شخصيت ته زه خاص احترام لرم. د دې خبرې يادونه با يد وکړم چې دالفت صاحب غوره نثرونه او د غوره شعرونو ټولګې ما په ابتدائيه ښوونځي کې چې زه په پنځم او شپږم ټولګي کې وم لوستلي و ځکه زما خداى بخښلي پلار دا کتابونه په کور کې درلودل او همېشه به يې چې کله خبرې او يا ويناوي کولى نو د الفت صاحب د نثرونو او شعرونو ذکر به يې همېشه په خپلو خبرو کې کاوه. کله چې زه د دولسم صنف نه خلاص شوم نو د الفت صاحب د غوره نثرونو کتاب مې يو ځل بيا ولوسته او د هغه د ليکنو نقل قول مې په خپلو ليکنو کې پخوا هم کړې دى. نو په دى توګه زما ليکنې د الفت صاحب د ليکنو نه الهام اخيستى او د هغه ليکنې مې ډېرې خوښېږي ځکه عامه فهمه او د افغانستان د اجتماعي ستونزو سره خاص تړاو يې درلوده.

البته د هر وخت ټولنيزې ستونزې سره توپير لري نو ما په خپلو ليکنو کې کوښښ کړى چې د افغانستان روانې ټولنيزې ستونزې په ګوته او د نړيوالو تحولاتو په رڼا کې خپل نظر وړاندې کړم. په دې ليکنو کې کوښښ شوى چې ولس او حکومت دواړه خپلو مسووليتونو ته متوجه شي تر دې چې د افغانستان د ستونزو لپاره مناسبې حل لارې چارې په شريکه ولټول شي. حکومت بې له ولسه او ولس بې له حکومته نه شي کولاى چې خلکو ته خدمت وکړى شي. د افغانستان په ټولنه کې لويه ستونزه دا ده چې هم اشخاص او ډلې او هم دولتي چارواکي او مشران په نيوکو او دوى خپلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستونزو ته په متوجه کولو خفه کېږي او په ډېرو مواردونو کې دوی انتقاد کوونکو ته د دښمن په سترګه ګوري. زه د داسې ليکنو جرأت او ولس او حکومت خپلو ستونزو ته متوجه کول اړين بولم. د ستونزو د حل لپاره لومړنۍ مرحله دا ده چې د ستونزې موجوديت څوک ومني که د ستونزې موجوديت څوک ونه مني نو بيا خود ستونزو لپاره د حل لار هيڅکله نه شي پيدا کېدلی او دې ته د تکذيب يا Denial حالت وايي.

له ۲۰۱۳م کال راپه دې خوا ما د فيسبوک ليکنو ته خاصه توجه درلوده ځکه په سلګونو او حتی په زرګونو دوستانو زما ليکنې خوښې کړي او يا يې تبصري پرې ليکلي دی. د دې دوستانو مثبتې او منفي تبصرې مې هم يو څه دلته رانقل کړې دي او هدف مې دا و، چې موږ بايد د ملي او محلي مسايلو په اړه موضوعاتو کې بې تفاوته پاتې نه شو، د ويناو او نيوکو جرأت بايد ولرو او هم د خلکو د نيوکو په مقابل کې حوصله وښيو، چې د ملي او محلي مسايلو په اړه يو مثبت ډيالوګ ته لاره هواره کړو. داسې بحثونه همېشه په ولسونو کې او په خاصه توګه په ځوانانو کې مثبت فکري تحول رامنځته کوي او د تحمل او انتقاد پذيرۍ روحيه تقويه کوي. که داسې بحثونو ته لاره هواره نه شي او ولس په تيارو کې وساتل شي، نو په دې حالت کې ځوانان هرو مرو د افراط او تفريط لوري ته مخه کوي. دا ليکنې ټولې په ۲۰۱۶م کال کې تاريخ وار د افغانستان د روانو ستونزو او سياسي مسايلو سره په تړاو شوې دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په اخر کې زه د فیسبوک له ټولو هغه دوستانو نه چې په دې بحثونو کې یې برخه اخیستلې او یا یې زه تشویق کړی یم، د زړه له کومې مننه کوم. همدا شان زه د ښاغلي اسدالله ساحل نه مننه کوم چې د دې کتاب په بیا لوستلو سره یې زما د غلطیانو اصلاح کړې ده. زه د ګران رحمن الله بهیر نه مننه کوم چې د دې کتاب په ډیزاین کې یې د تېر په څېر زیار ګاللی دی.
نور ستاسې او د دې لیکنو ترمنځ نه حایل کېږم، امېد دې چې لوستلونکي ترې مثبته ګټه واخلي.

په درنښت

شاه محمود میاخېل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ۲۰۱٦م کال مبارکی:

د جنورۍ لومړی نېټه، ۲۰۱۶م کال، ویرجینیا، امریکا

د ۲۰۱۶م نوي کال د پیل مبارکي ټولو دوستانو ته وړاندې کوم. په افغانستان او په ټوله نړۍ کې د سولې او سوکالۍ په هیله!

ارامي او سوله د انسانانو په خپل لاس کې ده، چې ښنګه د ځانونو لپاره د سکون فضا جوړه کړي. مسلمانان خو باید دا ایت شریف هیڅکله له یاده ونه باسي که په خپل ځان کې تغییر رانه ولئ نو الله تعالی هم ستاسې په حالت کې تغییر نه راولي: (اِنَّ اللّٰہَ لا یغیر ما بِقَومٍ حَتّیَ یغَیروا ما بِاَنفُسِهِم).

د شهید نقیب احمد خپلواک په یاد:

۶ د سپتمبر ۲۰۱۶م کال، کابل

د ۲۰۱۴م کال د اکتوبر په شپاړسمه، په امریکا کې د متحده ایالاتو د سولې انستیټوټ د ټکنالوژۍ د روان بهیر د رابرسېره کولو په موخه یو کنفرنس جوړ کړی و، په دې بحث کېده چې، د افغانستان په

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولسواکۍ کې د ټولنیزو رسنیو او ټکنالوژي اغېزې او تاثیرات څه دي.
(TECH RISING: THE INFLUENCE OF SOCIAL MEDIA AND NEW TECHNOLOGIES IN AFGHANISTAN'S DEMOCRACY)

دغه کنفرانس ته له افغانستان څخه هم یو شمېر د سوشل مېډیا فعالین، د سیاسي علومو استادان او د مدني ټولنو غړي دعوت شوي وو. سهار چې کنفرانس ته لاړم، په دریغ راسره پنځه نور افغانان: ایمیل پسرلی، رحیم الله بشارت، مجید قرار، حبیب خان توتاخېل، ښایسته سعادت لامع او یو ښکلی ځوان نقیب احمد خپلواک ملګري شول. توتاخېل او خپلواک ما له دې د مخه نه پېژندل او په لومړي ځل ورسره دلته معرفي شوم. کنفرانس کې موږ هر یو په خپل وار په افغانستان کې د سوشل مېډیا د استعمال په پراخېدو، او د ځوانې ولسواکۍ په غوړېدا کې یې پر اهمیت خبرې وکړې. د کنفرانس نه وروسته ما دې ځوانانو ته د افغانانو له دود او دستور سره سم ست سلا وکړه، چې ما سره د ماښام لپاره مېلمانه شي. دوی زړه نا زړه وو، خو زه خبر شوم چې دوی له هغه هوټل نه چې پکې اوسېږي، وځي او ځانته بل ځای لټوي، نو ما ورته وویل چې بل ځای دې نه نیسي او ما ته څه ستونزه نشته، ځکه چې موږ څو کوره نږدې سره اوسېږو او یو کور تاسې ته خالي کولی شو. له ډېر اصرار نه وروسته دوی ومنله، خو ویې ویل، چې خپلواک سبا ته وختي پرواز لري او دا بل ښه دلیل و، چې باید له ماسره مېلمانه شوي وای ځکه چې زموږ کور د واشنګټن ډالاس

(c) ketabton.com: The Digital Library

هوايي ډګر ته نږدې دی او کولی مو شول چې سهار مهال خپلواک صاحب په اسانۍ هوايي ډګر ته ورسوو.

بالاخره تصميم په دې شو چې دوی زماسره لاړ شي، موږ ورته زما د زوی ضيا مياخېل کور خالي کړ. زه د شپې تر يوه وخته له دوی سره پاتې شوم، بيا ترې کورته راغلم او ضيا ورسره هماغلته و. سهار چې ورغلم، ويې ويل چې د خپلواک نه پرواز تللی و او بيا په ډېر تکليف ورته دوی په بل پرواز کې ځای پيدا کړ. د دې لنډې څو ساعته ليدنې وروسته، د خپلواک څېره او خبرې زما په فکر کې ډېرې پاتې نه شوې او بيا مو سره په لنډ وخت کې ليدل هم ونه شول.

تېر کال د جون په مياشت کې موږ د کابل په دفتر کې يو څه تغييرات راوستل او د قانون د حاکميت د برخې لپاره مو يو پوست اعلان کړ. د دې پوسټ لپاره مو داسې کس په کار و، چې هم د حقوقو په رشته کې ښه تعليم او تجربه ولري او هم د ادارې او مديريت په برخه کې پوهه او وړتيا ولري. دغه پوست ته د سلهاو کسانو په منځ کې يو هم خدای بخښلی نقيب احمد خپلواک خپل اسناد راستولي وو او لنډ ليسټ (شارټ ليسټ) ته يې هم نوم ختلی و. دا به مبالغه نه وياو زما د دفتر د پروګرام ټول کار کوونکي راسره ښايي دا تصديق کړي چې ما تل ټول کسان د يوې رنې پروسې په ترڅ کې نيولي دي او دا توپير مې نه دی کړی چې څوک د کوم ځای دی او کوم قوم پورې تړاو لري. زه شخصاً د قوم او سمت په بنياد د کارکوونکو د ګمارنې سخت مخالف يم. خدای دې وکړي چې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوه دفتر کې ټول کارکوونکي يوازې د يوه قوم وي، خو بايد د ظوابطو او رڼې پروسې په بنسټ راغلي وي، نه د روابطو او قانون ماتونې په صورت کې.

په اخره کې ما هم د نهايي نوماندانو سره د انټرويو په پينل کې برخه واخيستله او د شهيد نقيب احمد خپلواک سره مو انټرويو وکړه. اوس هغه وخت تېر دی خو ده زموږ د پينل ټول غړي په دې قانع کړل چې ولې ده دغه پوست ته اپلای کړې او د دې قابليت لري چې د متحده ايالاتو د سولې د انستيتوت د پرواګرام منيجر په توګه کار وکړي. د پينل ګډونوالو د رايو په اتفاق سره دی د دغه پوست لپاره وټاکه او يو څه تخنيکي ستونزې وې چې څنګه خپل تدريس ته هم دوام ورکړي او هم زموږ سره کار وکړي. خو هغه مو هم حل کړې او ده ته مو د دندې رسمي غوښتنليک واستولو. خدای شاهد دې چې تر دې دمه دی زما له ياد وتلی و چې ګوندې دی ما په واشنګټن کې ليدلی و او کېدای شي چې دا به زما بې توجهي او يا د فکر زوړوالی وي خو ده راته وويل چې ما او تا خو واشنګټن کې سره ليدلي و. ده د ۲۰۱۵ م کال د جولای په ۲۴مه زموږ سره کار پيل کړ او د هماغو لومړيو ورځو نه يې په ډېر صداقت سره د دفتر د ټولو ملګرو سره ډېر ښه روابط جوړ کړل او دا يې وښودله چې د مديريت او ادارې ښه استعداد لري او هم په حقوقي مسايلو ډېر وارد او پوه دی او د ټولو ملګرو او همکارانو په زړونو کې يې يو خاص ځای پيدا کړ. دی د متحده ايالاتو د سولې په انستيټوت کې د کار کولو نه سخت

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوشاله و او همېشه به یې ماته ویل چې ده په امریکا کې د افغانستان په سفارت کې انټرنشپ کاوه نو دا یې ارزو وه چې باید په یو تحقیقاتي مرکز کې کار وکړي ترڅو د تحقیق او پالیسي په ساحه کې تجربه حاصله کړي او دا به د ده په راتلونکې ژوند کې مهم رول ولوبوي.

د ۲۰۱۶م کال د جنورۍ په میاشت کې موږ بیا د خپلو دوه نورو همکارانو، حمیدالله ناطق او پوپل حبیبي سره واشنګټن ته د خپل دفتر کلنۍ غونډې ته لاړو او ما دوی ته وویل چې که تاسې یو څو ورځې هلته د کنفرانس نه د مخه او یا وروسته پاتې کېږئ نو زما سره اوسېدلی شئ او څه ستونزه نشته دی. دوی هلته دوه شپې د کنفرانس نه د مخه زموږ په کور کې پاتې شول او زما د زامنو سره یې خاص ملګرتوب پیدا شو او ټول د ده د پوهې، انسانیت، ادب او په پراخه ټنډه د خبرو او بحث نه ډېر متاثره شول. د کنفرانس نه وروسته دوی بېرته افغانستان ته راغلل. په تېر څه د پاسه یوه کال کې د شهید نقیب احمد خپلواک او زموږ د دفتر د ملګرو او همکارانو تر منځ صمیمیت د یوې ورځې نه تر بلې پورې زیاتېده او ده د ټولو په زړونو کې خاص ځای پیدا کړ.

څو میاشتې د مخه د ده نیا وفات شوې وه ا و زه د دوی کور ته لومړی ځل د دعا لپاره لاړم چې دوی ختم کړی و او د ده پلار ښارنوال صاحب بشیر احمد مو د لومړي ځل لپاره ولیده. دا چې ده خپل پلار او کورنۍ ته زما په اړه ډېر توصیفونه کړي و نو د ډوډۍ خوړولو په وخت یې پلار راته د اخلاص په درلودلو سره وویل چې زه د نقیب نه بل هیڅ څه طمعه نه لرم

(c) ketabton.com: The Digital Library

او ډېر زمونږ خيال ساتي خو په يوه ځيز ترې خفه يم چې دی ولې واده نه کوي او ته ورته بايد ووايې چې هرو مرو بايد چېرته چې د ده خوښه وي او هرڅوک يې چې خوښه وي، زه ورسره موافق يم خو دی بايد هرو مرو واده وکړي. ما ورته وويل چې څارنوال صاحب دا ستا خبره سمه ده او موږ به دا تشويق کړوچې کوژده او واده وکړي. نقيب هم د تل په څېر ازاده مسکا وکړه او هيڅ يې ونه ويل.

د روژې نه د مخه په امريکې کې وم چې خپلواک راته ايميل راولېږه، ليکلي يې وو چې، دی غواړي د بين الملي حقوقو په څانگه کې اکسفورد پوهنتون کې د بلې ماسترۍ لپاره داخله وکړي ستاسې مشوره غواړم؟ ما ورته وويل چې زه همېشه په دې خوشالېږم چې زما د د فتر همکارانو ته د تعليم او تحصيل لاره هواره شي او زه موافق يم. په اکسفورد پوهنتون کې داخله اسانه کار نه دی او بالاخره ما هم ورته يو تصديق وليکه او په دغه رقابتي پروگرام کې دی قبول شو او د سپتمبر په مياشت کې د ده سبقونه پيل کېدل چې کال کې يوه مياشت يې بايد هلته تېره کړې وای، خو ژوند ورسره ياری ونه کړه د ده دا ارمان نيمگړی پاتې شو.

د اگست په ۲۴مه نېټه چې د افغانستان په امريکايي پوهنتون باندې حمله کېږي، زمونږ غرمه سره شريکه وه او د غرمي ډوډۍ په وخت کې ما وويل چې په چين کې د يو داسې ډايناسور اسکليټ کشف شوی دی، چې وايي وزرې يې درلودې او الوتل يې کولی شو. د همدې خبرې نه د خلقت يا Creation Theory په تيوری بحث پيل شو او هر چا په خپل انداز

(c) ketabton.com: The Digital Library

نظر ورکاوه خو خدای بخښلي خپلواک په دې اړه دومره ښه معلومات درلودل چې هم يې د دين له پلوه او هم يې د ساينسي علومو په رڼا کې ډېر ښه بحث وکړ. په همدې ورځ ماسپښين شهيد خپلواک او عزت الله وقار زما دفتر ته دوه ځلې راغلل او مشوره يې غوښتله چې غواړي د راتلونکې سه شنبې په ورځ د جلال آباد ښار په سپين غر هوټل کې د قانون د حاکميت د شبکې په اړه يوه غونډه جوړه کړي؛ نو ما ورته وويل چې هلته يې مه جوړوئ او د امنيت له پلوه به دا ښه وي چې د ښاروالۍ مېلمستون د کنفرانس په خونه کې دا غونډه جوړه کړئ. دی بيا راغی او راته يې وويل چې د ښاروالۍ مېلمستون ۱۵۰۰۰ افغاني غواړي او يو شرط يې دا دی که په همدې ورځ د ولايت مقام دا خونه په کار وه؛ نو بيا شايد موږ ته د غونډې اجازه رانه کړي. ما ورته وويل که پيسي د دولت حساب ته ځي نو ښه خبره ده او که د دولت حساب ته نه ځي نو مه يې ورکوه او زه به د والي صاحب او يا د ولايت د معاون گرديوال صاحب سره وغږېږم او څه ستونزه به نه وي. دا زما د ده سره اخري ديدن او خبرې وي.

په همدې ورځ زه لږ مريض وم او د معمول په خلاف وختي تقريباً درې بجې کورته لاړوم چې استراحت وکړم. د ماښام د لمانځه نه وروسته د مزل لپاره له کوره ووتلم چې زما زوی، ضيا د امريکا نه راته تليفون وکړ چې که زه د ډاکتر فريد ثمين سره تماس ونيسم او که څه مرسته وکړی شم نو ښه به وي، ځکه د هغه مېرمن چې په امريکې کې ده سخته په تشويش کې ده. ما ورته وويل چې ولې په تشويش کې ده؟ ده راته وويل چې ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبر نه یې چې د افغانستان په امریکایي پوهنتون باندې جګړه روانه ده. سمدلاسه مې مزل پرېښوده، کور ته راغلم او د خپلو ملګرو او همکارانو او په امریکایې پوهنتون کې د نورو دوستانو او خپلوانو تلیفونو ته مې د زنګونو وهل پیل کړل.

د ډاکتر ثمین، نقیب خپلواک او صدیق الله رښتیا چې درې واړو هلته درس ورکاوه، د دوی تلیفونو کار نه ورکاوه او بند وو. زما د ترور زوی، هنر عمرزي چې هلته درس وایه بالاخره تلیفون اوچت کړ او ویې ویل چې دوی یو شمېر زیات استادان او محصلین په لومړی مرحله کې د شا د دروازي له لارې راووتل او جګړه روانه ده. د کابل د قوماندانۍ عملیاتي مرستیال، جنرال ګل اغا روحاني ته مې زنګ وواهه، ده راته وویل چې تروررستان داخل د پوهنتون محوطې ته ننوتلي دي او جګړه روانه ده او تلفات هم شته دی.

زما د دفتر همکارانو اطمینان راکړ چې صدیق الله رښتیا په پوهنتون کې نشته او د هند سفارت ته په همدې ورځې د ویزې اخیستلو لپاره تللی دی او د نقیب احمد خپلواک نه یې د تللو اجازه اخیستې ده. زما د زوی باجه حاجي افضل چې هم هلته درس وایي تلیفون یې کار نه کاوه خو بالاخره هغه هم پیدا شو چې د دېوال نه یې ځان اچولی و او ملا یې خوږه شوې وه او هم یې په اغزن مزي لاسونه زخمي شوي وو، په روغتون کې و خو وضعیت یې ښه و. همدا شان د خپل دفتر همکارانو ته مې وویل چې د نقیب د کورنۍ سره اړیکه ونیسي که هغوی سره یې تماس نیولی وي. د

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپې په اتو بجو او اته ويشت دقيقو مې خپلواک ته مسيج ولېږه که هر وخت دې فرصت پيداکړ نو موږ ته خپل احوال راولېږه خو دا فرصت په لاس ورنغي. د نقيب ورور اسرار احمد په کابل کې و او هغه هم د نقيب د يو نږدې ملګري شکيب سره هلې ځلې کولې چې د نقيب په اړه څه معلومات ترلاسه کړي. دوی زما د همکارانو سره په مسلسله توګه ټوله شپه په اړيکه کې وو ځکه د پوهنتون سره نږدې د عملياتو ساحې ته نږدې د ورتګ اجازه نه وه.

جګړه چې څومره اوږدېدله هماغومره زموږ تشويش اضافه کېده او رنګ په رنګ اوازې مو اورېدلې. تقريباً د شپې دوه بجې ډاکتر ثمين وکړای شول چې د پوهنتون نه راووځي او په ټويټر کې يې د خپل صحت پيغام وليکه نو ما ورنه د نقيب پوښتنه وکړه چې هغه دې ليدلې دی او که نه؟ ده راته وويل چې ماښام يې ليدلی و چې په خپل صنف کې يې محصلينو ته درس ورکاوه او د هغې نه وروسته يې نه دی ليدلی. زما تشويش دقيقه په دقيقه زياتېده. زما د دفتر همکارانو يوسف کارګر، طارق احمد او يو شمېر ساتونکو او ما ټوله شپه په ويښه تېره کړه او ساعت په ساعت به مو د کابل قومندانۍ سره اړيکه نيوله او هم دوی اکثره روغتونونه لټول که چېرې زخمي شوی وي، نو شايد چې په کوم روغتون کې يې پيدا کړو. د شپې په نيمايي کې يو لست خپور شو چې اولس کسه زخميان ايمرجنسي روغتون ته انتقال شوي او د يو کس نوم نقيب دی. که څه هم د دغه ټپي شوی کس د پلار نوم د نقيب د پلار د نوم سره توپير درلوده خو ما بيا هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپلو همکارانو ته وویل چې تاسې لاړ شي او پوره معلومات یې وکړئ. دغه ټپي شوی نقیب د لوګر اوسېدونکی و او زموږ هیله بیا په ناهیلۍ بدله شوه. د استقلال، وزیر اکبرخان، ابن سینا، ایمرجنسي او د شهید داود خان څلور سوه بستریز روغتونونه ټول دوی ولیدل او نقیب یې د شهیدانو او ټپیانو په منځ کې پیدا نه کړ.

سهار شو او د لمانځه نه وروسته، پنځه بجې راته جنرال ګل اغا خان تلیفون وکړ چې جګړه ختمه شوله او هغه څوک چې دننه بند پاتې وو، اوس راوځي نو تاسې هم هلته د پوهنتون په دروازه کې انتظار وکړئ چې ګوندې نقیب هم راووځي. اسرار احمد، کارګر او طارق هلته منتظر وو خو تر پنځو بجو او پنځه څلوېښت دقیقو پورې یو یو کس راوت خو نقیب د دوی په منځ کې نه و. هماغه و چې په شپږو بجو د سهار مې بیا د دوی سره اړیکه ونیوله او دوی راته وویل چې په تېرو پنځلسو دقیقو کې هیڅوک نه دي راوتلي او د نقیب څه پته نه لګېږي. ما بیا جنرال ګل اغا خان ته تلیفون وکړ چې د پوهنتون په داخل کې ایا مړي او ټپیان شته دی او که نه؟ هغه راته وویل چې نه ټول مړي او ټپیان روغتونو ته انتقال شوي دي او هیڅوک پاتې نه دي. ما ورته وویل چې نه په داخل کې څوک پاتې دي او نه دې په روغتونو کې شته دی؛ نو د ده مړی او ژوندی څه شو؟ ده راته وویل چې یو څو دقیقې وخت باید ده ورکړم چې پوره معلومات حاصل کړي، بیا به ما ته احوال راکړي. تقریباً د لس دقیقو نه وروسته یې راته تلیفون وکړ چې دوی یو څه شهیدان د عدلي طب خانګي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته لېږلي دي او که هلته يې هم لټه وکړئ نو ښه به وي. هماغه و چې کارګر او طارق ته مې وويل چې تاسې د کابل عدلي طب څانګي ته لاړ شئ او هلته يې معلومات وکړئ. دوی د اسرار سره هلته لاړل او د لږ ځنډ نه وروسته يې راته وويل چې نقيب شيهد شوی او جسد يې په عدلي طب کې پروت دی.

د نقيب احمد خپلواک د شهادت غږ زما په سينه د خنجر ګوزار و او بېدريغه مې کړيکې کړې او سمدلاسه مې د عدلي طب په لوري حرکت وکړ. د امنيتي ستونزو لپاره د عدلي طب په لوري د موټرو تګ او راتګ او هم عدلي طب ته د ننوتو اجازه نه وه خو دا چې جنرال ګل اغا زما د ورتګ خبر دوی ته ورکړی وه او د کورنيو چارو وزارت کې د پخواني معينيت لپاره زما موټرو ته يې اجازه ورکړه او عدلي طب ته داخل شوم. اسرار او زما د فتر همکارانو په غېږ کې کلک ونيولم او خپل زړه مو په ژړا ښه سترې کړ. د عدلي طب زېر زميني ته داخل شوم چې د د دوه تروورستانو جسدونه په لاره کې پراته و او د خدای بخښلي شهيد نقيب احمد خپلواک جسد په تذکره پروت و چې ټول وجود يې په وينو ککړ و او نور جسدونه هم هلته و. ما خپلو همکارانو او د عدلي طب مسوولينو ته وويل چې نور ځوک دننه مه پرېږدئ چې د نقيب په وينو کې ککړ جسد په دی شکل وګوري او د عدلي طب مسوولينو ته مې وويل که همدلته ده ته غسل او کفن ورکړل شي او په تابوت کې کېښودل شي؛ نو ښه به وي. د هغوی دې هم کور ودان وي، همداسې يې وکړل او د نقيب

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنازه مو سهار په لس نيمو بجو د دوستانو، خپلوانو او زما د دفتر د همکارانو په مرسته د عدلي طب نه واخيستله او د جلال آباد په لور مو حرکت وکړ. جنازه مو جلال آباد ښار سره نږدې د شهيد نقيب کلي قاسم آباد سيمې د بحرآباد کلي ته يوړه. هلته په سلهاو کسانو د جنازې د رسېدو انتظار کاوه او د جنازي په ليدو، په سلهاو کسانو د نقيب خپلوانو، ملگرو او دوستانو د زړه او د سترگو نه د وينو اوښکې روانې وې او د ټولو زړونه يې د تل لپاره زخمي کړل. جنازه په څلور بجو د دوی په پلرنۍ هديره کې خاوروته وسپارل شوه او ټولو د ده په حميده اخلاقو، تواضع او علميت شاهدي ورکوله.

د دې صحنې يادول اسانه کار دی خو د دغه لوی غم ليدل او د هغه د قلم په ژبه ليکل اسانه کار نه دی. په تېرو څو لسيزو کې زما ورونه شهيدان شوي او مړه شوي دي؛ خو د نقيب شهادت زه د هغوی د مرگ نه هم زيات وځورولم دا ځکه چې دی ځوان و، قاري د قرآن او ديني عالم و، په سياسي او حقوقي علومو کې يې د ماسټرۍ ترکچې زده کړې کړې وې. د پوهنتون استاد و، سولې او د قانون د حاکميت په ساحه کې يې کار کاوه او د افغانستان راتلونکی و. د خپل ژوند د ۳۱ کلونو نه يې ۲۶کاله په تعليم او تدريس تېر کړل او ډېر ډېر ارمانونه او پلانونه يې درلودل. خو د ده او همدا شان د نورو هغه کسانو ارمانونه په همدې شپه د وحشي تروروستانو له لاسه له خاورو سره خاورې شول. دی واقعاً شهيد دې، د خپل او نورو د ژوند د بهترۍ له ډېرو ارمانونو سره له دې دنيا نه لاړ، خو د

(c) ketabton.com: The Digital Library

شهادت دغه له درده ډکې خاطرې او د ده مسکا لکه چې په دې عکس کې يې ګورئ، د تل لپاره به زما په زړه کې پاتې وي. الله تعالی دې هغه وبخښي او د هغه کورنۍ او دوستانو ته دې الله تعالی جميل صبر ورکړي.

انا لله و انا الله راجعون.

دا پورته ليکنه د پژواک خبري آژانس هم خپره کړې ده: goo.gl/ynX۱sr

وطن د وطن په خلکو ښه ښکاري:

۲۶ جولای ۲۰۱۶م کال، کابل

دا ادعا ډېر پخه او په افتخار سره کوو چې وطن زموږ مور ده او موږ افغانانو ته خپل وطن د بل هرچا نه ډېر ګران دی خو زما په اند زموږ په دې ادعا کې ډېره زياته مبالغه او تناقض شته دی. د پوهاند ډاکتر بهاؤالدين مجروح د مور شعر که واورئ نو بيا به په ژړا شئ چې له وطن مور سره موږ څومره جفا کړې ده!

https://www.youtube.com/watch?v=pbptf۲LZjbI

که چا ته وطن د مور حيثيت ولري؛ نو د مور بچي ډېر خواره وي ولو که خفه سره خفه هم وي، په مرګ يې نه پېرزو کېږي، په درد او غم يې نه خوشالېږي او که باعزته او ښه ژوند ولري نو د مور په بچو سرې افتخار هم کوي.

که زموږ دا ادعا سمه وي چې وطن موږ ته د مور حيثيت لري نو د وطن خلک بايد موږ ته هم بې له استثنا، ژبې او سمت هم ګران وي. دا نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شي کېدلی چې وطن درته ګران دی خو د وطن د بچو په مرګ، توهین، تحقیر، دربدرۍ او ذلت باندې خوشاله کېږې. ځکه وطن بې له خلکو وطن نه دی بلکې هسې غرونه، سیندونه، دشتې او ځنګلونه دي. وطن د وطن په خلکو ښه ښکاري. راځئ چې له یو بل سره مینه وکړو له یو بل باید نفرت او کرکه ونه کړو.

هر جامه چې عورت پټ وساتي هماغه اسلامي جامه ده:

د جنورۍ دویمه نېټه، کال ۲۰۱۶م، ویرجنیا، امریکا

هر ملک ځانته جلا جلا جامې او رواجونه لري او هیڅ داسې جامې نشته چې موږ هغه جامو ته اسلامي جامې ووایو. موږ فکر کوو چې د عربانو اوږد لباس او یا د ښځو تور حجاب اسلامي جامه ده. داسې نه ده دا د عربانو د کلتور او د جامو د اغوستلو د رواج برخه ده. د اسلام له نقطه نظره د عورت پټول مهم دي چې عورت ښځو او نرانو لپاره تعریف شوی دی.

د کرکټ شل اوریزه لوبې مسابقه نن د زمبابې له هېواد سره:

د جنوري لسمه نېټه، کال ۲۰۱۵م، ویرجینیا، امریکا

خپل کارونه مو پرېښودل د کرکټ لوبې ته ناست یم دعا به کوو چې افغانستان دا لوبه بیا وګټي. که د کرکټ او تبلیغي جماعت کارونو زور واخیست، ان شاالله افغانستان کې به د کارموندنې هلو ځلو ته هیڅ

(c) ketabton.com: The Digital Library

ضرورت نه وي او ټول ولس به مصروفه وي. د دين او دنيا لپاره همدا دوه کارونه اکتفا کوي. د افغانستان د هوساينې په هيله.

يوه وړه تبصره د اشنا له ټلوېزيون سره زما د مرکې په اړه:

د جنوري ۱۵مه نېټه، کال ۲۰۱۶م، ويرجينيا

د جنوري په ديارلسمه نېټه ما د امريکا له اشنا د ټلوېزيون يوه مرکه سره وکړه چې د اولس زرو نه زياتو کسانو دا مرکه د فيسبوک له لارې ليدلې وه او په لس ګونو کسانو شريکه کړې وه خو يو څو محدودو نا معلومو کسانو چې جعلي اکاونټونه لري او حتی ځينې يې د ښځو په نامه هم دي، يو څه منفي تبصرې درلودې او دا ډېر يې د استخباراتو له خوا موظف کسان دي چې جعلي اکاونټونه لري او همېشه غواړي چې د افغانستان او د هغو افغانانو پرضد چې وطن ته متعهد دي، تخريب وکړي نو د وطنوالو د اګاهي لپاره غواړم چې دا لاندې تبصره د خپل فيسبوک په صفحه پوست کړم:

دوه ورځې د مخه ما د اشنا ټلوېزيون سره مرکه درلوده او د نطاقې پوښتنه دا وه چې د امريکا جمهور رئيس د کانګرس ته د وينا پرمهال يو ځل د افغانستان نوم ياد کړ حال دا چې کانګرس ته په تېرو څو کلونو کې يې په خپله کلنۍ بيانيه کې د افغانستان نوم څو څو ځلې ياد کړی و نو داسې معلومېږي چې د تېر کلونو په پرتله د امريکا توجه افغانستان ته لږه شوې ده؛ نو دا مسئله څنګه ارزوئ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

اول خو په مطبوعاتي مرکه کې خبرپال ته نشي ويلی چې دا پوښتنه له ما نه وکړه او يا دا پوښتنه مه کوه. زما ځواب ډېر واضح و چې کله د امريکا توجه په تېرو ۱۵ کلونو کې افغانستان ته زياته وه هم افغانستان مشکلات درلودل او که توجه کمه وي هم به افغانستان مشکلات ولري ځکه تر څو چې افغانانو په خپله د خپل ځان لپاره کارنه ونه کړي او حکومت داری ښه شوي نه وي د افغانستان ستونزې به همداسې روانې وي او دا سلسله د تېرو درې څلور لسيزو نه راپه دې خوا روانه ده.

دغه مرکه تقريباً د ۱۷ زره کسانو له خوا د فيسبوک له لارې ليدل شوې ده خو د ۱۷ زره کسانو نه لس پنځلس کسانو نظرونه ډېر زما او زما د مرکې په اړه منفي وو، چې اکثره دغه کسان زه نه پېژنم او شايد ما هم سم ونه پېژني خو دا کسان په بهرنيو استخباراتو پورې اړه لري او جعلي اکاونټونه لري او همېشه غواړي چې سمه خبره کږه کړي او په عين حال کې شخصيت کشي هم وکړي. که په ۱۷ زره ليدونکو کې د محدودو کسانو منفي نظرونه چندان مهم هم نه دي او چې يو څه مخالف ونه لري نو بياخو به هر څه سم وي.

دا مسئله مې ځکه پوست کړه چې اول تاسې زما په خبرو کې وګورئ چې کومه خبره ما سمه نه ده کړې. زه په دې پوه نه شوم چې د دې جعلي اکاونټونو د اشخاصوهدف څه دی؟ ايا دوی غواړي چې امريکا يا نور هېوادونه دې په افغانستان کې مداخله ولري او هغه هم د دوی له لارې؟ دويمه خبره دا ده چې د افغانستان د ګټو او منافعو پر ضد څومره منظم کار

(c) ketabton.com: The Digital Library

د افغانستان د دښمنانو له خوا روان دی او دې ته باید زموږ افغانان که په حکومت کې دي او که بهر باید متوجه اوسي. هغه مشهور متل دی چې د یوځو کسانو په خوله سیند نه مرداریږي.

د ملک نیاز په یاد:

انالله و انا الله راجعون

د جنوري ۱۵ مه نېټه، کال ۲۰۱۶م، ویرجینا، امریکا

په ډېر خواشینۍ سره د فیسبوک له لارې خبر شوم چې د ننګرهار او خاصتاً د شینوارو د سیمې مشهور مشر، د جرګو او مرکو سړی چې همېشه یې د خپل ولس اواز اوچت ساتلی و، ملک نیاز اکا د دې فاني دنیا سره خدای په اماني وکړه. د نوموړي مړینه نه یوازې د هغه د کورنۍ او دوستانو لپاره بلکې د مشرقي او افغانستان د ولس لپاره یوه لویه ضایعه ده. ملک نیاز د خپل ولس همېشه ملاتړ کړی او د افغانستان د دښمنانو په مقابل کې همېشه کلک ولاړ قومي مشر و. مرحوم ملک نیاز چل او ول یاد نه و او همېشه به یې خپله خبره بې له ویرې دولتي مشرانو ته د جمهور رئیس نه نیولې تر کښته چارواکو پورې په ډېره زړورتیا کوله. متاسفانه موږ همېشه مړي ستایو خو ما د ملک نیاز سره د هغه په ژوند هم نږدې اړیکي درلودې او یو ارمان مې پاتې شو چې زما اراده وه چې د ملک نیاز اکا سره به څو ساعتونه تېروم او د باجوړ د تاریخي جګړې په اړه به د دې نه معلومات اخلم. ملک نیاز په دغه جګړه کې برخه درلوده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ۲۰۱۰م کال کې ملک نياز او د مشرقي نور سپين ږيري مشورتې لويې جرگه ته راغلي وو او زه هم د کونړ ولايت له خوا د دغې جرگې غړی وم نو ما د ملک نياز او د شينوارو د نورو سپين ږيرو سره ډېري ښې مرکې وکړې او زياتره د شپې له خوا به زما کور ته چې د لويې جرگې له خېمې سره نږدې و، تللو او هلته به مو گپ شپ سره لگاوه. ما له دې مشرانو نه ډېر څه ياد کړل. الله تعالی دې ملک نياز وبخښي، د هغه کورنۍ، دوستانو او د مشرقي ټولو مشرانو ته د الله تعالی د درباره صبر جميل غواړم. د نوموړي تشه نه ډکېدونکې ده او داسې مشران ډېر کم پيدا کېږي.

د ملک نياز په ياد دا څو عکسونه دلته د فيسبوک له لارې د دوستانو سره شريکوم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شينوارو د بل قومي مشر په کور ځانمرگی برید:

د جنوري ۱۷ نېټه، کال ۲۰۱۶م، ویرجینیا، امریکا

څو شېبې مخکې خبر شوم چې د ملک عثمان په کور کې يو کس ځانمرگې حمله کړې ده چې ديارلس کسه شهيدان او ۱۴ کسه زخميان شوي دی. په زخمي شوو کسانو کې ملک عثمان او د هغه زوی هم شامل دي. دا لاندې لومړنې پوست مې په فيسبوک کې وليکه:

الله تعالی دې خير کړي خبر مې واورېد چې ملک عثمان د شينوارو او د هغه زوی هم د جلال آباد په ځانمرگې حمله کې زخمي شوي دي. د وطن دښمنانو په مشرانو پسې راخيستې ده چې زموږ مشرتابه ختم کړي او بيا دوی ته اوبه خړې وي ترڅو خپل ماهيان پکې ونيسي اوهر نوع ظلم به د افغانستان په ولس کوي. الله تعالی دې ورحمېږي.

په بل پوست کې مې وليکل:

نه مې غوښتل چې دا دوه عکسونه پوست کړم خو زړه مې طاقت ونه کړ ځکه ډېر لرې يم او روغتون ته د ملک عثمان پوښتنې ته نشم رسېدلی خو د ده په درد ځورېږم او د ده تبسم راسره دی. که د شينوارو نوم يادېده نو د ملک عثمان او ملک نياز نومونه به هرو مرو يادېږي. ملک نياز اکا په خپل مرگ د دې فاني دنيا نه لاړو او الله تعالی دې ملک عثمان ته عاجله شفا ورکړي چې بيا يې په مسکا ووينم. الله تعالی دې د پرونۍ پېښې ټولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

شهیدانو ته جنت فردوس نصیب کړي او ټولو زخمیانو ته د الله له درباره عاجله شفا غواړم.

قضاوت درووند او سخت کار دی:

د جنوري ۱۹مه نېټه، کال ۲۰۱۶م، د واشنګټن دالس هوايي ډګر، امریکا

که په یوه کوټه کې دوه ملګري وي، یو وغواړي چې ځان مړ کړي اما دا بل کوشش وکړي، چې هغه ځان مړ نه کړي؛ خو بالاخره دا ملګری یې په دې وتوانېږي چې خپل ځان مړکړي. کله چې د ده ملګری که څه هم مجرم نه دی او کوشش یې کړی دی چې د ده ملګری ځان مړ نه کړي خو وايي شرع ظاهر مني نو د مقتول ملګري باندې قاضي د مجرم حکم کولی

(c) ketabton.com: The Digital Library

شي او هغه ته د اعدام سزا ورکولی شي. موږ باید په خپلو قضاوتونو کې ډېر احتیاط وکړو.

انساني وحشیان:

د جنوري ۲۱مه نېټه، کال ۲۰۱۶م، دوبې د سهار څلور بجې

داسې کسان چې جومات او هدیره، واده او خیرات، مکتب او مدرسه، مدرس او معلم، ملا او مولوي، پوهنتون او علم، دنیوي او معنوي ارزښتونه، حجره او کلي، تاریخي آثار او زیارتونه، حکومت او نظام، مشر او کشر، ښځې او ماشومان، مور او خور، احترام او عاطفه، وطن او قوم او داسې نور ارزښتونه نه پېژني، زما په اند د داسې کسانو ظاهري شکل د انسان دی خو عمل یې د وحشي ځناورو نه بدتر دی ځکه وحشي ځناور چې په خېټه ماړه شي نو بیا ارامه ساه اخلي او بېځایه نور حیوانات نه وژني.

دا انساني وحشیان په وژلو، وینو تویولو، د ارزښتونو په له منځه وړلو، د خپل قام او وطن په تخریبولو هیڅ نه مړېږي. د دوی مقابله په دعاګانو نه کېږي بلکې د دوی مقابله باید حکومت وکړي ترڅو حکومت خپل ولس راټول کړي او ولس هم باید په حکومت اعتبار وکړي، چې ټول په ګډه د دې انساني وحشیانو په مقابل کې مبارزه وکړي. زموږ د نسل ژوند ټول په جنګ او ویره کې تېر شو خو که په ګډه مبارزه ونه کړو نو زموږ راتلونکي نسل به هم د دې انساني وحشیانو له شره په امن کې نه وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ایا دا خبره سمه ده چې مخامخ به د چا ستاینه نه کوې؟

د جنوري ۲۲مه نېټه، کال ۲۰۱۶م، دوبۍ

د لوګر قدرمن والي محمد حلیم فدایي خپل د فیسبوک په پاڼه کې سوال کړی و چې:

ایا دا خبره سمه ده چې مخامخ به د چا ستاینه نه کوې؟

ما ورته په ځواب کې دا لاندې څو ټکي ولیکل. د دوستانو نظر هم مهم دی چې څه وايي.

فدایي صاحب سلام! هر انسان خپل قوي او ضعیفه ټکي پېژني. که د قوي ټکو ستاینه وشي نو ښه ده او هغه لاره نوره هم باید انسان تعقیب کړي او که په دې پوهېږي چې ستاینه کوونکی زما د ضعیفه اړخونو ستاینه کوي او هغه ستاینه په ما کې نشته نو باید دا انسان وپېژني چې چاپلوس دی او د چاپلوسانو نه باید ځان وساتي او که ځان نه شي ساتلی نو په خوله یې پیاز هم مه خوره. په درنښت

د داعش د کسانو معاش به د دوی په درد په اخرت کې وخوري او که نه؟

د جنوري ۲۶مه نېټه، کال ۲۰۱۶م، کابل

پرون یو چا راته وویل چې داعش خپلو کسانو ته څلویښت زره افغانۍ معاش تعیینوي خو هیڅا د دوی پیسي کور ته نه دي وړي ځکه ټول

(c) ketabton.com: The Digital Library

وژل کېږي او د کسانو معاش يې د دوی د مشرانو سره پاتې کېږي. زما په اند په اخرت کې به يې هم دا معاش په درد ونه خوری.

ساده ژوند محتاج ژوند ته نه وايي:

د جنوري ۲۸مه نېټه، ۲۰۱۶م، کابل

ساده ژوند هغه دی چې محتاج نه اوسې، کبر ونه لري، زيات تکلف په ناسته، ولاړه او خوراک کې ونه کړې. ځان درته بېځايه لوی معلوم نه شي او په هرنوع موقف او مقام کې چې اوسي د انسان په ناسته ولاړه او برخورد کې بايد تغيير رانه شي يعنې نور بايد د نظره کم او محتاج ونه گڼې. د خپل ځان د گټې، موقف او نوم گټلو ترڅنگ بايد نورو ته د خدمت هدف درسره وي. نو په دې توگه زما په اند ساده ژوند محتاج ژوند ته نه وايي بلکې ساده ژوند بې تکلفه ژوند ته وايي.

د الحاج زبير خاکسار شهادت:

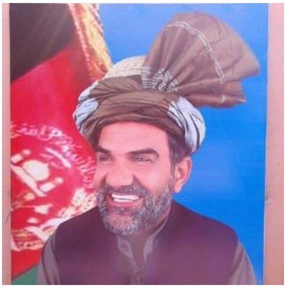

انا لله وانا اليه راجعون

د جنوري ۳۰مه نېټه، کال ۲۰۱۶م

د الحاج زبير خاکسار شهادت تېر ماښام د ننگرهار ولايت د سره رود په سيمه کې دردونکې پېښه ده. که څه هم د نوموړي د وژل کېدو لامل نه دی معلوم خو په دې وطن کې چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هره قطره وينه تويېږي د افسوس او خفګان خبره ده. زبير خاکسار ليکوال، شاعر او هنرمند و او ويل کېږي چې د چا سره يې هيڅ دشمني نه درلوده. الله تعالی دې خاکسار صاحب وبخښي او د نومورې په شهادت د هغه کورنۍ، دوستانو او د افغانستان ټولو ليکوالانو او شاعرانو ته د الله تعالی له درباره صبر جميل غواړم.

د ولس زور د خدای زور دی:

د فرورۍ د مياشتې ۳مه نېټه، کال ۲۰۱۶م، کابل

د افغانستان موجوده نظام اسلامي جمهوريت دی چې د اساسي قانون په اساس د انتخاباتو له لارې دا موجوده حکومت جوړ شوی دی. زما په اند د افغانستان د ولس مطلق اکثريت د دې نظام ملاتړ کوي او دا نه غواړي چې دا نظام خدای ناخواسته سقوط وکړي، ځکه د سقوط په حالت کې د اپوزيسونونو، پوزيسونونو او هم د ملت خير نشته دی خودا بايد ومنو چې د حکومت سره ولس ستونزې لري. هغه معقول او مناسب توقعات چې د حکومت نه د افغانسان خلک لري تر اوسه پورې هغه توقعات برآورده شوي نه دي.

افغان ملت همېشه د نظام نه ملاتړ کړی دی اما حکومتونو همېشه د ولس نه ملاتړ نه دی کړی او يوازې د څو محدودو کسانو او يا ډلو د ملاتړ او يا د هغوی د ګټو د خوندي ساتلو لپاره يې د ولس ګټو ته شا کړې ده. که حکومت غواړي چې د ملت ملاتړ ولري نو بايد د ملت د ګټو نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملاتړ وکړي او د څو محدودو کسانو د ملاتړ نه باید تېر شي. که څه هم نورمحمد تره کي د ولس په زور اتکا نه درلوده او د خلق په گوند يې اتکا درلوده خو دا خبره يې چې د ولس زور د خدای زور دی سمه خبره وه.

اوس دا په حکومت پورې اړه لري که حکومت د ولس زور او ملاتړ غواړي نو د څو محدودو کسانو د ملاتړ او یا د هغوی د گېډو خوندي ساتلو نه باید تېر شي؛ اوس هم اوبه د ورخه تېري نه دي.

انډیوالي او حکومتداري سره فرق لري:

د فروري ۴مه نېټه، کال ۲۰۱۶م، کابل

په انگلېسي ژبه کې یو متل چې وايي: Friendship is a friendship and business is a business یعنې کار او انډیوالي سره مه گډوئ. ټیم باید په انډیوالۍ جوړ نه شي بلکې ټیم باید په کاري ظرفیت، صداقت او د ژمنتیا اصولو په پام کې نیولو سره جوړ شي. که د کار په دوران کې انډیوالي د خپل دفتر د ملگرو سره جوړه شوه نودا فرق نه کوي، ځکه د دغو انډیوالانو نه بیا ښه قوي ټیم جوړېدای شي او د هر کاري ملگري قوي او ضعیفه ټکي یو بل ته معلومېږي او بیا ښه مدیر کولی شي چې د دغو ملگرو نه په سم او مناسب ځای کې کار واخلي.

زما په اند تر څو چې حکومتداري او یا د هر دفتر مدیریت په یوازې انډیوالۍ روان وي؛ نو د هغه حکومت، دفتر او مدیر څخه د کار او خدمت طمعه نه ده په کار. زما وړاندیز د افغانستان جمهور رییس ته دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی چې نور د انډیوالۍ د حکومت نه باید تېر شي او د هغو صلاحیتونو نه باید په معقوله او مؤثره توګه کارواخلي چې د افغانستان اساسي قانون ده ته ورکړي دي. د ملي وحدت حکومت د توافقنامې په لومړي سرکې راغلي چې د اساسي قانون ارزښتونه باید تحقق ومومي. که څوک توافقنامه مني نو د توافقنامې ټول ټکي باید ومني نه یوازې هغه ټکي چې د دوی په ګټه دي. که دا کار ونه شي فکر نه کوم چې دا وړی شړی شي.

د راتلونکو احتمالي پارلماني ټاکنو لپاره دوه احتمالي نوماندان:

د فروری ۶مه، ۲۰۱۶م کال، کابل

د فبروری په پنځمه نېټه (پنجشنبه) د جوزجان په ولایت کې د جمهوري ریاست لومړي مرستیال، جلالتماب جنرال دوستم د ځوانانو په یوې غونډه کې اعلان وکړ، چې د ده لور او زوی به په راتلونکو پارلماني ټاکنو کې د دوی نوماندان وي. دا دستور دی چې هر پلار غواړي چې خپل اولادونو ته رشد ورکړي اما خبره دا ده چې ایا دا به د دیموکراسۍ تمثیل وي او که دا به د نیپوتیزم (Nepotism) یعنې د خپلو خپلوانو حکومتدارۍ یا د الیګارکي (Oligarchy) یعنې د څو محدودو کسانو او ډلو د حکومتولۍ نمونه وي.

د انتخاباتو د اصلاحاتو په خاص کمېسیون کې د کاوون کاکړ او زما د اعتراض یوه مهمه موضوع همدا وه که احزابو ته باج یا سهم ورکړل شي؛ نو د احزابو مشران به یوازې د خپلو کورنیو غړي او یا هغه کسان چې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوی په خوښه وی پارلمان ته راولېږي څکه تر اوسه پورې لا ديموکراتيکو احزابو په افغانستان کې رشد نه دی کړی. زياتو مشرانو د احزابوپه نامه د ملت نه باج اخيستی او که د دوی دا د باج سلسله نوره هم قانوني شکل وموميې، دا به له افغان ملت سره جفا وي او د ملت حق به دوی ته ورکړل شوی وي. د جمهوري رياست د لومړي مرستيال دا اعلان يې يوه ښه بېلگه ده.

جلالتماب جمهور رئيس نن خپل لومړی مرستيال، د هغه زوی او لور هم خپل حضور ته بللي وو، کېدای شي چې دوی ډاډ ورکړی وي که پارلمان ته دوی راغلل نو دوی به د ملي وحدت د حکومت نه کلک ملاتړ کوي. د ديموکراسۍ نه د الگارکي په لورې.

افغانستان په آسيا کې د ټولو نه وروسته پاتې هېواد لقب غوره کړ:

د فبرورۍ نهمه نېټه، کال ۲۰۱۶م، کابل

پرون د ملگرو ملتونو د UNDP اداره راپور خپور کړ چې افغانستان د نړۍ په کچه د ۱۸۸ هېوادونو په منځ ۱۷۱ درجه او په آسيا کې تر ټولو وروسته پاتې هېواد دې. د دې نه مخکې د ځار نړيوالې ادارې په خپل راپور کې ويلی وو چې د نړۍ په کچه افغانستان د درېو فاسدترينو هېوادونو د ډلې نه دي. د دغه راپور په اړه ما خپل فيسبوک په پاڼه وليکل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

(دا زموږ د خیالي غرور پایله ده چې همېشه زموږ په غوږونو کې د تورې شرنګهار دی اما نه پوهېږو چې توره یوازې وژل کوي.)

کا بینه او فیصلې او د جمهور رئیس نه هیله:

د فبرورۍ لسمه نېټه، کال ۲۰۱۶م، کابل

همدا اوس خبر شوم چې د نن ورځې د کابینې په جلسه کې د انتخاباتو په قانون او طرزالعمل باندې بحث شوی دی. جمهوررئیس نیت لري چې یو ځل بیا د پارلمان د رخصتیو په حالت کې او د غیابت نه د موقع په استفاده، د انتخاباتو په اړه تقنیني فرمان ورکړي. همداسې فرمان مخکې هم د پارلمان له خوا رد شوی و. د افسوس خبره دا ده چې د کابینې هیڅ یو وزیر د دغه فرمان په ګټو او تاوان بحث نه دی کړی او ټولو ورسره غټ غټ سرونه خوځولي دي. دا مو کابینه او دا مو فیصلې. الله تعالی دې وطن ته خیر کړي.

زما هیله د جمهور رئیس نه دا ده چې دا فرمان امضا نه کړي. یوقصه مې راپه یاد شوله:

پلار مې دی خدای وبخښي قصه کوله چې یو وخت د معارف وزیر د بلخ ولایت ته تللی و او هلته ورته خلکو د محل د ستونزو په اړه شکایتونه او پیشنهادونه کړي وو. د معارف وزیر ورته ویلي چې زه د معارف وزیر یم او دا شکایتونه او پیشنهادونه په ما پورې اړه نه لري. یو سپین ږیری ورجګ شوی او ورته یې ویلي وو چې: ما مې دانیم که تو

(c) ketabton.com: The Digital Library

وزير معارف هستی، سرو کار تو همراه بچه ها، کتابچه و قلم است اما تو در کابينه عضويت داری و مشکلات ما را بايد در کابينه مطرح کنی و به حضور صدراعظم ميتوانی که مشکلات ما را برسانی.

دکابينې وزير تر اوسه نه پوهېږي چې د دوی کار په کابينه کې د ټولو ملي مسايلو په اړه، بحث او تصميم نيول دي نه يوازې د خپل وزارت د کاغذاتو په اړه بحث کول. د کابينې وزير بايد يوازې سر ونه خوځوي او په هر مسئله کې بايد ملي موقف ونيسي ځکه هره فيصله د کابينې د افغانستان د ثبات په اړه مثبت او منفي اغېز لري. که سمه فيصله نه وی بايد جمهور رئيس ته واضح ووايي چې موږ د هغو فيصلو سره چې د ملت په تاوان وي موافق نه يو. د وزيرانو کار يوازې سرخوځول نه دي.

مننه د ختيځ د مدني ټولنو له ځوانانو:

د فبروري ۱۲مه نېټه، کال ۲۰۱۶م، جلال آباد

پرون د ختيځ ولايتونو يو شمېر زياتو مدني ټولنو او فعالانو په جلال آباد کې زما د کارونو د قدردانۍ اړوند يوه پرتمنيه غونډه جوړه کړې وه. که مبالغه ونه کړم، د کيفيت او کميت په لحاظ به په ننګرهار کې دا لومړنۍ منظمه غونډه وه چې په اتفاق او وحدت سره ځوانانو جوړه کړې وه. دا ځوانان احساساتي ځوانان نه وو. دوی استادان، اديبان، قانون پوهان، ښه مديران اوپه نورو مسلکي ساحو کې ښه متخصصين وو. که څه هم زه په خپل ځان کې دومره څه نه ګورم لکه چې دوی زما قدرداني

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړه خو دومره باید ووایم چې دا د دې ځوانو فرهنگیانو، ادیبانو، استادانو، مخورو او په وطن مینو افغانانو خپله لویي وه چې زما د کارونو قدرداني یې وکړه.

پرون ماته دوی یو نوی احساس راکړ، هغه دا چې تقریباً په تېرو څلورو لسیزو کې که هرڅومره زموږ ولس د خپلو او پردو د لاسه ځپل شوی خو لا اوس هم د دې ملت د احساس ډیوه د خپل وطن او ولس سره د مینې مړه نه ده. زه په دې عقیده لرم چې زموږ د دې نوي او تعلیم یافته نسل فکري خوځښت به ان شاالله د افغانستان په راتلونکې کې فعاله ونډه ولري او د افغانستان راتلونکې به د دوی په علمي قوت، هوډ او ژمنتیا لرلو سره جوړېږي. همدا شان زه د پکتیا د ځوانانو او د اوښتون د ټولنې د استازو نه هم منننه کوم چې دوی په دې غونډه کې یې برخه واخیستله. که احساس نه وی نو په اوسنیو شرایطو کې د دومره لرې ځای نه څوک یوې غونډه ته نه ځي. د دوی نه هم منننه کوم چې ماته یې د خپلې سیمې لونگۍ ډالۍ او په سر کړه.

زه په خاصه توگه د دې غونډې د یوڅو کسو د تنظیم کوونکو، استاد عبدالبصیر سباوون، استاد هجرت الله هجرت، فطرت صاحب، شاداب صاحب، ښالیز صاحب او گڼو نورو وینا والو نه نهایت زیاته منننه کوم. دوی ماته په شریکه یو ستاینلیک هم راکړ.

الله تعالی دې زموږ د افغانانو د احساس او وطنپالنې د مینې ډیوه همداسې بله ساتي. د پرامنه او سوکاله افغانستان په هیله

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې غونډه کې د ملک میرام ګل خان په نامه طنزیه ګروپ یو تن نوید شینواري د اکاډمۍ په استازۍ هم یوه طنزیه مقاله په لاندې ډول لیکلې وه او هغه یې ولوسته. دا باید یاده کړم چې د ملک میرام اکاډمۍ ګروپ ډېرې ښې لیکنې په فیسبوک کې کوي او د ټولنې ستونزې او سم انځور خپل ولس ته په ګوته کوي. د پیغام متن په لاندې ډول و چې زما دا عکس یې د توتي سره د خپل فیسبوک په اکونټ خپور کړي

د پرتمین شاه محمود خان میاخېل ستاینغونډې ته د اکاډمۍ پیغام:

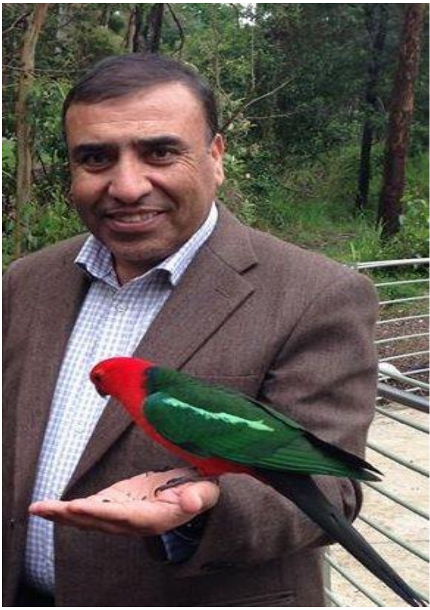

ملک میرام ګل اکاډمي د خیال په پلوشو کې د منګوال له کلي راوتلي شاه محمود خان ته د تشریفاتو ملکي قطعه او د ښه راغلاست یو عدد توصیفي ترانه تقدیموي !

ویاړلی میاخېل د ښې حکومتدارۍ لایسنس لرونکی ډرېور دی او په دې برخه کې عادي ډرېورانو ته تن نه ږدي. همدا وجه ده چې په دې برخه کې خارجي کلانتران هم ده ته د احترام ورمېږونه کږوي!

والا حضرت میاخېل په دې وروستیو کې د یوې څېړنې د مېچنې له تاوولو وروسته د

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغانستان د معمارانو کتاب تقدیم کړ چې د ارزښت جوال یې لس کسه پاخه جوالي لیکوالان هم نه شي پورته کولی!

د شاه محمود خان د شخصیت په اړه به د علومو اکاډمۍ د غړي او د ازادو مجلسونو د نامتو مبصر قیوم جان مشوانې دا وینا رانقل کړو چې وایي: ((جناب میاخېل زموږ په حضور کې ژوندۍ مجربه او بې ضرره نسخه ده، چې د راتلونکي نسل خُشک اذهان اوپاشي کوي))

د غونډې جوړوونکو، که ستر میاخېل ته ښېه په ختو کې نه وي نښتې او د اخلاص وږمې یې عطر وریني وي؛ نو اکاډمي په بشپړ قوت سره دا هڅه نه یوازې دا چې ستایي بلکې د غونډې جوړوونکو ته مبارکي ورکوي چې ستاسې سرونه ستاسې په تنو ارزي او د کار سرونه دي!

دعا د خیر

په ګلورینو ولولو

ستاسې ملک میرام ګل خان

نوټ: دا پیغام په یاده غونډه کې په لایف توګه د ملک یګانه او نازدانه وراره نوید شینواري په ایجي ولوست!

د پورته ظنزیه لیکنې په اړه ما ولیکل:

د ملک میرام ګل خان اکا د اکاډمۍنه زیاته مننه چې دا ظنز یې د پنجشنبې په ورځ د خپل یګانه با استعدا ده وراره نوید شینواری په ښکلې او ښه ایجي اواز کې ولوسته. د ملک میرام ګل خان اکاډمۍ ته په اطمینان سره ویلی شم چې نه ما ته د چا ښېه په ختو کې بنده ده او نه زما خو

(c) ketabton.com: The Digital Library

همکاري به سره کوو او په دې خبره به مې نه ملامتوئ. د چا چې څومره وسه وي هماغومره به خپلو خلکو او وطن ته خدمت کوي او په يو بل به اعتماد کوو؛ خو احسان به نه کوو. دا همکاري به د ملي منافعو د اصولو په بنياد وي نه د فساد کولو او شخصي هدفونو لپاره. البته زما شخصي هدف همدا دی چې امن وي ترڅو زه او زما اولادونه او کورنۍ په امن کې ژوند وکړي او په نهايت کې د ټول افغانستان ولس په امن کې ژوند تېرکړي او بيا همداسې مجلسونه په دېرو او حجرو کې بې له ترهګرۍ او ويرې سره جوړکړو.

د ملک ميرام ګل خان اکاډمۍ ته او هم د ختيځ ولايتونوځوانانو ته چې د دې غونډې ترتيب او تنظيم يې کړی و، ستاسې په لاس همدا توتي ډالۍ کوم هيله ده چې همدا توتي سم وروزي او په خبرو يې راولي تر څو خپلو خلکو او وطن ته خدمت وکړي ځکه د انسانانو نه؛ خو تر اوسه پوره نه شوله. کېدای شي د دې توتي د خبرو نه عبرت واخلو او الله تعالی موږ ټول په سمه لار روان کړي. په مينه او درنښت

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه عکسونه د دوستانو سره شریکوم یو د Valentine Day او بل د دلوې ۲۷مې نېټې په خاطر:

د فبروری ۱۵مه نېټه، ۲۰۱۶م کال، کابل

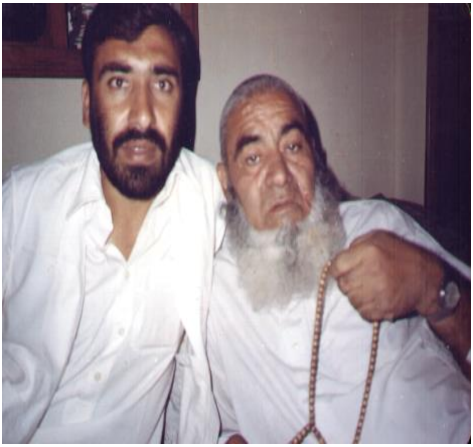

نن له افغانستان څخه د روسي پوځونو د وتلو ورځ وه او هم د مینې یا Valentine Day ورځ هم وه نو هرچا دا دوه ورځې په مختلفو شکلونو تجلیلولې او د فیسبوک په پاڼو کې عکسونه او خپل نظریات شریکول. ما هم د دوستانو سره دا عکسونه او لاندې لیکنه شریکه کړه.

اول عکس: ما هم یو وخت په جهاد کې د خپل پلار سره برخه درلوده. نه مو دا ټانکونه کباړ کړي، نه مو غلاوې کړي، نه مو څوک وژلي او نه مو په چا احسان کړی دی. بنه و که بد تاریخ به قضاوت کوي. خدای بخښلي پلار مې، مدیر سیدمحمود حسرت، د یو څادر سره په خاص کونړ کې گرځېده او تر اخر د عمره پورې هماغلته و چې وفات شو. اناالله و انا الله راجعون.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دویم عکس د مینې ورځې په اړه: ما مې د خپل پلار سره سخته زیاته مینه درلوده او د مشر زوی په حیث مې ورسره اندېوالي هم درلوده؛ نو ځکه دا عکس مې پوست کړ. زما د تجربې او زده کړې زیاته برخه د هغه سره د خبرو، مجلسونو اوکار کولو پایله ده، باالخاصه د افغانستان په اداري سیستم پوهېدل مې د هغه نه یاد کړي دي. روح دې ښاد وي او الله تعالی دې ورته جنتونه ورکړي.

نوټ: دا سې په سلهاو ټانکونه په کونړ کې د روسانو نه پاتې وو او کله چې کونړ د ۱۹۸۸ کال د اکتوبر په میاشت تخلیه شو؛ نو په هغه وخت کې ما د امریکا غږ راډیو سره کار کاوه نو قوماندانانو ته مې وویل چې که ټول ټانکونه د کونړ په یوه سیمه کې راټول شي او موزیم په شکل یې وساتئ نو ډېر به ښه وي. خو متاسفانه د پاکستان نه ورپسي د ویلډنګ ماشینونه راوړل او دا ټول ټاکنونه کباړ شول او اوسپنې یې د لاهور په فابریکو کې ویلې شولې. د پورته لیکنې په اړه په سلهاو کامنټونه وو خو زیات توصیفي اړخ یې درلود نو ځکه ما دلته رانقل نه کړ او زیاترو دوستانو زما خدای بخښلي پلار ته دعاوې کړی وې. الله تعالی دې د دوی دعاوې په خپل دربار کې قبولې کړي او زما پلار ته دې جنت فردوس په نصیب شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د يويشتمې د جګړې لپاره د شلمې پېړۍ تاکتيکونه او يوه تراژيديکه زړه بوږنوونکې قصه:

د فبرورۍ ۱۷مه نېټه، ۲۰۱۶م کال، کابل

نه مې غوښتل چې دا قصه وليکم خو زړه مې طاقت ونه کړ او کېداى شي چې موږ لپاره د عبرت يوه قصه وي چې د خپلو اولادونو په راتلونکي فکر وکړو او خپل اولادونه د جدي مراقبت لاندې ونيسو ځکه منطقې يې ناولې کړي او دا ډلې زموږ د ځوانانو د انحراف لپاره له هر ډول تاکتيکونو نه کار اخلي تر څو خپل غير انساني او غير اسلامي شومو اهدافو ته ورسېږي. دا ډلې زموږ ځوانانو ته دين، پيسې او نور خيالي جنتونه وسيله کوي او غواړي چې زموږ ځوانان منحرف کړي.

تر شلمې پېړۍ پورې د جنګونو په موخو او پوځي تاکتيکونو کې چندان تفاوت نه و. د جنګونو عوامل همېشه ويره، اقتصادي ګټې او عزت يا غرور ساتل وو. د پورته اهدافو لپاره ايډيالوژي او د نيشنليزم په بنياد د خلکو احساسات راپارول وسيله وه تر څو جنګي مشران د ولس ملاتړ لاسته راوړي او د جنګ انګېزه ژوندۍ وساتي. د دښمن د ضعيفه کولو لپاره د جنګ تاکتيکونه هم په درې ډوله وو: د دښمن قوت تقسيمول او پاشل، په نا خبره توګه په دښمن حمله کول او د دښمن په منځ کې د پنځم ستون پيداکول، ترڅو د تبليغاتو له لارې د دښمن مورال او روحيه ضعيفه کړي. روحي جنګ يا Psychological War د سوړ جنګ لويه برخه وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د یویشتمې پېړۍ په سر کې د جنګ تاکتیکونه د جبهه یي جګړې (Conventional War) او چریکي جګړې(Guerilla War) نه په ځان وژونکي یا Suicide جګړه باندې بدل شول. د ځانمرګې جګړې د له منځه وړولو لپاره د جبهې او چریکي جګړو تاکتیکونه په درد نه خوري. دا داسې معنی لري لکه ماشی چې په توپ ولې نو ځکه تر اوسه په افغانستان کې او هم د نړي په نورو سیمو کې د موجوده جګړو پایله د ناکامۍ سره مخامخ ده او ورځ په ورځ د جنګ لمنه پراخېږي. زه دلته په Conspiracy Theory یا د شک کولو په تیورۍ باندې خبرې نه کوم ځکه د شک کولو په تیورۍ باندې شرقي ټولنه او باالخاصه د اسلامي هېوادونو اوسېدونکي خاصه عقیده لري او دا جدا بحث دی. د شک تیوري زموږ په وطن کې هغه مشهور متل ته ورته ده چې وایي د یو لغماني سره یو کس په لاره تله نو د لغماني هری خبرې ته یې د شک په سترګه کاته او د ځان سره به یې ویل کېدای شي په دې خبره کې هم د لغماني څه چل وي. شرقي ټولنو ته هرڅه د شک د تیورۍ په هنداره کې ښکاري او د خپل اولس ټولې نیمګړتیاوې او وروسته والي د پردو د مداخلې سبب ګڼي.

د فرورۍ په ۱۲مه نېټه د نورستان والي حافظ عبدالقیوم راته په جلال آباد کې قصه وکړه چې د کامدېش د سیمې یو مشهور قومي مشر مولوي محمدصادق په خپله سیمه کې د طالبانو او داعش پرضد فعالیت کاوه خو هغوی ورته د مولوي محمد صادق زوی داسې تربیه کړ چې په خپل پلار ځانمرګې حمله وکړي. مولوي محمد صادق چې په دې اړه ثقه معلومات

(c) ketabton.com: The Digital Library

درلودل؛ نو کله چې د ده زوی چې د منفجره موادو واسکټ يې په تن و او د دې خواته راتله نو هغه يې د مخه په کلاشينکوف ټوپک وويشت او مړ يې کړ. وروسته چې د خپل زوی مړي لټوي نو د ځانمرګي واسکټ يې په تن و. داسې نورې عيني قصې شته چې پوره ريسرچ او تحقيق ته اړتيا لري. د دغه قصې کولو په وخت کې د جمهور رئيس مشاور وزير اسدالله وفا هم ناست و.

که موږ دغه پورته قضيې ته وګورو نو دا واقعاً يوه زړه بوږنوونکې او تراژيديکه پېښه ده او الله تعالی دې هيڅوک د داسې ستونزې او حالت سره نه مخامخ کوي. موږ ټول اولادونه، ورونه او خپلوان لرو او دا ډېره سخته صحنه ده چې پلار دې پر خپل زوی د ټوپک ماشه کش کړي او خپل زوی دې ووژني. الله تعالی دې موږ او تاسې ټول د داسې حالت نه وساتي. سوال دا دی چې د مولوی صاحب محمد صادق زوی څنګه دې ته حاضر شو چې خپل پلار چې هغه هم يو مشهوره ديني عالم دې ووژني. که دا فرض کړو چې د مولوي صاحب او د ده د زوی سره په عقيده کې څه توپير و نو ابراهيم (ع) خو خپل پلار آذر چې کافر و ونه واژه او نه نوح (ع) خپل زوی کنعان چې کافر و وواژه. همدا شان لوط (ع) خپله ښځه چې کافره وه ونه وژله او نه محمد (ص) خپل ترۀ ابولهب چې کافر و وواژه. په اسلام کې همېشه دا تاکيد شوی دی چې د خپلوانو سره بايد خپل علايق قطع نه کړئ او دا ګناه لري نو وژل يې خو لويه ګناه ده. که مولوي صاحب او د ده زوی سره په مذهبي توګه څه اختلاف نظر درلوده

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو دواړه مسلمانان وو، نو څنگه مسلمان خپل مسلمان پلار وژني. که څه هم زه ملا نه یم خو اوس تاسې ما ته ووایئ چې د اوسنۍ روانې جگړې کوم اړخ اسلامي او مذهبي شکل لري.

که تاسې دې پورته قضیې ته وگورئ نو د داسې جگړې گټل د چریکي او جبهه یې جگړو په تاکتیکونو سره نه شي گټل کېدای ځکه دا کسان چې ځانونه وژني، دوی نه د مرگ او بندیخانې نه ویرېږي او نه ورته خپله کورنۍ، دین، وطن او قوم او یا نور ارزښتونه څه اهمیت لري. دوی د تکفیري اېډیالوژۍ د تبلیغاتو لاندې راغلي دي. د داسې کسانو ماغزه په مطلقه توگه وینځل یا Brain Wash شوي دي. یعنې د دوی ماغزه د نورو ټولو ارزښتونو نه وینځل شوي او پاک شوي دي او یوازې د تکفیري ایډیالوژۍ تبلیغاتو د دوی په ماغزو کې ځای نیولی دی. البته دا ډول تبلیغات د هغو ځوانانو په ماغزوکې ډېر اثر کوي چې لا د پختگۍ مرحلې ته نه وي رسېدلي. تکفیري ایډیالوژۍ پیروان په دې عقیده دي چې څوک د دوی پیرو نه وي هغه که مسلمان وي او که کافر باید ووژل شي او دا سلسله باید د قیامت د ورځې پورې دوام پیدا کړي. زما په اند دوی د الله د مخلوق د پیدایښت په خلاف مبارزه کوي او فکر کوم چې دوی دا نه گوري چې الله تعالی رب العالمین دی.

زما په اند د دې ډول جگړو د مخنیوي لپاره یوازېنۍ لار کلکه هماهنگي، هر اړخیزه او دوامداره مبارزه ده. دا مبارزه باید د مساجدو او مکاتبو نه نیولې د کلي او کور په سطحه دوام پیدا کړي ترڅو د دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

تکفيري ډلو مخه ونيول شي او زموږ ځوانان نور جذب نه کړي. همدا شان په سيمه ييزه او نړيواله کچه د تکفيري ډلو روزنتونونه يا د توليد فابريکې او د مالي منابعو سرچينې که په هر ځای او هر ملک کې وي بايد له منځه لاړې شي. که دا ډول مبارزه ونه شي زموږ په ملک او سيمه کې د ناسالمه حکومتدارۍ له امله زيات ځوانان بېکاره دي او د دې تکفيري ډلو له خوا د دوی د جلب او جذب لپاره ښه لاره هواره ده. که د دې ډلو په مقابل کې پخوا سم اقدام شوی وای نو افغانستان به د ستونزو سره مخامخ نه وای او که اوس هم هر اړخيزه مبارزه د دوی په مقابل کې ونه شي، د جنګونو دا سلسله به ډېر زيات وخت دوام وکړي او زموږ زيات وطنوال به د تکفيري جګړو ښکار شي.

د پورتنۍ ليکنې په اړه هم ډېرو دوستانو خپلې تبصرې ليکلې وې او مننې يې کړې وې خو ما دلته يوازې د صديق الله رشتيا صاحب دا لاندې تبصره رانقل کړه:

فاعتبروا يا اولی الابصار: الاية: ای د سترګو ((عقل)) خاوندانو ((تاسې د دې نه)) عبرت واخلئ!!

واقعاً ډېره دردونکې کيسه ده، زه خو وايم چې دا کيسه څومره هم شريکه شي لابه هم کمه وي. د ايت کريمه ((فاعتبروا يا اولی الابصار.الاية)) ژباړه او هدف دا دی چې د دا ډول کيسو نه موږ بايد عبرت واخلو. يوه مشهوره غوره وينا ده چې وايي: قصص الاولون، مواعظ الاخرين: يعنې د لومړيو خلکو کيسې د وروستيو لپاره د پند او نصيحت

(c) ketabton.com: The Digital Library

باعث دی. ښاغلی میاخېل صاحب ستاسې منطقي، دیني او علمي تحلیل د دې کیسې لپاره هغه څه دي چې زموږ د دې بې وزلې او دردېدلې ټولنې لپاره په کې د ستونزې په ډاګه کولو او بې مثاله دیني بېلګو چې د ابراهیم (ع) د پلار آذر، د نوح (ع) د زوی کنعان، د لوط (ع) مېرمن د حضرت محمد (ص) د ترهٔ ابولهب کیسې یادول یو قوي استدلال او معقولیت افاده کوي . په ګوتو مو برکت ډېر جالب تحلیل!!

نوټ: روهي ویبپاڼې هم دا لیکنه نشر کړه:

http://www.rohi.af/fullstory.php?id=٤٣٧١٤

او هم د پژواک خبري آژانس دا لیکنه نشر ته وسپارله:

http://goo.gl/BMpLCh

د ګوګل په ژباړې کې د پښتو ژبه اضافه کوم:

١٨ فبروری ٢٠١٦م کال، کابل

د پرون راهیسې د فیسبوک په پاڼو کې سخته خوشالي وه چې پښتو ژبې ژباړنه ګوګل ته داخله شوه او هر چا په برېتو لاسونه کش کول چې ګوندې دا د دوی د فعالیت پایله ده؛ نو ما دا لاندې څو جملې ولیکلې:

د ګوګل د ژباړنې ژبې مې وشمارلې نو ١٠٣ ژبو ته رسېدلې فکر کوم چې پښتو ته یې اوس خاصه توجه وکړه که څنګه؟!!

دا ښه کار دی چې د ګوګل مارکېټ کې پښتو اضافه شوه خو دا د هغوی د مارکیټنګ برخه ده. موږ باید خپلې ژبې او وطن ته په خپله کار

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړو. که خفه نه شئ نو ډېره خوشالي هم په کار نه ده ځکه موږ ته دا مصنوعي خوشالتيا رابخښي.

خپل تربوران ويروم:

د فبرورۍ ۲۳مه نېټه، کال ۲۰۱۶م، کابل

زموږ د کلي يو ملک يوه ورځ د کلي نايي نا حقه وهلی و. چا د ملک نه پوښتنه کړې وه چې دا نايي دې ولې نا حقه وواهه ځکه دا خو غريب او بېچاره سړی و. ده ورته په ځواب کې ويلي وو چې دا خو مې ځکه وواهه چې په خپلو تربورانو مې وسه نه کېده او په دې مې خپله تنده د انتقام ماته کړه، چې زما تربوران را څخه وويرېږي. ما ويلې امممممممم

د مشرانو کار د وطن په ګټه د کادرونو نه مناسبه او په ځايه ګټل اخيستل دي:

د فبرورۍ ۲۳مه نېټه، کال ۲۰۱۶م، کابل

ښه مشر او ښه نظام هغه دی چې پردي خپل کړي نه دا چې خپل درنه پردي شي. د ټولنې په جوړېدو کې موږ هر چا ته اړتيا لرو. د بېلګې په توګه که معمار ښه او تجربه کار وي نو ماتې او نيمې خښتې هم په مناسب ځای کې د دېوال استعمالوي او هيڅ ټوټه د ماتو خښتو ترې نه پاتې کېږي. که معمار نه پوهېږي نو ماتې خښتې خو د سره استعمالولی

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه شي بلکې روغې خبنتې هم ماتوي. نو په دې توګه زما په اند، د ظرفيت يا کادرونو کمی په افغانستان کې نشته خو ستونزه دا ده چې د کادرونو نه مناسبه او په ځای ګټه نه اخيستل کېږي.

د وخت مديريت او د کار د مؤثريت اهميت:

د فبرورۍ ۲۵مه نېټه، ۲۰۱۶م کال، کابل

هر څوک چې لاپې وهي چې ډېر کار کوم او وخت نه لرم معنی يې دا ده چې په مديريت نه پوهېږي او نه د مديريت طبيعي استعداد لري. پرون په يوه ټرېننګ کې موږ ته وويل شول چې نارمل انسان د ۸ نه تر۱۰ ساعتونو زيات مؤثر کار کولی نه شي يعنې د اته ساعتونو مسلسل کار نه وروسته انسان سم فکري تمرکز نه شي کولا ي. که څوک وايي چې زه ۱۵ يا شل ساعته کارکوم مطلب دا چې اته ساعته مؤثره کار کوي او د کار په نورو اضافي ساعتونو کې چې کوم سم کار يې کړی وي هغه هم خرابوي. د رياضي په اصطلاح مثبت ضرب منفي پايله د کار به يې هرو مرو منفي وي. يو مشهورعالم توني شوارتز وايي:

"Manage your energy, not your time"

د خپل انرژۍ مديريت وکړئ نه د خپل وخت يعنې په دې معنی چې د خپل صحت فزيکي، فکري او روحي اړخونه بايد په پام کې ونيسئ. د ۱۵۰ کالو تحقيقاتو ثابته کړې ده هغه کسان چې د اونۍ ۴۰ ساعته کارکوي د هغوی مؤثريت د کار د هغه کسانو نه چې په اونۍ کې ۵۲، ۶۰ او د هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه زيات کارکوي زيات دی. الله تعالی هم شپه د خوب لپاره او ورځ د کار او ژوند کولو لپاره پیدا کړې ده. که مزمل سورت ته وګورو نو الله تعالی تېوله شپه عبادت هم په خپلو بندګانو بند کړی او ورته يې ويلي چې د شپې دريمه حصه يا د هغه نه هم کم عبادت کوئ. د لازياتو معلوماتو لپاره د انګلېسي ژبی دا مقاله لوستلی شئ. ښه جمعه ولرئ.

http://www.salon.com/٢٠١٢/٠٣/١٤/bring_back_the_٤٠_hour_work_week

دا ښايسته ماشوم ووژل شو:

د مارچ نهمه نېټه، کال ۲۰۱۶م، جلال آباد

الله تعالی دې د افغانستان په ولس ورحمېږي. نه د خوشاليو په نمانځلو پوهېږو او نه د غم. د کرکټ د خوشاليو په ډزو کې دا ښايسته ماشوم ووژل شو. الله تعالی دې د دې ماشوم کورنۍ ته صبر ورکړي. هغه چا چې هوايي ډزې کړې وې د دې ماشوم عکس يې ليدلي وي که نور څه نه وي نو د خپل ځان سره به خو خجالت وکاږي.

خدای دې وکړي چې د خوشاليو د نمانځلو په وخت نور داسې عمل تکرار نه شي او د دې ماشوم قرباني اخري قرباني وي. دا زمونږ د ټولو دنده ده، هغه کسان چې غواړي د خوشاليو په وخت کې ډزې وکړي بايد مخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې ونيسو او د حکومت مسووليت خو هيڅ وجه توجيه کېدلی نه شي چې په جرايمو سترګې پټوي.

د دوستانو مرسته مې د شهيدانو کورنۍ ته ورسوله:

د مارچ يولسمه نېټه، کال ۲۰۱۶م، کونړ

نن د کونړ ولايت د يو شمېر مشرانو سره مې د مرورې ولسوالۍ د ايسار کلي ته سفر وکړ او هغه نغده مرسته چې کاوون کاکړ او ما د خپلو نږدې دوستانو او ملګرو نه راټوله کړې وه هغه کورنۍ ته ورسوله، چې په ځانمرګې حمله کې يې دري زامن شهيدان شوي او يو بل ورور يې زخمي شوی و. دغه ځانمرګې پېښه د فرورۍ په ۲۷مه نېټه د کونړ ولايت په مرکز اسعد آباد کې د ولايت مقام مخې ته شوې وه چې ټول شپاړش کسان شيهدان شوي او ۵۱ کسان زخميان شوي و. دغه مالي مرسته ټوله پنځه لکه اتلس زره درې سوه او شل افغانۍ (۵۱۸،۳۲۰) وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دغو شهيدانو پلار عظيم خان نومېږي چې مشر زوی يې حبيب الله نومېده چې يو کونده، دوه نجونې او يو زوی ترې پاتې دي. دويم زوی يې احسان الله نومېده چې يوه کونده، يو زوی او يو لور ترې پاتې دي. درېيم زوی يې روح الله نومېده چې يوه کونده او يو زوی ترې پاتې دي. څلورم زوی يې جعفر نومېږي چې اوس هم د جلال آباد په يوه روغتون کې د درملنې لاندې دی خو د کورنۍ په قول صحي وضعه يې په ښو کېدو ده.

زه د حاجي صاحب فضل اکبره، حاجي صاحب روزي، حاجي صاحب عليم ګل، ډاکټر صاحب سيد قاهر عاطف، استاد هجرت الله هجرت، استاد عبدالبصير سباوون، حاجي فدا محمود او قاري عبدالهادي نه مننه کوم چې زما ملګرتوب يې کاوه او زما سره يې د مرورې ولسوالۍ ته سفر وکړ.

د سرکانړو او وټه پور د يو شمېرانو مشرانو سره:

د مارچ ۱۲مه نېټه، کال ۲۰۱۶م، چغه سرای، کونړ

نن مې د کونړ درنو مشرانو ملک محمد ميران، ملک رئيس خان، ملک محمد اسلام او معاون حاجي صاحب سره د جهاد او هجرت قصې وکړې او هم مې د د دوی سره د کونړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

په قومي جوړښتونو مرکې وکړې ترڅو د کونړ په اړوند خپل کتاب چې تر يو حده پوره‌ې مې پرې کار کړی تکميل کړم. د دوی نه مننه کوم چې د سرکاڼو او وټه پور ولسواليو نه راغلل او زحمت يې وګاللو. د ښې خوا نه د برکنډۍ حاجي فضل اکبر چې په معاون حاجي شهرت لري، د سرکاڼو د ګنجګل د سيمې مشر حاجي رئيس خان، د وټه پور حاجي محمد اسلام، د سرکاڼو د ګنجګل مشهور مشر ملک محمد ميران او ليکوال. د ملک محمد ميران يوه مهمه خبره دلته رانقل کوم چې ويې ويل که غواړئ چې د کلي سره تربوروولي وکړئ بايد د خپل ورور سره جوړ اوسئ او که غواړئ چې د ورور سره تربوروولي وکړئ بايد د کلي سره جوړ اوسئ ځکه په يوه وخت په دوه جبهو کې نه شئ جنګېدلی.

زېری:

د مارچ ۱۵مه نېټه، ۲۰۱۶م کال، کابل

د کونړ ولايت مرکز اسعدآباد ته د فايبر اپټيک د کيبل د غځيدو کارونه په درز سره روان دي. د دې انټر نېټي کيبل په غځېدو سره به د کونړ ولايت د زياتو سيمو ولسونو ته انټرنېټ په ډېره ارزانه بيه عرضه شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دې پوست په اړه د بعضې دوستانو غبرګونونه مختلف وو. چا یې تایید کاوه او بعضې دوستانو دا نظر و چې برق نه وي، او خلکو ته ډوډۍ نه وي نو په انټرنېټ به څه وکړي.

یو کس د عابد کاظمي په نامه لیکلي:

ځومره کومک او پیسې چې وطن ته راغلي که هغه په نظر کې ونیسو نو دا کارونه هیڅ هم نه دي. میاخېل صاحب زه منم چې د وطن په پرمختګ باید هر افغان خوشاله شي

خو کوم شي ته چې اولویت یا لومړیتوب ورکول په کار دي په هغه خو زموږ سیاستمدارانو سترګي پټې او په غوږونو یې ځېري اچولي دي.

ما یې په ځواب کې ولیکل چې:

په تللو پسې زړه مه غورځوه هغه څه چې په لاس مو دي باید سمه ګټه ترې پورته کړو. په هرحال ستاسې نظر هم په خپل ځای سم دی.

صدیق وزیر لیکلي وو:

میاخېل صاحب یو متل دی چې(یو د لوږې مري بل ور ته سر ته پراتې پخولې) ما په کونړ کې یو څه وخت تېر کړی ډېر غیرتی او مېلمه دوست خلک دي سره له

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې چې غربت اوج ته رسېدلی خو بیا هم دوی خپله حجره او دېره د هر چا په وړاندې خلاصه ساتلې، د ژوند ډېر مشکلات لري. د مثال په ډول برق'امنیت' 'بې روزګاري 'مجهز کلینیک'په لسګونو داسې نور 'اول چې برق نه وي انټرنېټ هیڅ فایده نه لري 'لکه اسلحه چې کارتوس ونه لري. زه خپله د کامې یم خو د یو افغان په حیث باید دا ووایم چې کونړ کې هیڅ قسم پرمختګ زه نه وینم. حکومت ورته خاصه توجه نه ده کړې سره له دې چې ډېر وطن پرسته خلک دي. زما په نظر انټرنېټ به صرف شتمنو خلکو ته یو څه فایده مند وي خو غریب ته چې اکثریت هم دی هیڅ فایده نه لري. مننه

ما د پورته لیکنې په ځواب کې ولیکل:

مننه وزیر صاحب! دا ستاسې حسن نظر دی. اوس شمسي برق د کونړ په اکثره کورونو کې شته دی چې هم خلک ټلوېزیون ګوري او هم د اوړی پکې پرې چلوي. په هر ساحه کې چې پرمختګ کیږي ښه خبره ده. داسې وخت فکر نه کوم چې د نړی په یوه هېواد کې راغلې وي، چې هر پرمختګ په یوه وخت شوې وي. انکشاف ورو ورو کیږي خو ورانول د وطن یو دم وي. الله تعالی مو دې نور دا وطن د ورانولو نه وساتي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هر سړی پیدا دی خپل خپل کار لره که نه:

د مارچ ۱۷مه نېټه، کال ۲۰۱۶م، کابل

ډېر داسې ليکوالان، د پوهنتون استادان، سياسي مبصرين او اديبان پېژنم که ورته د مديريت معمولي چاري هم ورو‌سپارې؛ نو هغه نه شي سمبالولی خو بعضې وخت د دوستانو احساسات داسې وي که ده او هغه ته وزارت ورکړل شي نو ډېر ښه به وي او هر څه به سم کړي. زما په اند مديريت د علمي پوهې ترڅنګ طبيعي استعداد هم غواړي چې د انسان په طبيعت کې اغږل شوی وي. هر اقتصاد پوه ښه تجار کېدلی نه شي. که داسې نه وي نو هر د اقتصاد استاد به ميلونر وای.

مننه او کورودانی:

مينه په تلو راتلو زياتېږي کله راځه کله به درځم مينه

د مارچ ۲۱مه نېټه، ۲۰۱۶م، کونړ،

د قدرمنو درنواستادانو، علمای کرامو، مخورو، سپين ږيرو، اديبانو، شاعرانو، ليکوالانو او ځوانانو نه د زړه له کومې مننه کوم چې پرون يعنې د ۱۳۹۵ هجري شمسي کال په لومړۍ ورځ د کونړ ولايت د خاص

(c) ketabton.com: The Digital Library

کونړ ولسوالۍ د تنر په کلي کې د شاه محمود میاخېل د فرهنګي او ټولنیز مرکز په پرانیست غونډه کې یې ګډون وکړ. زه د هر یو نه په ځانګړې توګه مننه کوم چې دوی زحمت ګاللی و او د ډېرو لرو پرتو ولایتونو نه د کونړ ولایت او په خاصه توګه د خاص کونړ ولسوالۍ ته تشریف راوړی و. که د وطن سره مینه او محبت نه وي نو د یوې غونډې لپاره څوک د دومره لرې ځایونو نه په اوسنیو شرایطو کې سفر نه کوي. الله تعالی دې د دوی هر قدم د ایمان په تله کې واچوي. د قدرمنو درنواستادانو، علمای

کرامو، مخورو، سپین ږیرو، ادیبانو، شاعرانو، لیکوالانو او ځوانانو نه د

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړه له کومې مننه کوم چې پرون یعنې د ۱۳۹۵ هجري شمسي کال په لومړۍ ورځ د کونړ ولایت د خاص کونړ ولسوالۍ د تنر په کلي کې د شاه محمود میاخېل د فرهنگي او ټولنیز مرکز په پرانیست غونډه کې یې گډون وکړ. زه د هر یو نه په ځانگړي توگه مننه کوم چې دوی زحمت گاللی و او د ډېرو لرو پرتو ولایتونو نه د کونړ ولایت او په خاصه توگه د خاص کونړ ولسوالۍ ته تشریف راوړی و. که د وطن سره مینه او محبت

نه وي نو د یوې غونډې لپاره څوک د دومره لرې ځایونو نه په اوسنیو شرایطو کې سفر نه کوي. الله تعالی دې د دوی هر قدم د ایمان په تله کې واچوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دغه دوستانو راتگ خاص کونړ ته دا وښودله چې دوی د افغانستان سره خاصه مينه لري او دوی د افغانستان په هرگوټ کې په يوه وړوکې لاسته راوړنه هم نهايت زيات خوشالېږي. الله تعالی دې په افغانستان کې دايمي سوله ټينگه کړي چې افغانان په اسانۍ سره د يو ولايت نه بل ولايت ته سفرونه وکړي او خپل دوستان او ملگري د نږدې نه وگوري، وايي:

مينه په تلو راتلو زياتېږي

کله راځه کله به درځم مينه

کېدای شي چې د دوستانو او وطنوالو سره دا سوال پيداشي چې ولې ما دا مرکز په خپل نامه ونوماوه او هم مې ورسره ټولينزه کلمه اضافه کړه. که څه هم پوهنوال محمد اسمعيل يون صاحب په خپلو خبرو کې په دې اړه ډېره ښه رڼا واچوله خو زه هم دا زياتوم چې که د يو فرهنگي او ټولنيز مرکز ژوندی سرپرست نه وي، هغه مرکز تر ډېره وخته سم نه چلېږي او بيا بالاخره سقوط کوي. الله تعالی دې ماته دا توفيق راکړي چې په راتلونکې کې دا مرکز وپالم اونوره هم وده ورته ورکړم. په دې ډاډه يم چې زما اولادونه او کورنۍ به تر يوه وخته زما نه وروسته هم د دې مرکز پالنه وکړي. يوه خبره غواړم چې دوستانو ته واضحه کړم چې ما په خپل ۳۸ کلن کاری ژوند کې همېشه په خپل معاش گوزاره کړې ده او دا مرکز ما د خپل معاش نه د صرفه جويي په نتېجه کې جوړکړی دی. کېدای شي چې ما دومره خدمت خپل ولس او خلکو ته نه وي کړی خو دا خبره په ډېر جرأت سره کولی شم چې د خپل وطن او خلکو سره مې خيانت نه دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړی او نه مې د چا سره په فساد کې برخه اخیستلې ده. الله تعالی ما ته هم د حلالې لارې همېشه دومره معاش راکړی چې زما د مناسب او منځمهال ژوند د اړتیاو نه زیاته وه او کمه نه وه. په ما د خپلو اوه اولادونو همدا حق و چې سم يې وروزم او دوی ښه تعليم وکړي خو په ما د خپلواولادونو او کورنۍ دا حق نشته دې چې هغوی ته د حلالو او حرامو لارو بلدېنگونه جوړ کړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ټولنيز کلمه ما د فرهنګي هلوځلو ترڅنګ څکه زياته کړه چې زموږ زياتې ستونزې ټولنيزې او خپلمنځي دي. فرهنګي هلې ځلې بايد

زموږ فکري ذهنونو ته وده ورکړي ترڅو موږ خپلې ټولنيزې ستونزې حل کړو او د نړيوالو سره سيال شو. فکري تغيير او د ټولنيزو ستونزو له منځه وړل د افغانستان د سوکالۍ يوازېنۍ لار ده. که موږ په خپله په خپل ژوند او ورځنيو کړو او وړو کې فکري او ټولنيز تغيير رانه ولو، هيڅوک په دې اړه زموږ سره مرسته نه شي کولی او د دوی مرستې که په ښه نيت هم وي زموږ په درد نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوري خدای مهربانه دی چې داسې نور مرکزونه به هم د هېواد په هره ولسوالۍ کې د هغو دوستانو او وطنوالو له خوا چې وسه يې لري، په راتلونکې کې جوړکړي ترڅو موږ خپل فرهنګ او کلتور ته رشد ورکړو او ټولنيزې ستونزې په خپله حل کړو. په اخره کې د محمد داؤد تپاند او استاد قاري فضل هادی نه په خاصه توګه مننه کوم چې د ي د غونډې چارې يې په مخ بيولې. همدا شان د پښتونخواه د خوږژبې شاعرې اوليکوالې حسينه ګل تنها نه مننه کوم چې دې غونډې ته يې تشريف راوړی و. د هېواد د آرامې او سوکالۍ په هيله.

پژواک خبرې اژانس او تاند ويب پاڼې هم د پورته مرکز په اړه دا لاندې خبرې راپورنه خپاره کړي وو:

http://www.taand.com/archives/٦٦٣٩٠

http://www.pajhwok.com/dr/node/٤٤٩٤٩٤

ما ته زما د مشر زوی نايل محمود مياخېل ليک:

د مارچ د مياشتې ۲۲مه، نېټه، کال ۲۰۱۶م

د ۱۳۹۵ هجري شمسي کال په لومړۍ نېټه چې ما د کونړ ولايت د خاص کونړ په ولسوالۍ کې په خپل نامه فرهنګي او ټولنيز مرکز پرانيسته؛ نو زما مشر زوی ډاکتر نايل محمود مياخېل راته د امريکا نه ايميل راولېږه. که څه هم نه مې غوښتل چې دا ايميل فيسبوک له لارې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوست کړم خو دا چې تشويقي جنبه يې درلوده نو د دوستانو سره مې شريک کړ.

سلام ميرزا لالا،

خدای دې وکړي چې تاسې ښه اوسئ او د نوي مرکز د پرانيستو مبارکي درته وايم. امېد لرم چې د دې مرکز پرانيستنه به موږ ته، د کونړ خلکو ته او هم د افغانستان ولس ته د رڼا لار پرانيزي.

ان شاءالله، موږ به خپله نهايي وسه وکړو چې د دې مرکز ډېوه ژوندۍ وساتو او د دې مرکز موخې په راتلونکو کلونو کې عملي کړو.

په احترام، نايل محمود مياخېل

د کونړ ولايت په خاص کونړ ولسوالۍ کې د شامحمود مياخېل فرهنگي مرکز پرانيستل کېدو په پار د زيار مدني ټولنې مبارکي:

زيار مدني ټولنه وياړي، چې په يو داسې کار د هېواد يو سياستوال او فرهنگي شخص ته مبارکي ورکوي، چې ترسره کول يې کلک هوډ او د وطن او ولس مينه غواړي، دا سړی شامحمود مياخېل دی. ښاغلی مياخېل يو سياستوال، فرهنگي او ليکوال دی، چې له تېرو څو کلونو راهيسې د هېواد په سياسي، ادبي، فرهنگي او کليوالي ناسته پاستو کې ښه فعال هم دی. د دې فرهنگي مرکز بنسټ ايښودونکي شاه محمود مياخېل وويل چې دغه مرکز يې په شخصي لگښت په دوه جريبه ځمکه کې رغولی دی وويل: ((دا يو تعليمي مرکز دی چې ځوانان له فيس پرته په کې زده کړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کولای شي او قومي مشران کولای شي د جرگو او مرکو لپاره گټه ترې پورته کړي)).

دا يو ستر نوښت دی، چې په خپله شخصي ځمکه کې يو ستر فرهنگي مرکز پرانيزي او د خپلې سيمې د خلکو د ژوند او پوهې د کچې د لوړولو په پار يې دا هرڅه وقف کړي دي. په دې مرکز کې په وړيا توگه د ځـــوانانو لپاره د زده کړې په موخه سيمينارونه، ورکشـــاپونه او د جرگو مرکو کولو لاره هوارېږي. دا يو ستر کار دی او د دې ستر کار بدله دې خدای په دواړو جهانونو کې ورکړي .

زيار مدني ټولنه په خپل دغسې يوه هېوادوال وياړي او د نورو هڅو او خدمت په پار يې لوی څښتن تعالی ته لاسونه لپه کوي، چې زموږ په وطن کې دې دغسې بچي ډېر کړي، چې وکولای شي، وطن له اوسنيو بدمرغيو وژغوري .

مياخېل صاحب، کونړيانو، فرهنگيانو او ټولو افغانانو ته دې مبارک وي.

درنښت

د زيار مدني ټولنې دارلانشا

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښکلي خبرونو ويبپاڼې ليکنه: د شاه محمود مياخېل د فرهنگې او ټولنيز مرکز په اړه

د پژواک د خبري آژانس نه:

د بدو خبرونو ډېرې رسنۍ ډکې دي، موږ له تاسې سره ښه او ښکلي خبرونه شريکوو. د کونړ ولايت په خاص کونړ ولسوالۍ کې د شامحمود مياخېل فرهنگي او ټولنيزمرکز پرانيستل شو.

په دې مرکز کې په وړيا توگه د ځـــوانانو لپاره د زده کړې په موخه سيمينارونه، ورکشـــاپونه او د جرگو مرکو کولو لاره هوارېږي.

د دې فرهنگي مرکز بنسټ اېښودونکي شاه محمود مياخېل وويل چې دغه مرکز يې په شخصي لگښت په دوه جريبه ځمکه کې رغولی دی وويل: ((دا يو تعليمي مرکز دی چې ځوانان له فيس پرته په کې زده کړې کولای شي او قومي مشران کولای شي د جرگو او مرکو لپاره گټه ترې پورته کړي. ((ده وويل چې د دې مرکز تالار په يو وخت کې د درېيو سوو کسانو د ناستې وړتيا لري او ډېر ژر به په کې کتابتون هم فعاله شي)). د خاص کونړ ولسوالۍ د قومي شورا مشر ملک طاووس خان وويل: ((زه له شامحمود نه مننه کوم ځکه پخوا موږ په دې ولسوالۍ کې داسې کوم ځای نه درلود.)) دخاص کونړ ولسوالۍ د ځوانانو شورا مشر ميرسلام مجاور وويل چې ځينې وختونه يو شمېر نا دولتي مؤسسې غواړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ځوانانو لپاره ځينې پروګرامونه جوړ کړي، خو د ځای د نشتون له امله دغه چاره بيا نه ترسره کېږي.

ده وويل: ((د دې مرکز په جوړېدو سره نور موږ دغه مشکل نه لرو اوس به هر ډول پروګرامونه دلته جوړېږي)).

د پښتونخوا ليکوالې او ژورنالېستې حسينه ګل تنها د دې مرکز د پرانيستې پرمهال پژواک ته وويل: ((د دغه شان مرکزونو جوړېدل ډېر مهم دي، ځکه دغه مرکز له ځانه سره کتابتون هم لري او موږ بايد کوښښ وکړو چې د ځوانانو ترمنځ د کتاب لوستل مروج کړو.)) دغه راز په دې غونډه کې د ملي تحريک ګوند مشر محمد اسماعيل يون وويل چې د دې مرکز له کتابتون سره به د سلګونو جلدو کتابونو مرسته وکړي. د کونړ د اطلاعاتو اوفرهنګ رئيس جنت ګل فدا وويل چې د اطلاعاتو او کلتور وزارت هم پلان لري چې په ځينو ولسواليو کې کتابتونونه جوړ کړي. ده وويل چې د ياد مرکز له کتابتون سره به هم د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت د کتابونو مرسته وکړي، دا لومړی ځل دی، چې په کونړ کې دغسې يو مرکز پرانيستل کېږي او د ځوانانو په واک کې ورکول کېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کونړ او لوګر ولايتونو والي صاحبانو او د ولايتي کميټي رئيسانو د شاه محمود مياخېل مرکز وکوت

پرون د اپريل د مياشتې په لومړۍ نېټه کال ۲۰۱۶م، د لوګر ولايت

محترم والي صاحب محمد حليم فدايي، د کونړ و لايت محترم والي صاحب وحيدالله کليمزي، د دواړو ولايتونو د ولايتې شوراګانو محترمو رئيس صاحبانو، دولايتې شورا ګانو محترمو غړيو، او يو شمېر نورو قومي مشرانو او ځوانانو د کونړ ولايت د خاص کونړ په ولسوالۍ کې د شاه محمود مياخېل فرهنګي او ټولنيز مرکز نه کتنه وکړه. زه د ټولو د راتګ نه دغه مرکز ته، د زړه له کومې مننه کوم او هم د خاص کونړ د ولس نه مننه کوم چې د دې دوستانو مېلمه پالنه يې وکړه.

د کونړ والي صاحب په خپل فيسبوک پاڼه ليکلي وو:

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کونړ او لوګر ولايتونو واليانو د خاص کونړ د فرهنګي او ټولنيز مرکز څخه ليدنه وکړه

د لوګر والي محمد حليم فدايي د يو پلاوي په ملتيا کونړ ولايت ته سفر وکړ او د دې ولايت له والي الحاج وحيدالله کليمزي او قومي مشرانو

سره يې ناسته و کړه او د سيمه ييزې حکومتوالۍ پراختيا، سولې او ثبات د ټينګښت په برخه کې يې د کونړ د ولايتي

د کينې خوانه وحيدالله کليمز، شاه محمود مياخيل، حليم فدايي او ترشا

جنرال سيدخيلي د کونړ ولايت امنيه قوماندان

(c) ketabton.com: The Digital Library

اداري او ولسونو هڅې وستايلې. د کونړ والي او راغلي پلاوي د ډيورنډ فرضي کرښې ته څېرمه د خاص کونړ ولسوالۍ په تنر کلي کې د شاه محمود مياخېل د فرهنگي او ټولنيز مرکز څخه ليدنه وکړه او د ياد مرکز جوړېدل يې د هېواد د فرهنگ،ادبي او تاريخي وياړونو د خوندي ساتلو او ديادې سيمې د خلکو د ټولنيزو ستونزو دهوارۍ په برخه کې د وياړه ډک گام وباله او د تقويه په برخه کې يې ورسره دهمکارۍ ژمنه وکړ.

د کونړ والي الحاج وحيدالله کليمزي د لوگر ولايت د مشرتابه او ورسره مل پلاوي سفر د ملي يووالي او د دواړو ولايتونو د دولتي ادارو او ولسونو ترمنځ د اړيکو پراختيا او قوي همغږۍ رامنځته کېدو په برخه کې ارزښتمن گام وباله، نوموړي زياته کړه، کونړ د امنيت،ښکلاگانو او دعلم او پوهې ټاټوبی دی او ولسونو يې د سولې او ثبات د ټينگښت په لاره کې د هيڅ راز همکارۍ څخه ډډه نه ده کړې ښاغلي کليمزي د شاه محمود مياخېل فرهنگي هڅې وستايلې او د دود سره سم د ولايت مقام له لوري چمتوشوې ډالۍ د کونړ والي او ولايتي شورا رئيس په لاسونو راغلي ميلمنوته ورکړل شوې.

قاري صاحب ضياالرحمن ضيا ليکلي وو:

مينه په تلو راتلو زياتېږي
کله رازه کله به ځه درځم مينه

(c) ketabton.com: The Digital Library

تېره ورځ زړه ته رانږدې دوست د لوګر پياوړې او فرهنګپال والي ښاغلي محمدحليم فدايي او ورسره مل پلاوي د لوګر د ولايتي شورارئيس او اعضاو يې ننګرهار همېشه بهار ته تشريف راوړی و. لومړی ورځ د ننګرهار د شريفو ولسونو په نماينده ګۍ موږ ورته غرمنۍ تياره کړې وه. , د شپې د ننګرهار د والي له خوا ورته مېلمستيا برابره شوې وه. په دوهمه ورځ موپه خاص کونړ تنر کلي کې د پياوړي ليکوال اوسياستوال او فرهنګپال مشر ښاغلي شامحمود مياخېل د فرهنګي او ټولنيز مرکز څخه پداسې حال کې ليدنه وکړه چې د کونړ والي او ورسره مل پلاوي ولايتي شورا رئيس او اعضاو هم شتون درلود. واقعاً مياخېل صاحب په زړه پورې ستر نوښت د فرهنګي او ټولنيز مرکز په برخه کې کړې. سهارنۍ سوچه کليوالي ناشته راته جناب مياخېل صاحب په ډېره مينه تياره کړې وه چې مننه ترې کوو. غرمنۍ مو د کونړ د محترم والي صاحب او ولايتي شورا سره وه.

د سفر هدف:

د لوګر، ننګرهار، کونړ ولسونو ترمنځ همغږي د ورونو ولسونو ترمنځ د ښو اړيکو د رامنځ ته کولو په موخه ووږ موږ د ښاغلي فدايي صاحب دان وښت ستايو او مننه ترې کوو. له نورو واليانو، ځوانانو، مدني ټولنو هيله لرو چې په هېواد دننه سفرونه وکړي ترڅو د نورو قومونو له فرهنګ او دودونو سره اشنا شي او همدارنګه د سولې ښه سفيران واوسېږو. په پای کې د کونړ د شريفو ولسونو، د کونړ دوالي صاحب او

(c) ketabton.com: The Digital Library

پياوړي مشر شاه محمود مياخېل څخه بيا هم مننه چې د کونړ عنعنوي ډالۍ يې مېلمنو ته د اعزازپه شکل ورکړې. د مينې مو پوروړي يو.

د ميرزا ماما (ډاکټر کبير ستوري) په ياد:

ډاکټر کبير ستوری

زه نه غواړم چې د ډاکټر کبير ستوري د ژوند په علمي او سياسي اړخونو وغږېږم، ځکه چې ګڼو دوستانو د هغه کتابونه، مقالې او شعرونه لوستي دي او د ويلو لپاره به ډېر څه ولري. زه غواړم چې په دې وړه مقاله کې د ډاکټر کبير ستوري سره زما د شخصي اړيکو، تړاو او ليدنو کتنو په اړه څه وليکم.

وړوکی وم، هغه وخت په کلونو نه پوهېدم، خو دا مې ياد دي د کابل په واصل آباد سيمه کې د عمراخان په ابتدايه ښوونځي کې چې اوس د عمراخان لېسه ده، د دويم صنف زده کوونکی وم، ډاکټر کبير ستوری چې مور ورته ميرزا ماما وايه، جرمني ته د لوړو زده کړو لپاره روان و. نو؛ زما پلار خدای بخښلي سيدمحمود حسرت چې په هغه وخت کې يې د کورنيو

(c) ketabton.com: The Digital Library

چارو په وزارت کې کار کاوه، مور يې د ځان سره واخيستلو او کابل هوايي ډګر ته يې يوړو چې د ډاکتر کبير ستوري سره چې تازه د رحمان بابا لېسې د دولسم صنف نه فارغ شوی و، خدای په اماني وکړو. د کابل هوايي ډګر ته ورغلو او دا زما لومړی ځل و چې هوايي ډګر ته لاړم. د کابل هوايي ډګر په رستورانټ کې چې د ميدان د ودانۍ د بام په سر و، موږ چای وڅښه. د چای څښلو نه وروسته مو کبير ماما سره خدای په اماني وکړه او دی د الوتکې په لور وخوځېد. ښه مې ياد شي چې موږ ورته د کابل د هوايي ډګر د ودانۍ په بام ولاړ وو او ده د الوتکې له دننه تر هغو لاسونه خوځول چې الوتکه والوته.

دا ۱۹۶۴م کال و چې ډاکتر کبير ستوری د لوړو تحصيلاتو لپاره پخواني غربي المان ته لاړ. په هغه وخت کې زه د ده په سياسي افکارو، په مکتب کې د زده کړې په کچه او يا نورو راشه درشه باندې نه پوهېدم ځکه وړوکی وم او د ده د شخصيت، پوهې او سياسي افکارو اندازه مې نه شوه لګولی. زما مينه د ده سره يوازې د ماماولۍ په بنياد وه او په مور مې ډېر ګران و. ډاکتر کبير ستوری او زما بل ماما محمد نعيم چې دواړه د رحمن بابا په لېسه کې شاګردان وو او هلته په ليليه کې اوسېدل نو؛ اکثره به د پنجشنبې په ورځ زموږ کور ته راتلل، ځکه چې هغه وخت د ليليې د شاګردانو او محصلينو لپاره په کابل کې دا يوه لويه تفريح وه، چې د جمعې شپه يا ورځ د خپلو خپلوانو او دوستانو کورونو ته ورشي. د پوهنتون د دورې په وخت کې ما هم د دې تفريح خوند ليدلی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما خدای بخښلی پلار ډېر اجتماعي او سخي سړی و، نو د جمعې په ورځ به زموږ نور خپلوان هم چې په مختلفو مکتبونو کې یې درس وایه، زموږ کورته راتلل او په اصطلاح ښه مېله به ګرمه وه. په هغه وخت کې چې د جامو وینځلو ماشینونه نه وو، نو زما مور به همېشه د دې خپلوانو جامې هم وینځلې او پلار به مې زیاترو ته یو څه جمعه ګي یعنې د جمعې د ورځې د خرچې په نامه لس شل افغانۍ هم ورکولې. خو زما د ماماګانو کورنۍ چې په سیمه کې یوڅه اندازه متموله کورنۍ وه، کله به چې دوی دواړه کابل ته راتلل نو نیا به مې ورته د خرچې پیسې ورکولې، دوی به دغه پیسې زما له مور سره ایښودې او دجمعې په ورځ به یې ترې د یوې اونۍ د خرچ لپاره یوه اندازه بېرته اخیستې. د دې پیسو سربېره کبیر ماما یوه بله پټه پانګه هم لرله، او هغه دا چې زما نیا به زما مور ته یوڅه پیسې پټې ورکولې او ویل به یې چې کبیر بد مصرفه دی نو که پیسو ته یې ضرورت شو، دا پیسې به له نعیم نه پټې ورکوې چې هغه خفه نه شي. د کبیر ماما بد مصرفي همدا وه چې ده به پیسې په خپلو دوستانو او انډیوالانو مصرفولې او د پیسو د جمع کولو او زیاتو پیسو د راټولولو شوقي نه و او د عمر تر اخره پورې یې همدا حال و. په هغه وخت کې به د خارج نه محصلینو خپلو کورونو ته یو څه پیسې لېږلې خو ده به د جرمني نه کابل ته د راتګ ټکټ هم له کوره غوښته. زما پلار په اوښیتوب سربېره، د خاص کونړ په ابتدایه ښوونځي کې د ډاکتر کبیر ستوري استاد هم و. دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ډاکټر ستوری د مکتب په دوره کې همېشه اول نمره و نو په پلار مې ډېر زیات گران و.

لیکوال د ډاکټر کبیر ستوري سره

پخوا چې ټلیفونونه عام نه و نو د یو بل سره رابطه چندان نه وه او څوک به چې خارج ته لاړ نو میاشتې او کلونه به یې نیول چې دی د کور او کور د ده له حاله خبر شي.

ډاکټر کبیر ستوری چې په اول ځل د غربي المان نه په رخصتۍ افغانستان ته راغی، نو زما د پلار وظیفه په مزارشریف کې وه، موږ ورسره هلته وو، نو دی مې ونه لید. دویم ځل دی په ۱۳۵۰ هجری شمسي کال کې کونړ ته راغی، نو زه د خاص کونړ په لېسه کې د نهم ټولگي زده کوونکي وم یعنې تقریباً پس له اته کلونو مې ولید. دا چې زموږ د خپلوانو او تروزو تعداد زیات و، ده به هر خوریې ته ویل چې که دېرې ته د ورځې لس ځلي هم راځئ، ماته به ځانونه رامعرفي کوئ، چې نومونه مو یاد کړم او له یاده مې ونه وځئ.

په دې وخت کې ډاکټر ستوري په خپله ماستری کار کاوه او د ذهنې کچې د معلومولو لپاره یې د ریسرچ سوالونه جوړ کړي وو. دا یې د خاص

(c) ketabton.com: The Digital Library

کونړ او عمراخان په لېسو کې په شادگردانو و ازمويل. په خصوصي توگه يې په خپلو خپلوانو هم تجربه کړل او ما ته يې وويل چې خوريه! ستا ذهن ډېر ښه دی او دا چې زه هم په مکتب کې اول نمره وم نو راته يې وويل چې ته به هرو مرو خارج ته ځې، نو د اوس نه ورته ځان تيار کړه.
په دې وخت کې ده د پښتو او د پښتنو د حقونو خبرې هم کولی، خو زموږ پرې چندان سر نه خلاصېده نو يوه ورځ ورته ما وويل چې ماما په کونړ کې دا ستا خبرې څه په درد خوري ځکه دلته خو نور قومونه نشته او ټول په پښتو خبرې کوي. ده راته وويل چې دا سمه ده چېرته چې نور قومونه نشته نو زموږ د نورو قومونو سره څه حساسيت هم نشته خو په خارج کې د نورو قومونو کسان ځانونه افغانان معرفي کوي او پښتنو ته کوچيان او د بدوي کسانو خطاب کوي چې دوی د افغانستان او پښتونخوا په سيمه کې تگ او راتگ کوي او د افغانستان دايمي استوگن نه دي. خو د دې خلاف بيا په کابل د افغان نوم يوازې د پښتنو گڼي او پښتنو ته د افغان غول خطاب کوي او ځانونو ته افغانان نه وايي. داسې دوه گونی چلند سړی مجبوروي چې د پښتنو د هويت او حقوقو لپاره مبارزه وکړي.
په دغه وخت کې ډاکټر کبير ستوري او يو شمېر نورو ملگرو لکه قدوس تندر، د المان په دويچې ويلې راډيو کې د پښتو ژبې پروگرام نوی پيل کړی و او موږ ته يې ويل چې تاسې بايد هره اونۍ د ټولو دوستانو او خپلوانو له خوا دوه سوه ليکونه راولېږئ، چې ووايي دوی د پښتو پروگرام اوري او خوښ يې دی. دا ليکونه به موږ ليکل او د پوستې له

(c) ketabton.com: The Digital Library

لارې به مو دويچې ويلې راډيو ته لېږل. د هماغه وخت د کوښښونو او د ډاکتر کبير او د ده د ملګرو د هلو ځلو له امله د دويچې ويلې په راډيو کې د پښتو پروګرام اوس هم شته دی.

څنګه چې مخکې مې يادونه وکړه، هغه وخت کې ټيلفونونه نه وو او د ليکونو د وړو راوړو چاره ستونزمنه وه، نو کله به چې مياشتې، مياشتې وروسته د کبير ماما کوم ليک راورسېد، نو زما خدای بخښلې نيا به هغه ليک د بالښت لاندې ايښی و او چې مور به يې ليدو ته ورغلو، زر به يې راواخيست او ويل به يې ماته د کبير خط ووايه، چې تسل مې پرې وشي. دا ليک به يې په بېلابېلو خلکو دومره ډېر ولوسته چې اخر به د ليک کاغذ وشړېده او په همدې به يې د کبير د ليدو تنده ماتوله.

کله چې ډاکتر کبير د دويچې ويلې په راډيو کې کار پيل کړ او د پښتو خبرونه به يې ويل نو دا زما د نيا لپاره يوه لويه سرګرمي وه. راډيو به يې د کټ سرته پرته وه او هره ورځ به يې د دويچې ويلې خبرونه اورېدل. که څه هم زما نيا ډېره پوهه او مدبره ښځه وه، خو د هغه وخت د افغانو ښځو فکري پراختيا ته پام سره، فکر نه کوم چې د خبرونو نه يې چندان خوند اخيست خو هدف يې يوازې دا و چې د خپل زوی غږ واوري.

په وروستيو وختونوکې چې ټيپ ريکارډر (ټيپونه) راووتل، نو بيا به ډاکتر کبير خپلې خبرې ثبتولې او د ليک په ځای به يې د ټيپ کيسټونه خپلې مور او کورنۍ ته رالېږل. نيا به مې بيا هم ټيپ ريکارډر د کټ سر

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته پروت او د شپې د ویدو کېدو نه د مخه به یې ویلي چې د کبیری کیسټ ورواچوئ چې زه ویده شم.

ډاکتر ستوری بیا المان ته لاړو او څلور کاله وروسته چې زه د دولسم صنف نه فارغ شوی وم، بیا افغانستان ته راغی. دی به معمولا څلور کاله پس د اوړي په موسم کې افغانستان ته راته. په دې وخت کې زه یوڅه په سیاسي مسایلو پوه شوی وم او د سیاسي بحثونو لړ مې پیلی شو، که دا مبالغه ونه کړم نو په خوریونو کې زه ورته ډېر ګران وم او فکر کوم چې دا به د ده سره زما د فکري تړاو او په سیاسي مسایلو د بحث له امله وو. موږ کله هم په مادي مسایلو بحث نه کاوه اما نورو خپلوانو به په مادي مسایلو ډېر بحث کاوه چې څومره دې معاش دی او څه کوې او داسې نور. د ده به دا خبرې چندان نه خوښېدې. په کابل کې یوه ورځ په شهرنو کې پښتو ټولنې ته د تګ په تکل روان و، ده له یو چا نه په پښتو د پښتو ټولنې د پتې پوښتنه وکړه، خو هغه کس ورته په دری ځواب ورکړ. ده ورته وویل چې زه په دري نه پوهېږم که دا راته په پښتو ووایې نو ښه به وي. هغه نفر په تکلیف پښتو وویله او چې حرکت مو وکړ نو راته یې وویل چې خوریه ښه په تکلیف خو مې په دې بیچاره پښتو وویله. زما په اند دا د هر چا حق دی چې خپلې ژبې ته په خپله کار وکړي او نور څوک په دې متهم نه کړي چې ولې خپلې ژبې ته کار کوي. متاسفانه زموږ اکثره پښتانه نور د خپلو نیمګړتیاو لپاره ملامتوي او په خپله هیڅ نه کوي نو دا سم کار نه دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډاکتر کبير بېرته المان ته لاړو او د وطن حالات سره بدل شول. په ۱۳۵۷ هجرى شمسى کال کې په کابل کې د ثور کودتا وشوه، دننه او بهر د خلکو ترمنځ د اړيکو ساتلو چينلونه له منځه لاړل، تماسونه پرې شول، د مرگ او ژوند خبره شوه او په دې لړ کې موږ مهاجر شولو، زيات وخت مو په غرونو کې تېر کړ او بيا پاکستان ته مهاجر شولو. (د هجرت او مهاجرت قصې زما په کتاب د واقعيتونو په بهير کې لوستلي شئ). يو وخت مو سره تماس ونيوه ځکه دى هم د خپلې کورنۍ سره بى رابطې شوى و. زما بل ماما محمد نعيم هم مهاجر شوى و او د کبير ماما کورنۍ او مشر ورور عبدالجليل ملنگ لا هم په افغانستان کې وو. دى مو وهڅاوه چې پېښور ته راشي او هم به د ده کورنۍ پېښور ته راشي او د يوبل سره به وگورو. هماغه وو، چې په ۱۹۸۲م کال کې پېښور ته راغى. په پېښور کې د پښتنو د ځينې مشرانو سره د ليدو نه وروسته لا يوه اونۍ نه وه تېره چې د پاکستان د حکومت له خوا ونيول شو. په هغه وخت کې جنرال ضياالحق د پاکستان نظامي واکمن و، د جهادي ډلو طرفدارى يې کوله. هغه په پاکستان کې او هم د افغانانو په منځ کې د ملي ډلو او کسانو د رشد سخت مخالف و. په دغه وخت کې ما په پېښور کې د يو امريکايي پروفيسر سره د انتروپولوجي ريسرچ کاوه.

ډاکتر کبير تقريباً اتلس مياشتې د پېښور په سنټرل جيل کې بندى و او حتى د خپلې کورنۍ سره يې هم ليده کاته نه کېدل. د ده سره به موږ هغه وخت ليده چې دى به يې هره اونۍ اتکړې په لاس د کچرو مجسټريټ

(c) ketabton.com: The Digital Library

(قاضي) ته راوست، او مور به د لرې نه لیده او که کله به چې د سپاهیانو مزاج ښه وه او د چایو په نامه به مو یو څو روپۍ ورکړې نو د دې لاره به یې برابروله چې یو څو خبرې ورسره وکړو. د ده ګناه دا وه چې ولې یې د پښتنو د مشرانو سره لیدنه کتنه کوله. د پېښور په سنټرل جېل او بالخاصه په لومړیو شپو او ورځو کې چې مور ته د ده د بندي کېدو د ځای درک نه و معلوم، د پېښور په بالاحصار کې شکنجه شوی و او په تورو خونو کې کوټه قلفي و. په پېښور کې د جرمني قونسل به هره اونۍ سنټرل جیل ته د ډاکټر کبیر لیدو ته ورتلو، ځکه دی د المان غږ راډیو کارکوونکی و او مور ته به یې اطمینان راکوه چې نن دی که سبا، دی به خلاصېږي. په دې نن سبا کې اتلس میاشتې ووتلې.

کله چې د پاکستان حکومت د جرمني په منځګړیتوب تصمیم ونیوه چې ډاکټر کبیر راخلاص کړي؛ نو مور ته یې احوال راولېږه چې د ده پاسپورټ راوړئ چې دی مور له پاکستان نه وکاږو او جرمني ته یې لېږو. ما د ده پاسپورټ چې موده یې تېره شوې وه، واخیست او اسلام آباد ته مې د جرمني سفارت ته یوړ چې موده یې تمدید کړي. د جرمني سفارت ډېر ښه وضعیت وکړ او ډېر ژر یې پاسپورټ تمدید کړ. دا ۱۹۸۴ م کال و، دی یې له زندانه خوشې کړ، خو کور ته د تلو اجازه یې ورنه کړه او کورنۍ یې ورسره د لږې شېبې لپاره د پېښور په یوه هوټل کې ولیدل، زما بل ماما محمد نعیم او زه ورسره اسلام آباد ته لاړو او په هوایي میدان کې مو ورسره خدای په اماني وکړه. د حالاتو د خرابېدو له امله بیا زمور رابطه

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره منظمه نه وه او یوازې کله کله به مو د ده کوم لیک تر لاسه کړ. ما ته یې وویل چې جرمني ته راشه او که جرمني دې خوښ نه و نو بېرته تللی شې او ژبه به خو یاده کړې خو موږ هم د جهاد او د افغانستان د آزادۍ په ولولو کې غرق وو؛ نو جرمني ته مې د تګ زړه ښه نه کړ او پلار مې هم راته اجازه نه راکوله.

په ۱۹۸۷م کال کې چې ما د امریکا غږ راډیو لپاره د محلي خبریال په توګه کار کاوه او هم د بلجیم د کمېټې مرستېال وم، په یوه رسمي سفر امریکا ته لاړم او د امریکې نه د راتګ په وخت کې بلجیم ته د دوه اونیو لپاره لاړم. ما د کبیر ماما سره اړیکه ونیوله چې که بلجیم ته راشي نو ښه به وي ځکه په هغه وخت د اروپا ټولنه نه وه جوړه شوي او د ویزې مشکل و. کبیر ماما د بلجیم د لیژ ښار ته زما د لیدو لپاره راغی او نیت مو و چې هالینډ ته لاړ شو. خو دا چې د ده سره نقشه نه وه نو څو ساعته مو د لیژ په ښار کې سرګردانه تېر کړل چې بالاخره د شپې یوه بجه شوه نو راته وې ویل چې، ما به بېرته زما د کوربه کره کښته کړې، دی به بله اونۍ راشي، بیا به هالینډ ته لاړ شو. هغه وخت لوګزامبورک، هالینډ او بلجیم د بنیلاکس په نامه یوه ګډه ویزه درلوده. کبیر ماما یوه اونۍ وروسته بیا بلجیم ته راغی او د هغه ځای نه د هالینډ روټردام ته لاړو. په لاره مو ښې قصې وکړې او شپه مو سره یوځای تېره کړه. په سبا دی بېرته جرمني ته لاړو او زه د پېښور په طرف وخوځېدم. یوه خبره چې ما ورته وکړه هغه دا وه چې پېښور د ځوانانو لپاره او د ده د اولادونو د زده کړې لپاره برابر

(c) ketabton.com: The Digital Library

چاپېریال نه لري اوکه خپله کورنۍ جرمني ته راولې نو ښه به وي. ده راته وویل چې زه به پیسي درلېږم او څوک چې سبق وايي مرسته ورسره کوه خو که دوی دلته راولړ نو دوی بیا د وطن او خپلو خلکو په درد نه خوري.

په هرحال دی له خپلې کورنۍ نه لیرې پاتې شو ځکه پېښور ته راتللی نه شو او افغانستان کې جنګ روان و. په ۱۹۹۰ م کال زه امریکا ته لاړم او په ۱۹۹۲م کال کې جرمني ته د ده د لیدو لپاره لاړم. یوه اونۍ مو سره یوځای تېره کړه، دویچې ویلې راډیو مو ولیده او د کولن پوهنتون مو چې ده په کې هلته خپله دوکتورا اخیستې وه، ولیده. د ده ژوند ساده و او د ده کوټه د ډېروافغانانو، پښتنو او خپلوانو لپاره دېره وه. ډېر بحثونه مو د وطن د حالاتو په اړه وکړل او ترې د تګ په وخت کې مې ورته بیا تکرار کړه چې د افغانستان حالات معلوم نه دي نو ښه به دا وي چې خپله کورنۍ جرمني ته راولې. ده راته ښه وکړه او له هغې نه وروسته یې لومړی خپله مېرمن او دوه زامن نسیم ستوری او ایمل ستوری جرمني ته بوتلل.

په ۱۹۹۶م کال کې چې کله د سوات افضل خان لالا، د بېنظیر بهټو په کابینه کې د شمالي علاقه جاتو وزیر و، ډاکټر کبیر ستوری یې رسمي مېلمه کړ او پس له دولس کلونو یوځل بیا پاکستان ته راغی. په دغه وخت کې زه هم له امریکا نه پاکستان ته د خپلې کورنۍ د لیدو لپاره راغلی وم. د اسلام آباد هوایي ډګر کې ورته خان لالا په خپله هرکلي ووایه او بیا د خان لالا کور ته لاړو. شپه مو هلته وکړه او د هغه ځای نه د خان لالا سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوات لاړو. د سوات نه وروسته چارسدې ته راغلو او د ولي خان سره مو وليدل. همدا شان مو په اکوړه خټک کې د اجمل خټک سره وليدل. يوه مياشت يې په پاکستان کې تېره کړه او بيا بېرته جرمني ته لاړ. په دې وخت کې طالبانو کابل نيولی و او سياسي بحثونه ډېر گرم وو. ولي خان وويل چې پاکستان خو د طالبانو حمايت کوي خو په حقيقت طالبان د پاکستان لپاره ډېر خطرناک دي ځکه د طالبانو ځاله خو په پاکستان کې ده او دلته شل زره مدرسې دي.

اخر ځل زما په خيال چې په ۲۰۰۵م کال په مني کې ما کبير ماما وليده چې زه جرمني د مونشن ښار سره نږدې د اوبر امرگاو په سيمه کې د ناټو تعليمي مرکز کې د لکچر لپاره تللی وم او يو دوه شپې مې د ده سره هم په ويسلنگ ښارگوټي کې وکړې. په همدې پېره راته د ده کورنۍ وويل چې کبير ماما ستا خبره مني او که تشويق يې کړې چې د زړه عمليات وکړي نو ښه به وي. ما چې ورته دا خبره ياده کړه نو ده راته عملي دلايل وويل چې د زړه عمليات زما لپاره فايده نه لري او د زړه عمليات يې ونه کړ. په همدې وخت کې يوه شپه نا وخته چې تقريباً يوولس بجې به وي نو راته يې وويل چې خوريه ځه بهر به ووځو او قدم به ووهو او ازاده هوا به تنفس کړو. د ويسلينگ په ښار کې مو قدم واهه چې يو ترافيکي څراغ ته ورسېدو او انتظار مو کاوه چې څراغ شين شي او موږ د سرک نه پورې وځو، په دغه وخت کې ده راته وويل چې خوريه! زما تقريباً څلويښت کاله وشول چې زه په جرمني کې اوسېږم، دلته مې لسانس، ماسټری او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوکتورا واخيستله او د دې خلکو په ژوند، کلتور او ژبه هم ښه پوهېږم خو ما ته داسې ښکاري لکه چې ما دلته څلويښت ورځې تېرې کړې وي او هيڅ مې زړه دلته نه دی نښتی. بله خبره يې راته دا وکړه چې ده يو وخت فکر کاوه چې افغانستان ته به ځي، ښه کتابونه به ليکي او په اکاډميک ډگر کې به ډېر کار کوي خو زياته يې کړه چې زموږ د پښتنو ژوند داسې کارونو ته چمتو نه دی ځکه اکاډيميک کارونه ځانته فکر او ژوند غواړي او موږ هيڅ وخت ځانته کېږو نه، نو اوس هره ورځ په دويچې ويلې راډيو کې د خپل رسمي کار نه دوه درې ساعته زيات پاتې کېږم او يوڅه ليکم. که واړه کتابونه هم وي بايد چاپ يې کړم او اوس وخت کې لوی لوی کتابونه هسې هم څوک نه لولي. ده وويل چې د شعرونو ويلو نه زما مطلب دا دی چې دا د پښتو شعرونه هنرمندان ريکارډ کړي او د پښتنو په کورونو کې يې خلک واوري. بله مهمه خبره يې راته دا وکړه چې ده زما يادښتونه ليدلي وو نو راته يې وويل چې خوريه دې پسې مه گرځه چې ښه تحقيق او ريسرچ وکړې او بيا کتاب چاپ کړې نو ښه به دا وي چې خپل يادښتونه منظم کړې او چاپ يې کړې. په دی وخت کې ما د کورنيوچارو د وزارت د معينيت نه استعفا ورکړې وه او زيات شخصي يادښتونه راسره وو نو ما هم ورته لستوڼي راونغښتل چې، خپل يادښتونه چاپ کړم او دا دی اوس زما اته کتابونه چاپ شوي او درې نور چاپ ته تيار دي خو يوازې يو کتاب چې د بېړنۍ لويې جرگې په اړه و، هغه کبير ماما وليد او نور يې ونه ليدل. کاش چې دی ژوندی وای او زما

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا نورې ليکنې يې هم ليدلې واى ځکه دى د علمي کارونو په ارزښت پوهېده او همېشه به يې زه تشويقولم؛ خو ژوند همېشه نيمګړى دى او د انسان امېدونه نه پوره کېږي، الله تعالی دې هغه وبخښي او جنت فردوس دې يې نصيب شي. انا لله وانا لله راجعون.

پورتنۍ مقاله روهي وېبپاڼې، تاند وېبپاڼې او پژواک خبري اژانس هم خپره کړه

http://www.taand.com/archives/٦٧١٦٨

http://www.rohi.af/fullstory.php?id=٤٤٧٤٨

http://goo.gl/Dal١MB

د ننګرهار پوهنتون د رئيس ببرک مياخېل سره ليدنه:

١٠ اپريل ٢٠١۶م کال، ننګرهارپوهنتون، جلال آباد

نن مو د ننګرهار پوهنتون رئيس پوهندوى ببرک مياخېل سره، د دغه پوهنتون د محصلينو د چارو مرستيال استاد نعيم سروري او اداري مرستيال صاحب سره ډېر ښه او تفصلي مجلس درلوده چې ښځګه سره د Peace Educationپه اړوند همکاري وکړو ترڅو دا مضمون د پوهنتون د نصاب جز وګرځي او په عملي توګه محصلين پکې برخه واخلي. د ننګرهار پوهنتون مشرتابه په دې اړه پوره لېوالتيا وښودله او ژمنه يې وکړه چې دا پروګرام به په لومړي سر کې په پنځو پوهنځيو کې تطبيقوي. زه شخصاً د ننګرهار پوهنتون د نوي مشرتابه نه مننه کوم چې د ننګرهار پوهنتون په

(c) ketabton.com: The Digital Library

چاپېريال کې يې فزيکي بيارغاونه، تدريسي او تشکيلاتي چارو کې پوره مثبت تغيير د پخوا په پرتله راوستلی دی.

\

دوی ته دې الله تعالی نور هم توفيق ورکړي چې خپل ولس او خلکو ته خدمت وکړي او د پوهنتون چارې سمې کړي. د يو هېواد د پرمختګ لپاره اساسي بنسټ سم تعليمي نظام دی. پوهنتونو کې د معياري او د موجوده حالاتو سره مناسب زده کړې خورا مهمې دي. د ما سره زما د دفتر همکاران حميدالله ناطق صاحب او رفيع الله ستانکزی صاحب هم ملګري وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په پارلمان کې د کونړ د وکيل حاجي سخي مشواڼي عمل غندل:

۱۳ اپريل کال ۲۰۱۶م، کابل

نن د کونړ وکيل حاجي سخي مشواڼي د انکشاف دهات وزير، انجينر نصير دراني له خوا په دې متهم کړ چې گوندې ده د يوې پروژې نه شل سلنه کمېشن غوښتلي دي. کله چې د انکشاف دهات وزير د استجواب له پارلمان ته راځي نو حاجي ظاهر د ننگرهار ولايت استازی چې لومړی مرستيال دی، رياست د ولسي جرگې کوي او عرفان الله عرفان دويم منشي د حاجي سخي خبرې قطع کوي نو دی راپاڅېږي او عرفان الله عرفان د گرېوان نه نيسي. هغه ورته وايي چې ته پوه شه او وزير دې نو منده اخلي او د وزير ميز ته ورځي او په هغه باندې گوزار کوي. زه لومړنی کونړی وم چې د حاجي سخي دا عمل مې په کلکه وغانده او په فيسبوک کې مې وليکل:

نن زه د يو کونړي په توگه د يو کونړي وکيل عمل په پارلمان کې چې په يو وزير گوزار کوي، په کله غندم. پارلمان د دليل او منطق ځای دی نه د جنگ ميدان.

زما دا ليکنه د ډېرو کونړو له خوا تاييد شوه نو بيا ما بله ليکنه په همدې ورځ وکړه:

لنډغر په حکومت او پارلمان کې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

که تاسې د حکومت او پارلمان هغو غړو ته چې لنډغري کوي لږ متوجه شئ، ګورئ چې دوی هغه کسان دي چې په مختلفو مافیایي کړیو کې لاس لري، په غلا، رشوت او چپاولونو یې صرفه نه ده کړې، دوی کوشش کړې چې د خپلو سیمو مخور او تعلیمیافته طبقه وځپي او بیا د خپل قوم او ډلې د حقوقو په شعارونو نور هم ځانونه چاق کړي. دوی نه د ځان په ابرو دي او نه د وطن. زما افسوس هغه تعلیمیافته کسانو ته دې چې دوی لا اوس هم د لنډغرو حمایت اوصفت کوي. زما په اند اوس د لنډغرو سیزن دی او ښه خریدار لري. د حکومت مشرتابه هم د لنډغرو په ملا تړلو فخر کوي. (د دې نه یوه ورځ د مخه جنرال دوستم په ارګ د جمهور رئیس اشرف غني ملا په دستمال وتړله او ویې ویل چې موږ ازبکان ستا حمایت کوو. دا ښه کار دی چې ازبکان د جمهور رئیس حمایت وکړي خو دوستم د لومړي مرستیال په توګه باید د حکومت ملاتړ وکړي خو داعمل د ټلویزیون په څپو خپور شو چې ډېر نمایشي او بې خونده و او هسې تصنعي بڼه یې درلوده)

یوه قصه مې راپه یاد شوله:

کله چې ما د کورنیو چارو په وزارت کې کار کاوه، د شینډنډ یو لنډغر(قوماندان امان الله د زیرکوه) چې اوس خدای بخښلی دی، یوه ورځ مو وزارت ته راوغوښته او (د هرات د والي اسمعیل خان سره مو په میز کښیناوه) او ما فکر کاوه چې دی به په ټولو حالاتو پوهېږي، د ښه او بد فرق به کولی شي او موږ به ورسره مرسته وکړو چې د هرات په محلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

حکومت کې برخه ولري او د منطق او دلیل له لارې به د خپلو خلکو حقوق ترلاسه کړي. خو ده همدا یوه خبره کوله چې زه د پښتنو حقوق غواړم او ریاستونه نه غواړم. نو ما ورته وویل چې په شعارونو او یوازې جنګ حقوق نه غوښتل کېږي ترڅو ته کومه معقوله طرحه ونه لرې. بل تا ته چا دا حق درکړې چې تاسې د یو لوی قوم استازیتوب په خپله سیمه کې وکړئ.

بریالي عمرزي صاحب راته ولیکل:

جناب میاخېل صاحب زما سلامونه او نېکې هیلې ومنه.ستاسو د دې لیکنې څخه داسې جوتېږی چې په خپلو پرونیو څرګندونو پښېمان یاست ولې په دري ژبه کې یو متل چې وایی ماهی را که هر وقت از آب بگیری تازه است.

ما ورته ولیکل چې:

پیښمانه نه یم خو د هغوی دی هم پوښتنه وشي ځکه د فراه وکیل څه ونه کړل همداسې په مزار کې د عطا او دوستم ډلو د مظاهرو له امله خلک زخمنیان او مړه شول. زما خبره دا ده چې که جدي او مناسب برخوردونه ونه شي ستونزې نورې هم زیاتېږي.

په فیسبوک کې مې بله لیکنه په سبا وکړه:

یوه بله خبره!

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرون خو ما د کونړ د وکیل دا عمل په داخل د پارلمان کې وغندلو. ایا دا خبره به څوک سپینه کړي هغه وکیلانو چې له پارلمان بهر یې پولیس وهلي او خلک یې زخمیان کړي، چا ترې پوښتنه کړې او که نه؟

یو مشر سپین ږیری مریض و او د مرګ انتظار یې کاوه، نو زوی ورته ویلي و چې پلاره! زموږ د چرګو هګۍ چا پټې کړي دي. پلار یې ورته ویلي و چې د هګیو د ورکېدو پوښتنه وکړئ. زوی ویلي وچې اوس به د هګیو په سر د چا سره څه جنګ او جنجال کوو پرېږده غوږ به پري نه ښورو. څو ورځې وروسته یې زوی ورته ویلي وو چې ولا زموږ چرګې هم چا پټې کړي دي. پلار یې ورته ویلي و چې د هګیو پوښتنه وکړئ. زوی ورته ویلي وو چې موږ د چرګو خبره کوو او ته وایې د هګیو پوښتنه وکړئ. زوی یې بیا د چرګو پوښتنه نه وه کړه نو څو ورځې وروسته یې غوا چا پټه کړه نو بیا یې پلار خبر شو او زوی ته یې وویل چې د هګیو پوښتنه وکړئ. زوی یې فکر وکړ چې د پلار یې اعصاب خراب شوي دي ځکه چې موږ ورته وایو چې غوا ورکه شوې او دی وایي چې د هګیو پوښتنه وکړئ. پلار یې ورته وویل زویه! زما اعصاب خراب شوي نه دي خو که د هګیو پوښتنه مو کړې وای نو ستاسې چرګان او غوا به چا نه پټولای. غل هم فکر کړی چې ته شوده او بوده سړی یې او د څه شي پوښتنه نه شي کولی نو غوا یې هم درنه یوړه. که حکومت په اوله کې د هغو وکیلانو، زورمندانو او قانون ماتونکو سره لږ په جرأت برخورد کړی وای نو هیڅا به په پارلمان کې دننه او نه د پارلمان نه بهر د خلکو توهین،

(c) ketabton.com: The Digital Library

قتل، غارت، لوټ او داسې نور جرايم کړي واى. دا سلسله په پخواني حکومت کې او هم په اوسني حکومت کې دوام لري، بېلګي يې ډېري زياتي دي.

سلطان محمد الياس سلطانزى راته وليکل:

مياخېل صاحب خفه کېږه مه دا وزيران هم د سړي زامن نه دي تاته بهتر معلومات شته دى دا چې په تېرو وختو کې تا هم په اوچتو چوکيو کار کرى دى ته او خداى تا په خپل وخت کې د معين او د مشاور په صفت کار کړى دى.؟ تا د خپل ولايت کنړ ته او بيا خاص کنړ ځوانانو ته د وظيفى د پيدا کولو کوم اقدام کړى؟ نه هيڅ د مشوانې طر فداري نه کوم هغه څه چې کړ ي ښه يې کړى زموږ استازى دى زموږ په رايو دې مقام ته رسيدلى دى دا کار ما او تا کړى چې موږ رايه نه وى ورکړې ولې به نن داسې بده پيښه رامنځته کيده. نن چېهر ځوان ګورې له ما نه نيولې تر نورو ځوانانوپورې هر وزارت ته چې ورشو د وظيفې عريضه مو په لاس کې وي او وکيل صاحبان مو هم ده غوږه نيولي وي، وزير صاحب په چوکۍ ناست او خو ښه چلن و کړي ورته ووايې ته خلاص يې نور موږ پوه شه او ستا دا کس زه به يې مقرر کړم خو اخرې خبر ته به راشم همدا وزير به درته ووايې سبا دومره بجى راشه چېورشى بيا به سکرتر صاحب به ووايې که پنحه زره دالر ورکولى شى نو ښه او که نه يې شى ورکولى لار دې وهه همدا وکيلان د وزيرانو په مذهب پوهېږي..

ما ورته په ځواب کې وليکل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطانزی صاحب! اول خو زه په انتقاد خفه کېږم نه. که معقول و او زما نيمگړتيا په نخښه شي نو خوشاليږم او خپل ځان به اصلاح کړم. دا زما د ژوند تگ لاره ده.راغلو ستاسو خبری ته که په زرهاو نه وی نو په سل گونو کسان ما مقرر کړی او روزلي دي. دويمه خبره دا ده چې قضاوت هغه وخت سړی ښه کولی شي چې کافي معلومات ولري. ما د وه کال په وزارت کې کار کړی چې يو کال مشاور وم او بل کال معين وم. دا ۱۱ کاله پخوا و هغه وخت دومره کم امکانات و چې لس موټرو د خريد لپاره وزارت بودجه نه درلوده او د پوليسو معاش ۱۸ ډالره و. دوه کاله موږ ووهل چې وزارت ته بودجه پيدا کړو. بيا هم د تحکيم ثبات پروکرام موږ پيل کړ او يوازې په کونړ کې ما شپږ ولسوالي جوړکړي، دوه کاله مبارزه زموږ په حکومت کې دننه او هم بهر روانه وه چې زما د کورنيو چارو وزارت کتاب که ولولئ نو بيا به ان شاالله سم قضاوت وکړئ. زه د افغانستان معين وم او د افغانستان په کچه ارزونه کولی شئ. بل دا چې ما په داسې وزارت کې چې منبع د فساد وه کومه بدنامې کونړو ته نه ده راوړی او نه څوک ويلي شي چې ما د چانه رشوت اخيستي دی او يا مې د خيانت د جوال خوله د چا سره نيولې وي. په هرحال زه چې څه کوم هغه زما مسووليت دی او هر څوک چې لږ لږ خپل وطن او خلکو ته کار وکړې بهتره ده، په يو بل به احسان نه کوو.

سلطانزي صاحب بيا وليکل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

مياخېل صاحب زه په تا انتقاد نه کوم فکر کوم چېتاسو په خپل وخت کې چې د يو افغان په حيث ډېر کارونه کړي دي امکان لري زه به پوره معلومات پيدا کړم او ستاسې په حضور کې به يې کيږدم. خبره اصلی زموږ د وکيل صاحب وه هغه ما مخکې ذکر کړې وه هغه چې کوم کار کړی د خپل شخصی غرض لپاره به يې نه وي کړی. کېدای شی د ملت د ستونزو په درد درد من شوی وي او داسې غلط عکسل العمل يې وښوده دا چېزموږ ډېری وکيلان په قانون نه پوهېږي چېيو چاته د قانون له مخی قناعت ورکړي بس د زور نه کار اخلي. په همدې ځاي به يې پرېږدو کنه زموږ گناه زموږ ده چې رايه مو ورکړې ده

په هر صورت، راځم ستاسو کارنامو ته رښتيا به ووايو تاسو به په فساد کې لاس نه لری او سوک چېفساد کوي کېدای شي د هغوی مخه تاسو هم نيولي وی.نن چې زه تاسو سره په دی بحث کوم دا هم ستاسو د نيک اقدام نتېجه ده دنن نه دوه لسيزی وړاندې تاسو د خاص کونړ ليسه زموږ ځوانانو پر مخ پرانيسته او د وخت نه د گټې اخيستو نه موږ بيا خپلو ټولگيو ته روان شو. نن چېموږ څه زده کړي ستاسې برکت دی که نه موږ به اوس د جهل او ناپوهۍ په لمپو کې شپې او ورځې تېرولې.رالنده به يې کړم تاسو ته زه ډېر احترام لرم زموږ شمله يې دا چېتاسو په خپلې ولسوالۍ کې يو فرهنگي اداره پرانسته ډېر خوښ شوم که د الله ج رضا وه بيا به له نږدی نه وگورو او په ټولو ادارو باندی به بحث وکړو. که ستاسې د لاسه پوره وه ډېرو ادارو کې به تغيير راولو ستاسې په همکارۍ يوه خبره رايادة شوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کېدای شي ډېر دوستان پری خفه هم شي که دا لیکنه وګوري او یا یې څوک یې تر غوږو ورسوی. ډېر بد به راباندی ووایي.چې دی لیوني ته ګوره په خاص کونړ ولسوالۍ کې ډېر داسې مکاتب شته دی چېتاسې به هم پری خبر یاست چې دوه۲/ وخته تدریس کوي یو ځاي معاش د دولت له بودیجې اخلي او بل معاش د سویدن کمیټې نه اخلي ډېر ځوانان ګورو چې درې، څلور او پنځه کاله کېږي چې د پوهنتون نه فارغ شوي او تر دی ساعت پورې بې روزګاره دي که په دې برخه که کوم اقدام تر سره کړئ الله ج به ډېر زیات اجرونه درکړي نور دې په لوی رب العزت سپارم بریالي اوسی په خپلو چارو کې...

ما یې په ځواب کې ولیکل:

مننه! بحث به کوو ځکه هدف مو اصلاح ده او زه بیخي نه خفه کېږم. که ولس زموږ آباد او تعلیمیافته وي نو زه پرې خوشاله کېږم. ما په کراتو ویلي چې څه مې تر وسې پوره وي کوم به یې او دا زما مسوولیت دی او څه طمعه نه لرم کنه ۲۲ کاله دمخه خو ما مزدوري کوله او منصب مې نه درلوده اما دخپلې مزدورۍ نه مې دخاص کونړ مکاتب چلول نه مې ان جې او درلوده او نه بل تجارت خو که هر څوک لږ لږ څه وکړي اخر تری دریاب جوړېږي. د لیدو په هیله

۱۶ اپریل ۲۰۱۶م کال مې په فیسبوک کې ولیکل:

نن مازدیګر مو په هغه جرګه کې برخه واخیستله چې د انکشاف دهات وزیرنصیر دراني صاحب په کورکې چې ګڼ شمېر قومي مشرانو،

(c) ketabton.com: The Digital Library

دولتي چارواکو او مخورو له خوا جوړه شوې وه. د جرگه هدف د چارشنبه په ورځ د وکيل سخي مشوانې له خوا په پارلمان کې د نوموړي د احساساتي او عجولانه برخورد په اړه وه او وکيل سخي مشوانې خپله ملامتيا ومنله. دا پېښه کوم پلان شوي پېښه نه وه چې سياسي، قومي، سمتي او يا د پارلمان او حکومت ترمنځ کومه ستونزه وه. دراني صاحب په خپلو خبرو کې وويل چې د کونړ شريفو خلکو د بل هرچا نه دا عمل زيات غندلی او دې د ټولو کونړو د احساساتو نه منندوی دی. موږ هم د وکيل مشوانې دا عمل چې په خپله گناه يې اعتراف وکړ وستايه.

که پورته بحث ته متوجه شو نو د سم افهام او تفهيم په پايله کې روغه جوړه وشوه او دا موضوع نوره جنجالي نه شوله. خو بيا هم بعضې کسانو ليکل چې ده ته بايد سزا ورکړل شي حال دا چې ولسي جرگه په خپله پريکړه کې وکيل مشوانې د لسو ورځو لپاره د پارلمان نه اخراج کړ.

نو ما بيا وليکل:

هرعمل جداجدا محاسبه کېږي. که يو چا پرون بد کار کړی وي او نن ښه کاروکړي نو پرونی عمل ته يې بد او نني عمل ته يې ښه بايد ووايو. که داسې ووايو چې پرون دې بد کړي نو ته نور ښه کار مه کوه او ستا د نن ورځې ښه کار هم د غندلو دی ځکه پرون تا بد کړي دي نو دا سمه نه ده او په دې توگه بيا موږ نه شو کولای چې په کور او ټولنه کې اصلاحات راولو. د ټولنې سره برخورد زموږ بايد داسې وي لکه پلار چې د اولاد سره برخورد کوي. که زوی بد کار وکړي نو پلار ورته نصحيت کوي چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زويه نن دې بد کار وکړ سبادا بد بيا ونه کړې. جزاګانې هم دخفيف او تأديبې ډول نه پيل کېږي او شديد يا اشدمجازات ته رسېږي.

عجيبه قضاوتونه په فيسبوک کې ګورم؟

۱۸ اپریل، ۲۰۱۶م کال کابل

چا چې د چا سره په ګيلنه اوبه څښلي دي
د هماغو ملاتړکوي کورکورانه
سياست او ملګرتوب
او کاکګې سره ګډوډه ده
عقيده هم د ملګرتوب
په تله تلل کېږي
اقتصاد او تجارت هم
په اصولو نه بلکې په ملګرتوب روان دی
او همداسې نور.......
يو خوا هندو سترې خدای نا راضه
او بل خوا هم عجيبه خلک
هندو زوړ شو مسلمان نه شو
همدی ته وايي د عقيدې
او سياست کمزوري
همدی ته وايي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کمونیکیشن خلا
او همدې ته وایي
چې اهداف رانه ورک دي
او ملي خطر نه پیژنو
د سوکړوکو او سبو جنګ و
په منځ کې دل شول
د مرچکو غوندې لعلونه
وطن وسو او ملت غرق شو
موږ لا اوس هم په الف زر آ
او ب زر به کې یو
ګاوندیان په کومه خوا روان دی
دنیا په کومه خوا روانه ده
او موږ په کومه خوا
په فضل د مولا هرڅه به جوړ شي

د کتاب د ورځې په یاد:

۲۳ اپریل ۲۰۱۶م، کابل

پرون مو د خاص کونړ په ولسوالي کې د شاه محمود مېاخیل فرهنګي او ټولنیز مرکز کې زما د نوي کتاب د مخکتنې په موقع د څلور مختلفو عنوانو(ځوانانو لپاره دحقوقي پوهاوي کتاب، ټولنیز ژوند په اسلام کې، د

(c) ketabton.com: The Digital Library

وطن معماران او درېیمه زاویه) د کتابونو ۸۰۰ ټوکه د غونډې په ګډونوالو او ځوانانو وویشل. د کتاب د ورځې په مناسبت مو همدومره د وسې پوره وه.

مننه او کوروداني:

۲۲ اپریل ۲۰۱۶م کال، خاص کونړ

پرون د کونړ ولایت د خاص کونړپه ولسوالۍ کې زما د نوي کتاب (درېیمه زاویه: فیسوکي لیکنې او خاطرې) د مخکتنې غونډه وه. په دغه غونډه کې د قومونو او قبایلو د چارو محترم وزیر محمد ګلاب منګل، د همدغه وزارت سیاسي معین لیکوال، ادیب او شاعر ځېرونددی عبدالغفور

(c) ketabton.com: The Digital Library

لېوال، د ننګرهار د پوهنتون رئيس پوهندوی ببرک مياخېل، په پارلمان کې د کندوز استازی انجنير کمال ساپی، استاد نعمت الله کرياب، استاد هجرت الله اختيار، استاد عبدالبصير سباوون، قاري ضياالرحمن ضيا، سناتور رفيع الله حيدری، محمد انور سلطاني، شفيق الله شاداب، شاعر شرافت مياخېل، استاد نقيب الله خپلواک، احمدالله ارچيوال، د علومو د اکاډمۍ غړيو عبدالقيوم زاهد مشواڼي او عبدالظاهر شکيب، روح الله انوری، فضل واحد افکاري، ملنګزي، خان ولي سالارزی، ډاکټر محمديونس بارګامي، ميرويس وردک، عبدالوکيل آټک، شاعر رمضان صايم، د لغمان د ولايتي شورا رئيس طاوس خان او ګڼ شمېر نورو ځوانانو، قومي مشرانو، ليکوالانو، اديبانو، شاعرانو او د علم او فرهنګ مينه والو برخه درلوده.

که د علم او فرهنګ او هم د خپلو خلکو او وطن سره مينه نه وي نو دومره اوږد سفر څوک د يوې غونډې لپاره د کابل، لغمان، ننګرهار، او د کونړ د نورو ولسواليونه په اوسنې شرايطو کې نه کوي. زه د هر يو د راتګ نه په ځانګړې توګه د زړه له کومې مننه کوم او موږ ته يې وياړ راوبښه.

دا کتاب د شاه محمود مېاخيل د فرهنګي او ټولنيز مرکز له خوا چاپ شوی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ثور اومه او اتمه:

۲۷ اپریل ۲۰۱۶م کال، کابل

دوه بنې وې او مېره یې ترې سخت په تکلیف و. د یوې نوم عایشه و او د بلی گله. نو ده به ویلي چې:

نه عاشه ښه ده اونه گله بلا دی وخوري یو تربله

نه اوم د ثور ښه دی او نه اتم بلادی وخوري یو تربله

اوس پری هم نه پوهېږو ځکه د دواړو تحولونو اهداف انترناسونالیستي و او حال دا چې د یو هېواد حریم او ځمکه د یو چا ملکیت دی او د یو چا په ملکیت تجاوز د غندلو دی. راځي چې دا خپل ملکیت وساتو او چې خپل ملکیت مو د هر ډول مرضونو نه وساته نو بیا به تول ارامه او سوکاله ژوند ولرو. د آباد او سوکاله افغانستان په هیله!

د پورته کامنت په اړه په لس گونو دوستانو زما خبره تایید کړې وه؛ خو **نظیف زیرک راته لیکلي وو:**

میاخېل صاحب، تاریخ به هیڅکله ۷ او ۸ ثور هېر نه کړي، ځکه ۷ د ثور د طاغوت او باطل ورځ وه او ۸ ثور د حق او قربانۍ ورځ وه، د مجاهدینو څخه باید اول کمونستان او خلقیان ډېر ۷ د ثور وغندي ځکه دوئ غولول شوي و او دغه ۳۸ کاله غمیزه هم د هغوئ د کودتا لامل ده، که اتمه ده او که اومه = یوه رڼا او بله تیاره ده

مایې په ځواب کې ولیکل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

زيرک صاحب سلامونه!

موږه او تاسې ټول د جهاد په صف کې شريک و او قربانۍ مو ورکړې دي. البته په چا احسان نه کوو. مسايل سره بايد ګډ نه کړو. زما په ليکنه کې د جهاد کلمه نه ده ذکر شوې. دا ډېر اوږد او تفصيلي بحثت ته اړتيا لري چې د فيسبوک له لارې نه شي کېدلی خو بحث ځکه په کار دی چې موږ بايد واقعيتونه ومنو اوپه کل کې درته يوڅو نقطي په ګوته کوم.

د ظاهرخان او داود خان په حکومتونو کې پاسپورټ اخيستل ډېر سخت کار، خارج سره د افغانانو روابط ډېر محدود و، يوه ورقه دې هم بې له حکومت د اجازې چاپ کولی نه شوه او داسې نور. زموږ محصلين که شرق ته تللي، که غرب ته او يا اسلامي هېوادونو ته نو د دوی سره د خپل وطن او خلکو د رشد او انکشاف او تحصلي سطحي د لوړيدلو فکر و. خودوی هم د هماغه ملک د سياسي انګيزو د اغېز لاندې راغلي و که هغه سوسيالستي مفکوره وه، که امپرياليستي مفکوره وه که اسلامي وه او يا نيشنالستيکي مفکوره وه. په هغه وخت کې نورو هېوادونو کې او هم په افغانستان کې د وروسته والي علت او موجب د وخت دکتاتوري نظامونه و اود هرې ايډيالوژۍ پيروانو به د وروستوالي علت پړه به په يو بل اچوله. د جوانان مسلمان او يا ځوانو مسلمانانو ډلې مشران د داود خان په وخت کې پاکستان ته لاړول او د هغه ځای نه تربيه اومجهز شول او د افغانستان حکومت پرضد يې عمليات پيل کړل يعنې دا مسئله د ۷ د ثور نه مخکې وه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چې خلقيان راغلل دوی ډېرې سهوې او حتی جنايتونه وکړل او دا د تاريخ جز دي. که ايډيالوژي ترې لرې کړو نو دوی هم د مجاهدينو ډلو په شان په څو ډلو ويشل شوي و، د اډيالوژي په نيلي سپاره و او په غير اهاګانه توګه يې خپل وطنوال ووژل، د دوی کورونه يې وران کړل او داخلي جګړو ته يې زمنيه مساعده کړه او د پردو لاسونه په پوره توګه افغانستان ته راوغځېدل.

مجاهدينو ډلي هم هماغه څه وکړل چې دوی کول. ډېر افغانان په پاکستان کې لا درکه شول، داخلي جنګونه يې په خپل منځ کې وکړل او چې قدرت ته ورسېدل نو د کابل جنګونه او جنايتونو نه سترګي پټولې نه شو. ډېر کسان د پاکو احساساتو قرباني شول.

د شوروی اتحاد د سقوط نه مخکې او هم وروسته، د بهرنيانو لپاره او په خاصه توګه لويو ستر قوتونو لپاره ايډيالوژي د اقتصادي ګټو وسيله وه که نه مارکسيزم او امپرياليزم دوه جدا اقتصادي نظامونه و. د شوروی اتحاد د سقوط نه وروسته، اوس ايډيالوژي ډېر لږ اهميت لري او مسئله ټوله اقتصادي ده. دا چې دومره تحولات په دنيا کې راغلل او دومره قرآنۍ مو ورکړې، زموږ سرونه بايد لږ د دنيا په سياست خلاص شي چې څنګه موږ کولای شو، خپل اقتصادي ګټي وساتو او دا ولس د فقر او غربت نه وژغورو. افغانستان اسلامي هېواد دې او اسلامي هېواد به وي خو که فقير وي نو بيا موږ داسې کارونه کوو چې هغه د اسلام د عقيدې سره هيڅ سر نه خوري او هره ورځ موږ او تاسې په لس ګونو داسې مسايل ګورو چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

حتی هغه کسان چې ځانونو ته د اسلام ټیکه داران وایې هم د اسلام پیروي نه کوي. وطن جوړول ملي انګېزه او حاکمیت د قانون غواړي ترڅو اجتماعي عدالت د یو باثباته نظام لپاره تامین شي. په درنښت

د یومعصوم ماشوم اختطاف او شهادت:

۲۹ اپریل ۲۰۱۶م کال، کابل

قاري ضیاالرحمن ضیا د خپل فیسبوک په پاڼه لیکلي وو او دا عکسونه یې خپاره کړي وو:

انالله واناالیه راجعون

چې د بل په درد دردمند شي درد هغه دی

د خپل ځان په درد حیوان هم ښه پوهېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دې خبر په اوریدو مې سخت ټکان وخوړ، غیرله ژړا او دعاکولومې بله هیله نشته، ظالمه ځنګه دې په دې تنکي ګلاب د مرګ زړه کېدلو، دالومړی پېښه نده خو دا دا پوستې او انځور دومره شریک کړئ چې ان تر ولسمشره ورسیږي،ترڅوعاملین یې عاجل ګرفتار اوپه اعدام یې محکوم کړي!

دا کوچنی اباسین نومیږي، د نهه خویندو یوازینی ورور و چې له ننه درې میاشتې وړاندې د کابل له کارته نو نه یوې ډلې انسان تښتونکو وتښتاوه او په بدل کې یې له کورنۍ څخه د سل زره ډالرو غوښتنه وشوه، خو کورنۍ یې دومره پیسې نه درلودې، وروسته یې د لاس یوه ګوته غوڅه او کورنۍ ته یې راواستولې و خو... بیا هم پیسې پیدا نه شوې او بل اخره ظالمانو نن په بې رحمۍ سره په شهادت ورساوه.

کورنۍ ته یې د زړه صبر غواړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

یاالله ج ته مو نور د ظالمانو د ظلم او دسیسو وساتې، امین ثم امین
ما د فیسبوک په خپله پاڼه دا پورته عکسونه او لیکنه شریکه کړه او ولیکل:

وحشت هم حد لري دا انسانان ځناور شوي او هر غل او قاتل باید اشد مجازات شي تر څو نور عبرت ترې واخلي. د ظالمانو سره صله رحمي د ظلم حمایت دی.

کور ودانی او مننه، د حاجي صاحب فاروق ساپي نه:

د مې میاشتې لومړۍ نېټه، کال ۲۰۱۶م، کابل

زه د حاجي صاحب فاروق ساپي نه یو نړۍ مننه کوم چې د شاه محمود مېاخیل فرهنګي او ټولنیز مرکز سره یې ۱۰۰۰ امریکایي ډالره مرسته وکړه او دا مرسته به د کتابخانې په الماریو ولګول شي.

که څه هم زه نه غواړم چې د مرکز په نوم د دوستانو نه مرسته وغواړم ځکه څه چې زما په وسه پوره وي هغه به کوم خو بعضې خپلوان او دوستان چې د نړدې نه له ما سره په اړیکه کې دي غواړي چې په دې مرکز کې له ما سره په خپله خوښه او مینه برخه واخلي، زه د دوی د مرستو نه مننداوی یم او د دوی نوم به د مرکز په مجله کې چې (وستل) نومېږي او په هرو دریو میاشتو کې به خپرېږي نشروم.

د (وستل) نوم د علومو اکاډمۍ د غړي څېړنوال عبدالقیوم مشوانې وړاندیز و او نن د کابل راډیو او ټلوېزیون د عمومي رئیس زرین انځور په

(c) ketabton.com: The Digital Library

مشوره خوښ شو او دا به د شاه محمود میاخېل د فرهنګي او ټولنیز مرکز نشریه وي.

د پکتیا له فرهنګي ټولنو نه مننه:

۷ می ۲۰۱۶م کال، کابل

پرون د پکتیا ولایت فرهنګي ټولنو لکه د سمون کلتورې ټولنې، د پکتیا پریس کلب، د لویې پکتیا فرهنګي مرکز، د پکتیانیو خویندو د همغږي مرکز، د مصور بنست، د مدار ویپ پاڼې، د پکتیا د پوهنتون استادانو او محصلینو، لیکوالانو، ادیبانو او شاعرانو، د پکیتا پوهنتون په تالار کې، زما لپاره لمانځغونډه جوړه کړې وه. په دغه غونډه کې چې په سل ګونو خویندو او وروڼو ګډون کړې و، زه د دې غونډې د ټولو ګډونوالو او ترتیب کوونکو نه نهایت زیات مننه کوم چې زما د کارونو او لیکنو ستاینه یې وکړه. ما دومره څه نه دې کړي لکه چې څومره زه دوی وستایلم، زموږ یې قدرداني وکړه او د پکتیا د دود او دستور سره سم یې شمله زما په سر کړه. د پکتیا فرهنګپال ولسونه په خپله قدرمن ولسونه دي چې د نورو قدرداني کوي.

دا غونډه چې د کیفیت او کمیت په لحاظ درنده غونډه وه، د غونډې ځانګړې او مهمه برخه دا وه چې دا غونډه د قومي او سمتي ساحې نه بهر وه چې د هېواد د نورو سیمو او ولایتونو نه ګڼ شمېرو لیکوالانو او په وطن مینو اشخاص ګډون په کې کړی و او په ملي مسایلو بحث وشو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې غونډه کې د لوګر قدرمن او هڅاند والي صاحب محمد حليم فدايي، د جمهور رئيس د ټولنيزو چار ارشد سلاکار استاد لعل پاچا ازمون، د فراه پخواني والي شېرزاد صاحب، د لوګر پخواني والي اقبال عزيزي، د ودان افغانستان ګوند مشر محمد يار صاحب، د پکتيا د اطلاعاتو او فرهنګ رئيس شفا مشفق صاحب، د پکتيا د ولايتي شورا پخواني رئيس ښايسته جان احدي صاحب، د پکتيا پوهنتون استادانو او ژورنالستانو ګډون درلوده. زه د پکتيا د پريس کلب نه مننه کوم چې د غزل ماښام يې د شيرالله مراد صاحب په ياد برابر کړی و او ډېره ښه مشاعره وه او ما ترې ډېر ښه خوند واخيست

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې زموږ د ولسونو احساس لا مړ نه دی او ان شاالله د افغانستان راتلونکې ډېره روښانه وي. زه په خاصه توګه د داؤد تپان صاحب او سمیع الله پیوند صاحب نه مننه کوم چې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپلو ملګرو سره يې د نورو هلو ځلو ترڅنګ فزيکي سټريا ډېره وګاللــه.

د غونډې ګډونوالو ته ما څلورسوه جلده کتابونه ډالۍ کړل خدای دې وکړي چې د دوی د لوستلو يوڅه تنده پرې ماته شي. په اخره کې مې د ګډونوالو او د پوهنتون محصلينو سره عکسونه وويستل او هم مو د پکتيا ولايت محترم والي صاحب نصرت سره د هغه په دفتر کې وکتل.

د غزل شپې مانبامنې غونډې انځور

http://www.pajhwok.com/en/٢٠١٦/٠٥/٠٧/special-gathering-pays-tribute-miakhel-paktia

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لوګر والي صاحب محمد حلیم فدایي د پورته غونډې په اړه د لوګر ولایت په فیسبوک پاڼه لیکلي و:

ترټولو لوی فاتح هغه دی چې خپل ځان فتح کړي:

یاده خبر د لوګر والي محمد حلیم فدایي د پکتیا ولایت مدني ټولنو، ژورنالستانو، لیکوالانو او د پوهنتون استادانو له خوا د هېواد وتلي لیکوال او سیاستوال شاه محمود میاخېل په نمانځغونډه کې وکړه، یاده غونډه چې د پکتیا پوهنتون د غونډو په تالار کې جوړه شوې وه، د لوګراو لغمان پخواني والي محمد اقبال عزیزي، د فراه پخواني والي شېرزاد، د ولسمشر مشاور لال پاچا ازمون د هېواد له بېلابېلو ولایتونو څخه راغلو لیکوالانو او د قلم خاوندانو او د پکتیا پوهنتون محصلینو ګډون کړی و.

د لوګر والي محمد حلیم فدایي یادې غونډې ته په خبرو کې د شاه محمود میاخېل د خدمتونو یادونه او ستاینه وکړه، والي وویل جګړه په دوه ډوله ده یو بالقوه او بله بالفعل جګړه ده، چې موږ په بالفعل جګړه کې ښکیل شوې یو او بالقوه جګړه چې نسلي، فرهنګي او معلوماتي خلا رامنځته کوي د جګړې خطرناک ترین ډول دی چې شاه محمود میاخېل د جګړي په مقابل کې د جهاني تجربو څخه د ځان وخت او ټولنې مدیریت تربل هرچا څخه په ښه ډول کړی دی.

والي وویل تر څو چې یو انسان د خپل لس سانتي متره مغز او یو نیم متر بدن فتح نه کړای شي نو ټولنه او جهان نه شي فتح کولای، او که چېرته د خپل ځان لپاره لرلید ونه شو ټاکلی، نه شو کولای د هېواد لرلید وټاکو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږ باید د مشرانو د نوم او تصویر غځولو لپاره نه بلکې د هغوی د فکر غځولو لپاره کار وکړو.

همدرانگه فدایي د پکتیا ولایت د ټولو مدني ټولنو، لیکوالانو او ژورنالستانو څخه مننه وکړه او دغه گام یې وستایلو.

په غونډه کې اقبال عزیزي، استاد لال پاچا ازمون، لیکوال او شاعر عبدالمحمد محمد یار او د پکتیا د ولایتي شورا د پخواني رئیس سربېره د پوهنتون استادانو، قومي مشرانواو لیکوالانو هم د شاه محمود میاخېل د هېواد لپاره د کارونو ستاینه وکړه او د د اسې غونډو جوړول یې وستایل.

غونډه کې شاه محمود میاخېل هم خبرې وکړې او د غونډې جوړونکو څخه یې مننه وکړه.

په پای کې د لوگر والي او یوتن قومي مشرله خوا د پکتیا د مدني ټولنو له خوا برابره شوې لونگۍ او ستاینلیک ورکړل شو.

د لوگرپه ولایت کې د محترم والي محمد حلیم فدایي د کارونو یاودنه او ستاینه:

۷ مې ۲۰۱۶ م کال، کابل

پرون مو د پکتیا ولایت ته د تگ په مهال د لوگر ولایت مرکز وکوت او غرمه مو د لوگر محترم والي محمد حلیم فدایي صاحب سره تېره کړه. د لوگر محترم والي یو کال وړاندې د والي په توگه وټاکل شو خو په دې لنډ وخت کې او په لږو امکاناتو سره ده د ولایت مقام، استوگنځی او ماحول

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته دومره تغییر ورکړي دی چې ما هیڅ فکر نه کاوه ځکه دا ولایت ما مخکې لیدلی و چې چندان خونده یې نه وه. د دې نه سربېره، د امیرابدال د غره سره یې ښه تفریحي ځای جوړ کړی او ان شاالله چې که دا ونې غټې شي نو د لوګر او هم د نورو ولایتونو او په خاصه توګه به د کابل ولایت اوسیدونکو ته ښه د تفریح ځای وی. لوګر ډېر تاریخي ولایت دی اما چا ورته سم کار نه دی کړی سره له دې چې ډېر لوړ پوړي چارواکي یې درلودل. د سراجي مؤلف چې د میراث مهمه برخه ده لوګری دی، امیرابدال او حسن ابدال سره ورونه و، یعقوب چرخي صاحب، غلام حیدرخان چرخي، عبدالمالک عبدالرحیم زی او داسې نور او د اوسنې حکومت به خو خبرې نه کوو چې د ټولو سیمو نه لویه ونډه په حکومت کې لري.

د فدایي صاحب د ټولو نه مهم ابتکار د ۷۲۶ کلونو نه وروسته د صرف بهایي چاپ په نوې بڼه او په پښتو ژبه دی او دا یې د لوګر ولایت ټولو مدرسو ته ویشلی دی. موږ په مکتب کې ضرب او ضربا ډېر وایه خو په معنی یې نه پوهېدو. دا د عربی ژبې ګرامر دی چې افعال یې په وهلو پیل کېږي. دا چې موږ د عربې ژبې په ګرامر کې طالبانو او شاګردانو ته وهل په مغزو کې ږدو؛ نو د اوسني تدریسي مېتود سره سم کار نه دی او فدایي صاحب د ضربه کلمه په خدمه بدله کړې او د شاګرد او طالب په مغزو کې باید د وهلو په ځای باید خدمت کېښودل شي. فدایي صاحب نه مننه چې یوسل او پنځوس جلده دا نوی کتاب یې موږ ته ډالی کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو څه چې مهم وو، هغه دا وو چې د ولايت د دفتر په ساحه کې ښايسته جومات چې ۲۵۰ کسه پکې ځايېږي جوړ کړی او دا جومات به د شهيد ارسلا جمال په نوم ونوموي. ارسلا جمال د لوګر ولايت محترم والي و چې د اختر په ورځ په جومات کې په شهادت ورسېده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په افغانیت افتخار:

۹ مۍ ۲۰۱۶ م کال، کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې عکس کې دې قدرمن او سپېڅلي افغان ته وګورئ چې په یوې لرې پرتې سرحدي ولسوالۍ خاص کونړ کې د خپل وطن بیرغ وربانديې څومره ګران دی چې د خپلې کراچۍ په څنډو یې لګولی او افتخار پرې کوي. دی د خپل ولس او خپل وطن سره خیانت نه کوي او خپلو اولادونو ته حلال رزق ګټي او په خپل افغانیت افتخار کوي.

اوس دا راته ووایاست چې دی قهرمان دی او که یو وزیر، والي، رئیس، مامور، وکیل، معلم او بل دولتي چارواکی چې هم معاش لري اوهم د دولتي امکاناتو نه ګټه اخلي اما د دې ټولو امتیازاتو د پاسه له خپل ولس او خلکو سره خیانت کوي. خپله دنده په صداقت نه اجرا کوي او د دولت د ضعیفه کولو لپاره په هیڅ نه شرمېږي. داسې دولتي چارواکو ته چې د خپل ولس او وطن سره خیانت کوي، دوی ته د دې سپېڅلي افغان په پرتله شرم او خجالت په کار دی.

د ځوانانو، متوسطو او زړو نسلونو ترمنځ باید تړاو موجود وي:

۱۰ مۍ ۲۰۱۶ م کال، دوبۍ هوايي ډګر

پرون ماښام په یو ډېر ښه محفل کې وم چې ځوان دیپلوماتان، دولتي چارواکي او د مدني ټولنو غړو پکې برخه درلوده. دا دوستانه محفل، چین ته د افغانستان د نوی سفیر جانان موسی زي په ویاړ جوړ شوی و. په محفل کې شاید د ټولو نه زما عمر زیات و. که څه هم په افغانستان کې د ځوانۍ عمر معلوم نه دی چې یو څوک د کوم عمر ترمنځ وي چې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځوان لقب ورته ورکړل شي خو اکثره ګډون کوونکي د پیغمبرۍ عمر ته نږدې ووو. سوال دا دی چې په دې وختونو کې همدا یو شعار ډېر زیات عام شوی او د هرکاره و په خوله دی چې د ځوانانو نه باید کار واخیستل شي او ځوانانو ته باید موقع ورکړل شي.

د پرنسیب په لحاظ دا سمه خبره ده خو په عین وخت کې دا ډول شعارونه ټولنه نوره هم تقسیموي ځکه یو نسل د بل نسل سره تړاو ته سخته اړتیا لري او موږ نه شو کولای چې د دې تړاو اهمیت ته په کمه سترګه وګورو. ځوانانو ته په کار ده چې هم د خپلو مشرانو احترام وکړي او هم باید د دوی د تجربو نه ګټه واخلي تر څو موږ یوه سالمه ټولنه ولرو چې د هرنسل کسان پکې خپل ځای وګوري. که د ځوانو نیالګو سمه روزنه ونه شي نو دا نیالګي یا وچېږي او یا حاصل د میوې به یې ډېر کم وي. خدای دې وکړې چې زما خبره په ځوانانو بده ونه لګېږي ځکه د دوی خبرې په ما بدې نه لګېږي.

الله تعالی انسان ته څومره عقل ورکړی دی:

۱۱ مې ۲۰۱۶م، ویرجینیا، امریکا

پرون د دوبۍ نه امریکا ته په ایربس ۸۰۰-۳۸۰ الوتکه کې د لومړي ځل لپاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

راتلم چې د دنيا د سورليو د الوتکو د ټولو نه لويه الوتکه ده چې د سر نه ترلکي او د وزرونو ترساحې پورې د دې الوتکي مساحت ۷۹.۸ X ۷۲.۷ دی يعنې ۵,۸۰۱.٤٦ متره مربع کېږي چې تقريباً درې جريبه ځمکه کېږي.

دا دوه منزله الوتکه د ۶۱۵ سورليو ظرفيت لري چې سورليو ته د درې وخته خوړو ترڅنګ تشابونه او نور سهولتونه تر شاوره پورې لري. دا الوتکه تر ۱۵،۰۰۰ کيلومترو پورې فاصله بې له دمې وهلی شي او موږ يې په ۱۴ ساعتونو کې واشنګټن ته راورسولو. په عکس کې د دې الوتکي ترڅنګ د اماراتو د شرکت د نورو الوتکو تفصيل هم کتلی شئ.

ما ويل چې الله تعالی انسان ته څومره عقل ورکړي چې دا درې جريبه الوتکه يې د سورليو اوسل ګونو بکسونو سره په هوا روانه کړې ده. ما ته د کونډې د زول د فلم صحنې راپه ياد شولې چې د افغانستان د ښارونو او اطرافونو ترمنځ د ژوند واټن يې په دې فلم کې ډېر ښه تمثيل کړی دی. د افغانستان او د دنيا د نورو ملکونو ترمنځ تفاوت همدومره دی، چې څنګه د کونډې زوی په خپل فلم کې تمثيل کړی دی. موږ لا اوس هم د فيل په غوږ کې ويده يو او په جنګ افتخار کوو. زما په اند، نه اسلام د کشف او انکشاف مخه نيسي او نه انسانيت. بېځايه ارادي او غيرارادي جنګونو، بېځايه غرور او تش په نامه شعارونو زموږ حالت داسې کړې دی چې د آسيا په هېوادونو کې افغانستان د ټولو نه وروسته پاتې هېواد دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پورته پوست په اړه ډېرو دوستان ښه او مثبت نظرونه پوست کړي وو خو یو تن د وحدت افغان په نامه چې مستعار نوم یې دی لبړ متفاوت او انتقادي پوستونه کړې وو، چې غواړم کټ مټ، زما او د ده پوستونه دلته رانقل کړم:

افسوس دی چې همدې مشرانو چې اوس خلکو ته د نورو خلکو د الوتکو صفتونه کوي همدوی خلکو ته د جهاد فضایل بیانول. دی مشرانو خپله په امریکا او اروپا کي ژوند غوره کړ او د دې بدبخت وطن خلکو ته یې جهاد جهاد یاداوه. اوس چې دا خلک په داسې الوتکو کي سفرونه کوي علت یې دا دی چې دوی خپل خلک بدبخته کړل. په هغوی یې جهاد وکړ، هغو ته یې ونه ویل چې په بچیانوباندې تعلیم وکړي بلکي هغو ته یې وویل چې جهاد وکړي. نو اوس تاسو ووایې د یو مجاهد ملت نه نور څه تمه کېدای شي. د مجاهد ملت بیوزله ښځې په لاس ګاړو کي د تورخم په دروازه کي بندي ولاړي وي او جهادي مشران یې په لویو لویو الوتکو کي سفرونه کوي. خدای به دا ملت له دی هم بدتر کړي چې داسې مجاهد مشران لري او د مجاهد مشرانو پیروي کوي.

ما ورته په ځواب کې ولیکل:

وحدت افغان صاحب! خبره دا ده چې هرنظام که په هرنوم وی او اجتماعی عدالت پکې نه وی نو خلک تری فرار کوي. د هغه وخت درژیمونو نه فرار په خپله خوښه نه و، دا فرار وروسته د مجاهدینوپه وخت کې، هم د طالبانو په وخت کې او اوس هم دوام لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دطياروصفت منحيث چکر او طياره کې د تگ لپاره نه دی کړی هدف مې دا دی چې موږ بايد د خپلو استعدادونو نه کار واخلو نه دا چې دفرار زمينه ورته مساعده کړو. دامريکا يو راز د ترقی همدا دی چې د نورو هېوادونو نه استعدادونه جذبوی. موږ خو د نورور هېوادونو نه استعدادونه نه شو جذبولې خو خپل استعدادونه رانه هم فرار کوي. دا مسايل او زموږ ستونزې په عاطفی برخوردونو باندې حل کيدی نشی. ترڅو موږ داحساساتو په عوض منطقی او سم خورد د خپلو ستونزو په اړوند ونه کړو زموږ ستونزې به په خپل حال پاتې وی او ورځ په ورځ به زياتيږي.

ده بيا وليکل:

د ناسمو رژيمونو سره سياسي مبارزه هم کېدای شي يواځې دا نه ده چې بی سواده خلک يې د نورو د گټو لپاره د جهاد په نامه راوپاروه او وطن پری له يو مخه خراب کړه. که دا مشران په حقه واي نو دی ته به يې هم فکر کړای واي چې د پاکستان په مرسته د وخت د حکومت را پرځول او د هېواد ورانول د خلکو او هېواد په گټه نه وو. دا جهاد افغانستان دفاع پاکستان او د هېواد د ورانولو په بيه د جهادی مشرانو او قومندانانو گټې پکې وي. د ډاکتر نجيب حکومت چې مجهزه اردو او منظم حکومت يې درلود همدې جهادي ټيکه دارانو د جهاد تر نامه لاندې رانسکور کړ. هغه سړي ډېري ناری وکړي چې راځي روسان تللی دي راشی نوري دنيا ته وگوري خلک څه کوي او موږ څه کوو. هغه سړي ۲۸ کاله مخکې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلکو ته وويل چې راځي چې وطن ته ترقي ورکړو، سوله وکړو او پر مخ لاړ شو. خو د جهادي بامبړانو ګټې په دې کې وې چې دا وطن ښه زپ زپ کړي اود وطن ښځې يې بيا پاکستاني ډاکتر ته په لاس ګاړي کې رواني وي. فکر وکړي که ۲۸ کاله مخکې خلکو د هغه سړي خبره منلی وای اوس به موږ په ډېر ښه حالت کې وای البته جهادي مشرانو به دومره شتمني نه لرلای.

ما ورته په ځواب کې بيا وليکل:

کله چې د نظام واکداران اعتبار د لاسه ورکړي نو بيا سمه خبره يې هم څوک نه مني. بله مهمه خبره دا ده چې زموږ ولس همېشه په تيارو کې ساتل شوی او پخوانيو مشرانو هم د ځانه ابتکار نه درلوده او نه او ورپسی مشرانو. که زموږ او يا دهغه کسانو چې موږ ورته مشران وايو او کيست يې سرچپه واچوو نو ګورو چې څومره اشتباوی شوی دی. داشتباو تکرار په خپله ديو ملت او دهغه ملتونو د مشرانو ضعف ښايي. موږ اوس ډېری نيمګړتياوی لرو او په خپلو ناکاميو منحيث ولس بايد اعتراف وکړو.

ده بيا وليکل:

خبره دا ده چې د تاريخ په اوږدو کې زموږ ټول مشران زموږ د خلکو سره اعتبار له لاسه ورکړي وو. د دې خبرې يواځيني علت دا نه وو چې همېشه به مشران مقصر وو او ځکه به نو په وړاندې به يې خلکو بغاوت کاوه. امير امان الله خان غوښتل چې دا ملت د پرمختګ په لور رهبري کړي. د دې ملت د سوکالۍ، پرمختګ او ارامۍ فکر يې په سر کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

گرځاوه او په همدې موخه يې اقدامات وکړل خو د خارجي کړيو په ملاتړ ځينو په اصطلاح مشرانو لکه گوډ ملا همدا مجاهد ملت د امير پر ضد راوپاروه او د هغه نظام يې ړنگ کړ. تر هغې راوروسته چې د نظام واکدار ښه وو او که بد نو دا مجاهد ملت ورپسي راپاڅېدلی دی. همدا اوس لويه فيصدي خلک همدا اوسنی حکومت کفري گڼي او جهاد يې پر ضد فرض گڼي. پروني مجاهد نن د حکومت چارواکي دی خو د ځينو نورو په نظر اوس نو دا کافر دی او هغه مجاهد. همدا کار د پروني حکومت پر وړاندي روان و. نني مجاهد به سبا د حکومت چارواکي وي او نور مجاهدين صاحبان به يې پر ضد جهاد کوي. گلبدين وگوره چې تر اوسه پورې يې په همدې کابل کي گرځېدونکي عادي انسانان د جهاد په نامه ووژل او اوس نو کابل ته راروان دی. جهاد يې برياليتوب ته ورسېده ځگه دی ته پکي يو څه ورسېدل. برهان الدين رباني به خلکو ته ويل چې مجاهيدن د دې وطن اصلي وارثان دی او هغه چا چې جهاد کړی بايد چوکي ولري. خو د همدې مجاهد صاحب زامن او لورگاني په انگلستان کي رالوييدل. د انگلستان تابعيتونه لري او دلته اوس هم د مجاهد په نامه لوی لوی چوکی د دوی دي. اصلي خبره دا ده چې تر څو پورې د دې بې سواده خلکو استعمالول د جهاد په نامه پای ته ونه رسېږي، تر څو چې د دې ملت بچيان د پوهې په وسله نه وي سمبال شوي دا وطن به همداسې وي. داخلي مجاهدين به يې د خارجي ملاتړو پر مټ همداسې ورانوي. خلک به مو همداسې وروسته پاتې کېږي. هغه ورځ به زموږ خلک د

(c) ketabton.com: The Digital Library

الوتکو او نورې ټکنالوژۍ په اړه خبرې کوي کله چې د مجاهد په نامه جنګېدونکو ته نه ووايي او ووايي چې موږ خپل وطن جوړوو، تعليم کوو او پر مخ ځو. بله لاره نشته خو زه چې دې خلکو ته ګورم تر يوې پيړۍ نور پورې هم د جهاد په نامه غولول کېدای شي او د دوی اصلاح حد اقل ۱۰۰ کاله غواړي.

ما ورته بيا په ځواب کې وليکل:

وحدت صاحب! درسره موافق يم چې تعليمي سطح بايد پورته لاړه شي دين او ايډيالوژي د سياسي اهدافو او ګټو لپاره وسيله وه او ده. ما پخوانيو پوستونو کې په دې اړه ليکلي دي. يو وخت ما انګليسي ژبه په پېښور کې ويله او کورسونه مو جوړ کړي وو؛ خو موږ ته به يې ويل چې دا کفري ژبه مه وايه حال دا چې د هماغه کسانو زامن به انګليش ميډيم مکاتبو ته تلل. په هر حال د مشرانو او د دولت د واکدارانو کمال دا دی چې هم انکشافي پلانونه او د تعليم د سطحې د د لوړېدو لپاره لاره هواره کړې او هم ورته بايد د خپل ولس نبض معلوم وي. د امان الله اشتباه همدا وه چې ښه نظر يې درلوده خو ولس ورته اماده نه و. مشران بايد د ولس سره داسې په چل وچلبړې لکه د يو ماشوم سره موږ برخورد کوو. د پاليسيو تطبيق همېشه د ولس ملاتړ غواړي که نه هره پاليسۍ ډېره ژر ناکامېږي. در سره موافق يم چې د افغانستان د ستونزو حل کلونه نيسي.

تبصره: د دوستانو سره بحث پوره حوصله غواړي او هدف مې د دومره بحث همدا و چې خپلې ستونزې راوسپړو او خپل نظريات بايد په معقوله

(c) ketabton.com: The Digital Library

توگه مطرحه کړو ترڅو د يو بل سره سم تفاهم وکړی شو او د ټوپک او وژلو په عوض بايد د استدلال او د نظرياتو اورېدلو دود رواج کړو.

په لندن کې د جمهور رئيس غني په وړاندې مظاهرې:

۱۲ مۍ ۲۰۱۶م کال، ويرجينيا، امريکا

همدا ډلې او گروپونه چې په تېرو پنځلس کلونو کې په خپله په فساد کې تر ستوني غرق دي نن د جمهور رئيس نه بلکې د ټول ملت سپکاوی کوي. همدا اعتراض په خپل وطن کې فرق نه لري او نه يې چا مخه نيولې ده. که څوک په خپل وطن کې چا ته د اعتراض کولو حق ور نه کړي نو بيا دوی کولی شي چې بهر دا ډول اعتراضونه وکړي. خو دوی د ملت د گټو پروا نه لري او داسې ښکاري چې د کوم ځای نه همدغه کار ته مؤظف شوي دي. د دوی دا عمل په کلکه د غندلو دی او هر څوک چې د دوی ترشا وي بايد افشا او د حکومت د سياسي قدرت نه لرې کړی شي. (ويل کېږي چې د پاکستان ای اس ای د کوټې يو شمېر هزاره گان منظم کړي وو چې د جمهور رئيس غني اعتبار په نړيواله کچه راټيټ کړي ځکه د افغانستان او پاکستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

ترمنځ روابط په دې ورځو کې ډېر خراب شوي، د صلحې خبرې په ټپه ودرېدلې وې او پاکستان د طورخم لاره بنده کړې وه)

۱۳ مې ۲۰۱۶م کال ويرجينيا، امريکا

په لندن کې چې پرون بعضې حلقو د جمهور رئيس غني توهين وکړ دا د افغانستان توهين و خو دا خبره هم سمه نه ده چې موږ ټول يو قوم ته د گنده خطاب وکړو ځکه په هر قوم کې ښه او خراب شته دی. موږ افغانستان د ټولو لپاره غواړو او هرافغان د افغانستان په داخل کې مساوي او متناسب حق لري. دا چې ځوک ځانونه افغانان نه گڼي او د ملت سره خيانت کوي او يا د ملي منافعو پرضد عمل کوي، دا د هماغه اشخاصو ستونزه ده نه د افغانانو او نه د يو قوم او يا افغانستان.

زما يوه وړه غوښتنه د جمهور رئيس غني نه دا ده چې پخوا مې هم ليکلي و، چې مشوره او مصلحت ښه کار دی خو په دې ډول نه چې دا مصلحتونه ملي منافع د پښو لاندې کړي او افغانستان د بې ثباتۍ سره مخامخ کړي. په چوکيو ورکولو ځوک خوشالولې نشې او هغه اشخاص چې اهليت او تقوا لري او د ولس په منځ کې ځای لري، بايد په کار وگمارل شي ترڅو د ولس او حکومت ترمنځ واټن ورک کړي. که وزير، والي او ولسوال او يا نور چارواکي د ولس سره خبرې نه شي کولی او د ولس په ژبه نه پوهېږي نو يوازې تخنيکي پوهه په درد نه خوري. دوی به داسې وی لکه چې يو خارجي چېرته لاړ شي اوخپله پروژه تشريح کړي خو دوی د ولسونو په زړونو کې ځای نه شي نيولی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

جمهور رئيس دا ستاسې خوښه ده چې څنګه اداره چلوې ځکه ته د پنځو کلونو لپاره انتخاب شوی يې خو خفه په دې يو چې ستا د ناکامۍ سره افغانستان ناکامېږي او دا ځل ناکامي به د افغانستان تعليم يافته طبقې ته ډېره قيمتي تمامه شي چې څوک به بيا په تعليميافته اشخاصو تر ډېر وخته اعتماد ونه کړي. الله بلا در گردن ملا

زما لور او زوم دواړه د پوهنتون نه فارغ شول:

۱۳می ۲۰۱۶م کال، ويرجينيا، امريکا

پرون همدا ساعت زما د زوم او ماما زوی نيګيالي يوسفزي د جارج ميسن پوهنتون نه په Applied Information Technology کې ليسانس واخيست او نن مې مشرې لور هم د همدغه پوهنتون نه محاسبه کې يعنې Accounting په رشته کې لسانس واخيست. دری خبری ماته مهمي دي:

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو خو دواړو په ډېرو سختو شرايط کې د درې ماشومانو سره زده کړې سرته ورسولې. لور به مې راته همېشه ويلې چې ته تشويش مه کوه اوستا ارمان چې ټول اولادونه به مې هرو مرو لسانس اخلي، پوره کوم. دويم زه د کابل نه د دوی د فراغت په مراسمو کې د ګډون لپاره امريکې ته راغلم. که نه وی راغلی نو دا به مې دلور سره تبعيض وی ځکه د زامنو فراغت ته راغلی وم. زما په اند دا په مور او پلار فرض دي چې زامنو او لورګانو ته يوشان د تعليم لاره هواره کړي. دربيمه مسئله مهمه دا ده چې په هر ډول سختو شرايطو او عمر کې که څوک اراده او عزم ولري هم تعليم کولی شی او هم مصدر د خدمت ګرځېدلی شي.

د طلوع ټلوېزيون د تور او سپين په پروګرام کې د حکومت د نظام په اړه زما بحث:

۱۳ د مۍ ۲۰۱۶م کال، ويرجينيا، امريکا

که څه هم دا مرکه شپږ مياشتې د مخه ثبت شوې وه خو طلوع پرون خپره کړه. زما اصرار دا و چې د نظام يا د حکومت سيستم تغيير د افغانستان مشکل حل کولای نه شي او د دې احتمال زيات دی چې پارلماني سيستم به د جمهوري سيستم نه د افغانستان په موجوده شرايطو کې ډېر متزلزل او د فساد نه ډک وي. د افغانستان ستونزه د مديريت ده او په هر سيستم کې چې مديريت سم نه وي هغه نظام د بې ثباتۍ سره مخامخ کېږي. بل دا چې تغيير د سيستم همېشه قيمتي وي او د افغانستان غوندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

غریب هېواد کې نوې نوې تجربې نه شي کېدلی. تاسې کولای شي دا بحث په لاندې ویډیو کې وګورئ.

https://www.youtube.com/watch?v=GCC_nit۳ClI#t=۵۸

د دایکندي د وکیل اسدالله سعادتي مرکه د طلوع نیوز ټلوېزیون سره:

۱۵ می ۲۰۱۶م، ویرجینیا، امریکا

نن د دایکندي وکیل اسدالله سعادتي د طلوع نیوز د ټلوېزیون سره د TUTAP د پروژه په اړه نظر څرګنداوه چې که دا د برق پروژه د دایکندي او بامیان له لارې تېره نه شي نو دا ملي خیانت دی. ما په فیسبوک کې ولیکل:

همدا اوس مې د دایکندي د وکیل اسدالله سعادتي خبرې واورېدلې ده ویل چې دولت خیانت ملي کړده. افسوس د دغه وکیل په حال چې د دولت او حکومت فرق نه شي کولی. که دولت خیانت ملي کړی وي نو مطلب دا چې ملي شورا، حکومت او قضایي قوې ټولو خیانت ملي کړی دی نو که د ټولو قواو فیصلو ته خیانت ملي وایي نو دی هم د دغه خیانت ملي برخه دی او باید محاکمه شي او که ځان نه غواړې چې د خیانت ملي جز وګڼې نو باید د پارلمان نه استعفا ورکړي. همداسې بېهوده بحثونه به یې له موږ سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

د انتخاباتو د اصلاحاتو په کمېسيون کې هم کول چې د دې دا غلطې مشورې د دې باعث شولې چې د پارلمان ټاکنې شاته ولوېدلې او په حقيقت کې عمداً يې غو ښتل چې د دولت اعتبار ته صدمه ورسوي. ستونزه دا ده چې دی د جمهور رئيس د ټيم نه دی او د دويم مرستيال خاص مشاور دی. يوه ورځ مې د دې وکيل صاحب نه پوښتنه وکړه چې ته دومره د ملي او مليتوب خبرې کوې ايا تا کندهار، مشرقي ولايتونه، لويه پکتيا او حتی کندوز ليدلي دی که نه؟ ده راته په ځواب کې وويل چې نه. نو ما ورته وويل چې همدا علت دی چې ته د ملي او سمتي مسايلو فرق نه شې کولی. که کله موږ ملي مسئله يادوو نو بايد په ملي مسايلو اجماع يا توافق د نظر د ټولو سيمو موجود وي.

د قانون د حاکميت نشتون د افغانستان د سقوط نخښه ده:

۱۶مۍ ۲۰۱۶ م کال، ويرجينيا

د قانون حاکميت نه تطبيق په يو ملک کې داسې دی لکه چې کوټه ښځېږي او څوک يې غم نه کوي نو بالاخره کوټه کښېني يعنې راغورځېږي او کور د اوسېدو نه وځي. په تېرو څلور لسيزو کې د افغانستان همدا حال دی خوپه تېرو پنځلس کلونو کې د قانون د پښو لاندې کېدل اوج ته ورسېدل. د تېرو څو لسيزو لوبغاړي همېشه د ځان لپاره حقوق غواړي خو دوی هيڅکله په خپلو وجايبو فکر نه دی کړي چې دوی د خپل ولس او وطن په وړاندې څه وجايب لري. که اوس هم د

(c) ketabton.com: The Digital Library

قانون په تطبيق فکر ونه شي نو د افغانستان اينده راته ښه نه ښکاري. که ملت په دې پوه شو چې دا د قانون ناقضين د دولتي امکاناتو نه کار نه شي اخيستلی نو تاسې باور وکړئ چې همدا تش په نامه مشرانو ته به خپل ولسونه په خپله سزا ورکړي. اوس ولس څکه څه نه شي کولی چې دوی د حکومت د موقف او مقام نه اول په خپلو ولسونو کې هغه څوک ټکوي چې د دوی لپاره خطر دی.

په پيچ دره کې توره شپه:

د مې د مياشتې ۱۸مه نېټه، کال ۲۰۱۶م، ويرجينيا

که څه هم د کونړ په ځينو ولسواليو کې نا امني وه خو دا اول ځل دی چې د اسلام، وطن او ولس دښمنانو دا ډوله جنايت وکړ چې درې مکتبونه يې په يوه شپه له منځه يوړل. تر اوسه پورې د کونړ ولايت ټول مکتبونه د زده کونکو د زده کړې لپاره ببرته وو. دا د ولس کار دی چې د دې مکتبونو د ورانولو په عاملينو پسې راپاڅي او له منځه يې يوسي څکه د دوی بچي د تعليم نه محروم شول. ولس او حکومت بايد سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاسونه ورکړي او پرې نه ږدي چې داسې عمل بيا تکرار شي. دا عادي مسئله نه ده د حکومت او ولس توجه ورته په خاصه توگه په کار ده.

د کونړ د روغتون حالت:

۱۹ مۍ ۲۰۱۶م کال، ويرجنيتا

ښاغلي جاويد ساپي د کونړ د روغتون داسې عکسونه خپاره کړي وو او ويلي يې و چې د کونړ د روغتون وضعه ډېره خرابه ده نو ده د يوناما او د ملگرو ملتو د نورو ادارو سره اړيکه نيولې ده چې د دغه روغتون سره مرسته وکړي.

ما د ساپي په ځواب کې وليکل:

ساپی صاحب په بخښنې سره!

د تېرو پنځلس کلونو پرېمانه پيسو په راتگ سره چې د دې روغتون دا حال دی، د دې نه معلومېږي چې د دغه روغتون او عامه روغتيا د رياست پوره بې کفايتۍ ښايي چې دوی ونه شو کړی چې د دغه روغتون لپاره مرستې جذب کړي او يا د خپلو ناچيزو امکاناتو نه د دغه روغتون ماحول ښه کړي. زما په اند د صحي چارو په اداره کې لومړی جدي بدلون ته اړتيا شته او دا بيا د هغوی کار دی چې د دغه روغتون لپاره مالي مرستې د دولت د بودجه نه او يا د نورو خيريه مؤسسو د لارې لاس ته راوړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

طارق خان ساپي لیکلي وو:

زه چې څومره معلومات لرم، د کونړ د روغتیا برخه د یوې کورنۍ په انحصار کې ده. نه یې خپله څه وکړل او نه یې نور پرېښودل.

سنګرمل پښتون لیکلي وو:

په دې روغتون کې دا څوارلس کاله کېږي چې د یو کور راج دی او د وروسته پاتې والي علت یې همدا دی.

قاهر ساپي لیکلي وو:

دا ښکاره خبره ده چې د کونړ د صحت عامې ریاست دا څوارلس کاله د یوې کورنۍ له خوا غصب شوی دی که پلار یې تقاعد شي نو زوی یې د هغه ځایناستی ټاکل کېږي.

که څه هم ماته معلومات نه و چې د صحي چارو ریاست د یوې کورنۍ په قبضه کې دی خو د شواهدو نه همداسې معلومېدل چې د صحي چارو په مدیریت کې جدي ستونزه ده ځکه د دغه روغتون حالت داسې خراب دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاکستان همېشه منکر وي چې د طالبانو حمایت کوي:

۲۰ مۍ ۲۰۱۶م کال، ويرجنيا

خدای بخښلي افضل خان لالا د بېنظير بهټو د صدارت په وخت کې په کال ۱۹۹۲م کې د پاکستان په پارلمان کې د طالبانو په اړه ويلي وو؛ هغه به څه شی وي چې هم زېړ وي او هم تريو وي چې نارنج نه وي نو څه به وي. ده ويلي وو چې هيڅوک د پاکستان سره دا خبره نه مني چې ګوندې پاکستان د طالبانو حمايت نه کوي. سرتاج عزيز هم تېره ورځ وويل چې طالبان د کابل د حکومت سره خبرو ته تيار نه دي معنی يې دا ده چې پاکستان خبرو ته تيار نه دی.

رياض احمد نعيمي صاحب ليکلي وو:

مياخېل صاحب! سره د دې چې دا څرګند حقيقت دی چې پاکستان د طالبانو پوره حمايت کوي مګر نړيواله ټولنه هم په دغه مسئله کې ګونګه ده او هيڅکله يې د پاکستان څخه دا پوښتنه ونکړه چې ولې مو خپل ګاونډی د اور لمبو ته نيولی، زما پوښتنه دا ده چې آيا موږ به تر کله چوپ پاتې يو او آيا نړيواله ټولنه به يوازې د پاکستان طرف نيسي او موږ به تر قيامته په دغه اور کې سوځو؟ مننه

ما د نعيمي صاحب په ځواب کې وليکل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

نړيوال خپل هدف لري او خپل کار کوي او زموږ لپاره به هيڅکله پاکستان ونه ډبوي. موږ ونه کړای شول چې د نړيوالو د حضور او يا عدم حضور نه گټه واخلو.

د مدني ټولنې جنگسالاران:

۲۰ مۍ ۲۰۱۶م کال، د ويرجينيا لودن روغتون

په ۲۰۱۰ م کال کې ما دا لاندې مقاله ليکلې وه چې اوس هم د تطبيق وړ ده؛ نو په دغه مقاله کې ما مدني ټولنو ته د جنگسالارانو لفظ استعمال کړی و خو ډېرو راسره دا نه منله اما اوس پته لگېږي چې د مدني ټولنې جنگسالاران چې د اصلي جنگسالارانو ښې لاسونه او وسيلې دي د هغوی نه زيات د هېواد د ثبات او صلح راوستلو لپاره خطرناک دي.

په صوتي، تصويري او چاپي رسنيو کې اوسنی جنگ د مدني ټولنې د جنگسالارانو له خوا د افغانستان پرضد او د افغانستان د خلکو پرضد روان دی او هم دوی د جنگ اور ته لمن وهي. الله تعالی دې ورحمېږي، هغوی چې ځانونو ته مدني او تعليم يافته وايي دا يې حال دی نو د غريب او بېسواده ولس نه خو گيله په کار نه ده.

https://www.cigionline.org/.../۲.../٤/plan-stabilize-afghanistan

(c) ketabton.com: The Digital Library

هدف مو نه دی ټاکلی اما مبارزه کوو:

۲۰می ۲۰۱۶م کال، د ویرجینیا لودن روغتون

د دنیا او ګاونډیوهېوادونو سیاست زما فکر نه دی خراب کړی خو زما فکر تعلیمیافته افغانانو خراب کړی دی. تر اوسه دوی فکر کوي چې سیاست عاطفي او احساساتي لوبه ده او په یوه غونډه، سیمینار او د جذباتو په اظهارولو هرڅه سمېږي. اما موږ لا په دې پوه نه یو چې سیاست اوږده مبارزه غواړي ترڅو خپل هدف ته ورسېږو. افغانانو لاتر اوسه د خپلې مبارزې لپاره د کورني او بهرني سیاست اهداف نه دي ټاکلي نو څنګه به د دوی مبارزه که په هره ساحه کې وي رنګ پیدا کړي او ښې پایلې به ولري.

د مینجمنټ د اصولو په اساس د پروګرام او پروژې ترمنځ فرق شته دی. که خفه نه شو، موږ لا پروژې عملي کوو خو د پروګرام نه خبر نه یو.

شرافت میاخېل لیکلي وو:

همداسې ده. موږ د راتلونکې اوږد مهالې مبارزې لپاره هیڅ پروګرام نه لرو. کاش چې موږ د لږې راتلونکې لپاره کار کړی وی
لکه د هند وزیراعظم د دېرش کاله اوږد صبر نه وروسته وزیراعظمۍ ته ورسېد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له کلي ووځه؛ خو له نرخه مه وځه:

۲۲ مۍ ۲۰۱۶م کال، ویرجینیا، امریکا

په تېرو څلور لسیزو کې چې ما څومره د افغانانو مشران لیدلي دي، دوی همېشه فرصتونه په بحرانونو بدل کړې دي. ښه مشران هغه دي چې بحرانونه په فرصت بدل کړي. موږ ډېر ښه فرصتونه درلودل او لرو یې خو ګټه د فرصتونو نه نه شو اخیستلی.

که رښتیا ووایو، موږ کلتوري او فرهنګي ستونزې لرو او ترڅو چې خپلو کلتوري او فرهنګي ستونزو ته مناسب د لارې حل پیدا نه کړو، نو یوه ورځ به مو د بلې نه بدتره وي. یو سیاسي بحران به مو د بل سیاسي بحران نه لوی وي او د سیندوړي قوم په څېر به کله یوې څانګې ته لاس اچوو او کله بلې ته، یو بل ته به په ټیقو سترګو ګورو او په دریاب کې به غرقېږو.

پښتو کې متل دی چې وایي د کلي نه ووځه خو د نرخه مه وځه. موږ د دنیا په نرخ نه پوهېږو او نه د کلي نه چېرته تللی شو ځکه چې دنیا اوس یو لوی کلی دی او موږ د دې کلي په نرخ نه پوهېږو. نو په دې اساس د افغانانو نه د مسلمان سره ګوزاره کېږي او نه د کافرو سره.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Peers pressure یا د ملګرو فشار او یوه هیله:

۲۴مۍ ۲۰۱۶م کال، ویرجینیا، امریکا

په سوسیالوژي او سایکالوژي علومو کې یوه اصطلاح چې د Peers pressure یا د ملګرو د فشار په نامه یادېږي ډېره مهمه د اغېز وسیله ده. د ملګرو فشار د ماشومتوب نه پیل کېږي چې لومړی د کوڅې د ملګرو سره ناسته ولاړه وي، بیا د مکتب د ملګرو سره او همدا شان د کارو بارو د ملګرو سره ناسته ولاړه وي یعنې په هره مرحله د ژوند کې انسان د ملګرو او همکارانو سره په اړیکه کې وي.

په نننۍ دنیا کې او هم پخوا د ملګرو او دوستانو ناسته ولاړه په یو بل باندې تاثیر لري او انسان مثبت یا منفي خواته تشویقوي. په دري ژبه کې هم یومتل دی چې وایي: اګربا ما بنشینی ما شوی و اګر با دیګ بنشینی سیاه شوی. نن که موږ په مخدره موادو روږدو ځوانانو ته ګورو او یا هغه ځوانانو چې د جنګ ډګر یې تود ساتلي او د مختلفو ګروپونو سره یو ځای شوي دي، د نورو مسایلو ترڅنګ د ملګرو منفي اغېز په دوی باندې د دې لامل شوی چې دوی انحرافي کارونو ته تشویق کړي.

سوال دا دی چې ایا موږ څنګه کولای شو چې هم د ملګرو سره کېنېنو او هم د ملګرو د منفی اغېز نه ځانونه وساتو؟

موږ نه شو کولای چې خپل ځوانان د ملګرو د ناستې ولاړې نه محروم کړو ځکه موږ ټول د ملګرو سره ناستې ولاړې ته اړتیا لرو. زما په اند،

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږ باید خپل ځوانان داسې وروزو چې هم د ملګرو سره ناسته ولاړه وکړي او هم دوی دومره باطني قوت ولري چې د ملګرو د بد اغېز لاندې رانه شي او په عوض د دې، د ښو ځوانانو اغېز باید په خپلوملګرو اضافه شي. که څه هم دا ستونزمنه کار دی ځکه منفي شیانو ته تملایات د مثبتو شیانو په پرتله زیات وي خو ځوانان باید دې ته متوجه کړو چې د دوی مثبت اغېز باید په خپلو ملګرو زیات وي او که مثبت اغېز یې زیات نه وي نو لااقل دوی باید د خپلو ملګرو د منفي اغېز لاندې رانه شي.

دا یوه لویه مسئله ده او موږ ټولو ته په کار ده چې خپل اولادونه، ځوانان، کلیوال، انډیوالان، د مکتب او کار ملګري مثبتو عادتونو ته ته تشویق کړو. تر څو چې زموږ ځوانان او ټولنه مثبت فکر پیدا نه کړي تر هغې پورې به موږ یوه مریضه ټولنه لرو او د مریضې ټولنې نه د ښو کارونو طمعه په کار نه ده. که موږ په لویه کچه څه نه شو کولای، په وړه کچه دا کار د خپلو نږدې ملګرو، دوستانو او همکارانو سره کولای شو او په دې توګه یوه لویه مبارزه به موږ سرته رسولې وي. هیله ده چې هرڅوک په خپل ماحول کې دې مبارزې ته دوام ورکړي. دا ډول مبارزه پیسو او امکاناتو ته اړتیا نه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پيشو تر هغه وي شېخه چې په غوښه نه وي پېښه:

۲۵ مۍ ۲۰۱۶م کال،و ويرجينيا، امريکا

نن مې يو پوست وليد چې قضاوت يې راته سم نه ښکاري نو ځکه دا لاندې پوست ليکم.

په تېرو کړو به قضاوت تاريخ کوي خو زه په حال خبره کوم. په هر گروپ، ډله او قوم کې ښه او خراب، صادق او خاين، پاک او رشوت خور شته دی. د پخوانيو رژيمونو ډېر دولتي مامورين پاک کسان وو اما اوس د هماغو رژيمونو مامورينو ته چې لاره هواره شوې، نه هغه پاکي شته او نه هغه صداقت او که سمه سروې وشي نو همدا کسان په امنيتي ارگانونو کې زيات نفوذ لري او د ټولو نه هم دوی په فساد کې زيات غرق دي .که د دوی ژوند ته په تېرو پنځلس کلونو کې نظر واچول شي، د دوی په ژوند کې دومره فرق راغلی چې هيڅ تصور نه شي کېدلی اما يو شمېر اوس هم در په در دي. قضاوت نشم کولی که دوی ته قدرت په لاس ورشي ايا دوی به هم پاک پاتې شي که نه. همدا شان د مجاهدينو، طالبانو او يا په وروستيو رژيمونو کې هم داسې کسان شته دی چې په هيڅ يې صرفه نه ده کړې اما ډېر کسان د همدغو ډلو نه ځانونو ته ډوډۍ هم نه شي پيدا کولی.

وايي پيشو تر هغه وخته پورې شيخه وي چې په غوښه نه وي ورپېښه. نو په دې توگه ماته ډله ييز قضاوت سم نه ښکاري او په هر چا قضاوت

(c) ketabton.com: The Digital Library

باید د هر شخص په شخصي اعمالو وشي نه دا چې موږ ټول په یو شان د قضاوت په مجموعي غشو وولو.

موږ په ټولنه کې د ګلونو ګلدستې ته اړتیا لرو:

۲۷ مۍ ۲۰۱۶م کال، ویرجینیا، امریکا

ډېر دوستان داسې فکر کوي چې ټول افغانان دې په یوه لاره لاړ شي، ټول دې یو قسم فکر وکړي، ټول دې د حکومت د هر کار نه بې له دلیله ملاتړ وکړي، د مخالفو نظریو د هر نظر سره باید بې دلیله مخالفت وشي، که د چا د ذوق او سلیقې سره خبره برابره نه وي هغه خبره دې بې دلیله وغندل شي، ټول دې د رنګرېز په یوه خم کې د رنګ شویو جامو نه ځانونو ته یوشان جامې جوړې کړي، د ټولنې ټول وګړي دې په یو شان ژوند ولري، قیافه او وزن د ټولو باید یوشان وي، همدا شان د خبرو او حرکاتو ټول کړه وړه باید یوشان وي او داسې نور....

دا ټولې ښې خبرې دي خو شون نه لري. موږ باید ځانونو ته په خپلو فکرونو کې داسې موخې ونه ټاکو چې عملي کېدای نه شي او نه د داسې ټولنې په فکر کې اوسو چې تر اوسه یې بېلګه په دنیا کې نه شته دی.

لکه څنګه چې په ټولنه کې د ډېرو منظمو ودانیوجوړول ښه کار دی همدا شان د ډېرو منظمواحزابو او ټولنو جوړول هم ښه کار دی. د نظریاتو اختلاف او د متبادل نظریاتو اظهارول هم ښه دي. اما ستونزه دا ده چې موږ مثبت فکر نه کوو، څوک چې راسره مخالف نظر لري، په هغوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

پسي ټوپک رااخلو، هغه وژنو، توهينوو يې او له منځه يې وړو. چېرته چې زه نه اوسيږم، هغه ځای او مکان، مکتب او سرک بايد وران شي، که زه د کوم شي نه ګټه نشم اخيستلی نو نور دې هم بايد ترې ګټه وانخلي او داسې نور منفي فکرونه.

که موږ په خپل فکرونو کې مثبت تغيير راولو او د مثبت رقابت لپاره په ټولنه کې لاره هواره کړو دا کومه ستونزه نه ده چې موږ دې په ټولنه کې د زياتو نظرياتو، حرکتونو او ټولنو په درلودلو سره د ستونزو سره مخامخ شو. لکه څنګه چې هر ګل ځانته بيل رنګ او بوی لري همداسې هر نظر او رنګ ځانته بيل خوند لري او د ټولو رنګونو او بويونو نه ښه ګلدسته جوړيدې شي.

پښتو نړيواله ورځ:

۲۹ مې ۲۰۱۶م کال، دالس هوايي ډګر، واشنګټن ډي سي

پښتو ژبه او پښتونولي دوه جلا څيزونه دي نو د پښتو ژبې د نړيوالې ورځې د لمانځنې سره دوه وړانديزونه :

اول دا چې ژبه ژوندۍ پديده ده اما زموږ زيات پښتانه ليکوالان داسې فکر نه کوي او غواړي چې پښتو ژبه مړه کړي ځکه د نورو ژبو د لغاتونو د استعمال سره احساساتي ستونزه لري. دا چې موږ وايو ژبه ژوندۍ پديده ده نو په نورو پرمختللو ژونديو ژبو کې هره ورځ نوی لغاتونو هغو ژبو کې داخليږي او په همدې ډول يو تعداد لغاتونه د

(c) ketabton.com: The Digital Library

استعمال نه وځي. يا په بل ډول د ژبې يو شمېر لغاتونه په مؤقتي يا دايمي توګه مري او په عوض کې يې يو شمېر نور لغاتونه محيط زيږوي.

دويمه مسئله، پښتونولی هم ژوندی دود دې ځکه ارزښتونه هم د وخت دشرايطو سره تغيير کوي. زياتره پښتانه داسې فکر نه کوي او ارزښتونو ته د مړي په سترګه ګوری. موږ ته په کار ده چې ښه، مؤثره او ګټور ارزښتونه وساتو او غير ضروری او غير مؤثره ارزښتونه چې زموږ د ژوند د وروستوالي سبب ګرځي او ټولنې ته زيان رسوی، دخپل ورځنې ژوند د ارزښتونو نه وکاږو.

زما په اند موږ بايد پښتو او هم پښتونولي ژوندې وساتو او پرې نږدو چې دواړه رانه مړه شي. په همدې اميد د پښتو نړيواله ورځ دې تاس ټولو ته مبارک وي.

د فيسبوک د مخترع مارک زوکربرګ مصاحبه په فضا کې له هوانوردانو سره:

۲ جون ۲۰۱۶م کال، کابل

دلچسپه ويډيو ده او دلچسپه بحث دی. د هرچا به تری جلاجلا برداشت وي خو زه هم درسره دا لاندې څو ټکې په مختصره توګه شريکوم.

اول: ځنګه دوی په مثبت فکر دغه ځای ته ورسېدل. د اوس لپاره کار نه کوي خو د راتلونکې لپاره کار کوي. دوی زموږ په شان نه دی چې په هرې خبرې او فکر ته په منفی سترګه ګورو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دویم: د دنیا په گوټ گوټ کې خنگه د نورو ساینس دانانو سره اړیکه لري او د یو هدف لپاره کار کوي. دوی د مختلفو ملکونو د ساینس دانانو سره چې مختلفي ژبې لري خنگه افهام او تفهیم کوي. دوی زموږ په شان نه دي چې یو بل وژنو. دوی هم د یو بل د وژلو دورې تېرکړي دی خو څه گټه یې ترې نه ده اخیستې اونن د یو بل سره تفاهم کوي او د بشریت د رفاه لپاره کار کوي. په همدې اپولو کې دری کسه روسان، یو انگلیس اودوه امریکایان سره ژوند کې او د یو بل سره په شریکه کار کوي.

دریېم: دوی د خپل کار سره مینه لري او د تبلیغي حضراتو په شان یې شپږمیاشتې او یو کلن د خدمت نیت کړی دی.

څلورم: د ټولو نه مهمه دا ده چې خنگه دوی د یو لرې فضا نه په انټرنېټ او سوشل مېډیا باندې د ځمکې د خلکو سره خبرې کوي. دوی د ځانونو سره د ایس کریمه پورې خواړه هم لري.

پنځم: د فیسبوک دا ځوانکی مالک، مارک زوکر برگ چې نن د بیلونونو سرمایه خاوند دې ځومره په ساده لباس کې د دوی سره خبرې کوي. دا فیسبوک همدې ځوان اختراع کړی او اوس هم کار کوي او دا نه گوري چې اوس خو ډېرې پیسې لري نو نور کار په کار نه دی. دوی زموږ په شان نه دي چې یو ځتېه غنم پیدا کړو نو بیا په تکبر خبرې کوو.

https://www.facebook.com/zuck/videos/١٠١٠٢٨٦٦٩١٠٤٩٥١٨١

(c) ketabton.com: The Digital Library

The Hospital is everyone's responsibility

د روغتون مسوولیت د ټولو شریک دی: د نورو د ښو تجربو نه باید زده کړو:

۴ جون ۲۰۱۶م کال، کابل

څه موده د مخه د فیسبوک یو دوست د کونړد اسعدآباد د روغتون یو عکس خپور کړی و چې د روغتون حالت اصلا روغتون ته ورته نه و. پاکي او صفایي د روغتون تر ډېره حده پیسې نه غواړي او ښه مدیر کولی شي چې روغتون پاک وساتي. په افغانستان کې ستونزه ده چې اکثره دولتي مسولین کوښښ کوي چې هغه امکانات چې کومې ادارې ته تخصیص شویدی د هغه نه څه ووهي اما په پرمختللو ملکونو کې په اکثره توګه دوی د دولت د مال نه څه نه وهي او همېشه ولسونه روغتونو او خیریه ادارو سره مرسته کوي. نو اوس تاسې زما دا لاندې معلومات زموږ د کونړ د روغتون د حالت سره مقایسه کړي.

تقریباً دوه میاشتې د مخه زما مورجانه په خاص کونړ کې په کور کې راغورځیدلې وه او د ملا هډوکی یې سخت ژوبل شوی و. په جلال آباد او کابل کې مو په ډاکترانو وګرځوله خو هرچا به ورته بیل بیل سفارشونه او تشخصیونه کول. راسره افسوس پیدا شو چې موږ په ټول ملک کې داسې یوستندرد روغتون نه لرو چې د مریض او د مریضانو د خپلوانو تسل پرې وشي. مور مې راته وویلې چې د شناخت او واسطې سره، کله چې د دې د ملا عکسونه یې د جلال آباد په روغتون کې اخیستل نو نرسې ورسره

(c) ketabton.com: The Digital Library

داسې برخورد کاوه ته به وايي چې همدا د هرڅه متخصصه ده. مورجانې مې نرسې ته ويلي و چې ته خپل کار وکړه اونور تشخيص د ډاکټرانو کار دی. نرسې ورته ويلي و چې ته خو ډېره بد ماشه ښځه يې او هسې په قهر يې. نرسې دا فکر نه کاوه چې دا خومريضه ده او د سخت درد نه په تکليف ده نو په دې وخت کې ښه خبره هم مريض ته ډېره مؤثره وي او د مريض تسل پرې کېږي.

بالاخره مورجانه مو امريکې ته يوړه او هلته مو په روغتون کې بستر کړه. د خدای بخښلي پلار خدمت مو ترخپله حده په خپل وخت کې کړی و خو د مورجانې خدمت راته هم ډېر مهم دی ځکه زموږ د تسل او دعا وسيله همدا ده او خدای پاک دې راته تر ډېره وخته پورې ژوندۍ لري.

دغه روغتون چې زما مورجانه پکې بستر وه، يو محلي روغتون دی چې د واشنګټن سره نږدې د ويرجينيا ايالت د لوډن ولسوالۍ کې موقعيت لري. څو شپې مو هلته تېرې کړې. د روغتون د ودانيو، طبي وسايلو، د پايوازانو لپاره د سهولتونو او د ډاکترانو او نرسانو او نورو مستخدمينو د رويې نه ډېرسخت متاثره شوم. د مريض ټول خدمت د روغتون پرسونل بې له ويلو کاوه. ټول کارکوونکو خپلې دندې په مينه او اخلاص سره سرته رسولې. دلته کارکونکي د بيلا بيلو نژادونو او ملکونو نه و. مشر اورتوپيدي ډاکتر عرب و، اکثره نور ډاکتران او نرسان هندوان، پاکستانيان، ايرانيان، هسپانويان، لرې ختيځ ملکونو، اروپايان او امريکايان و. څوک سپين پوستي، څوک تور پوستي او څوک غنم رنګه و. څوک مسلمان،

(c) ketabton.com: The Digital Library

څوک هندو، څوک عيسوي، څوک يهودي او بعضو لا په هيڅ مذهب عقيده نه درلوده. مريضان هم زاړه، واړه او د متوسط عمر درلودنکي د بېلابېلو ملکونو او نژادونونه و. هيچا د چا نه پوښتنه نه کوله چې ته د کوم ځای يې، د کوم قوم پورې تړاو لرې، په کوم مذهب يې، څه دنده لرې، سرمايه داره يې که غريب يې، خو د ټولو مريضانو خدمت دوی بې له کومه توپيره کاوه.

دا چې د مريض خدمت ټول دوی کاوه نو سوچ واخيستلم چې څنګه دوی دغه مرحلې ته رسيدلي دي؟ د تکنالوژۍ او طبابت له لحاظه پرمخ تللي دي، انساني برخورد له امله هيڅوک خپلې دندې ته په سپکه سترګه نه ګوري او د زړه له کومې د مريض خدمت په ورين تندي کوي. ټولود روغتون دپاکۍ خاص خيال ساته او د وسايلو استعمال ته يې خاصه پاملرنه کوله. هماغه و چې په روغتون کې مې په ګرځېدو پيل وکړ او د بېلابېلو ځايونو عکسونه مې واخيستل غواړم چې دا د تاسې درنو دوستانو سره شريک کړم او بيا تاسې قضاوت وکړئ چې ولې موږ وروسته پاتې يو.

د روغتون په يوه څنډه کې د دغه روغتون د تأسيس نه راپه دې خوا تاريخچه او هغه وسايل چې دوی په لومړي سر استعمالول د موزيم په شکل ساتلي و. دوی هم د نن نه دوه سوه کاله د مخه وروسته پاتې و، ماشومان به يې په کورونو کې تولد کېدل او روغتونونه او داسې مجهز وسايل چې نن يې لري، پخوا دوی نه درلودل. خو دوی کې فکري تغيير

(c) ketabton.com: The Digital Library

رامنځته شو او خپلو ټولينزو ستونزو لپاره دوی په خپله د حل لارې پيدا کړې او داسې تهداب يې کيښود چې اوس که د هر ځآی نه څوک هلته لاړ شي په لاره سم ځي.

دا روغتون په ۱۹۱۲م کال کې د يو ډاکټر له خوا جوړ شوی دی او يوازې په ۱۹۹۱م کال کې د دغه سيمې خلکو ۳۶،۸۷۰ ساعته کار په دغه روغتون کې په داوطلبانه توګه کړی دی. دوی وايي چې روغتون ساتل د ټولو خلکو مسووليت دی. دوی ليکلي دي چې که څه هم اوس د دوی طبي تکنالوژي ډېره پرمخ تللې ده او د طبابت د نوی ميتودونو نه کار اخلي خو د کار په ښه والي، خدمت او د ټولنې په حمايت کې هيڅ تغيير نه دی راغلی. په دغه روغتون کې د مريض او پايوازانو د سهولتونو لپاره چې انسان څه فکر کولی شي هغه ټول سهولتونه موجود دې. مريض خو پريږده، ته به وايې چې په فايف ستار هوټل کې ژوند کوي خو د پايوازانو لپاره ارامه خونه، ټلوېزيون، چاې او قهوه او حتی د تليفونونو د بېلابېلو چارجرونو سهولتونه موجود دې.

مورجانه مو اوس مخ په ښه کېدو ده او د روغتون يو څوعکسونه د تاسي سره شريکوم.

اوس موږ بايد د خپلو ځانونو سره قضاوت وکړو چې موږ په تېر يوه کال کې څومره داوطلبانه کار کړی دي ترڅو په خپل محيط او ماحول کې خپلې ټولنې ته د خدمت مصدر ګرځېدلي يو؟ که موږ سره دا فکر نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وي چې ټولنې ته او خپل ځآن ته باید په خپله خدمت وکړو نو موږ به هیڅکله د ښې ورځې خاوندان نه شو.

د صحي کنارابونو اوتشنابونو انقلاب ته اړتیا ده:

خاندئ مه مهمه خبره ده: فیسبوکې کمپیاین په کار دی چې ولس او حکومت ټول ورته متوجه شي

۵ جون ۲۰۱۶م کال، کابل

نن سهار مې د CNN ټلوېزیون نیولی و چې د ټلوېزیون د GPS مشهور تحقیقي ژورنالست فرید ذکریا په نړۍ کې د صحي کنارابونو او تشنابونو د نشتوالي او یا د نه لاسرسي په اړه یو ډېر دلچسپه رپوټ جوړ کړی و. په نړۍ کې د هرو لسوکسانو له جملې نه څلور کسه صحي تشنابونو او کنارابونو ته لاسرسی نه لري او د دې له امله هغه هېوادونو کې چې کافي صحي کنارابونه او تشنابونه نشته دغه هېوادونو ته هرکال ۲۶۰ بیلونه ډالره تاوان د مختلفو ناروغیو له امله رسېږي. په هند کې ۷۵۰ میلونه کسه او په چین کې ۳۵۰ میلونه کسه صحي کنارابونو او تشنابونو ته لاسرسې نه لري. نو په دې خاطر د چین حکومت د Toilet Revolution یا د صحي کنارابونو او تشانابونو انقلاب پیل کړی دی او همدا شان د هند صدراعظم نریندا مودي د ر Toilet Before Temples یعنې د درمسال د جوړولو نه د مخه بایدصحي تشنابونه او کنارابونه جوړ کړو، دشعار لاندې کمپیاین پیل کړې دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوه قصه مې راپه ياد شوله چې په ۱۳۵۳ هجرى شمسي کال کې خداى بخښلي پلار مې د لغمان په ولايت کې د ثبت احوال نفوس مدير و نو زه د روښان په ليسه کې زده کوونکى وم، د لغمان ولايت په مرکز کې په هيڅ يوه اپارتمان کې کنارابونه نه و او داستونزه په اوړي کې چې شولې کرل کيدې نو د لغمان ولايت د مرکز شاوخوا ټولو ځمکو کې د شولو د کرلو له امله هيڅ وچ کوم پټې نه پيدا کيده چې سړې خپل ضرورت رفع کړي. د لغمان ولايت مرکز چې د حسن خان والي په لومړې او دويمه دوره کې زياته برخه جوړه شوې وه نو په همدې وخت کې حسن بيا د لغمان والي و نو پلار مې ورته وويلي چې والي صاحب تاسي په ولايت کې د انسانانو د صادراتو لپاره هيڅ نه دي کړي نو که يو شمېر کنارابونه جوړ کړئ نو ښه به وي. هماغه و چې حسن خان والي شاروال ته امر وکړ چې د ښار نه بيرون په مختلفو ساحو کې کنارابونه جوړکړي ترڅو د خلکو ستونزه حل شي. که څه هم دا صحي کنارابونه نه و خو د خلکو لپاره لوي سهولت جوړ شو.

واقعيت دا دې چې د صحي کنارابونو او تشنابونو جوړول په کورونو او عامه ځايونو کې د ژوند د مهمو اړتياو نه دى. دا هم زموږ ټولنيزه ستونزه ده چې موږ ښه کور جوړو اما يو صحي تشناب او کناراب نه جوړواو دا ستونزه په خاصه توگه د اطرافونو په کورونوکې زياته ده او زياتره دا هم وايي چې دا شرم دى چې څوک هغه تشناب ته لاړ شي چې د کور په منځ کې وي. که څه هم د مهاجرتونو له وجهې يو ښه تغيير د

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلکو په فکر کې راغلی دی خو د دې ترڅنګ د صحي کنارابونو او تشنابونو کافي نشتون په ښارونو او کورونو کې زیات دی او دا د ژوند ضروري اړتیا ده نو که د افغانستان ښاروالان، والیان او ولسوالان او نورې ذیربطه ادارې دې مسلې ته جدي توجه وکړي چې د صحي کنارابونو او تشنابونو یو لوی کمپیاین د ولس په ملاتړپیل کړي نو دا به د خلکو په صحت او ژوند باندې خاصه اغېزه ولري.

څه به ووایو، ایا مسلمان ګاونډې هېواد ته د افغاني مهاجرو په وړاندې داسې بې رحمه عمل مناسب کار دی؟

۵ جون ۲۰۱۶م کال، کابل

په اسلامي، بین المللی، مدنې، اخلاقي او ټولو قوانینو کې د پولیسو له

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوا داسې عمل د يو افغان مهاجر سره په کلکه د غندلو دی. د افغانستان حکومت، د بهرنيو چارو وزارت او په پاکستان کې د افغانستان سفير د پاکستان د دغه بې رحمه عمل په وړاندې بايد په کلکه

احتجاج ملګرو ملتونو ادارې ته وکړي. د ظلم په مقابل کې چوپ پاتې کېدل د دې بيوزله مهاجرينو په وړاندې يوه لويه ګناه ده.

ايا د فيسبوک په دوستانو کې چاڼ په کار دی که نه؟

۸ جون ۲۰۱۶ م کال، کابل

بعضې دوستان ليکي چې دوی غواړي د خپل فيسبوک په ملګرو او دوستانو کې چڼ او للون وکړي او يا په اصطلاح خانه تکاني وکړي ځکه چې د دوی پوستونه څوک نه لايک کوي، يا کامنټ نه ورکوي او يا بعضې وخت مناسب الفاظ په خپلو ليکنو کې نه استعمالوي.

زما په اند دا سم کار نه دی ځکه چې د فيسبوک استعمال ډېر اړخونه لري. د يوې خوا د دوستانو سره سړی په اړيکه کې اوسي، له بله خوا خپل نظريات، تشويشونه او وړانديزونه د دوستانو سره شريکوو او په مقابل کې د نورو دوستانو د نظرياتو، وړانديزونو او تشويشونو نه خبرېږو. کېدای شي چې بعضې دوستان ستاسې د ليکنو او نظرياتو د څرګندولو نه مثبته ګټه واخلي او د دوی د منفي اغېز نه وساتل شي. همدا شان موږ د فيسبوک له لارې د ورځني خبرونو نه خبرېږو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دې نه سربېره د فیسبوک له لارې دولتي او غیر دولتي چارواکي او سیاسي زورواکي دولس د افکارو، نظریاتو، ستونزو او تشویشونو نه خبرېږي او د فیسبوک د ملګرو په عکس العمل شاید دوی خپلو منفی تګ لارو ته تغییر ورکړي. بله دا چې فیسبوک د زړه د براس د ویستلو یوه ښه وسیله هم ده.

یودوست راته په نږدې وختونو کې وویل چې هغه زما د فیسبوک هره لیکنه ډېر په شوق سره لولي خو لایک کوی یي نه او نه کامنټ لیکي. نو په دی توګه هغه دوستان چې ستاسې په لیکنو لایک نه کوي او یا کامنټ نه ورکوي نو تاسې خفه کېږي مه ځکه هغوی هرو مرو ستاسې لیکنې ګوري او لولي یې او ستاسې د احوال او نظریاتو نه خبرېږي.

د خیالي امنیتي ارګانونو پرسونل او خیالي دولتي مصارفات:

د کابل ښار د بوشکو ښار

۱۰ جون ۲۰۱۶م کال، کابل

څو کاله د مخه کرزي صاحب د لویه جرګې په خیمه کې د انکشافي شوراګانو په کلنۍ غونډه کې په واضحه توګه وویل چې رشوت اخلي خو په خپل ملک کې پرې کورونه جوړوئ او خارج ته پیسې مه وړئ. دې خبرې دوه اړخونه درلودل. له یوې خوا رشوت اخلئ او خیانت کوئ او له بلې خوا هم که پیسې بهر ته وړئ نو دا ښه کار نه دی. اما له بله پلوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کرزي صاحب رشوت اخيستلو او خيانت ته جوازورکړ چې څه مو خوښه وي هغه کوئ دا سلسله اوس هم دوام لري.

د هلمند د خيالي پوليسو مسئله او يا په نورو ادارو کې د خيالي پرسونل مسئله څه نوی خبره نه ده او همدې خيالي پرسونل د دولتي ارګانونو د پرسونل نه د طالبانو او يا نورو جنايي جرمونو د ګروپونوسره د مبارزې روحيه له منځه وړی ده او هر څوک په راجمع کولو کې دي که نه د طالبانو او جنايي ګروپونو قوت د دولت د قوتونو په پرتله ډېرکم دی. دري کاله د مخه ما دغه مقاله ليکلې وه چې د طالبانو قوت کې مبالغه شوې ده او که دوی سم چيلنج شي نو امنيت ډېر ژر ښه کېدلی شي.

د خيانت يو واضح ثبوت دا دی چې د کابل په هره کوڅه کې به تاسې د تيلو د بوشکو دوکانونه ګورئ، دا د خيانت ښه بېلګه ده. دا عکس چې تاسې ګورئ، ما د جمهوررئيس د لومړې مرستيال د کور ترڅنګ اخيستی دی او داسې دوکانونه د ښار

(c) ketabton.com: The Digital Library

په هره کوڅه کې شته دی او په دې ټولو دوکاندارانو باندې دولتي نظامي اوملکي پرسونل تیل په غیرقانوني توګه خرڅوي. دا د خیانت لویه نمونه ده چې د کابل ښار په هره کوڅه کې کتلی شئ. که دا بوشکې د کابل په ښار کې ورکي شوې نو تاسي پوه شئ چې د رشوت مخه نیول کېږي، بیا به نه د امنیتي ارګانونو تیل خلاص شي او نه مرمۍ او هم به د خیالي پرسونل مخه ونیول شي.

Clashes between Afghanistan and Pakistan in Torkham: Let's put the facts in the right context۱۵ June ۲۰۱۶

President Ghani in the last two years used all means to reach out to Pakistan and seriously wanted to improve relation between Afghanistan and Pakistan. Even he put his own credibility in line and blamed inside Afghanistan that he went too far. But unfortunately, in return, Pakistan have stepped up support of terrorist groups to destabilize Afghanistan and thousands of Afghans lost their life.

When you lose argument, you indulge fighting to distract people attention from the real problems. Afghanistan is victim of terrorism for decades and ten of thousands of innocent Afghans have lost their precious life. If we look to the reality, harboring terrorist leaders were not in the border areas between Afghanistan and Pakistan but they were and are in the bustling cities of Pakistan. It is fact that three top leaders of terrorists groups Bin Laden, Mulla Omar and Mulla Mansoor plus numerous other top world terrorists were captured and killed in Pakistani cities.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Unfortunately during this month of Ramadan, Pakistan government trying to change reality by false argument of border management to provoke unnecessary fighting in Torkham area between Afghanistan and Pakistan in which several people were killed from both sides. If there is a problem in that area, they have to solve these problems through diplomatic channels not through armed fighting. If the argument is Afghanistan is weaker and Pakistani military is stronger and they can achieve their strategic goals by force, it is false hoping because Afghans are in war for decades with regular armies and defeated them badly. Afghans are in war and nothing will lose but Pakistan will lose a lot.

No doubt that people of Pakistan are also victims of wrong policies of their own government. A Peaceful Afghanistan is not threat to Pakistan and it will never be a threat to Pakistan but unstable Afghanistan will be a serious threat to Pakistan and the region. Using terrorists groups by Pakistan as strategic assets not helping any country except only few who benefit from war economy of drug trafficking, illegal mining, ransom and so on.

I believe it is in the interest of both countries to cooperate, solve their problems through diplomatic channels and Pakistan should not support terrorist groups and nor use them as strategic assets. It is known fact that Pakistan support and harboring terrorist groups and cannot change facts by diverting attention to unnecessary skirmishes in Torkham area by the name of border management. As long as Pakistan's talk to talk not matching walk to walk, Afghans and world community won't believe Pakistan argument and Pakistan will be isolated from the world community day by day.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا پورته مقاله د دوستانو خوښه شوې او په زياتو سايټونو کې بيا بيا خپره کړې وه. همدا شان عبيدالله امرخېل صاحب په پښتو ژباړلې وه نو ما هم د هغه ژباړه کټ مټ د يوې وړې مقدمې سره دلته رانقل کړه.

مننه د امرخېل صاحب نه چې زما انګرېزي ژبې ليکنه يې ترجمه کړې ده. په انګرېزي ژبه ما دا ليکنه ځکه کړې وه چې موږ افغانان خو ټول پوهېږو چې پاکستان څه کوي؛ خو بايد موږ په نړيواله کچه لابې وکړو او د خپلو حقه حقوقو نه دفاع وکړو. موږ هره ورځ قرباني ورکوو اما په نړيواله کچه موږ منظمه او هر اړخيزه دفاع د خپلو حقوقو نه نه ده کړې او نه موږ خپل حالات په سمه توګه نړيوالوته تشريح کړي دي. د پاليسيو تغيير يوازې په څو رسمي اعلاميو او د څو متخصصينو په مقالو نه کېږي بلکې منظم او منسجم کار ته په نړيواله توګه اړتيا ده. افغانان که په هر ملک کې اوسېږي بايد سره متحد شي او د هغو ملکونو له حکومتي او غير حکومتي ټولنو او ادارو سره تماس ونيسي او هغوی په واقعيتونو پوه کړي. د هېواد په داخل کې خو افغانان هره ورځ قرباني ورکوي خو د هېواد نه بهر هم افغانانو ته په کار ده چې د افغانستان د ګټو نه په ډېره ښه توګه دفاع وکړي. زموږ سفارتونه بايد فعال شي. پاکستانيان همدا کار کوي او د ټولو ناخوالو سره بيا هم په خپلو اعمالو د همدغه لابيو له لارې پرده اچوي. هيله ده چې زموږ متحده مبارزه چک واچوي او افغانستان د دايمي صلح په لورې قدم کېږدي. د هرافغان هلې ځلې په هېواد کې دننه او د هېواد نه بهر د ستايلو او د قدر وړ دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژباړونکی: عبيدالله امرخېل (ګوډ او ماته مې ژباړلې خو مفهوم ورڅخه اخيستل کېږي ان شاالله)

د تورخم د شخړې په اړه د شاه محمود مياخېل صاحب د انګريزې ليکنې ژباړه

په تورخم کې د افغانستان او پاکستان ترمنځ نښته: راځئ چې حقايق بيان کړو.

ولسمشر غني د کلک هوډ سره په دوه ورستيو کلونو کې هر هغه ممکنه هڅه وکړه ترڅو د افغانستان پاکستان اړيکي بهتر شي، ان دا چې خپل باور يې په افغانستان کې دننه ترسوال لاندې راوستلو او په دې خبره ملامت وګڼل شو چې د افغانستان پاکستان د اړيکو په ښوالي کې له حده ډېر وړاندې تللی دی، خو له بده مرغه پاکستان د دې کار په بدل کې د ترهګرو ملاتړ لاپسې ډېر کړ ترڅو افغانستان بې ثباته کړي او په زرهاو افغانانو خپل ژوند له لاسه ورکړ. کله چې يوڅوک بحث(خبرو) کې پاتې راشي بيا جګړې ته مخه کوي ترڅو ذهنيتونه له رښتينو ستونزو څخه بل لوري ته واړوي. د څو لسيزو راپه دې خوا افغانستان د ترهګرۍ قرباني دی او په لسهاو زرو افغانانو خپل خوږ ژوند له لاسه ورکړی دی. که حقايق راوسپړو د ترهګرو مشران د افغانستان پاکستان په پوله کې نه وو ساتل شوي بلکې د ترهګرو مشران د پاکستان په لويوښارونو کې و او اوس هم په هم دې ښارونو کې ساتل کېږي. دا يو حقيقت دی چې د ترهګرو درې نامتو مشران اسامه بن لادن، ملا عمر، ملا منصور او ګڼ

(c) ketabton.com: The Digital Library

شمېر نور ترهګر د پاکستان په ښارونو کې نيول شوي او وژل شوي دي. له بده مرغه د دې روژې په مياشت کې د پاکستان حکومت زيار باسي ترڅو حقايق د پولې د مديريت په نامه په يوه غيرحقيقي بحث او ټينګار بدل کړي ترڅو په تورخم کې د افغانستان او پاکستان ترمنځ ناغوښتل شوې جګړې ته لاره هواره کړي چې د دواړو غاړو د ګڼ شمېر کسانو د مرګ سبب شوه. که د تورخم په سيمه کې ستونزه وي، دا ستونزې بايد دوی د ډيپلوماتيکو لارو حل کړي نه د جګړې له لارې. که بحث دا وي چې افغانستان ضعيفه دی او د پاکستان نظامي ځواک غښتلی دی او پاکستان به خپلې ستراتيژکې موخې ته د زور له لارې ورسېږي دا غلط سوچ او هيله ده ځکه افغانان دا څو لسيزې د منظمو پوځونو سره په جګړه بوخت دي او دې پوځونو ته يې ماته ورکړې ده، افغانان تيار په جګړه بوخت دي او هيڅ څه به له لاسه ورنه کړي خو پاکستان به ډېر څه له لاسه ورکړي.

شک نه شته چې د پاکستان ولس هم د خپل دولت د غلطو پاليسيو قرباني دی، سوليزه افغانستان پاکستان ته ګواښ نه دی او په راتلونکي کې به هم ګواښ نه وي خو بې ثباته افغانستان به هم پاکستان او هم سيمې ته ګواښ وي. د پاکستان له خوا د ترهګريزو ډلو څخه د يوې ستراتيژيکې شتمنۍ په توګه کار اخيستل به هيڅ هېواد ته ګټه ونه کړي يوازې د مخدره توکو قاچاق، غيرقانوني معادن کيندنه او د پيسو په وړاندې د سرې تښتونې له جګړيز اقتصاد څخه به کم شمېر خلک ګټه پورته کړي. زه په

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې باوري یم چې دوه اړخیزه همکاري د دواړو هېوادونو په ګټه ده. خپلې ستونزې دې د ډیپلوماتیکو لارو حل کړي، پاکستان باید د ترهګرو ډلو ملاتړی نه شي او د یوې ستراتیژیکې شتنمۍ په توګه یې ونه کاروي. دا یو منل شوی حقیقت دی چې پاکستان ترهګرو ډلو ته په خپله خاوره کې ځای ورکړی دی. د پاکستان حکومت په تورخم کې د پولې د مدیریت په نامه په پوله کې اخ و ډب ته په پام وراړولو حقیقت نه شي بدلولی. ترڅو چې د پاکستان خبرې او عمل سره ورته نه شي افغانان او نړیواله ټولنه به د دوی په خبرو باور ونه کړي او ورځ تر بلې به پاکستان د نړیوالې ټولنې څخه منزوي او کونج ته شي.

http://www.pajhwok.com/en/opinions/torkham-clashes-lets-put-facts-right-context

http://www.dawatmedia.com/clashes-between-afghanistan-and-pakistan-in-torkham-by-shahmahmood-miakhel/

http://www.afghansabawoon.com/%D٩٪BE%D٩٪٨٧-%D٨٪AA%D٩٪٨٨٪D٨٪B١٪D٨٪AE%D٩٪٨٥-%DA%A٩٪DB٪٩٠-%D٨٪AF-%D٨٪A٧٪D٩٪٨١٪D٨٪BA%D٨٪A٧٪D٩٪٨٦٪D٨٪B٣٪D٨٪AA%D٨٪A٧٪D٩٪٨٦-%D٨٪A٧٪D٩٪٨٨-%D٩٪BE%D٨٪A٧٪DA%A٩٪D٨٪B٣٪D٨٪AA%D٨٪A٧٪D٩٪٨٦-%D٨٪AA%D٨٪B١٪D٩٪٨٥٪D٩٪٨٦/

(c) ketabton.com: The Digital Library

د افغانستان په حالاتو نه لايق پوهېږي او نه نالايقه:

۱۷ جون ۲۰۱۶م کال، کابل

ډاکټر صاحب سيد قاهر عاطف راته ويل چې د سليمان لايق نه چا په خپل وخت کې (چې وزير و) پوښتنه کړې وه چې لايق صاحب! دا حالات په کومه خوا روان دي؟

سليمان لايق ورته ويلي و چې ورو‌ره! په حالاتو نه لايق پوهېږي چې کومه خوا روان دي او نه پرې نالايقه پوهېږي چې کومه خوا روان دي.

ستاسې څه فيلنګ دی؟

له مانه پوښتنه وشوه چې زما فيلنګ څه دی؟

زما فيلنګ دا دی چې په يو چا پور و او پور يې نه ورکاوه او پور ورکوونکی يې ډېر ستړی کړی و. پوروړي ته يې ويلي وو چې نيمايي پيسې به درته پرېږدم خو دا نيمايي نورې پيسې راکړه. پوروړي ورته ويلي وو چې ډېره ښه ده د پنجشنبې په ورځ راشه او دا نيمايي پيسې به درکړم. پور ورکوونکی خوشاله شوی و چې نيمايي پيسې خو بود شوې. د بلې پنجشنبې په ورځ چې پوروړی پسې ورغلی و نو پوروړي ورته بيا پور نه و برابر کړی نو پور ورکوونکی ورته ډېر سخت په غصه شوی و. پوروړي ورته ويلي وو چې ورو‌ره دومره غصه کېږه مه، هغه مخکې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نیمایي پیسي چې دې ښځګه خلاصې شوې همداسې به دې دا نورې پیسې هم خدای خلاصي کړي.

زما فیلنګ دا دی چې دا نظام سقوط نه کوي خو دا وروسته دوه درې کاله وخت د حکومت به هم خدای همداسې تېر کړي چې ښځګه دا دوه کلونه تېر شول. یو څه ښه والی به راشي خو زموږ د توقعاتو په اندازه به نه وي. ښه به دا وي چې لږ خپل توقعات راټیټ کړو، یو څه ګوزاره وکړو او یو څه هم حکومت باید لږ ځان وخوځوي چې حکومتداري ښه شي نو فکر کوم چې د ټولو به سره ګوزاره وشي.

د پلار د ورځې په یاد:

۱۹ جون ۲۰۱۶م کال، کابل

د انسان د مرګ نه وروسته درې شیان د یو چا په قبر کې په درد خوري:

۱ .صدقه جاریه

۲ .نېک عمل

۳ .صالح اولاد

زما خدای بخښلی پلارجان (سید محمود حسرت) چې هم زما استاد و، هم مې اندیوال او لارښود و نو زما په اند دا پورته صفات یې درلودل. صدقه جاریه، پاکۍ او نېک عمل کې یې شک نه لرم او تر یوه حده اولادونه یې هم نېک عمله دي. هغه دوستانو چې زما پلار جان د نږدې نه پېژانده،

(c) ketabton.com: The Digital Library

شايد د دې خبرې تائيد له ماسره وکړي چې زما پلار جان نهايت سخي، صله رحم، صادق، پوه، مدبر او انډيوال شخصيت و. د مشرانو سره مشر، د عوامو سره عوام او د کشرانو سره کشر و.

د روژې مبارکې مياشت کې د پلار د ورځې په ياد، خپل پلارجان او د ټولو هغه دوستانو د پلرونو روح ته چې له موږ سره نه دي دعا کوم او ټولو ته د الله تعالی له درباره برين جنتونه غواړم. د هغو دوستانو چې مور او پلار ژوندي دي بايد د خپلو ميندو او پلرونو ډېر قدر او خدمت وکړي ځکه د مور او پلار تشه هغه وخت انسان ته معلومېږي چې د دوی له دعاګانو نه محروم شي.

دا څو عکسونه د خپل پلار هم د دوستانو سره شريکوم. لومړی عکس ۱۳۵۸ کال چې مهاجر شولو.

دويم عکس د خپلو يو شمېر زامنو سره د کچه ګړۍ د مهاجرينو په کمپ کې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دریيم عکس کې زه او پلارجان مې؛

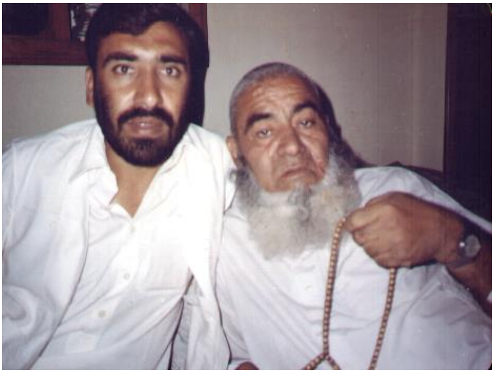

او په څلورم عکس کې پلار جان مې د مطالعې په حال کې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

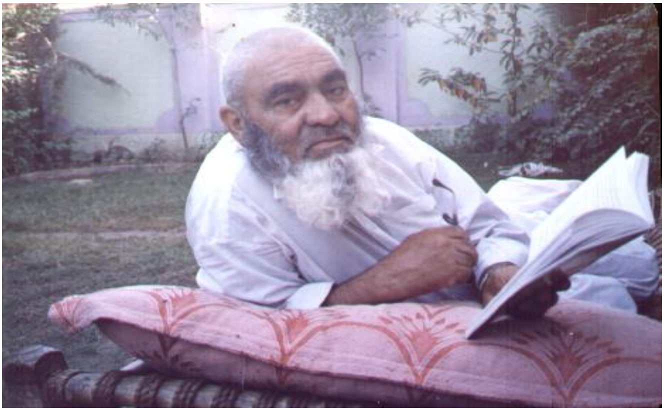

د دفاع نوي وزير صاحب ته!

۲۰ جون ۲۰۱۶م کال، کابل

دا چې جنرال صاحب عبدالله خان د دفاع وزير شو نو دا لاندې جملې اوس ليکم چې دی خپلو تېرو اشتباګانو ته متوجه شي او د کونړو حقوق تر پښو لاندې نه کړي.

اول: وزير صاحب ما په تېرو پنځلس کلونو کې د هيڅ يو کونړی په مړي او ژوندي کې نه دی ليدلی. نه پوهېږم چې چا به نه غوښته او يا ده نه غوښتل چې له خړو کونړو سره مړی ژوندی وکړي.

دويم: ما ته د افغانستان ټولې سيمې يو شان ښکاري خو د هرې سيمې او خلکو حقوق بايد يو شان او په متناسبه توګه خوندي وي. په لس ګونو کونړو چې د دفاع په وزارت کې کار کوي ما ته يې ويلي دي چې د دفاع موجوده وزير صاحب ورسره دا نه چې مرسته نه ده کړې بلکې د هغوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

حقه حقوق يې نه دي ورکړي چې د ده د همدې برخورد له امله ډېرو کونړو خپل ژوند د هېواد په بېلابېلو سيمو کې د لاسه ورکړی دی.

دربيم: په هر حال څه چې تېر شوي د هغه جبران نه کېږي خو دا دې په دې پوه شي چې که اوس د کونړو سره د مور ميرې سلوک وکړي نو کونړي به د دې په مقابل کې کلک مقاومت وکړي. هيله ده چې د تېرو نيمګړتياو جبران وکړي.

ليکل زما قضاوت ستاسې:

۲۱ جون ۲۰۱۶م کال، کابل

يو ورور راته ليکلي وو چې تا هم په لويه څوکۍ کار کړی نو تا د کونړو لپاره څه کړي دي، د نوموړي دا پوښتنه او نيوکه ډېره په ځای نيوکه ده. دا بحثونه ځکه په کار دي چې د کونړو په اصطلاح هم د زړه ګونډی زموږ ووځي او هم موږ بايد د سالم او منطقي انتقاد د منلو، اورېدلو او دفاع کلتور په خپل ځانونو کې پيدا کړو. زه همېشه خوشالېږم چې ما ته که مشران وي او که کشران زما نيمګړتياوې په ګوته کړي او هغه اصلاح کړم. پرون چې ما د ملي دفاع په نوي وزير صاحب کوم انتقاد وکړ هغه زما شخصي مسئله نه وه او که چاپلوسي مې کولی نو بايد صفت مې ورته کړی وی ځکه اوس يې خو رايې واخيستلې او برحاله وزير د دفاع دی. شايد که زما ليکنه يې ليدلې وي د مانه به خفه شوی هم وي او که خفه نه وي نو لا اقل ګيله خو به ولري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه څوارلس کاله د مخه د يوه کال لپاره د کورنيو چارو د وزارت سلاکار او د يوه کال لپاره د کورنيو چارو د وزارت معين وم. دا چې موږ په هغه وخت کې د ملک په سطحه څه کړي دي، زما په کتاب کې ؛ د کورنيو چارو وزارت: لاسته راوړنې او خنډونه؛ نومېږي او تقريباً څلور سوه صفحې دی، لوستلی شئ چې زياته برخه يې د روهي په ويبپاڼه کې هم نشر شوې ده. هغه وخت نه امکانات وو، نه د ملي پوليسو درک و، نه د محلي ادارو سيستم سم و او تقريباً ملک الطوايفي وه چې د اوس نه حالات هم ډېر خراب وو.

راغلو مشخص د کونړ په سطحه ما څه کړي يو څو عمده مستنده بېلگې صرف د کونړو د معلومات لپاره وړاندې کوم او دا د دې معنی نه لري چې زه د ځان صفايي کوم. يو وخت راته په کونړ کې يو چا وويل چې ته ولې د خپلو کارونو په اړه تبليغ نه کوې؟ نو ما ورته وويل چې زه چې څه کوم هغه زما وجيبه ده او په چا احسان نه کوم او نه بېرته کومه طمعه لرم او نه وکالت ته کانديد يم چې د خلکو نه د رايو اخيستلو لپاره د ځان لپاره تبليغ وکړم.

۱. د بېړنۍ لويې جرگې په وخت کې کونړ نا امنه ولايت ښودل شوی ځکه په پشد کې څو کسه مشران شهيدان شوي وو نو ملگرو ملتونو غوښتل چې په کونړ کې ټاکنې وشي او غوښتل يې چې په ننگرهار کې د کونړ څخه څوک دوی په انتصابي شکل باندې وټاکي خو موږ د ملگرو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملتونو اداره مجبوره کړه چې کونړ ټولو ولسواليو ته لاړ شي او هلته ټاکنې وکړي ترڅو کونړي په خپله خوښه استازي وټاکي. (تفصيل يې زما په کتاب کې؛ بېړنۍ لويه جرگه او په مشرقي ولاياتو کې د ټاکنو بهير؛ کې لوستلی شئ.

۲. کله چې زه د کورنيو چارو وزارت سلاکار شوم نو سيد فضل اکبر پاچاصاحب د کونړ والي و؛ نو ما ورته وويل چې په کونړ کې ستونزې زياتې دي نو ته بايد جدي اجراآت وکړې. هغه راته وويل چې قوماندان د امنيه او د ولايت مرستيال زما په خوله کار نه کوي؛ نو ترڅو چې دوی موجود وي زه کار نه شم کولی. ما ورته وويل چې ته راته ووايه چې څوک مقرر کړو. هغه راته وويل چې حاجي صاحب روزي راته د مرستيال په توگه او قوماندان صاحب مطيع الله خان راته د امنيه قوماندان په توگه تعين کړه، نور به کارونه سم شي. دربواړه ژوندي دي او ما همدا کار وکړ.

۳. بيا هم د کونړ حالت سم نه و او هرڅا کوشش کاوه چې د خپلې خوښې والي هلته ولېږي ځکه د لرگيو مافيا قوي وه؛ نو ما اسدالله وفا چې په پکتيا کې يې ښه کار کړی و، په دې قانع کړ چې کونړ ته د والي په توگه لاړ شي. فکر کوم چې زما دا انتخاب د کونړ په گټه و او د کونړ د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولايت او ښار رونق چې يوڅه جوړ شو په هغه وخت کې د هغه هلې ځلې وې. وفا صاحب ژوندی دی او پوښتنه ترې کولی شئ.

٤. هغه وخت PRT هم د کورنيو چارو د وزارت پورې تړلی و او رياست يې ما کاوه نو د کونړ لپاره مو مستقل PRT منظور کړ ځکه د جلال آباد نه يې سم کار نه شو کولی. که وروسته په کونړ کې څه شوي د همدې PRT برکت و.

٥. د کونړ شپږ ولسواليو د تعميرونو جوړونه مې د ملي تحکيم د ثبات په پروګرام کې ونيوله چې د نورګل، خاص کونړ، څوکۍ، نرنګ، چپې درې او دانګام ولسوالۍ په کې شاملې وې. د نورګل ولسوالي د جوړونې ډېره ما په خپله کېښوده. حاجي صاحب روزي ته پته ده او ژوندی دی.

٦. د غازي آباد ولسوالۍ په جوړښت د کونړو او د نورستانو ورونو ستونزه وه، ځکه غازي خان د څونک نورستانی و او هغوی غوښتل چې دا ولسوالۍ په نورستان ولايت پورې وتړل شي اما د جغرافيوي موقعيت له امله او هم د مطلق اکثريت د ولس له نقطه نظره دا کار امکان نه درلوده. دا چې شخړه پرې زياته نه شي نو کابينې فيصله وکړه که دوی پرې نه جوړېږي نو دا ولسوالۍ دې منحل شي خو ما دا کار ونه کړ او بېرته مو فيصله وکړه چې د ولسوالۍ منحل کول سم نه دي او دا به د محمد غازي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چوپان د نوم سره جفا وي. دا چې اکثريت پښتانه دي نو ولسوالۍ دې په کونړ ولايت پورې وتړل شي. حتی د غازي خان زوی هم له ما نه خفه شو چې دا ولسوالۍ دې ولې په نورستان پورې ونه تړله؛ نو ما ورته وويل چې د منحل کېدو نه دا ښه ده چې دا ولسوالۍ ستا د پلار په نوم پاتې شي. اوس هم د ما نه ماڼيجن دی. د کونړ پخوانی والي جلاله خان د دې شاهد دی.

۷. د همدغه کال د خپل معينيت بودجه مې چې دمېلمستياو او نورو مصارفاتو لپاره چې تقريباً دوه ويشت لکه افغانۍ وې، هغه د کونړ ولايت د موجوده تالار جوړولو لپاره ولېږلې او د وفا صاحب په وخت کې د سيدجمال الدين تالار جوړ شو.

۸. د خاص کونړ مکاتب مې د لومړي ځل لپاره په ۱۹۹۳م کال کې فعال کړل او بيا مې وروسته ورته د کورنيو چارو وزارت د تحکيم ثبات د پروګرام نه د منګوال د لېسې تعمير جوړ کړ چې په کونړ کې نمونه يې لېسه ده.

۹. په لس ګونو کونړي ما په دندو ګمارلي دي او که لست مو په کار وي چې هم درته برابرولی يې شم. دا څه چې ما کړي د قانون په چوکاټ کې مې کړي دي او د هيچا حق مې نه دی خوړلی. زما د معينيت دروازه د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټولو په مخ بېرته وه. البته که کوم کونړي غیرقانوني غوښتنه درلوده هغه مې نه ده کړې شاید یو څو کسه خفه هم وي.

۱۰. د ټولو نه ماته مهمه دا ده که کار مې لږ کړی او یا ډېر خو دا په جرأت سره ویلی شم او د کورنیو چارو وزارت د منسوبینو نه پوښتنه کولی شئ چې نه مې یوه روپې رشوت خوړلی، نه مې نور کوم خیانت کړی او نه مې د دولت مال خوړلی او نه مې غصب د ځکمې چېرته کړی دی. حتی د افغانستان په هیڅ یو ښار کې چې ټولې ښاروالۍ زما د معینیت لاندې وې، یوه نمره ځکمه د ځان یا د کورنیو د نورو غړو په نومونو نه ده اخیستلې. دا زما د ژوند پرنسیپ دی او د ټولو هغه دوستانو نه پوښتنه کولی شي چې له ما سره یې په تېرو ۳۸ کلونو کې په مختلفو ادارو کې کار کړی دی.

۱۱. په شخصي لحاظ مې چې څه کړي هغه زما د معاش څخه دي او د خدای فضل دی چې همېشه زما معاش زما د ضرورت نه زیات و او کم نه و. که د چا توقع زیاته وي شاید خفه شوی به وي چې ولې ورسره ما مرسته نه ده کړې ځکه زه نه تجار یم او نه کوم بل عاید لرم او د خپلې شړې سره مې پښې غځولې دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۲. په فرهنګي ساحه کې مې هم تر خپله وسه کار کړی او د کونړ په نوم یو کتاب مې چاپ ته تیار دی شاید زما په اند د کونړ لپاره خاص فرهنګي ارزښت ولري. اوه جلده نور کتابونه مې هم لیکلي او په خاص کونړ کې مې یو فرهنګي مرکز هم په خپلو شخصي پیسو او ځمکه کې جوړ کړی دی، چې د ولس او ځوانانو په خدمت کې دی. په درنښت

ژبه:

۲۳ جون ۲۰۱۶م کال، کابل

ژبه بې هډوکي یوه ټوټه غوښه ده چې په اسانۍ سره په خوله کې اوړي راوړي. ژبه هم خبرې کوي او هم مزې څکي.

ژبه کله د ترخو مزه څکې، کله د خوږو، کله ورته مزه پیکه ښکاري او کله ترشنه.

خفه کېږئ مه، دا د ژبې فزیکي خواص دي چې فکر سره تړاو نه لري. څه چې خولې ته وراچوئ د هماغه خوراک مزه درته ژبه معلوموي، نو په دې توګه د ژبې د ویلو او مزې څکلو نه ګیله مه کوئ ځکه چې زموږ ژبه زموږ د فکر سره تړاو نه لري.

که ژبه همېشه د فکر سره مستقیمه او دایمي رابطه وساتي نو ژبه به یا ګونګه شي او یا به پرې شي ځکه چې بیا به ژبه د فکر تابع وي نه د مزو د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکلو. کله چې ژبه د فکر تابع شوه نو بيا د ژبې ژبه باندې اعتماد کېدلی شي او په هغه صورت کې به موږ متعهده، وفاداره، او ثابته ژبه ولرو.

د افغاني تحليګرانو په ياد:

۲۴ جون ۲۰۱۶م کال، کابل

زما په اند د اروپا د اتحاديې نه د انګلستان د وتلو په پرېکړه کې به هم د انګرېزانو لاس وي:) ښه پوه شوئ!

دا خو به د افغانستان په اړه کومه دسيسه نه وي؟

وروه! غم خوده بخور که لاغر نه شوی.

ستا يې د اورپا په اتحاديه کې څه کار دی ته د چا په ياد هم نه يې.

هسې ځان درته ډېر مهم مهم ښکاري.

دا ځينې افغاني تحليګران د ټلوېزيونونو خو داسې دي ته به وايې چې په بکنګهم، کرملين او سپينه ماڼۍ کې ناست دي او د دنيا سياست د دوی په لاس کې دی. د دوی نه مشورې اخيستل کېږي او دوی هغوی ته مشورې ورکوي.

يو نيم خو وايي چې امريکا، انګلستان، جرمني، پاکستان، ايران، روسيه او دا نور بايد داسې وکړي او هغسې وکړي ته به وايې چې هرڅه د دوی په قومانده کې دي.

خفه کېږئ مه ستاسې په خولو پياز هم څوک نه خوري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

داعش تقبيح کول:

۲۵ جون ۲۰۱۶م کال، کابل

پرون د داعش ډلې د ننګرهار د کوټ په ولسوالۍ کې بېګناه ماشومان، ښځې او نرينه شهيدان کړل او د دوی کورونه يې وسېځل چې د روژې په مبارکې مياشت کې ډېره دردوونکې پېښه وه.

د دې داعشيانو قوارې او د ځناور په شان د سر او قيافې ناولې مخونه خو وحشيانو ته ورته ښکاري. خپله ظاهري بڼه نه جوړول په مناسبه توګه د دوی په اعمالو او وحشي کړنو تاثير لري. دا چې د دوی ظاهري قوارې د عادي افغانانو سره تو پير لري همداسې د دوی وحشي اعمال هم د عامو افغانانو او مسلمانانو سره توپير لري.

خاصه کونړۍ اصطلاح:

۲۵ جون ۲۰۱۶م کال، کابل

د روژې مياشتې د ورې اندی نن پوره شو سبا به په سرباری پيل وکړو.

دا اصطلاح څو لسيزې وړاندې په کونړ کې استعمالېده. يعنې شل روژې نن پوره شوې سبا ته به په اخري لسو پيل وکړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوستانو د دولتي چارواکو تغيير او تبديل ته ډېر مه خوشاله کېږئ!

۲۶ جون ۲۰۲۶م کال، کابل

د محلي ادارو د چارواکو يوه لويه ستونزه د مسووليتونو او صلاحيتونو ترمنځ عدم توازن دی. د اشخاصو رول هغه وخت مهم دی چې د مسووليتونو په تناسب صلاحيتونه هم ورکړل شي. دا چې د يو چارواکي مسووليت د شانزده بيست ټرک نه شي وړلی او صلاحيت يې د رکشا د ډرېور په اندازه وي نو سمه نه ده. زما په اند په ډېرو مواردو کې محلي چارواکي مسوول نه دي.

يوولس کاله مخکې کله چې ما د کورنيو چارو د وزارت د معينيت نه استعفا ورکوله نو په خپلو مصاحبو کې مې وويل چې که د موټر انجن خراب وي، ډرېوران يې که لس ځله تبديل او راتبديل کړي دا موټر چېرته نه ځي. اوس هماغه خبره بيا تکراروم چې د اشخاصو تغيير او تبديل ته ډېر مه خوشالېږئ ترڅو چې د محلي ادارو په مديريت باندې اساسي فکر ونه شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملګرو ملتونو د عمومي سرمنشي د پخواني او اوسني خاص استازي سره

د جون ۲۶مه نېټه، کال ۲۰۱۶م، کابل

تېر ماښام مو په افغانستان کې د ملګرو ملتونو د عمومي سرمنشي له خاص استازي Nicholas Haysomسره خدای په اماني وکړه. ښاغلي هيسم په افغانستان کې څلور کاله تېر کړل او دی د نړۍ په کچه د مهمو حقوق دانانو له ډلې نه و چې په جنوبي افريقا کې د پخواني جمهور رئيس نيلسن منډيلا د حقوقي ډلې مشر او د جنوبي افريقا د اساسي قانون د مسودې د ليکلو د کمېسيون غړی و چې د جنوبي افريقا ډيموکراتيک انتقال ته يې لاره هواره کړه. د هيسم په عوض Tadamichi Yamamotoچې مخکې د هيسم مرستيال و او پخوانی جاپانی ديپلومات دی، د افغانستان لپاره د ملګرو ملتونو د عمومي سرمنشي د خاص استازي په توګه ټاکل شوی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د جنګ عدم موجودیت د سولې معنی نه لري؛ د کامې ولسوالۍ ته جدي پاملرنه په کار ده:

د جون ۲۸مه نېټه، کال ۲۰۱۶م، کابل

د جنګ او سولې په بحثونو کې وايي چې د جنګ عدم موجوديت د سولې معنی نه لري تر څو چې د جنګ عوامل له منځه وړل شوي نه وي. کېدای شي چې حاکمه طبقه په دې توانېدلې وي چې مخالفين وټکوي او هغه له منځه يوسي خو د جنګ عوامل لا شته او دا داسې حالت دی لکه سکروټه چې په خوړلن یا ايرو کې پرته وي چې هر وخت د اور اخيستلو امکان يې شته دی.

نو په دې اساس يو کاموال دوست راته وويل چې په کامه کې داعشي او طالباني تروريست پيريان شته دي خو چا ته څه نه وايي ځکه دوی د کامې ولسوالۍ ته خپلې کډې انتقال کړي دي او غواړي چې د مشرقي فعاليتونه د هغه ځای نه رهبري کړي. فکر کوم چې زياتره د کامې مهم سياستوال په دې اړه معلومات لري خو دوی هم پرې سترګې پټوي او حکومت هم فکر کوي چې هغوی جنګ نه کوي نو د دوی ورسره څه کار.

اما د دوی د رهبرۍ ځاله او کورنۍ په کامه کې دي او په همدې توګه دوی داسې لوبه روانه کړې چې په کامه کې محلي پوليس هم بايد جوړ نه شي ځکه که محلي پوليس جوړ شي؛ نو بيا د دوی فعاليتونه هم رسوا

(c) ketabton.com: The Digital Library

کېږي. فکر کوم چې کامې ته جدي توجه په کار ده. زموږ ویل وو نور د حکومت او کامې د معززینو خوښه چې غوږ پرې گروي که نه.

د صحرایي محکمو غندل:

۲۸ جون ۲۰۱۶م کال، کابل

صحرایي محکمې، په موټرو پسې بندیان کش کول، د سر غوڅونه، د ولس نه عشر ټولول، د علني قانون ماتوونکو په وړاندې چوپتیا او دې ته ورته نور غیرقانوني حرکتونه داسې تهدیدات دي چې نظام د جدي ستونزو سره مخامخوي.

داعشي، د القاعدې اړوند، پاکستاني، منطقوي او طالباني تروورستان نه شي کولی چې دا حکومت د جدي تهدید سره مخامخ کړي خو د پورته ناخوالو او خودسریو په وړاندې چوپتیا او نه مخ نیوی یې نظام د شدید تهدید سره مخامخ کوي. هیله ده چې د حکومت مشرتابه پورته ستونزو ته جدي پاملرنه وکړي.

د خولې لپاره حجاب په کار دی:

۲۹ جون ۲۰۱۶م کال،کابل

نن مې دا لاندې پوست ولیکه:

نن مې یو ځای کې مجلس درلوده او د افغانستان په مسایلو مو یو مهم تحلیلي بحث وکړ. د مجلس نه وروسته یو پوست مې دوه ځلې ولیکه او

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېرته مې پاک کړ نو د ځان سره مې وویل چې شیخ فریده چوپه خوله دې بهتري ده.

ویره نه وه خو لیکل یې راته د افغانستان په ګټه نه معلومېده.

بعضې وخت موږ ټولو ته په کار دي چې خپل احساسات د ملي مسایلو په اړوند کنټرول کړو او هر څه باید ونه وایو او نه یې ولیکو. د احساساتو کنټرول د دې نه مهم دی چې ګوندې سړی د احساساتو بیان وکړي ځکه په انګلیسي ژبه کې یو متل دی چې وایي Talking is cheap یعنې خبرې کول ارزانه او اسانه دي خو عمل سخت دی.

نعیم شینواري کاموال راته ولیکل:

ښه نظر دی میاخېل صاحب تاسې په خپله مهرباني وکړه چې دوه ځلې مې پوست ولیکه او بېرته مې پاک کړ، ستاسې سیاسي درک او پوهه ډېره لوړه ده خو دلته د ځینو مسایلو پټ پاتې کېدل هم د ملي ګټو په زیان دي. حکومت د ملت د مشکلاتو د حل او د یو عادلانه نظام د جوړېدو اراده نه لري نو ملت خو د حکومت د دې ناوړه او ځان محوره منفي حرکاتو څخه خبرول په کار دي که څنګه؟

ما یې په ځواب کې ولیکل:

کاموال صاحب! ملت اوس د ډېرو شیانو نه خبر دی خو په دوه دلایلو څه نه شي کولی. اول تر اوسه موږ ته شخصي ګټې په ملي ګټو اولویت لري او فکر کوو که شخصي ګټه نه وي نو د ملي ګټو موږ ته څه خیر نشته دی. حال دا چې که موږ ملي ګټو ته لږه په شخصي ګټو ترجیح

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورکړو نو بيا زموږ شخصي ګټې او هم ملي ګټې به دواړه خوندي وي. يعنې شخصي ګټې زموږ په ملي ګټو پورې تړلي دي. دويمه مسئله دا ده چې موږ د خپل کلتور د منفي اغېز لاندې يو او نه شو کولی چې سياسي حرکت جوړ کړو او په اورګنيزشن عقيده نه لرو.

کاموال صاحب بيا وليکل:

مياخېل صاحب! ستاسې نظر د قدر وړ دی خو که ستاسې د خبرو په تاييد ملت د هر څه نه خبر وي بيا به ملت د اورګنيزشن او په چوکاټ کې راتلو ته هم اماده وي زما او ستا په همدې وروسته پاتې ټولنه کې ملي ګوندونه، سياسي او حتی د ضرورت په وخت کې وسلوال حرکتونه راټوکېدلي دي هغه هم په هغه وختونو کې چې سياسي درک د اوس په پرتله ډېر کم او د نشت برابر و اوس خو د الله فضل دی خلک بيداره دي د ملي ګټو او شخصي ګټو په تعريف هم پوهېږي او په يو فورم کې د راتلو وړتيا او امادګي هم لري خو ځينې خبرې داسې وي چې په ښکاره کولو سره يې عامه پوهاوی وشي البته د شخصي ګټو موضوع به د ملت يا د ملت د سياسي او مخورو او اصيلو بچيو د احساسه ډېره ټيټه او وړه وي.

ما ورته بيا په ځواب کې وليکل:

کاموال صاحب! دا اوږد بحث دی خو پخواني ګوندونه د ملي منافعو په بنياد نه و جوړشوي بلکې د هغو اډيالوژيو په بنياد وو، چې د بهر نه يې الهام اخيسته او هغه زموږ لپاره ناکامه تجربه وه. موږ ته يوازينۍ لار اوس د حکومت فعاله رول دی چې بيا په مرور د زمان سره د ملي احزابو

(c) ketabton.com: The Digital Library

رشد ته د دوامداره او د خپل وخت ټاکنو په لړ کې لاره هواره شي. سمدلاسه موږ بله عاجله نسخه نه لرو خو دا چې حکومت څنګه مؤثر شي دا هم د حکومت په مشرتابه پورې اړه لري. که مسئله داسې مطرح کړو که خدای ناخواسته په دې نظام فشار دومره زيات شي چې بيا سقوط وکړي، متبادل به يې څه وي؟ بيا طالب يا داعش. دا هم اېشن نه دی نو په دې توګه د دې نظام د تقويې نه بله لار نه لرو چې خپله موده پوره کړي.

کاموال صاحب په اخر ځل وليکل:

ستاسې د نظرونو ډېر څه زده کوو مياخېل صاحب تاسې خو وخت هم نه لرئ خو زما د سوالو او جواب هدف هم همدا وي چې ستاسې څخه څه زده کړو، خو يوه خبره بله د خوشالۍ ده چې نه ملت پخوانی دی او نه پخوانۍ او فرسوده تګلارې او حرکتونه مني د نويو ملي او افغان شموله حرکتونو په تمه يو.

طارق يوسفزي ليکلی وو:

مياخېل صاحب! د اخرنۍ جملاتو په جواب کې چې دې څه ليکلي دي ورسره مخالف يم دا ځکه کله چې د کرزي په حکومت نيوکې زياتې شوې نو د ارګ لاس پوځو به ويل چې متبادل شخص او حکومت نشته دا دروغ ثابت شو او نوی د ملي وحدت حکومت رامنځ ته شو. د دې حکومت نه توقعات زيات وو مګر داخلي کشمکشونو له امله حکومت بيا د ملت اعتماد له لاسه ورکړ نو خبره دا شوه چې متبادل شتون لري، مګر شرط يې دا دی چې د ملت ارادې ته احترام او رجوع وشي نه دا چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

امريکايي راشي او د انتخاباتو باوجود حکومت جوړ کړي. نور به ملت خپل ځان پېژندلی وي چې دا هر څه مصنوعي او لا پخوا تصميم نيول شوی دی که هغه حکومتداري، امنيت، صلحه، ځمکنۍ بشپړتيا او يا ديموکراتيکې پروسې دي.

د طارق يوسفزي په ځواب کې ما وليکل:

طارق صاحب! زما اخري جمله بيا ولوله چې دا حکومت بايد خپله دوره پوره کړي بيا چې د ټاکنو وخت راغی نو د قانوني پروسې د لارې بايد متبادل رامنځته شي. د کرزي متبادل هم د قانوني پروسې په نتيجه کې رامنځته شو. هغه کسان چې وايي د حکومت نه ناخوښه دي بايد د دې دورې تر پای پورې صبر وکړي او بيا مبارزه وکړي تر څو د ولس په منځ کې ځای پيدا کړي. د اوس نه څوک نه شي ويلی چې څوک به د دې حکومت متبادل وي.

طارق يوسفزي بيا وليکل:

مياخېل صاحب! د حکومتونو تاريخ دا ښودلې ده که د حد څخه زياته بې کفايتي هم رامنځته شي نو حکومت معزول گرځول کېږي او نوی انتخاب بايد را منځته شي. په هر صورت د غني حکومتدارۍ څخه ولس خوښ دی مگر تر څنگ شخص يې دومره وړ نه دی چې ملي بدلون او روحيې ته کار وکړي.

نعيم شينواري کاموال صاحب زړه طاقت ونه کړ او بيا يې وليکل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

میاخېل صاحب! زما په نظر دا حکومت کومه قانوني دوره نه لري یوازې د یو پروتوکول له مخې راغلی و، هغه هم په ځینو مراحلو مشروط چې دوه کاله وروسته به لويه جرګه راغواړي او بیا به دې دورې ته مشروعیت وربخښي. د کرزي دوره د دې دورې سره فرق لري، کرزی د انتخاباتود کمېسیون له خوا بریالی اعلان شو نو ځکه د قانون د مخې یې باید پنځه کاله پوره کړي وای چې البته د دوی کامیابي او ناکامي د تقلب او غلا سره مله وه.

ما ورته بیا ولیکل:

مننه کاموال صاحب! په دویمه دوره یعنې ۲۰۰۹م کال کې کرزی کامیاب اعلان نه شو ځکه په اوله دوره کې یې ۵۰ جمع یو ونه ګټل او ډاکټر صاحب عبدالله دویم دور کې ورسره انتخابات ونه کړل. په قانوني لحاظ باید د دویم دور ټاکنې شوی وی نو ځکه نیمچه کامیابه و یا په اصطلاح مشروطه کامیابي وه.

عابد زاهد صاحب را ته ولیکل:

سمه ده میا صاحب دا منم چې د افغانستان هر یو باشنده په مساوي ډول حقوق لري خو بعضې کسانو خپلو قوم یا قام ته ښه خدمت کړی او خپل اقربه یې ښه پوستونو ته رسولي او ښې دندې یې ورته ورکړي. ایا تاسو خپل خوار، مجبور ولس او قوم ته څه داسې څه کړي دي چې په لکونو قومیان مو اوس هم مهاجر دي؟ ایا تاسو کله په غیر له خپلې دندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نور داسې د توجه وړ خدمت کړی؟ ایا تاسو د مهاجرو قومیانو لپاره کومه حکمت عملي لرئ او که نه.

داسې ښکارېده چې زاهد صاحب په پاکستان کې او یا د ملک نه بهر اوسېږي او زما په اړه سم معلومات نه لري نو ما یې په ځواب کې ولیکل:

عابد صاحب! زه خو کوم حکومتي چارواکی نه یم. اما کله مې چې په هره دنده او یا هره اداره کې کار کړی یو څو اصول مې ساتلي دي. د ملي منافعو نه مې همېشه دفاع کړې، نه مې خیانت کړی او نه مې د چا سره د فساد د جوال خوله نیولې ده. راغلو مشخص سوال ته؟ زه په دې عقیده یم که حاکمیت د قانون نه وي، حکومتداري ښه کېدای نه شي او چې حکومتداري ښه نه وي نو د هیچا حقوق خوندي نه پاتې کېږي. په دې اړه ما ډېرې لیکنې هم کړي دي.

عابد صاحب بیا ولیکل:

سمه ده میا صاحب! منم موږ ټول باید ملي ګټو ته ترجیح ورکړو نه شخصي خو نن هر چا د ملت پر ځای قوم ته اولویت ورکړی دی. که تاجک دی که هزاره که ازبک دی که ترکمن د خپل سهم نه څو چنده زیاته ونډه په هره برخه کې لري عامل یې قوم پرستي ده. زه له تاسو غوندې شخص نه سل کاله کې هم د خیانت طمع نه کوم او نه به یې وکړم تاسو زموږ ویاړ یې؛ خو قوم راباندې ډېر عزیز دی. الله دې د وطن او خپل قوم لپاره یو ښه امین او خدمتګاره شخص جوړ کړه.

قاضي صاحب لودین لیکلي وو:

(c) ketabton.com: The Digital Library

محترم میا خیل صاحب! ستاسې هره لیکنه زموږ د پاره هم یو درس دی نو دا لیکنه دې هم موږ ته یو ښه درس را ښیي الله ج مو تل بریالي لره.

ارشاد حسین اسیر راته لیکلي وو:

میاخېل صاحب: د بیان ازادي خو شته دا چې تاسې موضوع نه روښانه کوئ موږ به څنګه مبارزه وکړو. موږ خو مشرانو ته ګورو او په همغه نقش باندې قدم ږدو.

ما ارشاد حسین ته چې زما د خورینو له جملې نه دی ولیکل:

ارشاد جانه! په همدې لیکنه کې هم خبره واضح ده چې زموږ ویل او عمل باید د منطق، دلیل، عقل او د فکر تابع وي نه د احساساتو.

ډېرو دوستانو نورو هم لیکنې کړې وې خو ما یې یوازې دوه درې بحثونه دلته رانقل کړل او په اخره ما د احسان الله درمل په وال دا لاندې جملې ولیدلې نو هغه مې هم دې دوستانو ته پوست کړې نو ځکه مې د دې بحث نوم هم د خولې لپاره حجاب په کار دی، کېښود:

د ژبې او خولې لپاره هم یو حجاب په کار دی، مګر له پرونه دا حجاب هیچا مراعات نه کړ. فسبوک یې د حجاب پر ننګه پر حمام بدل اړولی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اغېړلي هرڅه په خپل ځان دي:

جولای ۴مه نېټه، کال ۲۰۱۶م، کابل

د ورور، کورنۍ، دوست او د بل هر چا مرسته همېشه محدوده وي. که توقع د دوی د توان نه اوچته وي، نو بيا هغوی هم ځانونه گوښه کوي او په اخر کې ټول ښه او بد تا ته پاتې کېږي. په دې اساس موږ بايد داسې پېټي ته اوږه ورنه کړو چې نه يې په خپله اوچتولی شو او نه راسره د نورو د اوچتولو څه مرسته کېدلی شي.

انسان مخکې له دې چې کوم کار کوي او يا د ژوند کوم ستنېدرډ د ځان لپاره تعيينوي، بايد گټه او تاوان او عواقب يې هم ښه وسنجوي او Risk Factor يا د تاوان فکتور بايد د برداشت وړ وي. که د تاوان فکتور د زغم او تاوان وړ نه وي نو بيا انسان د ستونزو سره مخامخ کېږي.

په پښتو کې هم ښه متل دی چې وايي: اغېړلی په خپل ځان په خپله تش کېږي.

موږ بايد کور جوړ کړو نه ځانونو ته کوټنۍ:

۵ جولای، کال ۲۰۱۶م، کابل

بعضې کسان د کور جوړولو په عوض ځانونو ته کوټنۍ جوړوي، د خپلو کوټنيو نه ځانونو ته په حکومت کې دننه او بهر موازې گروپونه جوړوي، کرايه شوي کسان پېري چې توصيفونه ورته وکړي که خدای

(c) ketabton.com: The Digital Library

کول دوی به یوه ورځ د افغانستان ولسمشر شي. زه وایم راځئ چې کور سره جوړ کړو بیا به د هرچا ځای معلوم وي. که کور جوړ نه وي، ځانونو ته کوټنۍ جوړول څه ګټه نه لري.

د منجمنټ د علم له نظره موږ باید د پروګرامونو په چوکاټ کې پروژې تطبیق کړو نه دا چې پروژې بې له پروګرامه. په تېرو پنځلس کلونو کې ډېرې پروژې تطبیق شوې خو دا چې د پروګرامونو سره یې تړاو نه درلوده، د افغانستان ستونزې لا په خپل حال پاتې دي. د پروژو د پلي کولو نه یوازې محدود کسان ګټه اخلي او د پروګرامونو د تطبیق نه ټول هېوادوال ګټه اخیستلی شي.

یوه لنډه جمله اوږد تحلیل ته اړتیا لري:

۵ جولای، ۲۰۱۶م کال، کابل

ډېر وایي چې مدرسې د ځانمرګو ځوانانو په اډو بدلې شوې دي.

سوال دا دی چې مدرسو ته ولې ځوانان جذبېږي؟

زما په اند لنډ ځواب دا دی چې مدرسو ته د ځوانانو په جذب کې عقیده وسیله ده نه هدف، ځکه فقر او عقیدوي جذبات د ځوانانو د جذب لپاره وسیله کېږي چې په مدرسو کې ځانونه شامل کړي. کله چې مدرسو ته ځوانان داخل شي او یا ورته عقیده وسیله شي نو بیا د تکفیري تروریستي ډلو مربیان د دوی د جذباتو نه ګټه اخلي او عقیده ورته وسیله ګرځوي ترڅو دا ځوانان ځانمرګو حملو ته چمتو کړي. د مدرسو د تنکیو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځوانانو مربيان په دې پوهېږي چې دوی د ځوانانو د مجبوريت او عقيدوي جذباتو نه سؤ استفاده کوي. د پاکو ځوانانو د مجبوريت او يا جذباتو نه سؤ استفاده لويه گناه ده چې دوی هم د دې ځوانانو د قتل سبب گرځي او هم د نورو مسلمانانو او بېگناه کسانو د وژلو لامل کېږي.

د هويت بحران:

د جولای ۷مه نېټه، کال ۲۰۱۶م، کابل

کوشش مه کوئ چې ځانونه ډېر زيات مسلمان مسلمان، پښتون پښتون، افغان افغان، مجاهد مجاهد ديموکرات ديموکرات او داسې نور وښيئ ځکه افراطي حالت موږه، زموږه کورنۍ او هم زموږه ټولنه په اوږد مهال کې د ستونزو سره مخامخ کوي. دا د تېرو څلورو لسيزو زما او زما د کورنۍ د مهاجرت، امريکا، اروپا، استراليا، عربي هېوادونو او هم په افغانستان کې د اوسېدلو پخه تجربه ده. د ميانه روی حالت ښه دی.

هغه برخه زما د کورنۍ او خپلوانو چې تفريط کړی نن د ستونزو سره مخامخ دي او هغو چې د ميانه روۍ حالت غوره کړی و د لږو ستونزو سره مخامخ دي.

په خاصه توگه هغه افغاني کورنۍ چې د هېواد نه بهر اوسېږي زيات کوشش کوي چې اولادونه يې زبردسته مسلمان وي، هم ښه افغان او ښه پښتون وي او هم ښه ديموکرات وي، خو بې له دې چې موږ خپل اولادونه په دې پوه کړو چې د ښه مسلمان، ښه افغان، ښه پښتون او ښه ديموکرات

(c) ketabton.com: The Digital Library

تعریف څه دی؟ او نمونې یې څه دي. همدا شان ایا دا ټول تعریفونه په مورږ کې په خپله شته دي او که نه؟ چې مورږ خپلو اولادونو ته رول ماډل شو.

زما په اند اول خو شاید موږ سم تعریف د ښه مسلمان، ښه افغان، ښه پښتون او ښه دیموکرات خپلو اولادونو ته ونه شو کړای او که ویې کړای شو نو بیا موږ په خپله هغه اوصاف شاید په خپلو ځانونو کې ونه لرو چې خپلو اولادونو ته رول ماډل شو. په دې توګه موږه او هم زموږه اولادونه د هویت د بحران یا Identity Crisis سره مخامخ کېږي. د هویت بحران، چې موږ څوک او په کومه عقیده یو؟ او څه ټولنیز ارزښتونه باید ولرو؟ ډېرې ستونزې په منځ او اوږد مهال کې کورنیو او ټولنې لپاره زېږوي.

په افغانستان کې او د هېواده نه بهر چې نن کومې زیاتې ستونزې موږ ګورو، مهمه ستونزه یې د جنګونو او مهاجرتونو له وجهې د هویت بحران دی چې نن سبا ورسره په خاصه توګه زموږ ځوانان مخامخ دي. د هویت بحران ستونزه یوازې تعلیم او یا مادي شتمنې نه شي حل کولای. ترڅو چې موږ په خپلو کورنیو کې دا ستونزه په سمه توګه حل کړې نه وي، زموږ هر حکومت او هم نړیواله ټولنه به د ستونزو سره مخامخ وي.

د پورته لیکنې په اړه ډېرو دوستانو ډېر نظرونه ورکړي وو خو غواړم چې یوازې د څو دوستانو نظریات دلته رانقل کړم:

په پاکستان د افغانستان سفیر او خاص استازي، ډاکتر حضرت عمر زاخیلوال صاحب راته په ایمیل کې لیکلي و چې زه ستا لیکنې د فیسبوک له

(c) ketabton.com: The Digital Library

لارې په منظمه توگه لولم او ستا لیکنې د الفت صاحب د غوره نثرونو ته ورته دي او رښتیا وایم ستا لیکنې د وخت د حالاتو سره ډېرې برابرې دي نو که ته دا لیکنې د یو کتاب په شکل چاپ کړې او غوره ویناوې نوم پرې کېږدې نو ډېر به ښه وي.

ما د زاخېلوال صاحب د ایمیل په ځواب کې ولیکل چې که څه هم دا به ستونزمنه وي چې زما لیکنې دې د الفت صاحب د لیکنو سره پرتله شي خو دا چې تاسې د دولتي چوکۍ نه سربېره یو علمي او اکاډمیک شخصیت یاست نو ستاسې تشویق ما ته نوره هم حوصله راکوي چې خپلو لیکنو ته د فیسبوک له لارې دوام ورکړم. زما هڅه په لیکنو کې دا ده چې څنگه مغلق مسایل په ساده ژبه گرانو لوستونکو ته وړاندې کړم. که څه هم ما د فیسبوک د خپلو لکینو دوه ټوکه کتابونه د فیسبوک او دریېمي زاویې په نومونو چاپ کړي دي، نو دا دریېم ټوک به ستاسې د مشورې په اساس د غوره لیکنو په نوم چاپ کړم.

انجینر صاحب سید فریدالله فرید لیکلي وو:

میاخېل صاحب! د سلام او اختر مبارکۍ په ترڅ کې غواړم چې په دې اړه یو څه ورزیات کړم. د فزیک د حرکت د قانون په بنسټ د ښي او کیڼ افراطیونو مخه په پای کې یوې خوا ته اوړي. که ښي افراطي، ۱۸۰ درجې په ښي لاس دوره وخوري او کیڼ افراطي بیا په کیڼه خوا ۱۸۰ درجې څرخ وکړي نو د دواړو مخونه به په یو لوري وي. ډېر ځل داسې شوي چې د کیڼ افراطي سر د ښي افراطچي له گرېوانه راوځي او یا

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرعکس. سياسي تجربو ښوولې چې کله کله د دواړو لاسونه په ګډ لستوڼي کې خپل پلانونه تنظيموي او د نورو په وړاندې خنډ جوړوي.

په وارسا کې د افغانستان سره د ناټو هېوادونو د ملاتړ دوام په اړه لنډه تبصره:

۹ جولای، کال ۲۰۱۶م، کابل

نړۍ او په خاصه توګه اروپايي هېوادونه نن سبا د ډېرو داخلي، سيمه ييزو او نړيوالو ستونزو سره مخامخ دي او د افغانستان سره د پوځي او يا غير پوځي مرستو د دوام په اړه د دې هېوادونو د ولس او سياسيونو ترمنځ ډېر متفاوت او حتی بدبينانه نظريات موجود دي. د ډېرو هېوادونو ولسونه او سياسيون په دې فکر دي چې افغانستان جګړه د دوی لپاره لومړيتوب نه لري او بايد د خپلو مرستو کچه ډېره زياته راټيټه کړي. د داسې ذهنيت سره سره چې د نړۍ مهم هېوادونه د افغانستان د جنګ او مرستو د دوام په اړه د Donor Fatigue يا د مرستندويه هېوادونو له خوا د مرستو په ستړيا يا ستومانتيا په ذهنيت اخته دي، دا د افغانستان لپاره لويه لاسته راوړنه ده چې ناټو هېوادونه او په خاصه توګه د ناټو د اروپايي هېوادونو غړي ملکونه دې د افغانستان سره خپل پوځي ماموريت او مرستو ته د يو اوږد مهال لپاره دوام ورکړي.

د ناټو دا نوی تعهد چې د ۲۰۲۰ م کال پورې به خپل پوځونه په افغانستان کې ساتي او هم د افغانستان د پوځ سره به د امريکا د مرستو په شمول ځلور ميلياره ډالره هر کال مرسته کوي، يوه لويه لاسته راوړنه ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ناټو هېوادونو پوځي او مالي مرستو دوام د افغانستان شرقي او غربي ګاونډيو هېوادونو ته او هم مسلحو تروريستي ډلو ته ډېر سخت تمامېږي او فکر نه کوم چې دوی د يوې اوږدې مودې جنګ ته نور تياری ولري. که تروريستي ډلې غواړي چې جنګ ته دوام ورکړي، په خاصه توګه پاکستان نور د دې توان شايد ونه لري چې د نړۍ په مقابل کې ودرېږي او د افغانستان د حکومت پرضد تروريستي ډلو ته کمک ورکړي. که فرض کړو چې پاکستان دې کار ته دوام ورکړي، پاکستان به نور هم په انزوا کې واقع شي او نړيوال به نور د دوی د دوه ګوني سياست په مقابل کې بې تفاوته پاتې نه شي او د دې سره به پاکستان د خپلو داخلي ستونزو سره هم مخامخ شي.

په داسې حال کې چې نړيوالې ټولنې د افغانستان سره د خپلو مرستو د دوام ژمنتيا، که څه هم مشروطې دي، د اوږد مهال لپاره وښودله نو د افغانستان د حکومت مشرتابه ته هم په کار ده چې د حکومتدارۍ په کړنلارې کې جدي بدلون راولي ترڅو د ملت حمايت ترلاسه کړي. که د ناټو مرستې مشروطې هم نه وي، يوازې نړيوالې مرستې نه شي کولی چې افغانستان ته د ملت د حمايت نه پرته دايمي سوله او امن راولي. د حکومت لپاره به دا ښه وي چې د حکومت د قدرت انحصار د مافيايي کړيو نه راوکاږي اوپه خپل ملت اعتماد وکړي.

زما په اند په تېرو پنځلسو کلونو کې د حکومت ستونزه همدا وه چې حکومت يوازې په سل دوه سوه کسو چې په مختلفو مافيايي کړيو پورې

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې تړاو درلوده، اعتماد کاوه او دوی ته يې سياسي، اقتصادي او امنيتي قدرت په لاس کې ورکړی و؛ خو په عوض يې ټول ملت ته شا کړې وه. ملت هم د حکومت نه په دې خفه و چې حکومت ولې دا مافيايي کړی هره ورځ نورې چاغوي او ملت پرې هره ورځ داړي. که حکومت په خپله تګ لاره کې لږ جدي بدلون هم راوسته، فکر کوم چې د افغانستان ملت د دې درک او پوهه لري چې د حکومت نه خپل پوره ملاتړ وکړي.

دا پورته ليکنه پژواک خبري آژانس هم نشر کړې ده:

http://www.pajhwok.com/ps/opinions/%D9%BE%D9%87-%D9%88%DA%A7%DA%B1%DA%B3%DA%A7-%DA%A9%DB%90-%D9%84%D9%87-%DA%A7%D9%81%DA%BA%DA%A7%D9%86%DA%B3%DA%AA%DA%A7%D9%86-%DA%B3%DA%B1%D9%87-%DA%AF-%D9%86%DA%A7%D9%BC%D9%88-%DA%BA%DA%93%D9%8A%D9%88-%D9%87%DB%90%D9%88%DA%A7%DA%AF%D9%88%D9%86%D9%88-%DA%AF-%D9%85%D9%84%DA%A7%DA%AA%DA%93-%DA%AF%D9%88%DA%A7%D9%85

(c) ketabton.com: The Digital Library

د حکومت توصیف او یا په حکومت نیوکه گناه نه ده:

ستونزه چېرته ده؟ ولې موږ په اگاهانه او غیراگاهانه توگه د مخالفینو سره مرسته کوو

۹ جولای، ۲۰۱۶م کال، کابل

زه په دې خفه نه یم چې ولې څوک د حکومت کړنې ستایي او یا د حکومت په کارونو باندې نیوکې کوي. سیاسي ژوند کې د لوړپوړو چارواکو په کړنو او حتی شخصي ژوند باندې انتقاد روا کار دی. په سیاسي علومو کې لوړپوړو دولتي چارواکو او سیاسیونو ته Public Figure یا عامه څېرې وایي نو په عامه څېرو باندې نیوکې او یا د هغوی ملاتړ روا دی.

خفه په دې یم چې پوه کسان به وي خو صفت یا ملاتړ د حکومت به بېځایه او بې له دلایلو کوي. دا د حکومت دوستان چې د دکتاتوري رژیمونو په شان د حکومت هر ښه او خراب کار ته ښه وایي، دوی فکر کوي چې دا ولس ډېر بې عقله دی او هرڅه چې دوی وایي نو ولس به د دوی سره همنوا وي او یا به د دوی خبرې تاییدوي. دا ډول د حکومت دوستان که غواړي چې د حکومت د مشرانو لپاره نمبرې جوړې کړي او یا که دوی د حکومت له خوا د تبلیغاتو لپاره استخدام شوي هم وي او غواړي چې خپل معاش حلال کړي، بیا هم حکومت ته گټه نه شي رسولی بلکې د دوی دا ډول کورکورانه تبلیغات د حکومت په تاوان تمامېږي. ښه

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېلګه يې دا ده چې ځينو په فيسبوک کې دا اوازه خپره کړې چې د وارسا په کنفرانس کې ګوندې د کاناډا صدراعظم د جمهور رئيس غني لاسونه ښکل کړل. همدا شان د کمپاين په وخت کې د جمهور رئيس غني يو پلوي په کونړ کې په يوه غونډه کې وويل چې کله جمهور رئيس غني د جمهور رئيس کرزي سره يوځای د امريکا جمهور رئيس اوباما سره غونډه درلوده نو ډاکتر اشرف غني ورته د نړۍ ټول اقتصادي سياست په لس دقيقو کې تشريح کړ؛ نو جمهور رئيس اوباما د ډاکتر غني نه وغوښتل چې که دی د هغه سره کار وکړي نو ښه به وي؛ خو ډاکتر غني ورته وويل چې نه زه د تاسره کار نه کوم او په افغانستان کې کار کوم. دا داسې خبره وه چې د کونډې د زوی په فلم کې هغه مامور صاحب چې په ښار کې اوسېده، هره خبره به يې د کلي ځوانانو ته د ښاري ژوند په اړه کوله، نو هغوی به ورته هک پک ناست و او مامور صاحب به د کلي ټول کارونه په دې قصو باندې په ځوانانو مفته کول. اما اوس هغه وخت نه دی او د ولس د معلوماتو کچه ډېره لوړه ده او دا ډول بې محتوا او بې منطقه خبرې د حکومت لپاره څه ګټه نه لري.

همدا ډول هغه کسان چې د حکومت مخالف دي او په حکومت نيوکې هم بې له دليله او کورکورانه کوي په عوض د دې چې د دوی طرفداران اضافه شي، د دوی نيوکې حکومت ته ګټه رسوي چې ښه بېلګه يې په وارسا کنفرانس کې د جمهور رئيس غني او ډاکتر عبدالله د عکسونو خپرول وو، چې ګوندې ډاکتر عبدالله ولې د جمهور رئيس غني نه مخکې

(c) ketabton.com: The Digital Library

روان دی حال دا چې دا کومه خبره نه ده. په همدغه عکس کې د امريکا جمهور رئيس اوباما د جمهور رئيس غني نه وروسته روان و؛ نو د دې مطلب دا نه دی چې د امريکا جمهور رئيس د جمهور رئيس غني نه لږ مهم دی.

د حکومت په توصيف او يا په حکومت باندې په نيوکو کې کومه ستونزه نشته دی او نه دا کومه گناه ده. دا د هر افغان حق دی چې د حکومت د کړنو ملاتړ وکړي او يا د حکومت په کړنو نيوکې وکړي. زما په اند ستونزه په دې کې ده چې د حکومت د ملاتړو او يا منتقدينو، توصيفونه او نيوکې کورکورانه، بې دلايلو او په واقعيتونو ولاړې نه دي. د دې سره د توصيف کوونکو او منتقدينو اعتبار يا Credibility په ټولنه کې ډېره راټيټېږي او دا دواړو خواو ته تاوان کوي. بې منطقه ملاتړ او مخالفت هم د حکومت اعتبار او هم د اپوزيسون اعتبار له منځه وړي. څومره چې حکومت بې اعتباره کېږي او هم که د متبادل اپوزيسون اعتبار د حکومت نه هم ټيټ وي نو په دې توگه لاره د افغانستان دښمنانو او مسلحو تروريستي ډلو ته هوارېږي او په دې توگه موږ په اگاهانه او يا غيراگاهانه توگه د مخالفينو سره مرسته کوو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وارسا د کنفرانس د نظامي مرستو د ژمنو په اړه زموږ یو تعداد وطنداران خفه دي او وایي چې ولې نړیوالو زموږ امنیتي قواو سره د پوځي مرستو د دوام ژمنه وکړه او دا د دې معنی لري چې جنګ به دوام کوي:

۱۰ جولای، ۲۰۱۶م کال، کابل

اول خو موږ په هرحالت کې پوځي مرستو ته اړتیا لرو که غواړو چې نظام ولرو، قوي پولیس او منظمه اردو د اړتیا په اندازه ولرو چې د افغانستان د ټمامي ارضیت نه دفاع وکړي. اوس خو دا مرستې بلا عوض دي او که نه نو دې مرستو ته موږ اړتیا لرو او دا به که په قرض ولې نه وي، اخلو.

اوس نو تاسې په خپل ګریوان کې سر ټیټ کړئ چې دا ښه وشو او که نه.

هغه کسان چې د حکومت په مقابل کې جنګیږي، سوال دا دی چې ایا دا کسان افغانان دي او که نه؟ که افغانان وي نو جنګ دې نه کوي ترڅو چې دا وسلې او مرستې د هغوی پرضد استعمال نه شي او که افغانان نه وي نو بیا خو دا اړینه ده چې د هغو کسانو پرضد دا مرستې باید استعمال شي ځوک چې د دې وطن بچي وژني، جوماتونو کې چاودنې کوي، مکتبونه سوځي، سرکونه ورانوي، د خلکو نه سرونه پرې کوي او په هیڅ جنایت صرفه نه کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تشویش مه کوئ د بروکسل په کنفرانس کې به چې د اکتوبر په میاشت کې دایرېږي، د اقتصادي مرستو ژمنه به هم وشي او دا به هغه هېوادونو او اشخاصو لپاره د خفګان بله ورځ وي څوک چې د افغانستان سره د مرستو په دوام خفه کېږي.

په فیسبوک کې د عامه ذهنیت معلومول یا نظر سنجي:

۱۰ جولای، ۲۰۱۶م کال، کابل

زما د فیسبوک نظر سنجي ښايي چې د فیسبوک په سلو کې یو کم اتیا سلنه استعمال کوونکي د عسکونو، افواهاتو، خبرونو، تنقیدي او یو بل ته د توهین کوونکو الفاظو په استعمال ډېر ژر عکس العمل ښیي اما علمي او منطقي لیکنو، کره معلوماتو، مؤثقو تحلیلي خبرونو په اورېدلو لږ سر خوځوي او یا د لوستلو حوصله نه لري.

نو په دې توګه بیا هم د هغه کسانو لپاره فیسبوک ښه وسیله ده چې د منطقي، علمي او مؤثقو معلوماتو په لټه کې دي.

زما په اند په سیاسي مبارزه کې او هم د یو چا د نظر نقد هم باید په استدلال ولاړ وي او د یو بل د توهین نه باید ډډه وشي ترڅو د فیسبوک دا نظر سنجې سرچپه شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د جنګ تاوان:

۱۱ جولای ۲۰۱۶م کال، کابل

وايي چې په يو ملک کې يو کال داخلي جنګ تېر شي نو پنځه کاله نيسي چې هغه تباهي چې د داخلي جنګ له امله راپيدا شوې، بېرته جوړه شي او هم ويل کېږي چې کور يو ځل وګړېږي نو بيا د کور سامان مشکله ده چې د پخواني په شکل بېرته ځای په ځای شي.

زموږ په ملک کې ۳۸ کاله کېږي چې داخلي جنګونه روان دي نو دا په پنځو کې ضرب کړئ چې ۱۹۰ کاله به نيسي چې دا زموږ فريکي، ټولينز، فرهنګي، اداري، پوځي، سياسي، اقتصادي، تعليمي او داسې نور سيستمونه بېرته جوړ شي.

ولې غربي نړۍ پر مختللې ده؟

۱۳ جولای ۲۰۱۶م کال، کابل

همدا اوس د انګلستان صدراعظم ډيويډ کمرون پس له شپږو کلونو صدارت استعفا ورکړه خو د استعفا نه يې د مخه دولتي کور تخليه کړ او خپل کور يې لا خالي نه و ځکه بل کرايه دار پکې اوسېده؛ خو ده د خپل کور ټول سامان بل ځای ته انتقال کړ او بهانه يې نه کوله چې ګوندې د ده کور لا تخليه نه دی نو بل ځای ته کډه نه شي کولی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده د دولتي کور په خالي کولو کې چې نوې صدراعظمه ورته ورکړه شي، هيڅ سکتګي رانه وستله او نه يې چنې ووهلي ځکه اصول معلوم دي او نه يې غوښتل چې د خپل ملک په خير، د راتلونکې صدراعظمې د کارونو په وړاندې يوه لحظه هم مانع واقع شي او يا د سياسي قدرت د انتقال په پروسه کې ځنډ راولي. عکسونه چې په فيسبوک کې خپاره شول نو ډيويډ کيمرون په خپله خپل سامان د نورو کسانو سره بل موټر ته انتقالاوه.

د CNN د ټلويزيون د لارې ګورم چې ډيويډ کمرون همدا اوس بکنګهم قصر ته لاړو چې خپله استعفا په رسمي توګه ملکې ته وړاندې کړي. نوې صدراعظمه تېريسامې هم ورپسې د صدارت په موټرو کې لاړه چې ملکه د هغې نه په رسمي توګه د حکومت جوړولو غوښتنه وکړي. بله مهمه خبره دا ده چې دولتي موټر يې سمدستې پرېښوده او په شخصي موټر کې د خپلې کورنۍ سره بکنګهم قصر ته لاړ. زموږ عادي دولتي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چارواکي نه موټر پربږدي او نه نور دولتي امتيازات. د سياسي قدرت په انتقال کې هم دومره ځنډ راولي چې خبره بالاخره د تېر مامور او نوي مامور د تقرر په سر جنګونو او دښمنيو ته ورسېږي. ښه به موږ ترقي وکړو.

د پورته ليکنې په اړه په لس ګونو دوستانو نظرونه درلودل او د افغانستان په حال يې افسوس کاوه. زه يو څو نظرونه په مشخصه توګه رااانتقالولړ چې لوستونکي پرې هم د خپل ځان سره قضاوت وکړي.

سيد معروف همدرد ليکلي وو:

د لندن له جوړ سيستم سره د افغانانو پرتله کول لويه بې انصافي ده.

ما ورته په ځواب کې وليکل:

همدرد صاحب! د هغوی سيستم هم جوړ نه و خو هغوی جوړکړ. اوس هم غواړي چې نور هم خپل سيستم ښه کړي. بې انصافي دا ده چې موږ نه غواړو چې خپل وطن په خپله جوړ کړو او هغوی ته طمعه لرو. په هرحال ستاسې نظر او لرليد هم په خپل ځای دی.

همدرد بيا وليکل:

صاحب! زموږ د سيستم جوړول هم وخت ته اړ تيا لري. د څلوېښتو کلونو وران سيستم جوړول ډېر وخت ته او کار ته اړ تيا لري. د لندن اوسني حالت ته چې افغانان رسي شايد زموږ د درېو څخه تر څلورو نور نسلونه، همدا ستونزې وګالي.

ما ورته بيا په ځواب کې وليکل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

که زموږ په فکرونو کې تغییر راغی، د وخت فاصله راکمېږي او که نه وي راغلی، نو د تېرو څلورو لسیزو او څلورو نسلونو په شان به زموږ حالت همداسې په خپل ځای اوسي.

همدرد بیا ولیکل:

د ارتباطاتو او اړیکو د علم له نظره د فکر تغییر ډېر وخت او کار ته اړتیا لري.

ما ورته ولیکل چې:

نو موږ باید خپلې پښې ونه غځو او کار باید وکړو. دا بحث ځکه کوم چې موږ لا په دې عقیده نه یو چې زموږ په فکرونو او عملونو کې تغییر راغلی او تغییر باید راشي.

ابراهیم افغان لیکلي وو:

جناب میاخېل صاحب!

دلته جلال آباد کې یو رئیس له دندې نه لرې شو پر ځای یې بل رئیس راغی، نوی رئیس ګردېوال صاحب معرفي کاوه، هغه پخواني رئیس د دفتر کیلي له ځان سره کور ته وړې وه او شمېره یې هم بنده وه بیا یې دوه ورځې وروسته د چا په لاس رالېږلې وه.

محمد رفیع صیاد لیکلي وو:

د هغوی سره دوه شیان دي، احساس او د قانون زور. که د احساس له مخې داسې ونه کړي نو قانون به یې د خولې خوند وربرابر کړي او دلته...

(c) ketabton.com: The Digital Library

ایا د انټرنېټ استعمال شیطاني عمل دی او که نه؟

۱۵ جولای، ۲۰۱۶م کال، کابل

فیسبوک له دوستانو سره پر اړیکو درلودلو سربېره د معلوماتو او ایډیاو د راټولولو او د ولس د هیلو څرګندولو او هم د ولس د ستونزو نه د خبرېدلو ښه وسیله ده. ډېر ښه او پوه کادرونه که ځوانان دي او که مشران، د مختلفو موضوعاتو په اړه همېشه ډېر ښه نظریات څرګندوي او هم ډېر ښه وړاندیزونه خپلو دوستانو او وطنوالو ته کوي. دولتي چارواکي کولی شي چې بې له فیس او واسطې، د فیسبوک نه د ښه مشاور په توګه ګټه واخلي په دې شرط چې دولتي چارواکي د فیسبوک او ایمیل اکاونټونو په درلودلو او استعمال پوه شي.

بعضې دولتي چارواکي او د ټیټو دیني زده کړو مفتیان چې د انټرنېټ په استعمال نه پوهېږي، د انټرنېټ استعمال ورته یو نوع شیطاني عمل ښکاري. افسوس دا دی چې د دولت په ټولو ادارو کې اوس هم داسې کسان شته دي چې د انټرنېټ سره اشنایي نه لري او دا ورته یو نوع کفري عمل ښکاري. د دې علت دا دی چې دوی پرې نه پوهېږي نو ځکه ورته د انټرنېټ استعمال یو شیطاني عمل ښکاري. فکر کوم که دوی د انټرنېټ په ګټه پوه شي نو بیا شاید دوی د کفر ټاپې په خلکو ونه لګوي چې ولې دوی انټرنیت استعمالوي. ښه مثال یې طالبان دي چې په خپل وخت کې د ټلوېزیون درلودل یې په کورونو کې منع کړي و خو اوس دوی د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډش ټلوېزيونونو د خوند نه برخورداره دي او انټرنېټ نه د خپلو تبليغاتو د ښې وسلې په توګه ګټه اخلي. حال دا چې همدا طالبان چې پخوا نه پوهېدل، انټرنېټ خو څه کوې چې د ټلوېزيون درلودل ورته هم حرام ښکاره کېدل. يوه قصه مې رايادېږي شوه:

مجاهدينو هم دا کار کاوه. په ۱۹۸۷م کال کې زما يو ملګری و چې په ۳۰۰۰ کلدارې يې يو سونې تور او سپين ټلوېزيون اخيستی و او د منډا په کمپ کې اوسېده نو ټوله کورنۍ يې ورته په قهر وه چې اوس به ملايان دربانډې د کفر ټاپه ولګوي نو ژر دا ټلوېزيون پټ کړه او يا يې خرڅ کړه. په دغه وخت کې ما هم يو څه استقلال حاصل کړی و او د کچه ګړۍ د کمپ نه زه يوازې د خپلې کورنۍ سره يونيورسټۍ ټاون ته کډه شوی وم او د امريکا غږ راډيو سره مې کار کاوه نو ما هم د يو ټلوېزيون ګوتې د اخيستلو نيت وکړ. هغه ملګري مې راته وويل چې ټلوېزيون مه اخله او زه يو په کور کې لرم، هغه به درکړم. بيا مې د هغه نه هغه ټلوېزيون په ۲۵۰۰ کلدارې راونيوه که څه هم هغه پيسې نه اخيستلې.

عجيبه وخت و، عجيبه ماحول او عجيبه فتواګانې او عجيبه احساساتي ماحول. موږ هم ځان تباه کړ او هم مو وطن خراب کړ. دا انقلابي ورونه دې نه خوشالېږي دوی هم عجيبه ماحول او عجيبه احساسات درلودل چې هم يې ځانونه تباه کړل او هم يې وطن خراب کړ.

لنډه دا چې راځۍ سره ومنو چې موږ ټولو ډېرې اشتباګانې کړې دي او اوس يې هم کوو او که دا نه منو نو بيا به هم نورې اشتباګانې په راتلونکي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې هم کوو. زه فکر نه کوم چې په زړو تنظیمونو، ډلو او احساساتو دا وطن سره جوړ کړای شو. د موجوده شرایطو سره یو نوی فکر ته اړتیا ده.

ملکیت د هر چا خپل دی:

۱۵ جولای ۲۰۱۶م کال، کابل

نن د ترکیې هېواد د پوځ یوې ډلې د ترکیې جمهور رئیس رجب طیب اردوغان پر ضد د ناکامه کودتا هڅه وکړه نو ما په ټویټر کې ولیکل:

ترکیه: د ښه او یا بد نیت لپاره د کودتاگانو لړۍ د غندلو ده. د حکومت مشران باید د خلکو په رایو انتخاب یا لرې شي نه د ټوپک د شپېلۍ په زور.

دې کې شک نه و چې کودتا د عام ولس له خوا ناکامه شوله ځکه په زرهاو کسان د اردوغان په ملاتړ سړکونو ته راووتل او د ټانکونو مخې ته یې ځانونه واچول او په ټانکونو وروختل اما زموږ یو شمېر احساساتي افغانانو دی د نړۍ د مسلمانانو مشر وگاڼه او په فیسبوک کې یې لیکنې وکړې چې دی د اسلامي اخوت سمبول دی.

ما بیا په فیسبوک کې ولیکل:

د ترکیې د جمهور رئیس پر ضد ناکامې کودتا څخه وروسته، رجب طیب اردوغان خپلو پلویانو ته د خپلو خبرو په اخره کې وویل چې دوی د ترکیې د یوه بیرغ لاندې د یو واحد ملک په توگه اوسېدل غواړي. د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ترکیې مشر دا ونه ویل چې دی د اسلامي نړۍ مشر دی او یا غواړي چې اسلامي نړۍ د یو واحد بیرغ لاندې راولي.

زه حیران دا خپلو ځینو کسانو ته یم چې تر اوسه نه په اسلام پوه شول او نه په سیاست. خواخوږي د یو چا سره او یا د یو ملک سره جلا خبره ده؛ خو د یو واحد اسلامي حکومت ادعا سره توپیر لري. ترکیه د هغوی ملکیت دی او افغانستان زموږ ملکیت دی. شخصي ملکیت په اسلام کې خوندي دی. موږ ته دې خدای خپل ملک آباد لري او نورو ته دې خپل ملکونه. راشه درشه به سره کوو خو وطن او ملکیت د هر چا خپل دی.

د اکثریت رول په دیموکراسۍ کې یا Majoritarion Rule:

۱۶ جولای ۲۰۱۶م کال، کابل

چرچل وایي چې دیموکراسي د حکومت کولو او حکومتولۍ تر ټولو خراب سیستم دی؛ خو د دې نه بهتر تر اوسه نشته دی. دا ځکه چې په دموکراتیکو هېوادونو کې، پنځوس سلنه او یا د هغه نه کم کسان په ټاکنو کې برخه اخلي خو بیا اکثره مشران د پنځوس سلنې په نیمایي جمهور رئیس یا د حکومت مشر ټاکل کېږي. په دې توګه په حقیقت کې د یو هېواد د حکومتونو مشران په ۲۵ سلنه رایو قدرت ته رسېږي او د ټول ولس استازیتوب نه شي کولی. اما د دې سره، دا مشران ځانونه د ټول ولس نماینده ګان ګڼي او د سل سلنه ولس په استازیتوب حکومت اداره کوي. د

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل ملک او ولس په اړه تصاميم نيسي او د دوی تصاميمو ته مشروع تصاميم ويل کېږي.

په ديموکراتيکه ټولنه کې يو ځو اصله نور هم مهم دي، چې هغه بايد ټاکنې په خپل وخت وشي او ټاکنې بايد خلکو ته د قبول وړ وي يعنې ولس بايد د ټاکنو په پروسه اعتماد ولري. همدا شان با اعتباره اپوزيسون بايد موجود وي او حاکم ګوند او ډله بايد د اقليتونو او وړو ډلو ګټې يا سهم په نظر کې ونيسي. که قوي اپوزيسون نه وي نو بيا يوه ډله د ډېر وخت لپاره په قانوني توګه په قدرت کې پاتې کېږي ؛خو دې ډول قدرت ته په سياسي علومو کې د Majoritarian Rule يا د اکثريت رول وايي. د اکثريت رول بالاخره په يونوع د کتاتوري نظام باندې بدلېږي چې مثالونه د هټلر حکومت په جرمني کې، ايران، مکسيکو، جاپان او يا نورو هېوادونو کې شته دي. نو په دې توګه د ديموکراسۍ ريښې په داسې هېوادونو کې چې د اکثريت رول په واسطه اداره کېږي، ضعيفه وي. ترکيه هم يو له هغه هېوادونو نه ده چې د اکثريت رول پکې د تېرو پنځلس کلونو راپه دې خوا حاکم دی. که څه هم ترکيه د اکثريت رول ستونزه لري خو د اکثريت حکومت هم بايد د قانوني لارې چې ټاکني دي، د قدرت نه لرې کړای شي نه د کودتاګانو له لارې. که د اکثريت حکومت په کودتاګانو باندې لرې کړای شي، دا د هغه ملک لپاره نوره هم خطرناکه تمامېږي او د يو ملک د بې ثباتۍ سبب ګرځي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

وايي مطلق قدرت، مطلق فساد رامنځته کوي؛ د ترکيې د حالاتو په اړه لنډه تبصره:

۱۶ جولای ۲۰۱۶م کال، کابل

په سياسي علومو کې يو ه مهمه اصطلاح ده چې وايي Absolute power corrupts absolutely يعنې مطلق قدرت، مطلق فساد رامنځته کوي ځکه انسانان او د حکومتونو مشران په خاصه توګه، د قدرت تر تاثير لاندې راځي او بيا هر غيرقانونې عمل ورته قانوني ښکاري. همدا مطلق العنانه مشران په يو نوع دکتاتورانو باندې بدلېږي چې په اوږدمهال کې خپل ولس او وطن د زياتوستونزو سره مخامخ کوي. داسې معلومېږي چې په ترکيه کې د ناکامه کودتا نه وروسته، د ترکيې جمهور رئيس رجب طيب اردوغان په دې پلمه چې د ترکيې د سيستم نه ميکروبونه لرې کړي، شايد خپل د قدرت پنجې نورې هم قوي کړي. دی لا پس د ديارلس کلونو قدرت وروسته هم دې ته چمتو نه دی چې قدرت پرېږدي. زما په اند ده ته به دا ښه وي چې د دې دورې جمهوري رياست نه وروسته په عزت سره قدرت پرېږدي ځکه د ولس حمايت بالاخره کمېږي. که څوک سياسي قدرت د خپل حکومت او يا کار په اوج کې پرېږدي نو د هغه کس نوم تل ژوندی وي. که اردوغان همدا اوس اعلان وکړي چې دی نور نه غواړي د دې دورې په پايله کې بيا ځان کانديد کړي، دا به ترکيې ته او هم د ده شهرت لپاره ښه وي. ښه بېلګه يې د جنوبې افريقا جمهور رئيس نيلسن منديلا دی چې د يوې دورې جمهوري رياست نه وروسته بيا ځان کانديد نه کړ او

(c) ketabton.com: The Digital Library

سياسي قدرت يې پرېښوده چې نوم يې اوس هم په ښه توګه يادېږي. اردوغان که دا کار ونه کړي او نور هم وغواړي چې خپلې د قدرت منګولې قوي کړي نو شايد چې د ده د قدرت خودخواهي به په راتلونکې کې نه ده ته ښه وي او نه د ترکيې خلکو ته او هم د سيمې نورو هېوادونو ته. عاقبت به خير.

اکبر پادشاه او بيربل:

۱۷ جون ۲۰۱۶م کال، کابل

وايي اکبر پادشاه خپل وزير بيربل ته ويلي وو چې داسې شعر راته ووايه چې اوله مصرع مې په قهر کړي او دويمه مصرع مې خوشاله کړي. مصرعې مې يو څو په ياد دي خو نه يې ليکم.

کله چې په فيبسوک کې د بعضې دوستانو ليکنې ګورم نو سخت خفه شم چې کله به مو سر خلاصېږي او د فيبسوک نه مو زړه تور شي خو چې کله د بعضې دوستانو منطقي، د وخت مطابق او مهمې ليکنې ګورم نو زړه مې ببړته خوشاله شي چې خدايږو موږ ډېر ښه، با احساسه، اګاه او په مسايلو پوه وطنوال لرو نو انشالله دا وطن به جوړېږي

الله تعالی دې دا د خوشالولو وګړي ډېر کړي او دعا به کوو چې موږ هم د دې دويمې ګټګورۍ دوستانو په نقش قدم لاړ شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له مولوي محمد یونس خالص سره مرکه: خبرې زما کار دی او ایډیټ ستا کار دی

۲۰ جولای ۲۰۱۶م کال، کابل

نن مې د مولوي صاحب خالص دا عکس په فیسبوک کې ولید چې د مصاحبې په حال کې دی او ژورنالست ورته میکروفون نیولی دی. زما هم یو قصه راپه یاد شوه غواړم چې د دوستانو سره یې شریکه کړم:

تقریباً دېرش کاله پخوا زه په پېښور کې د امریکا غږ راډیو خبریال وم او د مولوي صاحب خالص سره مې مرکه درلوده. په هغه وخت کې ټکنالوژۍ دومره پیشرفته نه وه او ایډیټ د مرکو جنجالي کار و. نو ما مولوی صاحب خالص ته وویل چې غواړم چې مشخصې پوښتنې درنه وکړم او که مختصر ځوابونه راکړئ نو ښه به وي ځکه زما کار به اسانه شي او هم به ټوله مرکه ستاسې په خپل اواز خپره شي.

مولوي صاحب خالص رانه زما د ټیپ ریکارډر میکروفون واخیسته او ویې ویل پوهېږم چې ستا لاس سترې کېږي نو دا میکروفون به زه په خپله په لاس کې ونیسم. کله چې مولوي صاحب میکروفون په لاس کې ونیوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو راته يې وويل چې زه ملا يم او ملا سړی چې اوږده مقدمه خپلو خبروته کښېنږدي نو په اصل موضوع خبرې نه شي کولی. خبرې زما او ايډيټ ستا خپل کار دی. خدای دې يې وبخښي.

د مولوي صاحب خالص يوه بله خاطره: د مجاهدينو په مؤقت حکومت کې مولوي صاحب خالص د داخله چارو وزير و او په يونيورسټي ټاون کې يې دفتر درلود. په يو خبري کنفرانس کې ما ترې پوښتنه وکړه چې د کوکنارو کرل په افغانستان کې مخ په زياتېدو دي نو تاسې د مؤقت حکومت د داخله وزير په توګه د کوکنارو د کرکيلې د مخنيوی لپاره څه پلان لرئ؟

ما ته يې وويل چې زه د څه شي وزير داخله يم، د پاکستان په يو کرايي کور کې ته هم اوسېږې او زه هم اوسېږم. کوم مې پوليس دي او کوم مو حاکميت دی چې د کوکنارو د کر کيلې مخه ونيسم. مولوی صاحب يو واقعبين سړی و.

د ټاکنو د تبې لپاره ايا د درد درېيم مسکن فرمان ورکول ضروري دی که نه؟

۲۳ جولای ۲۰۱۶م کال، کابل

(د ټاکنو په اړه د حکومت دوه تقنيني فرمانونه رد شوي دي او د پارلمان د اوړي د رخصتيو په وخت کې اجرائيه رياست کوشش کوي، چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

جمهور رئیس غني بل تقنیني فرمان د ټاکنو په اړه ورکړي؛ نو ځکه ما دا لاندې پوست په فیسبوک کې ولیکه

(ځینې ځینې چې په حکومت کې بله اجنډا نه لري، لا اوس هم د ټاکنو د تبې د درد نه ځورېږي. دوی کوشش کوي چې حکومت دوی ته کوم بل د ټاکنو د درد مسکن فرمان ورکړي؛ خو د دوی تبه په دې فرمانونو نه ښه کېږي. که د حکومت دا نسخه بالفرض که عملي هم شي، نو بیا به دا تبه د ټاکنو کمېسیونونو او ملت ته سرایت وکړي. مخکې له دې چې جمهور رئیس کوم بل د ټاکنو د درد مسکن فرمان ورکړي، باید په عواقبو یې ښه فکر وکړي.)

ژورنالیزم یا اکتیویزم (Activism):

۲۳ جولای ۲۰۱۶م کال، کابل

نن د هزاره ګانو بعضې ګروپونو په کابل کې د برق د هغې پروژې پر ضد چې د سالنګ د لارې تېرېږي مظاهره کوله او دوی غوښتل چې د برق مزي باید د بامیانو له لارې تېر شي. د دوی دا غوښتنه منطقي نه وه او بلکې د دوی بعضې مشرانو غوښتل چې د حکومت نه باج واخلي نو ځکه دا لاندې پوست ما ولیکه.

ترهر څه د مخه په دهمزنګ کې نننی انفجار چې یو شمېر افغانان پکې زخمي او شهیدان شول په کلکه غندم او په هیڅ توګه منطقي دلیل ورته نشته دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا جدا خبره ده چې ايا د دوی تظاهرات حق په جانبه دي او که نه؟ دا په حکومت او افغان ملت پورې اړه لري چې د دوی د غوښتنو په وړاندې څه تصميم نيسي.

دا چې ځيني ټلوېزيوني چينلونه غواړي خلک نور هم خشونت ته تشويق کړي، ښه کار نه دی. دوی بايد خبر خپور کړي نه دا چې خلکو ته ووايي چې هله ژر شئ خبرې وکړئ چې ستاسې احساسات خلکو ته ورسوو او نور هم خلک خشونت او بدامنۍ ته تشويق کړي. دا ژوناليزم نه دی بلکې دې ته اکتيويزم وايي او اکيتويزم د ژونالسيتکي اصولو خلاف کار دی. همدا ډول افسوس په دې کوم چې ولې پوه کسان د فيسبوک او ټلوېزيونونو له لارې د مړو او زخميانو عکسونه خپروي. د ناپوهو او خودغرضه عناصرو نه خو گيله نه ده په کار. دا د انساني او ژورناليستيکي اصولو خلاف کار دی.

ايا د امنيتي ارگانونو د منسوبينو وينه د نورو نه کمه ده؟

۲۴ جولای ۲۰۱۶م کال، کابل

زه په دې ډېر خفه کېږم چې څوک زموږ په امنيتي ارگانونو باندې انتقاد کوي. دې کې شک نشته چې يو څو کسه به يې اهليت ونه لري يا به په فساد کې اخته وي خو په سلو کې ۹۹.۹۹ د امنيتې منسوبينو ژوند هره ورځ په خطر کې دی تر څو زموږ او ستاسې امنيت وساتي او موږ په خپلو بسترو کې ارامه خوب وکړو. دوی په ډېرو کمو امتيازاتو خپل وطن

(c) ketabton.com: The Digital Library

او خپلو خلکو ته خدمت کوي او د بل هر گروپ او ډلې نه دوی د دې وطن او خلکو لپاره زیاته قرباني ورکړې او ورکوي یې. هغه څوک چې د امنیتي ارگانونو په منسوبینو انتقاد کوي، ایا دوی دې ته حاضر دي چې د دوی په امتیازاتو د دوی په ځای وظیفه اجراکړي؟ فکر نه کوم چې دوی دا کار وکړي. هیڅا په پرونۍ پېښه کې د امنیتي ارگانونو د قربانیو او مېړانې یادونه ونه کړه چې هم یې قرباني ورکړه او هم یې یو ځان وژونکی وواژه او د لس گونو نورو مظاهره چیانو د ژوند مخنیوی یې وکړ. ایا د امنیتي ارگانونو د منسوبینو وینه د نورو نه څه توپیر لري او یا کمه ده؟ نه هیڅکله نه.

مابین همه کجا این بیچاره هم کج

(این شعر را از قبله گاه خود شنیده ام که او از ملا غلام نبی چارباغی سرخرودی شنیده بود)

۲۴ جولای ۲۰۱۶م کال، کابل

یارمن برچهره دارد چهارگل وهرچهارکج
زلف کج و کاکل کج و گفتار و رفتار کج
یا الهی بشکند این کجا که دارد یار من
صبح کج و پیشین کج و دیگر کج و هرشام کج
پس این بیچاره هم کج در مابین کجا امروز

(c) ketabton.com: The Digital Library

په تصمیم نیولو کې عجله:

۲۴ جولای، ۲۰۱۶م کال، کابل

سمدلاسه، آني، فورې او بې سنجشه تصامیم داسې دي لکه څوک چې په ځان کې په زوره خارښ پیدا کوي او یا هغه ځای ته لاس وروړي چې خارښ نه کوي. په ګرولو بیا وروسته په خپله په تنګ شي چې کاشکې مې د خارښ ځای ته لاس نه وی وروړی او داسې تصامیم مې نه وی نیولي خو بیا اوبه د ورخه تېرې وي او نه راګرځي.

ترخپلې وسې د قدرت نه سؤ استفاده یا د ځنګل قانون:

۲۴ جولای، ۲۰۱۶م کال، کابل

د پرون راهیسې دا چرت وهم چې ایا موږ په افغانستان کې د انساني اصولو او اسلوبونو په اساس ژوند کوو او که د ځنګل د قانون په شان هر څوک ترخپله وسه د قدرت نه سؤ استفاده کوي؟

ټول ګروپونه او مطرح اکټران مې د سترګو نه تېر کړل، په اجمالي توګه مې په تصور کې لږ لږ د هر یوه کړو او وړو ته نظر واچوه او بالاخره دې پایلې ته ورسېدم چې موږ ټول مقصر یو. دا ځکه چې سیاسي ټیکه دارانو، مامورینو، والیانو، وزیرانو او د دولت مشرانو هر یو د خپل واک په تناسب د قدرت نه سؤ استفاده یا غفلت کړی دی. همدا شان ملایانو او استادانو، ملکانو او خانانو، خیرات خورو او بدماشانو،

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاعرانو او لیکوالانو، عوامو او خواصو، مدني او غیرمدني فعالانو، دوکاندارانو او تاجرانو، نرینه و او ښځو، مشرانو او کشرانو او داسې نورو هم د خپل توان په تناسب د خپل قدرت نه سؤ استفاده کړې ده. تفصیل ته یې حاجت نشته ځکه کتابونه پرې لیکل کېدی شي.

نو اوس راته ووایئ چې زموږ په ټولنه کې څوک ملامته دي؟ ایا موږ ټول ملامته یو او که یوازې څو کسه؟

یا الله ته په دې بعضې ژورنالستانو ورحمېږې!

۲۵ جولای ۲۰۱۶م کال، کابل

څو شېبې د مخه مې د محتوا په لحاظ په یو مهم کنفرانس کې چې په سوله کې د ځوانانو د رول په اړه و، خبرې کولې خو د خبرو نه وروسته یوه ژورنالسته راغله او راته یې وویل چې دا خو د دې کنفرانس په خبرې ارزښت پوه نه شوه چې ښنګه خبر جوړ کړي. ما ورته وویل چې دا خو ستا ستونزه ده، نو ښه به دا وي چې د ژورنالیزم کورسونه او پوهنځې که دې نه وي ویلي نو هغه تعقیب کړه.

دا یو ځل نه دی بلکې څو ځلې زه د داسې خبرې سره مخامخ شوی یم ځکه چې زموږ د یو شمېر زیاتو چاپي، صوتي او تصویري رسینو ژورنالستان یا مسلکي نه دي، یا یې ځانونه نه دي رسولي او یا دوی کومه خاصه اجنډا په مخ بیایي که خبر یې د دوی د اجنډا سره موافق نه وي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه یا نه نشروي او یا یې تحریفوي. یا الله ته زموږ په دې بعضې ژورنالستانو ورحمېږي.

د خدای بخښلي کشمېرخان د جنازې په مراسمو یوه لنډه تبصره:

۲۵ جولای ۲۰۱۶م کال، کابل

په دې بحث نه کوو چې ایا ولې کشمیر خان د افغانستان د حکومت سره مخالف و او یا په تېرو څو لسیزو کې د جهاد په دوران کې او هم د کونړ په سیمه کې او یا د هغه نه د مخه څه کړي دي ځکه دا جدا بحث دی او تاریخ به پرې په خپله قضاوت وکړي.

د بحث مسئله دا ده چې په تېرو پنځلس کلونو کې سره له دې چې کشمېرخان د حکومت سره مخالف و، د کونړ د شیګل او لاحسین په غرونو کې یې په ارامه توګه ژوند کاوه، د خپل ولس ملاتړ ورسره و او هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

یې خپلو کسانو ته ویلي وو، چې نه به په عسکري افرادو ډزې کوئ او نه به مکتوبونو ته د زده کوونکو د درس ویلو مخه نیسي. همدا علت دی چې نن په زرهاو کسانو په کونړ کې د ده د جنازې په مراسموکې ګډون وکړ.

موږ او تاسي ولیدل چې د طالبانو مشران هم له منځه لاړل خو هغوی ونه شو کولی چې د کشمیر خان د جنازې غوندې خپل مړي خاورو ته وسپاري ځکه هغوی د خپل ولس په زړونو کې ځای نه درلوده.

زما په اند، هغه ډلې او ټپلې او یا اشخاص چې د حکومت سره په نظریاتي لحاظ مخالفت لري او که غواړي چې د افغانستان په راتلونکې کې رول ولوبوي، نو دوی دې هم د کشمیرخان د جنازې نه عبرت واخلي. دوی هم باید مکتبونه وران نه کړي، کلي ونه سوځوي، دولتي ودانۍ ورانې نه کړي، پلچکونه باید له منځه یو نه سي او د وطن کادرونه او مشران باید ونه وژني ځکه دا ټول د افغانستان سرمایه ده. هغه ډله او کسان چې د افغانستان سرمایه له منځه وړي نو هغوی نه شي کولی چې په راتلونکې کې د افغانستان په سیاست کې برخه واخلي او یا د ولس په زړونو کې ځای ولري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ننګرهار په پوهنتون کې د سولې او کړکیچ د مرکز پرانیسته:

۱ اګست ۲۰۱۶ م کال، کابل

پرون (جولای ۳۱مه) مو د ننګرهار په پوهنتون کې د سولې او کړکیچ په نوم تحقیقاتي مرکز د ننګرهار پوهنتون د مشرتابه په مرسته او په خاصه توګه د هڅاند مشر او رئیس پوهندوی ببرک میاخېل د هلو ځلو په نتېجه کې پرانیسته. په دغه پرتمنیه غونډه کې د ننګرهار ولایت مرستیال محمد حنیف ګردیوال، د سولې د شورا رئیس حاجي صاحب محمد نذیر، د ولایتي شورا مرستیال دراني صاحب، د ننګرهار پوهنتون د بېلابېلو پوهنځیو رئیسانو، استادانو او محصلینو برخه درلوده. زه په خپل وار په دغه پرانیست غونډه کې د ټولو ګډونوالو نه مننه کوم چې د پوهنتون د رخصیتو او ګرمیو با وجود یې په دغه پرتمنیه غونډه کې ګډون وکړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ننګرهار پوهنتون چې د افغانستان په کچه دويم پوهنتون و، اوس ديارلس پوهنځي لري او تقريباً شل زره محصلين د ننګرهار په پوهنتون کې زده کړې کوي. د سولې او کړکيچ د حل مضمون به په لومړي سر کې د شرعياتو، حقوقو او سياسي علومو، ژورناليزم، د ژبو او ادبياتو او تعليم او تربيه په پوهنځيو کې بنسټيزه کېږي. د افغانستان په لوړو زده کړو کې د سولې او کړکېچ حلولو د مضمون بنسټيزه کول او په ننګرهار پوهنتون کې د دغه مرکز پرانستيل به استادانو او محصلينو ته دا لاره هواره کړي چې دا مضمون د افغانستان د لوړو زده کړو په تعليمي نصاب کې ځای ونيسي. د دې نه د مخه د لوړو زده کړو وزارت په ګوهر شاد خصوصي پوهنتون کې د سولې د زده کړې مضمون د دوه اختياري کريدتونو په توګه قبول کړی او په بېلابېلو پوهنځيو کې اوس تدريس کېږي. د هرات پوهنتون سره هم د متحده ايالاتو د سولې د انستيتيوت له خوا دا همکاري روانه ده چې هلته هم د سولې مضمون بنسټيزه شي.

د نړې په نورو هېوادونو کې د سولې مضمون د کودکستان نه پيل کېږي او هيله ده چې زموږ د پوهنې وزارت هم دې مضمون ته جدي پاملرنه وکړي چې د سولې مضمون د لومړي ټولګې نه پيل شي تر څو زموږ پوهه او علم زموږ د ژوند د کردار اوعادتونو برخه وګرځي. زموږ ستونزه دا ده چې موږ پوهه لرو خو پوهه زموږ د ورځني ژوند د کردار او عادتونو برخه نه ده ګرځېدلې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه د خپل دفتر د همکارانو حميدالله ناطق او رفيع الله ستانکزي او هم د ننګرهار پوهنتون مرستيال، سروري صاحب او د دغه کمېټې د بېلابېلو پوهنځيو د استازانو نه په خاصه توګه مننه کوم چې په ډېر لنډ وخت کې يې د دې مرکز د پرانيستلو چارې بشپړې کړې او امېد دی چې په راتلونکې يوه کال کې د ننګرهار پوهنتون د علمي شورا په مرسته د سولې او کړکيچ د حل مضمون نصاب ترتيب او تصويب کړي تر څو د بېلابېلو پوهنځيو محصلين د دغه مضمون د تدريس نه په راتلونکې کې ګټه واخلي. (د دوستانو د توجه لپاره د دغه غونډې يوڅو عکسونه هم د تاسې سره شريکوم)

د مشرانو د کاغذي عکسونو سره عکس اخيستل:

۴مه اګست، ۲۰۱۶م کال، کابل

ډېر پخوا امريکا مې نه وه ليدلې، پېښور کې مې د امريکا غږ راډيو سره کار کاوه، يوه ورځ مې د امريکا غږ راډيو خپل بل همکار، سيد فضل اکبر پاچا په دفتر کې د هغه عکس د امريکا د جمهور رئيس رونالډ ريګن سره وليد. پاچا صاحب د ما نه مخکې امريکا ته تللی و نو زه هم په تعجب شوم چې ده څنګه د ريګن سره وليدل. پوښتنه مې ترې وکړه چې د ريګن سره مو څه وخت، څنګه او د څه لپاره وليدل؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاچا صاحب هم راته په ډېره سړه سينه او په ارام انداز کې وويل چې هو کله چې دی واشنګټن ته لاړ، نو بيا لاره هواره شوه او د ريګن سره يې وکتل نو دا عکس يې بيا هلته واخيست.

زه هم ساده وم او د هغه دا خبره مې ومنله او ده ناځوان هم راته ونه ويل چې ده دا عکس د ريګن د کاغذ نه جوړ شوي عکس سره چې د سپينې ماڼې سره نږدې بعضې کسانو د لارې په سر ايښودلی وي، اخيستلی دی. په هغه وخت کې به چې چا دا عکس اخيسته نو پنځه ډالره به ترې عکاس اخيستل اوس شايد قيمت يې زيات شوی وي. زياتره کسان يې د تخفې په شکل د امريکا د جمهور رئيس د کاغذي عکس سره خپل عکس اخلي ته به وايې چې په رښتيا يې د جمهور رئيس سره ليدلي دي.

که د کرزي صاحب کاغذي عکس جوړ شي او د هغه د کور په مخکې کې ولګول شي او هرڅوک چې ورځي او د هغه سره عکس د يو فيس په مقابل کې اخلي، څنګه به وي؟ فکر کوم چې ډېر ښه بزنس به په دې ورځو کې وشي. خو کرزی صاحب سخي سړی دی او پيسو ته اړتيا نه لري نو د هر چا سره په خپله عکس اخلي او که بې خرڅه شو نو بايد دا کانسپټ په فکر کې وساتي چې د نورو سره په عکس اخيستلو ښه بزنس کولی شي. پام کوئ چې دا چل نورو پخوانيو او موجوده چارواکو او مشرانو ته ونه ښيئ چې بيا به، بې فيسه درسره نه ګوري او نه به درسره عکس اخلي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

وايي مېږه ووژنه خو مېړانه يې مه وژنه: (د محمود صيقل په اړه)

د اگست څلورمه نېټه، ۲۰۱۶م کال، کابل

د پرون نه راپه دې خوا په فيسبوک کې په ملگرو ملتونو کې د افغانستان د سفير محمود صيقل په اړه دا اوازه خپره شوې وه چې گوندې هغه په عمومي اسمبلۍ کې شعر ويلی او نور څه يې نه دي ويلي. ما ته هم دا عجيبه غوندې ښکاره کېدله چې محمود صيقل په انگليسي ژبه رواني خبرې کولی شي او په مسايلو هم پوهېږي نو څنگه يې شعر ته لاس اچولی دی.

بالاخره دا معلومه شوله چې هغه کلپ چې جوړ شوی هغه جعلي دی. دا چې د محمود صيقل د نظرياتو سره څوک موافق وي او که نه جدا خبره ده خو بېځايه تهمت فکر نه کوم چې ښه کار وي او دا قسم بې بنياده تبليغات ښه کار نه دی ځکه دا يوازې د محمود صيقل شخصيت ته صدمه نه رسوي بلکې د افغانستان حيثيت ته هم صدمه رسوي. ما په خپل پوست کې ليکلي وو چې زه هغه پېژنم او که رښتيا دا کار يې کړی وي نو ما ته هم سوال و؟ زه يو ځل بيا د ټولو دوستانو نه هيله کوم چې غيرموثق تبليغات د يو چا شخصيت ته صدمه نه شي رسولی بلکې د هغه محبوبيت او شخصيت ته نور هم رشد ورکوي. هماغه متل دلته صدق کوي چې مېږه ووژنه خو مېړانه يې مه وژنه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په لوګر کې د پاکستان د هليکوپټر سقوط:

د اګست څلورمه نېټه، ۲۰۱۶م کال، کابل

نن د لوګر ولايت په ازرې ولسوالۍ کې د پاکستان يو هليکوپټر اضطراري ناسته وکړه او د هليکوپټر اووه کسه عمله طالبانو ونيول نو ما دا لاندې پوست وليکه:

لوګر خو د ډيورند فرضي کرښې نه لرې ولايت دی، څنګه د پاکستان هليکوپټر، د افغانستان هوايي فضا ته داخل شو او فکر نه کوم چې پيلوټ به سهوه شوی وي. د پاکستان په قول که دا هليکوپټر د پنجاب د حکومت دی او روسي ته د ترميم لپاره تللو او د افغانستان د قلمرو نه تېرېدو، نو په دې صورت کې هم پاکستان بايد د افغانستان حکومت ته د مخه خبر ورکړی وای. په عوض د دې، پاکستان د صافي د سورليو الوتکې ته نن اجازه نه ده ورکړې چې په اسلام آباد کې کښېنې شي. د پاکستان زياتي او سپين سترګي د حده تېره شوې ده. د افغانستان بې شمېره ويانديان ولې تر اوسه پورې غلي دي چې څه نه وايي؟

د افغانستان د پيازو صادرات:

د اګست ۴مه نېټه، کال ۲۰۱۶م، کابل

وايي دولس زره ټنه پياز سږکال افغانستان صادر کړي دي او فکر کوم چې اکثره به پاکستان ته صادر شوي وي ځکه د هغو تجاران هرکال دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیاز اخلي، په یخو ستورونو کې یې ذخیره کوي او چې د پیازو سیزن ختم شي نو بېرته یې په دوه چنده قیمت په موړ خرخوي. بل خبر وایي چې افغانستان هرکال دېرش زره ټنه پیاز د پاکستان نه واردوي. په دې اساس د پیازو تولید د کرنې وزارت لاسته راوړنه کې نه شمېرل کېږي او د خبرونو په سرخط کې باید نه وي.

د کونړ ولایت کتاب چاپ ته تیار شو:

د اگست ۶مه نېټه، ۲۰۱۶م کال، کابل

د کونړ ولایت: سیاسي او قومي جوړښتونه، دودونه او تاریخي پېښې

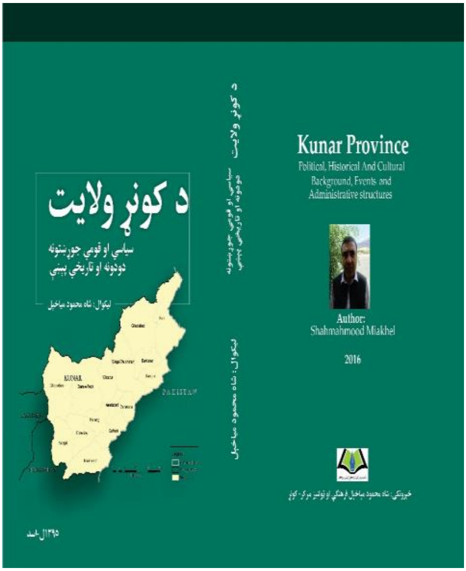

په کتابونو د مالیه د زیاتولو سره سره، دا دی د کونړ ولایت په اړه زما کتاب د دوه درې کلونو زیاتو هڅو نه وروسته چاپ ته تیار شو او ان شاالله ډېر ژر به د چاپه راووځي. دا کتاب ځکه ډېر وخت ونیوه چې زیاتو مرکو، د مؤخذونو پیداکولو او د موادو لوستلو ته اړتیا درلودله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ټولو هغه دوستانو نه چې د دې کتاب په ليکلو او چاپ کې د ما سره مرسته کړې، د زړه له کومې مننه کوم. اميد دی چې دا کتاب د افغانستان د نورو ولايتونو لپاره هم يو ماډل شي. البته د دې خبرې يادونه اړينه بولم چې دا کتاب نور تحقيق او ريسرچ ته هم اړتيا لري تر څو موږ د کونړ ولايت په اړه کافي معلومات تر لاسه کړو خو د يوې مقدمې په توګه فکر کوم چې شايد دا کتاب، خاص تاريخي ارزښت ولري. اميد دی چې زموږ نور ليکوالان په خپلو راتلونکو ليکنو کې د دې کتاب هغه تشې ډکې کړي کوم چې په دی کتاب کې نه دي تکميل شوي او زياتو تفصيلاتو او څېړنو ته اړتيا لري.

په ننګرهار کې د الشفا تش په نامه روغتون:

د اګست د مياشتې اتمه نېټه، کال ۲۰۱۶م، کابل

تېره اونۍ زما د يو همکار پلار د ننګرهار د الشفا روغتون کې بستر و، زه يې پوښتنې ته ورغلم. دوی د شپې ۶۰۰ افغاني د مريض نه يوازې د بستر په نوم اخلې. د جلال آباد په ګرمۍ کې په خونو کې پکو هم سم کار نه کاوه او زموږ د همکار پلار په دهليز کې بستر و، نه نظم و او نه تداوي او که ما قدرت درلودلی نو په هماغه ساعت مې د دې مرده خانې دروازې تړلې. زما همکار پلار هم په حق ورسېده او د دې نه مخکې مرحوم حسام صاحب هم دې تش په نامه روغتون ته لومړی ورړل شوی و او ورته يې ويلي وو چې ستا د معدې تکليف دی او څه د معدې دوا يې ورکړې وه

(c) ketabton.com: The Digital Library

حال دا چې په هغه باندې قلبي حمله راغلې وه او هغه يې بايد دلته ساتلی وی چې بېرته په لاره کې بل روغتون ته د وړلو په حالت کې وفات شو.

کله چې ما پوښتنه وکړه چې دا ناروغتون د چا دی، نو دوستانو راته وويل چې دا د يو پاکستاني ډاکتر دی. د شپې د يو دوست کره مېلمه وم نو دا قصه مې ورته وکړه او هغه سمدلاسه دا ډاکتر راوغوښته او زموږ مريض يې وکوت؛ خو زما ملګري راته وويل چې دا ډاکتر لا تر اوسه طب پوهنتون تکميل کړی نه دی او دلته په چالاکۍ سره دا روغتون چلوي. دا جناب چې واقعاً ډېر چالاکه ښکاره کېده، د ننګرهار د لوړپوړو او زوراکو سره خاصې رابطې هم لري نو د چا پلار به پرې دا تش په نامه روغتون وتړي. تر کومه حده چې ماته معلومه ده، په ننګرهار کې او هم د افغانستان په نورو سيمو کې د زياتو تش په نامه روغتونو او هم د ډاکترانو د معاينه خانو همدا حال دی. همدا علت دی چې زموږ د ولس اعتماد په خپلو ډاکترانو، روغتونو، دواګانو، لابراتوارونو او معاينه خانو کم او يا په نش سره حساب دی. هره ورځ په زرګونو کسان ايران، پاکستان، دوبۍ او هندوستان ته د عادي معايناتو لپاره ځي. په هره ساحه کې چې څوک د خپل مسلک، خپل وطن او خپلو خلکو سره خيانت کوي د غندلو دی. قصې ډېرې دي خو خلاصه دا چې صحي سکتور ته هم د امنيتي سکتور په شان جدي توجه په کار ده څکه دوی هم د خپل ولس د ژوند سره لوبې کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نورو قضاوت:

۹ اگست ۲۰۱۶م کال، کابل

دا مهمه نه ده چې نور ستا په اړه څه قضاوت کوي. مهمه دا ده چې ته د ځان په اړه څنگه قضاوت کوې او ستا وجدان او ضمیر تا ته څه وایي. همېشه د نورو قضاوتونه د رد او یا تایید یو څه افراطي بڼه لري او مبالغه هرو مرو پکې وي. که څوک خپل وجدان ته خجالته نه اوسي همدا کافي ده چې خپلو ښو کارونو ته دوام ورکړي.

د آزادۍ د ورځې په اړه:

۱۳ اگست ۲۰۱۶م کال، کابل

دا چې څوک د خپلې آزادۍ په مفهوم او قدر پوه نه شي هغوی د خپل ولس او هېواد نه هم دفاع نه شي کولی او په عوض به د خپل ولس په مقابل کې جنگېږي او خپل وطن به ورانوي.

زموږ یوشمېر ځوانان چې د پردیو په مدرسو او روزنتونو کې د بېلابېلو مجبوریتونو او مهاجرتونو له امله روزل شوي دي د هغو نه د آزادۍ احساس اخیستل شوی دی. همدا علت دی چې زموږ په وطن کې د څلورو لسیزو راپه دې خوا جگړه روانه ده او موږ لا تراوسه د سولې، سوکالۍ، آزادۍ او د سکون ژوند نه برخمن نه یو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د حکومت سقوط د نظام سقوط دی:

۱۵ اگست، ۲۰۱۶م کال، کابل

دا لاندې لکینه د ډاکتر عبدالله عبدالله د غوښتنو او نظام د گواښولو په اړه ولیکل شوه.

که څه هم زه شخصاً د اول نه د ملي وحدت په نامه د حکومت د جوړېدو سره مخالف وم او په هغه وخت کې زما مقاله چې په فارن پالیسي کې نشر شوې ده، ښه ثبوت دی. په دغه مقاله کې ما ویلي و چې زر فقیران د یوې لوې خیمې لاندې ژوند کولی شي خو دوه پادشاهان په یوه لوی ملک کې سره ژوند نه شي کولی. د الله تعالی د وحدانیت فلسفه په همدې بنا ولاړه ده چې یو خدای د کائیناتو مالک او تنظیم کوونکي دی او که خدایان دوه وی نو نه به دا دنیا وی او نه به دا شمسي نظام.

په تېرو تقریباً دوه کلونو کې په ثبوت ورسېدله چې د ملي وحدت حکومت لا اوس هم د ټاکنو په تبه اخته دی او که وضعیت همداسې دوام وکړي، د افغانستان مزمن سیاسي مرض به د تدریجي زوال سره مخامخ وي چې پایله به یې د حکومت او نظام سقوط وي. دا چې په افغانستان کې ملکي او پوځي مؤسسات لا ډېر ضعیفه دي، زما په اند که حکومت سقوط کوي نو نظام هرو مرو سقوط کوي ځکه د نظام او حکومت تر منځ فرق نشته دی. که ځیني ډلې او اشخاص په دې فکر وي چې دوی د

(c) ketabton.com: The Digital Library

حکومت مخالف دي خو د نظام مخالف نه دي نو دوی زما په اند تر اوسه هم د خپل ملک او نظام نه سم درک نه لري او په خیالي نړۍ کې اوسېږي.

که خدای ناخواسته موجوده حکومت له منځه ځي نو د دې حکومت او نظام بدیل به موجوده اکټران چې په حکومت کې دننه دي اوکه بهر، نه وي بلکې د حکومت بدیل به یوازې داعش یا طالبانو مسلح اپوزیسون وي. د مسلح اپوزیسون په راتګ سره به بیا دا اکټران چې په حکومت کې دننه دي او که بهر، او هم د افغانستان د ملت هغه لویه برخه چې د نظام د جوړېدو امېدونه د یو سوکاله او پرامنه افغانستان او ښه ژوند لپاره غواړي، د ټولو نه زیاته ضربه وګوري. خدای ناخواسته که دا نظام د سقوط سره مخامخ کېږي، نو افغانستان به داسې ضربه وګوري چې راتلونکي څو نسلونه به په فقر، بدبختۍ او جنګونو کې اخته وي او د افغانستان موجوده سیاسیون به د خدای او تاریخ په وړاندې ملامته وي.

دا ډېره اسانه خبره ده چې ولس څوک تحریک کړي او سرکونه ته یې راوکاږي او یا سیاسي مشران داسې مسایل مطرح کړي چې د هغو په اساس ملت نور هم د بې اتفاقۍ په لوري سوق کړي تر څو ملت د یو بل پر ضد سیاسي، نژادي، قومي او سمتي مورچې ونیسي. اما د داسې مسایلو مطرح کول او یا ولس سرکونو ته راویستل داسې مرحلې ته رسېږي چې بیا وضعیت شاید د دوی د کنټرول نه ووځي. زما لیکنه ټولو خواو ته متوجه ده او هره خبره او یا غوښتنه چې سیاسیون کوي باید عواقبو ته یې پام وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما ګيله د دواړو ټيمونو نه ده چې يو ټيم ټوله ورځ په ايمليونو او فيسبوکونو اخته دی او يو بل ته د خپلو فيسبوکي ليکنو، ايمليونو او فعاليتونو معلومات ورکوي او يا په اصطلاح يو بل بريف کوي اما بل ټيم په شخصي، قومي او نژادي غوښتنو او تشريفاتو اخته دی. اصلي مسايلو ته چې د افغانستان لپاره ستراتيژيکي اهميت لري، هيڅ توجه نه کوي. زما په اند په حکومت کې دننه او هم بهر سياسي اکټران که غواړي چې افغانستان کې سوله وي او ولس په امن کې ژوند وکړي، په دې حساسه مرحله د تاريخ کې بايد لاندې سياسي مسايلو ته خاصه توجه وشي:

۱) دوی بايد ملت ته اطمينان ورکړي چې نظام سقوط نه کوي او دوی په متحده توګه د مسلح اپوزيسونونو په مقابل کې واحد موقف لري.

۲) د افغانستان مسلحې قواوې چې د هېواد په ګوټ ګوټ کې هره لحظه قرباني ورکوي، دوی بايد هغوی ته مورال ورکړي نه چې د هغوی مورال نور هم ضعيفه کړي. د افغانستان مسلحې قواوې او ولس چې په حکومت کې دننه او بهر د سياسي اکټرانو خبرې، بيانيې، ناخوالې، شخصي او سليقوي غوښتنې او يا ناسم مديريت ګوري، هغوی مايوسه کېږي او دا د هغوی په مورال منفي اغېز لري. د يو حکومت او نظام سره چې د ولس او خپلو پوځي او سياسي مؤسساتو حمايت نه وي، هيڅکله کاميابېدی نه شي.

۳) په دې اساسي وخت کې د افغانستان سياسيون يو ملي موقف ته اړتيا لري چې د مسلحو اپوزيسونونو او د هغوی د پلويانو په مقابل کې ونيول

(c) ketabton.com: The Digital Library

شي که نه د هغوی مورال نور هم قوي کېږي او پایلې یې د ټولو په تاوان دي.

٤) په دنیا کې ډېر زیات نور بحرانونه شته دی او افغانستان د نړۍ د مسایلو په سر کې واقع نه دی. همدا شان دنیا هم په افغانستان کې ستړې شوې ده نو که دوی هر ورځ منفي خبرونه د افغانستان نه اوري نو فکر نه کوم چې دنیا هم خپلو مرستو ته تر ابده دوام ورکړي. دا ډېره ښه خبره ده چې موږ په خپلو پښو ودرېږو خو متأسفانه تر اوسه زموږ پوځي او ملکي مؤسساتو شتون ټول په بهرني مرستو ولاړ دي.

٥) که څه هم د افغانستان د درې ګونو قواو حقوقي مشروعیت اوس هم له سوال سره مخامخ دی، خو په حکومت کې دننه او هم د حکومت نه بهر د سیاسي اکټرانو بې مسوولیته بیانیې، خبرې او غونډې د حکومت او نظام مشروعیت نور هم له سوال سره مخامخ کوي. د هر حکومت او نظام حقوقي او سیاسي مشروعیت چې څومره کمېږي اویا د سوال سره مخامخ کېږي، په هماغه اندازه هغه حکومتونه او نظامونه ضعیفه وي چې بالاخره نظام او حکومتونه په خپله د داخل نه سقوط کوي چې نمونې یې موږ څو ځله په افغانستان کې تجربه کړې دي.

زما په اند د افغانستان د حکومت او نظام د ثبات لپاره دا پورته پنځه ټکي د نور ټولو مسایلو نه ډېر زیات اړین دي او د ټولو دنده او مسوولیت دی چې د پورته ټکو د عملي کولو لپاره کار وکړي څکه که حکومت او نظام نه وي نو بیا هیڅ نشته دی او نه بیا سیاسي اختلاف څه ګټه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اختلاف د نظر او يا سياسي رقابتونو اهداف همېشه بايد په ملي منافعو ولاړ وي او که په ملي منافعو ولاړ نه وي نو بيا زور بالای زور به لکه د ځنګل د قانون په توګه حاکم وي.

پژواک خبرې اژانس هم دا پورته ليکنه خپره کړې ده:

http://www.pajhwok.com/ps/opinions/%D٨٪AF-%D٨٪AD%DA%A٩٪D٩٪٨٨٪D٩٪٨٥٪D٨٪AA-%D٨٪B٣٪D٩٪٨٢٪D٩٪٨٨٪D٨٪B٧-%D٨٪AF-%D٩٪٨٦٪D٨٪B٨٪D٨٪A٧٪D٩٪٨٥-%D٨٪B٣٪D٩٪٨٢٪D٩٪٨٨٪D٨٪B٧-%D٨٪AF%DB٪٨C

روهي ويبپاڼې هم دا ليکنه خپره کړې وه:

http://www.rohi.af/fullstory.php?id=٤٨٣٣١

د آزادۍ د ورځې په مراسمو کې د سقاو د زوی حبيب الله کلکاني عکس لګول:

۲۸ اسد ۱۳۹۵ ل چې ۱۸ اګست ۲۰۱۶م کال سره سمون خوري

نن د افغانستان حکومت د اسد ۲۸مه، د استقلال د آزادۍ ورځ لمانځله او په دغه ورځ يې د امان الله خان او د نورو عکسونو سره د سقاو د زوی، حبيب الله کلکاني عکس هم ځړولی و. د افغانستان د حکومت مشرتابه او په خاصه توګه د دفاع وزير جنرال عبدالله حبيبي دا يوه لويه تېروتنه کړې وه چې د استقلال ورځ کې د استقلال پرضد شخص عکس هم ځړولی و،

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو ما دا ليکنه په فيسبوک کې خپره کړه چې په سلهاو دوستانو پرې تبصرې هم ليکلې وې:

رسمي مجالس ځانته پروتوکول لري د اشخاصو د ناستې نه نيولې د ستيج تر ډيزان او عکسونو نصبولو پورې او حتى اندازه او سايزونه د عکسونو هم بايد په نظر کې ونيول شي. نن چې کوم عکسونه په دفاع وزارت کې لګول شوي وو، دا د آزادۍ د ورځې د پروتوکول سره يې هيڅ تړاو نه درلود. د ارګ مسوولين بايد د نننۍ غونډې منتظمينو او هم د پروتوکول مشر ته سخته سزا ورکړي چې بيا داسې کار تکرار نه شي.

د اګست په ۱۹مه نېټه مې دا لاندې ليکنه وکړه ځکه د سقاو د زوی عکس ځړول، د آزادۍ د ورځې مراسم ډېر پيکه کړه:

پرون چې کوم عکسونه د استقلال د ورځې په رسمي مراسمو کې ځړول شوي و او په غونډه کې هغه برخوالو چې ځانونو ته ملي ملي وايي په سترګو نه ليدل او نه چا پرې اعتراض وکړ. د دې خبرې معنی دا ده چې دوی ټول د مشر نه نيولې تر کشر پورې د سترګو د شبکورۍ په مرض اخته شوي دي. د شبکورۍ مرض يوه مهمه نخښه دا ده چې د نظر د کمزورۍ ترڅنګ، د انسان فکري توازن هم خرابوي. کله چې فکري توازن خراب شي نو بيا حکومتداري هم د سرې نه خرابېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په همدې ورځ زیاترو دوستانو د فیسبوک په صفحو خپل لوی لوی عکسونه خپاره کړي و، چې د امان الله خان عکس یې وړوکی په کوم کنج کې خپور کړی و نو بیا ما هم دا لاندې لیکنه خپره کړه:

دا چې د آزادۍ د ورځې لپاره په فیسبوک کې مو خپل عکسونه غټ ډیزاین کړي او د امان الله عکس مو په کنج کې وړوکی ډیزاین کړی دی مطلب څه دی؟ چې ایا تاسي د امان الله خان نه مهم یاست او که څنګه؟ د پروتوکول په لحاظ، څوک چې مهم وي نو د هغه عکس لوی او څوک چې لږ مهم وي نو د هغه عکس په عین ډیزاین کې وړوکی وي.

پپولیست سیاست:

۱۸ اگست ۲۰۱۶م کال، کابل

یاره دا د پپولیست سیاست پیرو تحلیگرانو خو زما زړه د ټلویزیونونو د پروګرامونو د لیدو نه تورکړی دی. ټلویزیونونه هم نه پوهیږي چې دوی د دوی د تحلیل او تبصرو نه څه غواړي.

موږ د دایمي سولې لپاره ډېرې اوږدې مبارزې ته اړتیا لرو:

۱۹ اگست ۲۰۱۶م کال، کابل

تېرو څو لسیزو ایډیالوژیکو جګړو په افغانستان کې دومره زیاتې ټولنیزې ستونزې زیږولي چې زوی پلار ته کافر ښکاري، پلار زوی ته،

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروو وروو ته، خپل خپل ته، ګاونډي ګاونډي ته او داسې نور. په يو بل بې باوري او بې اعتمادي دومره زياته شوې چې د مينې او همکارۍ اړيکې يې سره شلولې دي. پخوا به د کور او کلي مشر ته د درنښت په سترګه کتل کېدل خو نن د کور او کلي د مشرانو په خوله څوک پياز هم نه خوري. پخوا به اکثره کورنيو غړو په يوه ماحول کې ژوند کاوه چې په عمومي توګه د کورنيو د غړو ترمنځ د اقتصادي، فکري او ټولنيز ژوند واټن ډېر کم و، خو نن دا واټنونه د هرې کورنۍ د غړو په منځ کې ډېر زيات شوي دي. اوس موږه اکثره د خپلو کورنيو د نږدې غړو د کړو وړو او طرز فکر نه خبر نه يو چې څه کوي او د چا سره اړيکې لري. دا ډول ستونزې اوس زموږ د ټولنې واقعيتونه دي او ترڅو چې زموږ د ټولنې جوړښت بېرته نارمل حالت ته ونه ګرځي، د افغانستان هر حکومت به د ښې حکومتدارۍ، امنيتي او اقتصادي ستونزو سره لاس او ګرېوان وي. سوله او سکون به لادرکه وي.

موږ پخوا دين، ادب، کورنۍ او ټولنيز مسووليتونه په کور، حجرو او ډېرو کې زده کول خو د تېرو څلور لسيزو د جنګونو او ناخوالو له امله زموږ محلي او محيطي روزنتونه له منځه لاړل او په عوض يې زموږ زياتو ځوانانو په هېواد کې دننه او يا بهر په مدرسو، وړکتونونو او مرستونو کې تربيه حاصله کړله. دوی ته د خپل وطن تاريخ، د کورنۍ ژوند خوبيانې او اجتماعي دود او دستور نه دی ښودل شوی او دوی ته هر څه پردي ښکاري. د دوی په مغزو کې بېلابېلې آيډيالوژۍ په خرابه او يا

(c) ketabton.com: The Digital Library

انحرافي ډول ترزيق شوي او د دوی ماغزه Brain Wash يا وينځل شوي دي. نوی نسل، د وژنو، جنګونو او ورځنيو نا خوالو سره معافيت اخيستي دی. اکثرو ته کورني، ملي او حتی اسلامي ارزښتونه چې د دې بعضو ډلو د تکفيري ايډيالوژيو د تګ لارې سره برابر نه دي کفر ښکاري او په دې فکر دي چې زموږ ټولنه او هم دنيا په غلطه روانه ده او يوازې همدا ځو محدودې تکفيري ډلې دي چې په سمه لار، روانې دي.

ځوانان همېشه د منفي نظرياتو اود پرديو د اډيالوژيکي اغېز لاندې ډېر ژر راځي. باالخاصه هغه ځوانان چې د هويت د بحران يا Identity Crisis سره مخامخ دي. دا ځوانان چې د هېواد نه بهر زېږېدلي دي، دوی نه پوهېږي چې د دوی هويت څه دی او د افغانانو د ځوانانو لپاره دا ستونزه د ټولو نه زياته ده. د افغانستان د جنګ موده ډېره اوږده شوه او دا څلورم نسل دی چې په جنګ کې اخته دی. د دې ځوانانو ريښه او هويت په اصل کې افغاني دی خو دوی ته بيا د اسلامي هويت په نامه پېچکارۍ ووهل شوه او ورته وويل شول چې اسلام سرحد نه لري او دوی ته عقيده د هويت په ځای تلقين شوه. ځينې چې په غربي هېوادونو کې اوسېږي، والدين ورته همدا وايي چې بايد ښه مسلمان اوسې او هم ښه افغان، خو د کور نه بهر شرايط بيا داسې نه دي. اسلام او افغانيت دوی د يو شعار په توګه پېژني. د دوی نه د يو ښه افغان او يو ښه مسلمان نمونه ورکه ده او نه پوهېږي چې ښه مسلمان او ښه افغان يعنې څنګه؟ د دوی په مغزو کې د افغانيت او اسلاميت کلمه سمه نه کښېني او کله چې دوی انټرنېټ ته سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

وردننه کوي تر څو ښه افغان او ښه مسلمان پسې لټون وکړي نو بيا په بېلاريو سر شي.

يو دوست راته قصه کوله چې يو ډله ځوانان د ماسپښين لمانځه لپاره په کلفورنيا کې جومات ته روان وو، چې د عربانو غوندې اوږده کمېسيونه يې اچولي او چلتارونه يې په سر وهلي وو او هم ورسره اوږده اوږده ډانګي (لکړې) وي. ده ترې پوښتنه کړې وه چې په دې ډانګو څه کوئ؟ هغوی ورته ويلي وو چې رسول الله (ص) او صحابه کرام چې کله جومات ته تلل نو د ځانونو سره به يې ډانګي جومات ته وړل. دا ځوانان په دې نه پوهېدل چې د مکې سيمه غرنۍ سيمه ده او په هغه وخت کې چې برق نه و، د شپې به څوک جومات ته نو د ډانګو وړل د ځانونو سره ښه کار و چې څوک د کومې پرخې او يا ګړنګ نه ونه غورځېږي. اما په کلفورنيا کې چې سرکونه هوار دي او د برق روښنايي هم شته دي نو د ځانونو سره د ډانګو وړولو څه اړتيا ده. دا ډول حرکات په عوض د دې چې د اسلام د ترويج سره مرسته وکړي، د اسلام پرضد ذهنيت سؤ تبليغاتو ته لاره هواروي.

ډېر کسان دا وړانديز کوي هغه ځوانان چې د حکومت پرضد جنګېږي، بايد ونيول شي او يا ووژل شي. فرض کړو چې حکومت په زرهاو کسان ونيول، بنديان يې کړل او يا يې ځيني ځيني اعدام هم کړل، بيا هم زموږ ستونزه نه حل کېږي. دا ځکه چې د بنديانو، شهيدانو، زخميانو، او وژل شويو کسانو د کورنيو پالنه به څوک کوي؟ که د دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کورنيو سمه پالنه ونه شي نو بيا به هم د يو بندي، زخمي، شهيد او يا وژل شوي کس کورنۍ يوه مريضه کورنۍ وي چې په ټولنه به بار وي او د هغوی اولادونه به بيا هم د جنگ په لاره روان وي. د تکفيري ډلو لپاره د همداسې مجبوره او عقده يي کورنيو نه د ځوانانو د جلب او جذب ښه او اسانه لار ده. زما په اند، د حکومت نه به دا توقع بې ځايه وي چې دا ټولنيزې ستونزې دې ډېر ژر حل کړي ځکه د دايمي ثبات لپاره د کور کلي نه نيولې د ټول هېواد په کچه يوې اوږدې مبارزې ته اړتيا ده.

پورته مسايلو ته په پام سره، زموږ ټولنه اوس يوه مريضه او نيمګړې ټولنه ده او دا ډېر وخت ته اړتيا لري چې زموږ دا مريضه ټولنه ښه شي او د ځوانانو فکري نظر تغيير وخوري. موږ هر يو ته په کار ده چې په خپله ساحه کې د خپل توان او امکاناتو په چوکاټ کې په خپل کورنو او کلي کې جدي مبارزه وکړو ترڅو يو فکري تغيير رامنځته شي او افغانستان يوې دايمي سولې ته ورسېږي.

پژواک خبري اژانس هم دا پورته مقاله خپره کړې ده:

http://www.pajhwok.com/ps/opinions/%D9%85%D9%88%DA%96-%D8%AF-%D8%AF%D8%A7%DB%8C%D9%85%D9%8A-%D8%B3%D9%88%D9%84%DB%90-%D9%84%D9%BE%D8%A7%D8%B1%D9%87-%E2%80%8C%E2%80%8C%E2%80%8C%E2%80%8C%E2%80%8C%E2%80%8C%DA%89%D9%8A%D8%B1%DB%90-

(c) ketabton.com: The Digital Library

%D٨%A٧%D٩%٨٨%DA%٩٦%D٨%AF%DB%٩٠-

%D٩%٨٥%D٨%A٨%D٨%A٧%D٨%B١%D٨%B٢%DB%٩٠-

%D٨%AA%D٩%٨٧-%D٨%A٧%DA%٩٣%D٨%AA%DB%٨C%D٨%A٧-

%D٩%٨٤%D٨%B١%D٩%٨٨

د تېرو څو لسيزو جګړې او د سولې ناکامې هڅې:

٢١ اګست ٢٠١۶م کال، کابل

هر جنګ ځانته علل او معلول لري او ترڅو چې موږ د جنګ په علل پوه نه شو، تر هغې پورې موږ د جنګ معلول ته د حل لارې نه شو پيدا کولی په افغانستان کې اکثره ولس او سياسيون د جنګ علل يا عوامل په Conspiracy Theoriesيا د شک او دسيسې په تيوريو کې ګوري. د شک تيوريګانې همېشه د افغانستان د ناکامه سياسيونو او مشرانو له خوا په اګاهانه او غير اګاهانه توګه د ولس په مغزو کې پيچکاری شوي دي. په افغانستان کې د اوسنۍ جنګونو په اړه د شک د تيوريګانو يو څو بېلګې په لاندې ډول دي:

١. ډېرې مشران او تحليل ګران په دې عقيده لري چې افغانستان د منطقوي او نړيوالو سياستونو، او Proxy Wars يا نيابتي جنګونو قرباني دی. ترڅو چې منطقوي او نړيواله همغږي، توافق او يا د دوی د مشترکو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګټو د تمرکز ټکي پيدا شوي نه وي تر هغې پورې به په افغانستان کې جنګ دوام کوي.

۲. نړيوال او په خاصه توګه امريکا غواړي چې په افغانستان کې جنګ تود وساتي ترڅو د خپلو اقتصادي او يا ستراتيژيکي ګټو د اهدافو لپاره په افغانستان کې د خپلو قواو د شتون لپاره دلايل ولري.

۳. افغانستان ډېر زيات طبيعي ذخاير لري نو نړيوال د افغانستان د ذخايرو د لوټولو لپاره دلته راغلي دي د بېلګې په توګه تر څو د هلمند او بدخشان نه يورانيوم يوسي او يا داسې نور.

٤. منطقوي او نړيوال هېوادونه دلته جنګ يوازې د پښتنو په سيمو کې تود ساتي ترڅو د لر او بر پښتنو د خود اراديت داعيه ووژل شي.

٥. طالب او داعش د غربي هېوادونو او په خاصه توګه د يهودو پروژې دي ترڅو اسلام بدنامه کړي او په دې توګه د مسلمانانو په منځ کې تفرقه واچوي.

که د هرې تيورۍ په علل او عواملو باندې بحث وشي نو فکر کوم چې کتابونه پرې ليکل کيداى شي. دا زه نه ردوم چې د هرې تيورۍ ترشا يو څه دلايل او يا حالات داسې مساعد شوي دي چې د ولس باور په دې تيورګانو باندې زياتوي خو زما په اند دا ټولې تيورګانې ناسمې دي. دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځکه چې د افغانستان سیاسون چې همېشه د ستونزو د حل د اصلي علتونو نه فرار کوي او یا خپله ملامتیا نه مني نو ولس ته همېشه د شک تیورګانې ترمخه کوي. د شک تیوري همېشه مسایلو ته لنډ، د ولس په ژبه ساده او قانع کوونکې ځواب په اسانه توګه ورکوي. د شک په تیوریوګانو باندې د نړۍ په پرمختللي هېوادونو کې هم سیاسون باور لري چې ښه مثال یې د امریکا د روان جمهوري ریاست لپاره د جمهوري غوښتونکو د ګوند نوماند، ډونالد ټرمپ دی او د امریکا یو تعداد زیات ولس د ده د شک په تیوریو او پپولیست شعارونو غولېدلي هم دي ځکه ده خپل ولس ته د نړیوالو مسایلو حل په ساده شکل وړاندې کړی دی حال دا چې د نړیوالو کړکیچونو حل دومره ساده نه دی لکه څنګه چې دی شعارونه ورکوي.

رابه شو پورته دوه عمده پوښتنو ته:

زما په اند، د افغانستان د جنګ عمده عوامل پخوا او اوس هم د سیاسي او اقتصادي قدرت انحصار دی. که لږ لنډ ځغلنده نظر تېرو څلورو لسیزو ته واچوو، نو د خلق ډموکراتیک ګوند پرضد ولس ځکه راپاڅېده چې دوی سیاسي او اقتصادي قدرت په خپل انحصار کې ونیوه. د دوی نه خبره ځکه خرابه شوله چې دوی بیا په خپلو منځو کې د قدرت د انحصار په سر سره نه جوړېدل او د یو بل پر ضد یې دسیسې پیل کړې. خپل حکومتونه یې په خپله له منځه سره یوړل او خپل ملګري یې په خپله سره بندیان او ووژل او بالاخره دوی د سیاسي ضعف او مدیریت له امله ناکامه شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مجاهدينو ډلو هم د قدرت انحصار غوښته. په شريکه سره يې د کابل کمونيستي رژيمونو ته سقوط ورکړ خو بيا په خپلو منځو کې د قدرت د انحصار لپاره، د يو بل پرضد دسيسې پيل کړې، يو بل يې سره ووژل او د دوی د لاسه د وطن کادري سرمايې لويه برخې فرار وکړ او د افغانستان فزيکي سرمايه ټوله چور کړی شوه.

طالبانو هم د قدرت انحصار غوښته او نورو ته يې په حکومت کې برخه نه ورکوله او بالاخره سقوط يې وکړ او اوس د قدرت د انحصار لپاره، طالبان څو ډلې دي او بی هدفه جګړه يې د افغانانو په مقابل کې پيل کړې ده چې هره ورځ په لس ګونو بېګناه ملکي افغانان د دوی د ناروا جنګونو له امله له وژل کېږي.

د بن د قرارداد نه وروسته د حامد کرزي په څو دورو کې هم سياسي او اقتصادي قدرت انحصار د څو محدودو ګروپونو او اشخاصو ترمنځ وېشل شوی و اوس هم همدا لړۍ روانه ده. د ملي وحدت تش په نامه حکومت د مشرانو ترمنځ چنې وهل هم د سياسي او اقتصادي قدرت د انحصار لپاره دي.

زما په اند ترڅو چې د سياسي او اقتصادي قدرت د انحصار لړۍ روانه وي، تر هغې به په افغانستان کې جنګ دوام پيدا کوي او ثبات به نه وي. ولس به د څو محدودو ډلو او ټپلو، او يا اشخاصو د قدرت د انحصاري ګټو د ساتلو لپاره قرباني ورکوي. د قدرت انحصار يوازې او يوازې هغه وخت ختميداي شي ترڅو په يو ملک کې د حکومتدارۍ سياسي او

(c) ketabton.com: The Digital Library

اقتصادي ابعادو مديريت ښه شوی نه وی. البته دغه نوبل يا ښه اهدافو ته په دوه توګه يو ملک رسېدلی شي. اول دا چې د حکومت مشرتابه د ولس د منځ نه د ولس په خوښه راوټوکېږي او بيا د ديموکراتيکو اصولو په چوکاټ کې حکومتداري وکړي. په دې توګه حقوقي او سياسي مشروعيت د يو نظام او حکومت د سوال لاندې نه وي او بالاخره داسې ملکونه يو باثباته ديموکراسۍ ته رسېږي چې په سياسي علومو کې ورته Qality Democracyيا با کيفيته ديموکراسي وايي. دويمه طريقه يې دا ده چې که مشرتابه په هره وسيله قدرت ونيوه نو بيا داسې پروګرامونه او کړنلارې رامنځته کوي ترڅو د خپل حکومت کولو په دوران کې د قدرت انحصار ته په عملي توګه د پای ټکی کېږدي او راتلونکې کې د سياسي قدرت مديريت يو سم او منتخب مشرتابه ته انتقال کړي يعنې د قدرت انحصار په فکر کې بايد نه اوسي. د داسې حکومتونو حقوقي مشروعيت په لومړي سر کې د سوال لاندې وي خو د سياسي مشروعيت له لارې او د خدماتو په عرضه کولو سره ولس د دوی حقوقي مشروعيت ته ډېر پام نه کوي. متاسفانه د سياسي او اقتصادي انحصار لپاره، تر اوسه د افغانستان د ټولو نظامونو او حکومتونو حقوقي او سياسي مشروعيت همېشه د سوال لاندې دی نو ځکه دوی په دې نه دي توانېدلي چې د يو با ثباته حکومت او نظام لپاره قوي تهداب کېږدي.

پژواک خبرې اژانس هم دا پورته ليکنه خپره کړې ده:

(c) ketabton.com: The Digital Library

http://www.pajhwok.com/ps/opinions/%D٨٪AF-%D٨٪AA%DB٪٩٠٪D٨٪B١٪D٩٪٨٨-%DA٪٨٥٪D٩٪٨٨-%D٩٪٨٤٪D٨٪B٣٪D٩٪٨A%D٨٪B٢٪D٩٪٨٨-%D٨٪AC%DA%AB%DA٪٩٣٪DB٪٩٠-%D٨٪A٧٪D٩٪٨٨-%D٨٪AF-%D٨٪B٣٪D٩٪٨٨٪D٩٪٨٤٪DB٪٩٠-%D٩٪٨٦٪D٨٪A٧٪DA%A٩٪D٨٪A٧٪D٩٪٨٥٪DB٪٩٠-%D٩٪٨٧٪DA٪٨٥٪DB٪٩٠

د ټاکنو د اصلاحاتو په اړه د افغانستان د کابينې د پريکړې هرکلی:

۲۳ اگست ۲۰۱۶م، کابل

په خبرونو کې راغلي دي چې پرون کابينې د ټاکنو په قانون باندې بحث کړی او هغه طرحه چې د ټاکنو سيسستم حوزوي شي منلې دی. که دا فيصله رښتيا وي نو فکر کوم چې د کابينې دا پريکړه ډېره مهمه او په ځای پريکړه ده. د ټاکنو د ټولو اصلاحاتو نه همدا يوازينۍ پريکړه نهايت زيات اهميت لري. کاوون کاکړ او ما چې کله د ټاکنو د اصلاحاتو د کمېسيون نه بايکاټ وکړ يو علت يې همدا و چې د اصلاحاتو د ټاکنو د کمېسيون نورو ټولو کمشرانو د ټاکنو د اصلاحاتو سيستم په داسې ډول غوښته چې د افغانستان د اساسي قانون سره په ټکر کې و، د ولس نمايندگي په سمه توگه نه کېدله، په تخنيکي او عملي لحاظ قابل د تطبيق نه وه،

(c) ketabton.com: The Digital Library

تقلب ته يې زياته زمينه مساعدوله او هم په اقتصادي لحاظ حکومت او نوماندانو ته قيمته تمامېدله.

زموږ د طرحې مهم ټکي همدا و که د ټاکنو په سيستم کې تغيير راځي بايد داسې تغيير راشي چې د اساسي قانون سره په ټکر کې نه وي، د ولس ښه نمايندګي وشي او هيڅ قوم او ګروپ بايد د استازيتوب نه محروم نه شي، د تقلب کچه بايد په کې کمه او يا د تقلب مخه نيول اسانه وي، ولس ته بايد عام فهمه وي ترڅو ولس په اسانه خپل د خوښې نوماند ته رايه ورکړای شي، او په اقتصادي لحاظ هم حکومت او هم کانديدانو ته ارزانه وي. يوازنۍ طرحه د افغانستان په شرايطو کې چې د افغانستان د اساسي قانون د ۸۳ مادې پر اساس چې د د نيا په ډېرو نورو هېوادونو کې تطبيق شوې ده هغه حوزوي سيستم دی چې هر حوزه د ټاکنو بايد يو وکيل ولري. په دری ژبه کې ورته تک کرسي، په پښتو کې حوزوي سيستم يعنې هره حوزه د ټاکنو بايد يو وکيل ولري او په انګليسي کې ورته Single Member District (SMD) وايي.

د دې خبرې يادونه په کار ده چې زه د افغانستان د پارلمان دواړو جرګو نه مننه کوم چې دوی پخوانۍ طرحې چې د اساسي قانون سره په ټکر کې وې دوه ځلې رد کړې.

اميد دی چې د افغانستان جمهور رئيس د کابينې د پرېکړې په اساس د ټاکنو قانون په اړه فرمان چې حوزوي سيستم تايد کړي، ډېر ژر توشيح کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملي سرود ته نه پاڅېدل:

۲۳ اګست ۲۰۱۶م کال، کابل

په یو مجلس کې وم چې تقریباً په دوه سوه کسانو محلصینو، استادانو او مشرانو په منځ کې د پوهنتون یو استاد ملي سرود ته اوچت نه شو. ما فکر وکړ چې دا اشنا چې پوه پښه یې په ځوکې ځړونده کړې وه او بله پښه یې اوچته کړې وه او په څوکې په یوه پښته ناست و، څوک دی. نو د خپل څنګ د پوهنتون استاد څخه مې پوښتنه وکړه چې دا اشنا څوک دی؟ نږدې ملګري مې راته وویل چې دا اشنا د طب د پوهنځي استاد دی.

نن یو بل پوست مې په فیسبوک کې ولیده چې د ننګرهار د طب د پوهنځي دوه استادان د څلویښتو ورځو لپاره په تبلیغ تللي دي. د مامورینو د قانون په اساس، قانوني رخصت په کال کې شل ورځې دی او دا چې دوی زیات وخت تېروي نو دوی شاید دوه دروغه او یا خیانت د خپل ځان، د خپلو شاګردانو او د خپل ولس په وړاندې ترسره کړی وي. اول دوی به هرو مرو چاته ویلي وي چې د دوی د حاضرۍ خانې سپینې پرېږدي او یا په جعلي توګه د دوی امضا وکړي. که دوی د اوړي د رخصتیو په په وخت تللي وي نو رخصتي د استادانو لپاره د چکر لپاره نه ده بلکې استادان باید په رخصتیو کې ریسرچ او تحقیق وکړي ترڅو راتلونکي سمستر لپاره خپلو شاګردانو لپاره ښه پروګرامونه د تدریس برابر کړي نه دا چې د کلونو زاړه نوټونه خپل شاګردانو او محصلینو ته هرکال تقسیم کړي او په

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل علم او ترتيب د تدريس کې هيڅ نوی والې رانولي. دويمه دا چې هغه معاش يا معاش چې دوی اخلي،دوی يې مستحق نه دي.

د پوهنتون کوم استاد چې ملي ارزښتونو ته ارزښت نه ورکوي، نو داسې استادان به خپلو محصلينو ته څنگه د ملي ارزښتونو الگو او نمونه شي. زما په اند د داسې استادانو دنده چې ملي ارزښتونو ته ارزښت نه ورکوي بايد سمدلاسه وځنډول شي.

سوال دا دی چې تبليغ ته ځي خو دروغ او چل په خروارونو کوي. هماغه د رنډې مسئله ده چې د دوی ثواب او عذاب سره برابرېږي او تکليف يې اضافه دی.

په اصطلاح د سياسي نخبه گانو جفا د افغانانو سره:

د سپتمبر ۲مه نېټه، کال ۲۰۱۶م، کابل

زما په اند، د افغانستان په اصطلاح سياسي نخبه گان د فيل په غوږ کې ويده دي. په عوض د دې چې خپل ولس ته د ملي وحدت روحيه ورکړي په عوض يې ملت نور هم په قومي او سمتي ناولو انگيزو کرغيړن کوي چې عواقب يې هم د دوی قومي او شخصي اجنداو ته شايد خطرناکې پايلې ولري او هم د افغانستان مظلوم او بېچاره ملت ته چې په تېرو څلورو لسيزو کې د دوی د شومو اهدافو قرباني شوي دي او وي به. زما په اند، دوی هم د خپلو خلکو او قومونوسره او هم د افغانستان د خلکو سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهايت زياته جفا او خيانت کوي چې جبران به په راتلونکې نږدې وختونو کې غير ممکن وي.

من فکر ميکنم که به اصطلاح نخبه گان سياسي افغانستان د گوش فيل خواب هستند. به عوض اينکه مردم خود روحيه وحدت ملي را بدهد، براى اهداف نا پسند خود مسايل قومي و سمتى را دامن ميزند. عواقب اينچنين مسايل نه به اينها، نه به اقوام و مردم ايشان که اينها بنام نمايندگى ميکند و نه به افغانستان کدام فايده خواهد داشت و شايد عواقب نهايت خراب خواهد در پا داشت. مردم افغانستان بخاطراهداف شخصى و شوم اينها در چهاردهه گذشته قرآنى دا ده و شايد ديگر هم قربانى بدهد. به فکر من اينها در حقيقت با اقوام خود و ملت افغانستان جفا نا بخشودنى ميکند که شايد جبران ان درا اينده هاى نزديک غير ممکن خواهد بود.

زما نوی کتاب د چاپ نه راووته

۲ سپتمبر کال ۲۰۱۶م، کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ستونزو او مصروفيتونو ترخنګ، زما نوی کتاب چې د کونړ ولايت: سياسي او قومي جوړښتونه، دودونه او تاريخي پېښې نومېږي، بالاخره د چاپ نه را وواته. د ټولو هغه دوستانو نه چې د دې کتاب په ايډيټ، مرکو او معلوماتو په شريکولو کې يې ما سره مرسته کړې، د زړه له کومې مننه کوم. په خاصه توګه د رحمان الله بهير نه مننه کوم چې د دې کتاب په چاپ او ډيزاين کې راسره مرسته کړې ده.

يوه مسئله چې نهايت زياته مهمه ده هغه دا ده چې د دې کتاب په لوستلو سره چې د مشت نمونه خروار په توګه معلومات لري، دا جوته کوي چې د کونړ په سيمه باندې د وخت حاکمانو او پخوانيو نظامونو او رژيمونو څومره ظلمونه کړي دي. البته د نورو سيمو ولسونه او يا قومونه چې د پخوانيو رژيمونود ظلمونو نه شکايتونه کوي، دوی ته به دا هم پته ولږېږي چې د کونړ په سيمه کې پخوانيو رژيمونو ظلمونه که د نورو سيمو نه زيات نه و نو کم هم نه دي. پخوانيو رژيمونو يوازې د خپل قدرت د تحکيم لپاره کار کاوه او هغوی ته قومي مسايل هيڅ مطرح نه و بلکې يو قوم يې د بل قوم پرضد جنګاوه. نو په دې توګه موږ د پخوانيو رژيمونو د مشرانو ظلمونه که تاجک و، که پښتون او يا د بل کوم قوم پورې تړاو درلوده د هغه قومونو پورې نه شو تړلی ځکه هغوی يوازې د خپلو شخصي ګټو او د قدرت د ټينګولو لپاره کار کاوه. تاريخ پخيله د پخوانيو رژيمونو د مشرانو په اړه قضاوت کړی او کوي يې او د تاريخ قضاوتونه څوک بدلولی نه شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ۲۰۱۰ م کال د پارلمان پرېکړې ته درناوی:

۴ سپتمبر ۲۰۱۶ م کال

په اول د سپتمبر د حبيب الله کلکانی (بچه سقاو زوی) پلويانو د هغه هډوکي چې معلومات نشته چې د چا هډوکي دي، د نادرخان د تپې د ښخ نه راوويستل او غوښتل يې چې په دولتي مراسمو يې د شهرا ارا په غونډۍ کې خاورو ته وسپاري چې بيا پرې د دوستم پلويانو ډزې وکړې دوی ويل چې دا تپه د دوی د مشرانو يادګار دی او دلته بايد د دوی هډوکي ښخ نه شي چې يو کس په دغه نښتو کې ووژل شو او درې کسه نور زخميان شول. بيا دوی د کلکاني هډوکي د شپې لخوا ښخ د يو تفاهم په پايله کې ښخ کړل. دا د اشرف غني په حکومت کې د ټولو نه سترګه اشتباه وه ځکه د ده د ښخولو امر او فرمان ډاکتر عبدالله عبدالله ورکړو او اشرف غني يې مخنيوی ونه کړ. نو په دی خاطر ما په فيسبوک کې دا لاندې تبصره وليکله:

که ياد مو شي د افغانستان پارلمان په ۲۰۱۰ م کال کې پرېکړه وکړه چې د تېرو کلونو ټول جنګي جنايتونه بايد وبخښل شي او په دې تور نور څوک محاکمه نه شي. زما په اند د همدغه پرېکړې په رڼا کې پخواني عالي رتبه دولتي مشران او تش په نامه پادشاهان چې د دغه پرېکړې نه د مخه مړه شوي او يا وژل شوي دي، هم شامل دي. نو په دې توګه حبيب الله کلکانی هم په دغه ډله کې شامل دی او د ده په خېر، شاه شجاع بېچاره،

(c) ketabton.com: The Digital Library

تره کی، حفیظ الله امین، ببرک کارمل، ډاکټر نجیب الله، ملا عمر، ملا منصور او نور مړه مشران ټول د بخښلو دي. خدای دې ټول وبخښي اخرت د هر چا خپل دی او هرچا سره به د خپلو اعمالو په انډول الله تعالی حساب کوي. یوې بلې پریکړې د پارلمان ته هم اړتیا شته چې دا ژوندي فاسد مشران هم وبخښي نو بیا به ان شاالله هرڅه ښه شي او د هیچا سره به د محاکمه او پوښتنې تشویش نه وی.

زړه مو د تیږې نه کلک شوی دی:

که څوک د انسان زړه ولري، هره ورځ هره حمله او د مرګ ژوبلې خبر زړه دردونکي دي، د هر چا ژوند قیمتي دی او د هرې ودانۍ د هرې خښتې تخریب زړه ماتونکی دی.

په دعاګانو، غندلو، مشورو او انتقادونو مو زړه وخوړ خو په موږ نه الله تعالی رحم کوي او نه نور انسانان ځکه چې موږ په خپل ځان په خپله ترحم نه کوو. خفه کیږو به نه د انسانیت او ترحم روحیه زموږ له منځه تللې ده او یو څو شیبې اه وافسوس د یوې پیښې نه وروسته وکړو خو بیا بېرته هماغه کاسه او هماغه اش وي او فکر کوو چې په وطن کې خیر خیریت دی.

نور به چوپ کینو ځکه نه مو حکومت د حکومت کولو اهلیت لري او نه د حکومت مسلح او غیر مسلح اپوزیسون د سړي زامن دي چې د خپل وطن او خلکو غم ورسره وي او نه خاموش اکثریت څه کولی شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دغه منجلاب کې به ټول غرق کېږو خو هغه کسان به د ټولو نه زيات تاوان گوري چا چې په تېرو پنځلس کلونو کې د خپل وطن او خلکو سره زياته جفا او خيانت کړی دی. عاقبت به خير.

انجينر سيد فريدالله فريد زما د پورته پوست په اړه ليکلي و:

مياخېل صاحب احساسات او د هغې تبلور د مجازي خپرندويې له لارې ډېر د قدر وړ دي. کوم دي هغه غوږونه چې يې واوري؟ کوم دي هغه سترگې چې و يې گوري او ويې لولي؟ کوم دي هغه مغز چې د دارنگه ليکنو هدف درک کړي؟ او کوم دي هغه څوک چې د نيکو غوښتنو په رڼا کې قدم کېږدي؟

تاسې د خاموش اکثريت يادونه کړې ده نو زما په اند هغه اوس اکثريت نه دی پاتې او د حالاتو او ناخوالو د تاثير لاندې اکثريت په دنباله روانو بدل شوي. راشئ يو وار د خپل شا اوخوا کسان وځېړو نو جوته به شي چې هر يو به په يو شکل نه په يو شکل دکومې سياسي انديښنې تر سيوري لاندې راغلی وي او هر څه د دغه انديښنې له عينکو گوري، غوږونه يې يوازې د دغه تفکر شعار اوري، مغز يې پر هغه څه تمرکز کوي چې د هغه سياسي چاپېريال يې ورته ديکتې کوي او بالاخره هغه څه کوي چې د هغه لارښونکی يې کوي ځکه چې هغه يې د شعور يوه برخه گرځېدلې ده. اگر چې دا پسيميزم دی چې زه يې قلبا مخالف يم خو بيا هم کله کله د دري لاندې شعر ته پناه وړم:

طبيب از ديده خون باريد و از بالين من برخاست

(c) ketabton.com: The Digital Library

گفت تدبیر وعلاج این دل خونین نه خواهد شد

د رسمي او غیررسمي سفرونو او هم د مثبت او منفي تبلیغاتو تر منځ توپیر:

۱۵ سپتمبر ۲۰۱۶م کال، کابل

زه څو کرته کندهار ته تللي یم خو همېشه زما سفرونو رسمي بڼه درلوده خو پرون د دوه ورځو لپاره کندهار ته په غیر رسمي توګه د پارلماني چارو کې د دولت وزیر جناب فراهي صاحب او د یو دوست، حاجي عزیزجان په بلنه لاړم. د کندهار په اړه دا تبلیغات چې د کندهار ولایت او ښار ناامنه دی او هم د عینو مینې ځمکه د جمهور رئیس کرزي ورور، محمود کرزي په زوره نیولې ده او هلته یې ښارګوټې په کې جوړ کړی دی، دا تصور زما په ذهن کې و. دا په دې معنی چې کندهار ته هیڅ کار نه دی شوی او کندهار د ژوند کولواو سرمایه ګذاري لپاره مناسبه سیمه نه ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه د هرې منطقې په ستونزو خبرې نه کوم او شايد د همدې سؤ تبليغاتو کې يو څو سلنه رښتيا هم وي خو په سلو کې نوي سلنه مثبت اړخونه د کندهار نه دي منعکس شوي. دا ځل چې ما کندهار په شخصي سفر کې وليد، زما تصور بالکل د کندهار په اړه بدل شو او د افغانستان هره سيمه چې آباديږي، ما لپاره جلاجلا خوند لري. غواړم چې د کندهار د سترګو د ليدلو يو څو خاطرې د تاسې دوستانو سره شريکې کړم نور قضاوت ستاسې:

عينو مينه:

عينو مينه يوازې د افغانستان په سطحه نه بلکې د سيمې په سطحه يوه له مهمو پروژو نه ده چې د کابل په شمول، د افغانستان په هيڅ ولايت کې د دې پروژې په پرتله دومره کار نه دی شوی. تقريباً شپږ زره کورونه په ډېر مدرن، منظم او د نړۍ په سطحه د ښاري پلان د نقشو مطابق جوړه شوې سيمه ده او په ليدو ارزي. د دې سيمې کورونه په خاصو نقشواو منظم ډول جوړ شوي دي چې تر اوسه تقريباً درې سوه کيلومتره سړکونه پکې پاخه شوي دي او په همدومره اندازه د نورو د سرکونو د پخولو پلان لري. تفريحګاوې، د خورا زياتو بنډارونو، کورنيو او ځوانانو ته د چکر ځايونه لري چې د افغانستان په بل هيڅ ښار کې دا ډول ځايونه نشته دی چې هم پاکه او ارامه فضا ولري او هم چاته د ګشت او ګذار مزاحمت نه وي. د غريبو، متوسطو او زياتو متمولو کسان لپاره پکې جلاجلا ساحې لري چې د غريبو کورنيو لپاره يې يو کور د ځکمې سره په شپږو زرو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډالرو پلورلي دي خو که په راتلونکي کې د دې غريبو کورنيو اولادونه هم په داسې يوه فضا کې وروزل شي نو د عينو مينې له برکته به د دې کورنيو بچيان په سالمه توګه ټولنې لپاره خدمت وکړی شي. د عينو مينه د تعليم او تربيې او هم د صحت په برخه منظم کلينکونه او د افغان ترک ليسه هم لري.

بله لويه ګټه د عينو مېنې دا ده که دا پروژه نه وي نو په سلهاو ميليونو ډالرو سرمايې به د افغانستان نه فرار کړی وي چې د سرمايه د فرار د مخنيوي لپاره دا يوه ډېره مهمه پروژه ده. د عينو مينې پروژه يو فکري تغيير په دغه سيمه کې راوستی چې دا تغيير د بلې هر لارې دلته امکان نه درلوده او ترڅو چې فکري تغيير په يوه سيمه کې رامنځته نه شي نو فزيکي پرمختګ هيڅکله راتلای نه شي. همدا شان، د عينو مينې پروژې د اوبو د تحفظ، کاناليزيسون او نورو سهولتونو ته په خاصه توګه توجه کړې ده چې دا هم د نورو ولايتونو لپاره يو ښه ماډل کيدی شي. زما په اند په عينو مېنه ډېر څه ليکل کيدی شي خو زما وړانديز د افغانستان ټولو واليانو، ولسوالانو او ښاروالانو ته دا دی چې دوی بايد هرو مرو د عينو مينې پروژه وګوري او د دغه سيمې نه بايد مهم او مثبت ماډلونه خپلو سيمو ته انتقال کړي.

امنيتي وضعيت د کندهار ډېر ښه شوی دی. موږ د مېرويس نيکه مقبرې ته لاړو، هم مو د بابا صاحب زيارت او د ارغنداب سيمه وليده چې په زرهاو کسانو د ميلې لپاره هلته راټول شوي و. د شپې تر دولس بجو

(c) ketabton.com: The Digital Library

پورې مو په عينو مينه کې پياده تقريباً دولس کيلومتره مزل وکړ چې خورا خوند يې درلود اود امنيتي لحاظه څه تشويش نه و ځکه د موږ سره باډيګارد او مسلح کسان نه و او د عادي کسانو په څېر مو چکر واهه. ويلی شم چې د عينو مېنې ښار (زه ورته ښارګوټی نشم ويلی) د افغانستان په سطحه يو له ژونديو ښارونو څخه دی. که ما دا شخصي سفر نه وی کړی نو د کندهار په اړه به زما تصور همداسې د پخوا په شان و حال دا چې داسې نه ده او دا اړينه ده چې افغانان د يو بل سيمو ته سفرونه وکړي او د خپل وطن مثبت کارونه او فکرونه خپلو سيمو ته انتقال کړي. په خپل ځان او په خپل وطن زموږ باور بايد يوازې د څو محدودو ټلوېزيوني شبکو د تبليغاتو پورې منحصر پاتې نه شي. که په يو ولايت کې يو څه نيمګړتياوې شته خو ډېر ښه مثالونه هم شته دی خو متاسفانه د افغانستان صوتي، چاپي او باالخاصه تصويري رسنۍ يوازې منفي خبرونو ته زياته لمن وهي چې دا کار هم د ژورناليزم له پلوه او هم د وطن د ملي منافعو له اړخه سم کار نه دی. موږ بايد ښو ته ښه او بدو ته بدو وايو او بيلانس او Objectivity بايد په خبرونو او تيليغاتو کې موجود وي. د دې سفر يو څو عسکونه هم د فيسبوک درنو دوستانو سره شريکوم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نظام ړولونه د افغانستان ستونزه حل کولی نه شي:

۱۷ سپتمبر کال ۲۰۱۶م، بنکاک، ټایلینډ

د نظام ړولونه د افغانستان ستونزه حل کولی نه شي

نن د دوه غونډو او کنفرانسونو لپاره د ټايلينډ مرکز، بنکاک ته راورسېدم او سبا ته به کنفرانس پيل کېږي. نن لږ فرصت مې درلوده، نود بنکاک په ښار کې مې يو څه چکر وواهه. زه درويشت کاله پخوا بنکاک ته راغلی وم او خنګه مې چې د بنکاک هوايي ډګر وليده چې په سترګو يې يو سر او بل سر نه ښکاري دا راته معلومه شوله چې دوی په تېرو درويشت کلونو کې ډېر زيات پرمختګ کړی دی حال دا چې موږ په تېرو درويشت کلونو کې خپل وطن وران کړی او يو بل مو سره وژلي دي. د سري زړه ډېر زيات خفه شي چې موږ به کله د جنګونو او د دې بدبختيو نه خلاصېږو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ټايلينډ کې شاهي نظام دی خو د افغانستان لپاره يو نظام هم کار ونه کړ. نه شاهي نظام ښه و، نه جمهوري، نه کمونيستي او سوسياليستي، نه ديموکراسي، نه د مجاهدينو او طالبانو مذهبي او د کتاتوري نظامونه. دا ځيني لا چې د پارلماني او فدرالي نظامونو چيغې وهي، که هغسې نظامونه په افغانستان کې رامنځته شول نو فکر کوم چې د تېرو ټولو نظامونو ارمان به وکړو.

زموږ ستونزه د نظامونو په ډول او شکلونو کې نه ده بلکې زموږ ستونزه دا ده چې نظامونه څوک چلوي. زموږ مشرانو او هم لا موږ تر اوسه د خپل وطن جوړېدو ته متعهد نه يو او پړه همېشه په بهرنيانو، په يو او بل اچوو او په خپله کمزورۍ باندې اعتراف نه کوو. يو څو عکسونه د تاسې دوستانو سره شريکوم. د دې عکسونو شريکول د خودنمايي لپاره نه دي بلکې په دې خاطر دي چې د خپل وطن د جوړېدو سوچ بايد موږ ټولو سره پيدا شي او بيا عملا خپل وطن ته کار وکړو.

که موږ د خپلو بشري او طبيعي منابعو نه په سمه توګه ګټه واخلو او د خپل وطن او خلکو سره صادقه واوسو، ډېر څه کولی شو. په ځان اتکا د برياليتوب اصلي راز دی، خو متاسفانه موږ د خپل قوت او منابعو زياته برخه د يو بل پر ضد استعمالوو او منفي فکرونه مو په مثبت فکرونو باندې زياته غلبه لري. نو ښه به دا وي چې دا تناسب سرچپه کړو او په مثبتو کارونو بايد زيات فکر وکړو. په شخصي او ټولنيز ژوند کې چې تر

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځومره ځانونه د منفي ګرايي د طرز تفکر نه وساتو، هماغومره به موږ په شخصي او ټولنيز ژوند کې بريالي اوسو.

بعضې کسان د خولې له خوا د اسهال په مرض اخته دي:

۲۰ سپتمبر کال ۲۰۱۶م، بنکاک، تايليند

الله تعالي انسانانو ته دوه غوږونه او يوه ژبه د دې لپاره ورکړې ده چې لږې خبرې وکړي او ډېر واوري او يا د منطق په اساس، انسانان بايد دوه چنده وخت د نورو خبرو اونظرياتو اورېدلو ته وقف کړي او يوه برخه وخت خپلو خبرو کولو ته ورکړي. زما په اند د دې نه هم انسانان بايد زيات وخت اورېدلو ته ورکړي ځکه ژبه د خبرو ترڅنګ نورې دندې هم لري. که داسې نه وی نو الله تعالی به هر انسان ته دوه ژبې او دوه غوږونه ورکړي وای او يا دوه ژبې او يو غوږ ورکړی وای.

هغه کسان چې خبرې ډېرې کوي او اورېدل لږ نو داسې انسانان د خولې له خوا د اسهال په ناروغۍ اخته دي او فکر کوم چې د ژبې فزيوتراپي ته اړتيا لري. دا ډول انسان چې خبرې بې سوچه او فکره ډېرې کوي، د خپل طبيعي جوړښت په خلاف حرکت کوي او په عوض د دې چې کمې او مهمې خبرې وکړي، د زياتو خبرو په وجه بې معنا او بې مفهومه خبرې کوي چې په دې توګه هم ځان ته او هم ټولنې ته تاوان رسوي.

ډاکتر صاحب فريد بزګر ليکلي و:

(c) ketabton.com: The Digital Library

مياخېل صاحب دا يو ډول رواني تکليف دی چې د طبابت له اړخه ورته logorrhea وايي او بايد تداوي يې وشي.

همايون تره کي صاحب د حافظ صاحب دا شعر راته ليکلي و:

در بساط نکته دانان خود فروشی شرط نيست
يا سخن دانسته گو ای مرد عاقل يا خموش

قاضي صاحب لودين ليکلي و:

هوکی جناب محترم معين صاحب همداسې ده. الله ج دی موږ ته هدايت وکړي چې خبرې کمی وکړو او عمل زياد..{{ خپله خوله هم قلعه ده او هم بلا ده }} الهی موژ د خپلې ژبې د شر نه وساتې.

حق سعيد صاحب ليکلي و:

په همدې مفهوم يو حديث شريف هم شته (من کان يومن بالله فليقل خيرا او ليصمت) څوک چې په الله ايمان لري نو يا دې شي خبرې وکړي او يا دې غلی کيني. سه شه وايې شيخ فريده چوپه خوله دی بهتري ده.

د سولې نړيواله ورځ:

۲۱ سپتمبر کال ۲۰۱۶م، بنکاک، تايلينډ

نن د سولې نړيواله ورځ ده، نو د موږ لپاره په کار ده چې يو څو لحظې د سولې او سوليز ماحول په اړه بايد فکر وکړو چې سوله زموږ د ژوند لپاره څومره زيات اهميت لري او د سولې لپاره بايد څه وکړو. نو په دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

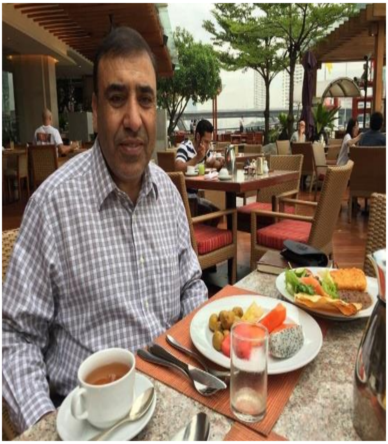

توګه افغانانو ته د بل هر چانه زيات د سولې په ورځ د سوليز ژوند لپاره سوچ په کار دی چې څه بايد وکړي. د ښه فکر لپاره ښه ورځ ولري.

د سولې په ورځ په بنکاک کې د يو کنفرانس په حاشه کې له دوستانو سره

د ښی خوا نه: ډاکتر حضرت عمر زاخېلوال، شاه محمود مياخېل، ډاکتر انورالحق احدي، احسان ضيا او سيد طيب جواد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شايد زما او د دې دوستانو ترمنځ په ډېرو مواردو کې د نظرياتو، لرليد او طرز فکر په اړه ډېر توپير سره موجود وي خو دا د دې معنی نه لري چې موږ سره يو ځای خوشاله وخت نه شو تېرولی او يا د افغانستان د ګټو په اړه شريک موقف نه شو نيولی.

همدې ته سوله ييز ژوند وايي چې د نظرياتو د اختلاف ترڅنګ د يو بل سره تفاهم کولی شو او هم خوشاله وخت درلودلی شو.

خدای دې وکړي چې موږ ټول د يو بل سره د سوله ييز ژوند لپاره د تفاهم ژبه پيدا کړو تر څو افغانستان کې دايمي سوله ټينګه او ټول سوکاله ژوند ولرو.

وايي که غواړې چې د ټوپک نه زړه بد کړې نو نخښه ورته لرې کيږده:

۲۱ سپتمبر ۲۰۱۶م کال، بنکاک هوايي ډګر، تايلېنډ

د زياتو چيز فهمه افغانانو او په خاصه توګه د ځوانانو غټه ستونزه دا ده چې يو شخص ته او يا سياسي مسايلو ته د يوې زاويې نه ګوري او هر څه ورته تور او يا سپين ښکاري. يو کس ورته يوه ورځ د سولې سپينه مرغۍ ښکاره شي خو بله ورځ ورته هماغه شخص د قارغه نه هم تور ښکاري.

حال دا چې انسانان په شخصي ژوند کې او هم د نړۍ سياست او کاروبار په دا ډول نه دی چې هرڅه به يا ټول ښه وي او يا ټول بد. هر انسان او په خاصه توګه هغه مشران چې په سياست کې بوخت دي هميشه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اشتباوې کوي. موږ بايد سياسي لوبغاړو ته د فرشتو په توګه ونه ګورو او هغوی ته بايد د نورو انسانانو په سترګه وګورو چې هره ورځ هرو مرو اشتباوې به کوي.

قضاوت بايد داسې وي که د چا د ښو کچه زياته وه هغه شخص او يا سياسي لوبغاړی ښه دی او که د بدو کچه د چا زياته وه هغه شخص او يا سياسي لوبغاړی بد دی. که داسې نه وي نو بيا به زموږ د ټولو نه او حتی د خپل ځان نه هم شايد زړه بد وي ځکه موږ هم په خپله هره ورځ زياتې اشتباوې کوو چې په ځينو يې پوهېږو او په ځينو يې نه پوهېږو.

د کونړ ډاډه او انار:

۲۶ سپتمبر ۲۰۱۶م کال، خاص کونړ، د منګوال کلی

د جمعې (۲۳ سپتمبر) په ورځ خاص کونړ ته د ملګرو سره لاړ وم، د جوارو سيزن مخ په ختمېدو دی خو د دې سره مو ښه ډاډه د وږو واچوله او ډېر زيات خوند يې وکړ. يو قسم نوی د جوارو تخم په کونړ کې رايج شوی دی چې ورته د ګوتې جوار وايي يعنې د ګوتې په ذريعه په قطار کرل کېږي او ډېر زيات حاصل کوي. د دې جوارو خوند خوږ دی چې په انګليسي کې ورته Sweet Corn وايي. باور وکړئ چې د بنکاک د سفر نه د دې سفر خوند زيات و ځکه وطن تر هر څه خوږ وي. زموږ د کلي په دی سپين ږيري بوډا باندې خپل وطن د بل هر چا نه ډېر خوږ دی او د

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپلې حجرې په دیوال یې د افغانستان ښایسته بیرغ رسم کړی دی. که مینه د خپل وطن ورسره نه وای نو د بیرغ په عوض یې بل څه رسم کولای شول.

یو ملګري مې د خپل کورنه راته دا انار وشکول او راته یې وویل چې دا وخوره چې د کندهار د انارو خوند دې هېر شي. رښتیا خواږه و خو د دې انارو نیالګي یې د کندهار نه راوړي و او په کونړ کې یې روزلي دي. دا څومره ښه خوند کوي چې د یو ځای نه ښې میوه دارې ونې د افغانستان بل کنج ته انتقال کړئ. همداسې موږ باید د نورو سیمو نه ښې تجربې خپلو سیمو ته انتقال کړو او هغه شیان چې زموږ د سیمو د عیني او ذهني شرایطو سره برابر نه دي باید خپلو سیمو ته انتقال نه کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فرکسوني نهادونه او ستونزې:

۲۶ سپتمبر ۲۰۱۶م کال، کابل

د پنچشنبه (۲۲ سپتمبر) په ورځ د دوبۍ نه کابل ته راتلم چې گورم یو ځوان تورن صاحب منصب په یونیفورم کې هم کابل ته راځي او د ښي مټ سره یې د خپل یونیفورم ترخنگ، د ډاکتر نجیب الله عکس هم لگولی دی. د الجزیرې یو ژورنالست چې هغه هم کابل ته راتله نو راته یې وویلې چې د دې عکس د لگولو د ملي اردو د دریشي سره څه مطلب او مفهوم لري؟ ما هم کوم خاص ځواب نه درلوده، نو ورته مې وویل چې دا سم کار نه دی او بله دا چې دا اړینه نه ده چې دا صاحب منصب دی په پوځي یونیفورم کې سفر وکړي. که سفر هم کوي باید داسې عکسونه په خپلو بازوگانو ونه لگوي.

زما په اند د یو ملک د بقا لپاره د اساسي قانون درلودل همېشه اړین او ضروري دی. په اساسي قانون کې د نظام طرز، د افرادو حقوق او وجایب او د دولتي قواو ترمنځ د تعادل مسئله ډېره مهمه ده. که څه هم افغانستان اساسي قانون لري خو په تېرو څو کلونو کې دا اساسي قانون بېچاره د دولتي چارواکو، تنظیمونو، ډلو او ټپلو او هم د افرادو له خوا په متواتره توگه نقض شوی دی. د اساسي قانون په اساس د افغانستان دولتي ملکي او نظامي نهادونه او سیاسي تنظیمونه باید د ډلو او ټپلو په اساس جوړ نه شي او په خاصه توگه د افغانستان امنیتي ارگانونه، عدلي او قضائیه قوه باید د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملي منافعو په بنياد د ډلو او ټپلو پورې تړلي نه وي. دا سم کار نه دی چې د دولتي ادارو افراد په خپلو سينو او بازوګانو، په دولتي موټرو او دفاترو په ودانيو باندې د مختلفو ډلو د مشرانو عکسونه او موازي بيرغونه د ملي بيرغونو ترڅنګ و ځړوي. د داسې عکسونو او نښانونو په ليدو، د مقابل لوري حساسيت او عکس العمل راپاروي او د افغانستان دولتي ارګانونه د مليتوب په عوض فرکسوني کېږي او د فرکسوني نهادونه پايله بالاخره بې ثباتي ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی پوست د فیسبوک په صفحو یو اوږد بحث راپورته کړ او دا ځکه چې د افغانستان ولس اوس هم په ډلو او ټپلو وېشل شوی دی او هرچاته د خپلې ډلې مشر پرېښته ښکاري حال دا چې هر سیاسي مشر او انسانان په صورت د کل کې همېشه نیمګړتیاوی لري او د خپل قدرت په وخت کې هرو مرو اشتباګانې کوي ځکه سیاسي مشران زموږ او تاسي غوندې خلک دی شاید بعضې یې یو څه زیات استعداد ولري. نو د دې لپاره چې د دې بحث نه عبرت واخلو نو زه د دغه بحث د دوستانو تبصرې او زما ځوابونه دلته کټ مټ رانقلوم. دا د لوستونکو پورې اړه لري چې د دې تبصرو، تحلیل او برداشتونو نه څنګه ګټه اخلي او یا فکر پرې کوي.

رویال اسد افغان صاحب لیکلي و:

میاخېل صاحب! دا خو عکس دی اساسي قانون ټول د هغو لخوا د پښو لاندې کېږي چې د جوړولو دعوه یې لري. زه د ټولو عکسونو د لرې کولو طرفدار یم خو یو نجیب ته قانون راباسل ناځواني ده. کابل هوایي ډګر کې د مسعود عکسونه کومه خوشالۍ کې لګېدلي؟ مسعود جوړ کړی د مسعود په نوم دی یا؟؟ ټولو ته قانون باید یو وي.

زما ځواب:

افغان صاحب! ستاسې خبره سمه ده او ما د ټولو خبره کړې چې په دولتي ودانیو او یا په یونیفورم د هرچا عکسونه او نښانونه لګول کېږي سم کار نه دی. دی کې استثنا نشته. دا عکس او په یونیفورم کې د دوبۍ په هوایي ډګر کې هم سم کار نه و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغان صاحب:

زه درسره موافق یم. ما د توپیري چلند خبره وکړه چې باید ونه شي او برابر تطبیق شي. اوس د حکمتیار د جنایتونو او بخښنې غوښتو کیسې کېږي خو دا نور ځانونه سپین بازان ګڼي چې زه د دې هم مخالف یم. صرف حکمتیار جنګ کې دخیل نه و دا کابل چې پنځلس شل کاله خوري دا ټول یې برخه و باید یو شان قانون پرې پلی شي.

زما ځواب:

همداسې ده که زما لیکنې او حتی که زما وروستی کتاب وګورئ نو ما دې خبرو ته اشاره کړې ځکه همېشه تاریخ د هغه چا په ګټه لیکل شوی څوک چې په قدرت کې پاتې شوی دی او مقابل لوری یې محاکمه کړی دی نو همدا علت دی چې د تاریخ په اړه مختلف ډوله لیکنې شته دی.

افغان صاحب دا خبره تایید کړه.

خواجه صدیقي صاحب چې د ډاکټر نجیب الله سره یې نږدې کار کړی او زما ملګری هم دی، لیکلي یې وو:

په دغه ورځ کې چې د ډاکتر صاحب نجیب الله د شهادت ورځ ده اود هغه پلویان اوطرفداران د هغه سوګواري کوي دغه رقم پوستونه نشرول مناسب کار نه دی خلاف د اصول د دموکراسۍ هم دي. افغانستان کې اوس نیم بنده دموکراسي په پخېدو ده هر څوک کولای شي چې په دموکراتیکه فضا کې د خپل خوښ احزاب او لیدرانو نه لمانځنه وکړي او د افغان ولس که نظامیان دي او که ملکیان دي کولای شي چې د خپل خوښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهبرانو عکسونه او یادګاري او خاطراتي پوستونه ځان سره وګرځوي. خوشبختانه اوس دا حق ټولو ته ورکړل شوی دی چې ربتیا هم ډېر ښه کار هم دی. هغه پخوانۍ وچه اردو داري او د سیاست نه لر نظامي ساختارونه اوس له مینځه تللي موږ او تاسو ګورو چې اوس اکثره نظامي جنرالان وظیفو ته په ملکي دریشۍ کې ځي او حتی وزیر د دفاع او وزیر د داخله ملکي دریشۍ کې دفتر او حتی د قطعاتو معایناتو ته ځي. دلته په بریتانیا کې داسې کوم قیودات نشته چې څوک او یاکوم افسر د کوم رهبر او یا د حزب کوم لیدر عکسونه کوم سرباز او یا افسر پخپل دفترکې او یا ځان سره انتقال کړي. دا قسم تنګ نظرانه اوعقدتي،حسادتي موضوع ګیرۍ تنها افغانان یې لري. موږ د یو طرف نه د ځان نه یو شریف انسان او ښه حکومت دارۍ ته پابند ګڼو او د بل طرفه بیا په داسې وقت کې چې د افغانستان اکثریت خلک په غمونو اوکړاونو کې ګرفتار دي اود دې ارمان کوي چې ولې دایم زموږ نه فرصتونه ځي او داسې کم طالع او بدبخت ولس ولې یو چې هر وقت یو لیډر او یا رهبر موږ کې پیدا شي نو بیا هغې ته دسیسه جوړ شي او د بهرنۍ استخباراتو پلاس وشړل شي او په بې رحمانه صورت ووژل شي. امان الله خان غازی باندې همداسې وشوه، داودخان باندې هم همداسې وشوه او بالاخره ډاکترصاحب نجیب الله باندې هم همداسې وشول. او خلکو ولیدل چې د هغه د مصالحه ملي او ملل متحد پروګرامونه او بې طرف حکومت جوړونه یو اساسي او فوق العاده ښه طرحه وه چې افغانانو باید تېر په هېر کړی وای او دغه بعدي

(c) ketabton.com: The Digital Library

او دوه لسيزه جنايتونو نه خو مخنيوی. کېدای شي تاسو باندې به د خپل سياسي او ايدلوژيکي اختلافونو په بنا چې يو طبعي خبره ده داکترصاحب نجيب خوښ نه وي او يا هغې سره به مخالف واوسئ مگر د اوسني سيستم او عصر چې گذار د سيستم يکه حزبي او يکه تازي نه د ټولو احزابو ازادانه فعاليتونو دور دی ستاسو دا نشريه اکثريت خلکو ته د منلو وړ نه وه او قابل د تقبيح هم دی. ستاسو ټول عمر په امريکا کې تېره شوې د دوی په اردو او نظامي ساختارونو کې داسې کوم ممانعت نشته چې سرباز او يا افسر د خپل خوښې رهبر عکسونه ورته منع کړي حتی عکسونو، پوسترونو او يا حتی بعضې اعلانات تجارتي، د تيليفونونو، کريمونو، شامپوگانې، لباسونو د دوی په داخل نظامي گانيزونونو کې شته. دا ټولې خبرې نه قانون اساسي پورې مربوط دي او نه کوم ناقضين د نظامي يونيفورمونو کې راځي. اکثره افغاني سربازان او افسران زموږ اوس په عسکري يونيفورمونو باندې پولند، جرمني او دوبۍ ته چې د ناټو قرارگاوې هلته دي سفرونه کوي. هغوی اصلا وظيفه کې وي په عسکري لباسونو باندې سفرکوي. که کوم ممانعت وايي نو بيا به قوماندان او يا امر مربوطه به ورته ويل او يا که خلاف د تعليمات نامه او خدمات داخله وای هم به ورته گوشزد کېدل. تاسو بايد يو ښه قهوه خانې او يا چای خانې ته تللی وای او خپل چايونه او د سفر سترتيا به هم هلته ايستلی وای دا به ښه و نه دا چې دايم د خلکو شخصياتو او بدون د هغې د اجازې نه د هغه عکسونه مو نشر کړي وای. دلته اروپا کې دا يو جرم هم دی او که دغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرې پيدا شي چې تا د دې عکس بدون د هغې اجازې نه اخيستی او مطبوعات، اخبار، رسانو او مجلو او فيسبوک کې بدون د دې د اجازې نشر کړې کولای شي چې محکمې ته د کش کړي او مجازات هم شي پرې باندې .

بل دا چې په دغه ماتم ورځ کې دا قسم غرض الود پوست نشرول هم د بخښلو نه دي ته گوره چې امرالله صالح چې د مخاليفونو په گروپ کې هم راځي او د ملل متحد د سبوتاژ تيم کې د مسعود او د پينځم ستون يو غړی هم دی نن د دې پښېماني ښودلې چې داکتر صاحب نجيب الله قتل يو جنايت کارانه عمل و.

اوس د پوره آزادۍ عصر دی هر افغان کولای شي چې هر څوک يې خوښ وي د هغه تصويرونه، ځان سره، کور کې، دفتر کې او هر چېرته چې پرې ښه ښکاري وگرزوي. اوس د افغانستان خلکو پورې مربوط دي، مطبوعات هرڅه ازاد دي چې څوک يې خوښېږي، چا ته رايه ورکړي، د چا پلويان واوسي. هغه ديکتاتورانه، تنگ نظرانه، يکه تازي دورې مخ په خلاصېدو دی انشاالله اوس به سياسي مبارزې به شروع کېږي، هغه دی حزب اسلامي سره هم روغ او جوړه روانه ده، لې بايد خپل ځانونه مدرن کړو، څه چې ليکوو په عمل کې هغه تطبيق کړو او د هر قسم تعصب، بدبينۍ او پخوانيو اشتباهاتو نه انتباه او عبرت ترينه واخلو ولې تکرار يې نه کړو.

په درنښت

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما ځواب:

صدیقي صاحب! په ټول احترام سره موږ هر څه تور او سپین ګورو. زما پوست که یو ځل بیا ولولې استشنایي جنبه نه لري. زموږ ستونزه همدا ده چې تر اوسه موږ ټول په خپلو اشتباګانو باندې اعتراف نه کوو او چا چې په کومه کاسه مړی خوړلې، د هماغه کاسي هر څه ورته ښه ښکاري. دا باید ومنو چې ټولو ډلو ډېرې اشتباوی کړې دي. که ته ما ته دا حق نه راکوي چې ولې مې داسې ولیکل او سمدست په مرچل کې راسره کیني نو دا هم سمه نه ده. ستا نظر ستا د لرلید په اساس به سم وي او زما نظر زما د لرلید په اساس سم دی. اما کېدای شي چې هم ستا او هم زما نظرونه د ډېرو نورو لپاره د قبول وړ نه وي.

صدیقي صاحب:

مننه ګرانه میاخېل صاحب. د هر چا لرلید ته زه په خپله ډېر زیات احترام لرم تاسو ته خو بیا ډېر زیات په دې کوشش کې یم چې هغه خام، پري مجور لرلیدونه چې موږ سره د یو بل په ضد لرل د هېواد د ملي ګټو په بنا سره رانژدې کړو او تفاهم ته د ټولو افغانانو رارسېدل او سراسري امن او بیا سره سیاسي مبارزه کول خپل یو غایه او استراتیژیک هدف بولم او ښکاره خبره ده چې موږ ټول ډېر، ډېر اشتباهات او ناخوالې لرلې او لرو یې دا ځکه زموږ وطن هم همدا زموږ د لاسه زما په شمول دغه بدحال ته رسېدلی دي. تاسو ولیدل چې د حزب اسلامي یو لوړپوړي شخص په مطبوعاتي کنفرانس کې یو ستر علمي کاري وکړل هغه دا چې د ملت څخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې معذرت وغوښتل موږ يواځې کولای شو چې د عفو په ذريعه چې د خدای او رسول لاره ده خپل زړونو سره لوی کړاو وطن د بربادۍ څخه وژغورو مينه او وروروولي راولو.

مگر زما ننۍ گيله که څما د اعتراض اساسي مفهوم ته وکتل شي دا دی چې نن د داکتر صاحب نجيب االله د شهادت شلم تلين ورځ ده په دغه ورځ کې چې هغه خوا غږ د تفاهم او مصالحې کېږي او تاسو په خپله په څو ورځني مخکني پوست کې ليکلی و چې نظريات او تفاوتونه به لرو سره او يا به مختلف موضوع گېرگاني مگر داسې نشي کېدلی چې سره خبرې اترې او نظريات سره شريک نه کړو چې د هغې په بنا يو ښه تفاهم ته سره رسېدای شو. دا خو دقيقه خبره ده چې ستاسو سياسي موضوع گير چې ستاسو مدني حق دی ستاسو سره دی زه نه وايم چې تاسو ولې د چا سره مخالفت لرئ او څوک مو خوښېږي او څوک مو نه خوښېږي هغه چې وايې"دلږ بايسکل ام" مگر څما سياسي حق چې د شهيد داکتر نجيب الله د مصالحه ملي او د ملل متحد پينځه فقره ييز پلان د طرفدارانو څخه يم هم همدا و چې هغه ښکاره کړم چې گوره بلې ورځ ته به دې که هر قسم انتقاد مو لرل کړای به مو وای دا نن ولې؟؟؟ حال دا چې هغه افسر بې چاره چې ډېر ښه ښکلی، ملبس او ډېر باسليقه منصبدار دی تاسو يې په پټه عکس واخيستل او چا سره چې هغه مينه لري او پی باندې گران دی مدني حق يې دی او دا کار خلاف د تعليمات نامه او خدمات داخله هم نه دی ولې موږ او تاسو پی باندی انتقاد وکړو او مطبوعاتو کې نشر کړو؟؟؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګوره خبره به نه اوږده وم زه په خپله تر اخر۱۹۹٤ پورې رئيس د فابريکه حربي وم د مجاهدينو سره مې هم درې کاله کار کړی چا بر طرفه کړی هم نه يم د وړکتوب نه چې ديارلس کلن وم نظامي دريشي او ګيتس مې اغوستی او سخت د دسپلين د نظامي ته چې هغه زما په رګونو کې ښخ دی احترام لرم او نظامی خدمات داخله باندې سخت پابند هم يم ما مکمله خپله نظامي عالي تحصيلات کړي او ديپلوم انجينر او ماستر علمي نظامي يم خو د ستاينې نه وايم. مګر په ضمن کې د هغه وختونه و چې منصبداري او افسران او سربازانو سره هغه وچه چال چلند هم غندم سياست خو لا پرېږده. مګر فابريکې ته چې مجاهدينو وروڼه راغلل په شخصي لباس به راتلل غير منظم او چوکۍ ګانې ميزونه مات کړل او ټوله فابريکه ځما په سترګو کې تالا والا کړل او په ځمکه کې کينولو ډېر څه منفي صحنې وې او ليدلي مې دي مګر ضرور ندی چې په هغې پسې اوس ورګرزو او نشر يې کړم او هره ورځ هغه افشا کړم لکه چې دا نور لګيا دي د يو بل په ضد چې څه يې کمونيستان وايي او په مقابل کې څه ورته په ځواب کې اشرار، جنګ سالار او نور اصطلاحات استفاده کوي. بايد چې يو ميانه او متوسط لارو ته چې درجه د بدبينۍ د يو بل په مقابل کې کم کړي هغه لاره اختيار کړو.تر څو چې وطن د بلا څخه وژغورو.دې وطن بې چاره ته څه نه و چې موږ پې باندې ونکړل؟؟؟؟؟؟

پورته مې ولوستل چې بعضې چاپلوس او جعلي اسنادونو والا ټيکه داران چې په سياست اګاه ندي او فقط ځان ښودنو باندې انتظار دی چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوم ځای ته ورسېږی او په نوبت ولاړ او وطن د دغسی اشخاصو نه برباد شول تاسو ته د حوصله مندی غږونه کوي او لاره د موږ نه ورکوي.

چې نتېجې ته سره ورسېږو.

روغ او بريالی اوسې گرانه مياخېل صاحب هسې د خپگان ورځ دې ځان به سره ډېر نه خپه کوو.

په درناوي

زما ځواب:

صديقي صاحب ډېره به يې نه چېږو ځکه خبره شخصي کېږي که څه هم تاسې شخصي کړه چې زه دې په دې گرم کړم چې ولې امريکې ته تللی يم حال دا چې تاسې په خپله په لندن کې اوسئ خو زه تا نه ملامتوم ځکه موږ ټول مجبوريتونو خواره کړي يو. په هر حال دا تصادفي وه چې په همدې ورځ يو ځای راغلو او کومه توطيه نه وه. مصالحه ولې ناکامه شوله ځکه ډېر عوامل يې درلودل او چې عملي پلان نه و يوازې په خبرو چې په اخره کې حکومت د ځنکدن په حالت کې و نو د مصالحه اعلان وشو. داکتر نجيب الله پسې خپل ټيم راوچت شو او سقوط يې ورکړ. دا بايد ومنو چې د حکومتونو د غلطو پاليسو په اساس افغانان مهاجرت ته مجبور شول او ما خپل دوه سکه وروڼه او ډېر خپلوان د لاسه ورکړل نو زه به د هغوی پوښتنه د چا نه کوم. هر کور دردېدلې دی او د دې علت د حکومتونو او سياسي مشرانو ناکامه پاليسو وي. زما ارزو دا ده چې موږ بايد د تېرو نه زده کړو او هر څه راته بايد تور او سپين ښکاره نه شي او

(c) ketabton.com: The Digital Library

هماغه اشتباوې بيا بايد ونه کړو نو اينده به نوره هم خرابه وی. که زموږ نظر دا وي چې کوم مشر سره ما کار کړی او هيڅ اشتباه يې نه ده کړی او هر څوک په خپل موقف ولاړ وي نو بيا هماغه درک او هماغه خرک.

صديقي صاحب:

مننه گرانه او قدرمنه مياخېل صاحب روغ او بريالی اوسې

الهام الدين مومند ليکلي وو:

تاسو هم يو غير قانونی کار کړيدی. د افسر عکس مو د هغه له اجازې پرته اخيستي دا د يو چا په شخصي حريم تېری دی

او بيا مو مېډيا ته وروړاندې کړی دی.

زما ځواب:

مومند صاحب! په يونيفورم کې خو ستر نه و چې ما يې بې پردې عکس اخيستی وي.

الهام الدين مومند:

ايا دا په ځان خبر وه چې تا يې عکس اخيسته؟

زما ځواب:

د دوبۍ په هوايي ډگر کې په يونيفورم کې مطلب همدا دی چې ماته گوري او زما نندارِه کوي او د هر شي چې نندارِه کوي نو د عکس اخيستلو اجازه يې هم لري.

سنگرمل پښتون ليکلي وو:

(c) ketabton.com: The Digital Library

قدرمن مياخېل صاحب درسره موافق يم خو د دې وروړ احساس راته د هغه لنډغرو د احساسه قدرمن او د ملي احساس په فکر ولاړ ښکاري. دا سړی عبدالمالک صافی نومېږي زموږ د ځوکې دی زما استاد هم پاتې شوی دی امريکا ته د درس لپاره تللی و له هغې ځايه يې همداسې يونيفورم کړی و. زه يې احساس ته ځانګړی سلام کوم. په درنښت.

زما ځواب:

سنګرمل صاحب سلام! زما خبره د شخص د ښه والي او بد والي پورې نه ده زما خبره د اردو د مليتوب ده که هر ځوک په يونيفورم، موټر او مختلف بيرغونه ځړوي ښه کار نه دی ځکه دا ډول عمل حساسيتونه راپاروي. کاشکې موږ ټولو يو مشر درلودلی او تقسيم نه وی.

سنګرمل:

همداسې ده د ملي احساس ته مو کامل احترام. رب دې داسې ورځ راولي چې دلته ميشته ټول قومونو ستاسې په څېر په ملي روحيه سمبال ووسو.مننه

عبدالمتين عمران ليکلي وو:

مياخېل صاحب تاسو ډېره ښه او پرځای خبره کړې او بايد همداسې وي. يواځې يوه تبصره لرم او هغه دا چې زما د تحليل له مخې دا عکس العملي حالت دی او د ځينو ټوپکسالارانو د عکسونو له ليدو په منفي تاثر د غبرګون په توګه ځينې خلک د ډاکټر نجيب الله عکسونه استعمالوي. د دې خلکو اصلي مطلب د جنګسالارانو او ټوپکسالارانو غندنه وي خو دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

کار ښکاره نه شي کولای. په هر صورت، د اردو یا په ټوله کې د وسله والو ځواکونو د یو غړي په صفت هیڅوک باید دا حق ځانته ورنکړي چې د یو چا عکس پر خپل نظامي لباس ولګوي، که دا عکس د یو ټوپکسالار وي یا پخواني جمهور رئیس یا بل چا.

واحد فقیري صاحب لیکلي وو:

میاخېل صاحب ستاسو خبره حق ده. خو تاسو ښه پوهېږئ چې د افغانستان د اردو ملي اړخ ډېر کمزوری دی. او پر مختلفو ډلو باندی وېشل شوی دی. په تاریخ کې، د دې ډول پوځ تر ګټې تاوان زیات وي. ځکه دا ډول مسلح قوتونه د سیاسي بې ثباتیو لویه منبع وي. او د عمومي ناکراریو په خورولو کې زیاته ونډه لري. اصلا هغه اردو چې کور، ډوډۍ، او کالي یې د پردیو له مالیاتو څخه برابرېږي، د ملت په درد نه خوري.

استاد غلام دستګیر خاورین لیکلي وو:

که د هېواد یو فوجي د نجیب بل یې د مزاري او بل د رباني او همداسې هر یو فوجي د خپې ډلې مشر عکسونه پر ځان و ټومبي دا په فوج کې د فوجي دسپلین د نه شتون نخښه ده. داسې فوج نه بیا تمه نه ده په کار.

حامد ساپي لیکلي وو:

ښه کار یې کړی ولې ته په حکومتي موټرو د مسعود عکسونه نه ګورې که نه یوازې دغه ځوان په مټ دې د یو قهرمان عکس لیدلی او په سو دقیقو کې دی فیسبوک ته اوچت کړی دی.

زما ځواب:

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساپي صاحب لطفا پوست ولوله هر څوک چې دا کار کوي سم نه دی. رقابت باید داسې نه وي چې که یو بد کار وکړي نو بل باید د هغه نه ډېر بد وکړي. دې ته منفي رقابت وايي او منفي رقابت د وطن په خیر نه دی.

رحمان الله رحماني ليکلي وو:

ياره ښه ده چې د سقاو زوی عکس يې ندی لګولی نجيب خو خدمتګاره سړی و الله دی وبخښي.

زما ځواب:

رحماني صاحب! د سقاو د زوی عکس چې په دفاع وزارت کې د استقلال په ورځ ځړول شوی و که زما پوست وګورئ نو د ټولو نه د مخه ما غندلی دی. سوال دا دی که غواړو چې نظام او سيستم ولرو، اتفاق راشي، سوله او امن وي نو د هرچا د مړو د عکسونو ځړول او باالخاصه د اردو په يونيفورم او يا امنيتي ارګانونو په ودانيو او موټرو موږ دې هدف ته نه شي رسولی.

په هر حال همداسې نور مثبت او منفي پوستونه و چې ما يې يو څو نمونې دلته رانقل کړې ترڅو زموږ ځوانانو ته دا د بحث کولو يوه بېلګه شي او د بحث کولو حوصله بايد ولري. موږ بايد هم خپله خبره وکړو او هم بايد د نورو نظرياتو، انتقادونواو پيشنهادونو ته په واز وچلي هرکلی ووايو. ژوندي بحثونه په ټولنه کې همېشه د جنګ او جګړې نه ښه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

او په دې توګه دا ډول بحثونه په ټولنه کې یو مثبت رقابت رامنځته کولی شي.

د تراژيديو د عکسونو خپرولو په اړه یوه لنډه مشوره:

په عريانه توګه د تراژيدي عکسونو خپرول که له یوه اړخه د ظلمونو د غندلو او ښکاره کولو لپاره ښه کار دی خو له بله پلوه د داسې عکسونو په ليدو سره د خلکو بې تفاوتي د روانو پېښو او جنايتونو په اړه زياتوي او د ولس روحيه په اوږد مهال کې وژني. که د تراژيدونکو پېښو عکسونه په لږه تراژديکه بڼه خپاره شي او څو کرښې د وضاحت په اړه ورسره وليکل شي، نوښه به وي.

جنايت کاران همېشه کوشش کوي چې د ځوانانو په مخکې جنايتونه وکړي، انسانان حلال کړي، خلکو ته زجر او شکنجه ورکړي تر څو دوی نور انسانان په داسې اعمالو روږدي کړي او بالاخره په روحي لحاظ دوی ته جنايتونه يو عادي څيز ښکاره شي. زما په اند د زياتو تراژيديکو عسکونو په ليدو شايد موږ هم د پېښو په اړه بې تفاوته پاتې شو ځکه پېښې نهايت زياتې دي او موږ نه شو کولای چې د هرې پيښې په اړوند څه وکړاي شو.

په هر حال د سايکالوژي متخصيصين شايد دا مسايل د مانه ښه تشريح کړاي شي چې د تراژيدونکو عکسونو ليدل په انسانانو او په خاصه توګه په ځوانانو څه اغېز درلودلی شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اتفاق او اتحاد ډولونه:

۲۸ سپتمبر ۲۰۱۶ م کال، کابل

تېره اونۍ ملک طاوس خان د چمیارۍ چې د خاص کونړ یو سپین ږیری دی، راته په کونړ کې وویل چې د انسانانو اتفاق او اتحاد په درې ډوله دی:

۱) یو ډول اتفاق او اتحاد د مچانو په شان دی چې سره راټولېږي خو نه خواره لري او نه ترخه او بې شمېره راپیداکېږي او مري.

۲) بل ډول اتفاق او اتحاد د سرو مچیو په شان دی چې سره راټولېږي او په دښمن او یا د چا نه چې وېره لري په هغوی په متفقه توګه حمله کوي خو دا چې په خپلو منځو کې مشر او کشر نه لري نو د دوی نه هم څه نه جوړېږي ځکه دوی هم ځان ته تاوان رسوي او هم نورو ته.

۳) درېیم ډول اتفاق د شهدو د مچیو په شان دی چې د شهدو د مچیو کالونۍ د یوې ملکې تابعداري کوي، په خپلو منځو کې یې وظایف او کارونه وېشلي او هرڅوک چې د خپلو کارونو نه خلاف ورزې وکړي او یا باندې په ګنده ځای ناست وي نو مؤظف کارګران یې دننه نه پرېږدي چې جراثیم خپلې کالونۍ ته راوړي، نو د ملکې او کارګرانو له خوا ورته سزا ورکول کېږي. دا ډول اتفاق چې نظم ولري هم ځانته ګټه رسولی شي او هم نورو ته. د شهدو مچیو نه موږه هم ګټه اخلو او هم که دوی ته خپله غذا په خپل وخت ونه رسېږي نو د خپلو شهدو نه استفاده کولی شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه مشر وويل چې ترڅو د افغانانو اتفاق او اتحاد د شهدو د مچيو په شان نه شي نو د افغانانو نه څه نه جوړېږي. اوس د افغانانو اتفاق د مچانو او يا د سرو مچيو په شان دی.

د دې مشر خبره خو د ليکلو وه نو ځکه ما هم وليکله او فکر مې وکړ چې دا خبرې بايد د فيسبوک د دوستانو سره هم شريکې کړم، نو بده به نه وي.

د افغانستان حکومت او اسلامي حزب سره د سولې د هوکړې لاسليک:

۲۰ سپتمبر ۲۰۱۶م کال، کابل

نن په ارگ کې د افغانستان جمهور رئيس محمد اشرف غني د اسلامي حزب د مشر، گلبدالدين حکمتيار سره د سولې تړون امضا کړ. د اسلامي حزب مشر د تړون لاسليک او خپله وينا د يو ويډويي کيست له لارې د افغانستان د راډيو او ټلوېزيون له لارې خپور کړ او جمهور رئيس دا تړون د سلام خاني په ماڼۍ کې په داسې حال دستخط کړ چې د افغانستان پخواني جمهور رئيس حامد کرزي، د اجرائيه رئيس ډاکتر عبدالله، د سولې د عالي شورا رئيس پير سيد احمد گيلاني، د اتحاد اسلامي مشر پروفيسر عبدالرب رسول سياف، د پارلمان رئيسان او گن شمېر دولتي او غير دولتي چارواکي او د بين المللي ټولنې استازو گډون درلود او ټول پروگرام په

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوندې بڼه د ټلوېزیونو له خپریده. څرنګه چې دا یوه تاریخي ورځ وه، نو ما خپل د فیسبوک په پاڼه ولیکل:

د اسلامي حزب او حکومت ترمنځ د سولې موافقه د دايمي سولې په وړاندې یو نیک اقدام دی. امید دې چې نورې ډلې هم په همدې ډول جرأت وکړي چې د وینو تویولو مخه ونیول شي او د سولې لاره خپله کړي. خدای دی وکړي چې زموږ د جنګ کلتور په سولیزه توګه په سیاسي مبارزه باندې بدل شي.

په پورته مراسمو کې پیر صاحب سید احمد ګیلاني چې د سولې د شورا مشر دی خبرې وکړې خو دا چې پیر صاحب ډېر ورو خبرې کوي نو بعضې دوستان د پیر صاحب په خبرو پوه شوي نه و نو د پیر صاحب د خبرو په اړه یې لیکلي و چې دوی خو د پیر صاحب په خبرو پوه نه شول نو ما بیا په فیسبوک کې ولیکل:

د پیر صاحب سید احمدګیلاني د هلو ځلو نه مننه:

څه موده د مخه چې د خبرو اترو لړۍ د ناکامي سره مخامخ وي نو ما پیر صاحب ولید او راته یې وویل چې نور به مایوسه وي خو دی مایوسه نه دي او امید شته چې د سولې خبرې کامیابې شي. نور هم بریالیتوبونه د ښه صحت سره پیر صاحب ګیلاني ته د الله د درباره غواړم.

نو په دی اساس، وروڼو او خویندو تاسې د پیر صاحب په فصاحت او بلاغت څه کوئ خو کار یې وګورئ چې کلونه کلونه نورو زور وواهه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې د سولې په پروسه کې څه پرمختګ راشي او ميلونونه ډالر يې هم مصرف کړل خو هيڅ يې ونه شو کړای. اما پير صاحب په ډېرو لږو امکاناتو يو لاسته راوړنه په ډېر لږ وخت کې ولرله. اميد دې چې د خبرو پرته همداسې نورې لاسته راوني هم په راتلونکي کې ولري.

نن د شهيد استاد برهان الدين رباني د تلين په غونډه کې د نا مناسبو او بې سنجشه الفاظو استعمالول:

وايي: د زخم پرهار جوړېږي خو د ژبې پرهار نه جوړېږي

۳۰ سپتمبر ۲۰۱۶م کال، کابل

په افغانستان کې څو لسيزې جګړې او کورني جنګونه تېر شوي دي، د الفاظو د استعمال په اړه د مختلفو ډلو او سيمو د خلکو برداشتونه سره توپير لري. هر انسان ته په کار دي چې د الفاظو په استعمال کې همېشه د ډېر دقت او احتياط نه کار واخلي او داسې الفاظ په خپلو خبرو او بيانيو کې استعمال نه کړي چې د يوې بلې سيمې خلکو زړونه پري خفه شي. هغه کسان چې د سياسي مشرانو او نخبه ګانو ادعاوي لري دوي بايد د خپلو الفاظو په استعمال کې د بل هرچا نه زيات دقت او احتياط وکړي.

اما متاسفانه د افغانستان اکثره تش په نامه مشران او نخبه ګان اکثره وخت په خپلو خبرو او بيانيو کې د الفاظو په استعمال کې د ډېر دقت او فکر نه کار نه اخلي او داسې الفاظ استعمالوي چې د افغانستان ولس نور

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم سره جلا کوي او د ولس په منځ کې د بې اتفاقي اور ته لمن وهي. زما په اند، د خیانت، فساد او بیګناه انسانانو د وژنو ترڅنګ، د هغه تش په نامه سیاسي مشرانو او نخبه ګانو د ټولو نه لویه جفا به د افغانستان د ولس سره دا وي چې دوي په خپلو خبرو او بیانیو کې داسې الفاظ استعمال کړي چې د ولس په منځ کې نور هم بې اتفاقی، سمتي او قومي تضادونو ته لمن ووهي.

څومره چې قومي، سمتي، مذهبي او ژبني تضادونه په یو ملک کې زیات وي په هماغه اندازه به هغه ملک وروسته پاتې هېواد وي او د مصاحبتونو او نا امنیو په ګرداب کې به غرق وي. نو په دی توګه ټولو ته په کار ده چې د الفاظو په استعمال کې د دقت او فکر نه کار واخلي. هیڅوک باید داسې الفاظ استعمال نه کړي چې د ولس په منځ کې د وحدت، وروګلوي او اتفاق روحیه کمزوري کړي. امن او سوکالي په یوه ملک کې یوازې د ولس ترمنځ د اتفاق او اعتماد په فضا کې راتللی شي. وایي: د زخم پرهار جوړېږي خو دخوله پرهار نه جوړېږي.

د فیسبوک لیکنو زما همېشه د دوستانو سره یو قسم دوستانه بحثونو ته لار هواروله نو بعضې وخت مې په دې کتاب د دغه بحثونو یو څو نمونې هم ذکر کړي دي د پورته لیکنې بحث هم جالب دی نو ځکه یو څو نمونې غواړم چې دلته را انتقال کړم:

رویال اسد افغان صاحب لیکلي و:

میاخېل صاحب رباني د څه شي شهید شو؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

مایې په ځواب کې ورته ولیکل:

رویال صاحب! که څه هم په افغانستان کې د شهید کلمه هر څوک خپلو مړو ته استعمالوي خو اخرت نه څوک نه دی راغلی چې دا واضحه شي چې څوک شهید دې او څوک نه دی. زه هم دیني عالم او قاضي نه یم چې دیني فتوا ورکړم خو زما په اند هرڅوک چې د عدلي او قضایي محکمې له پریکړې په غیر د هرچا له خوا ووژل شي هغه ماته شهید دې. رباني استاد هم په خپل کور کې د خپل میلمه له خوا چې ده ورسره غوښتل وګوري شهید کړای شو. هغه سړي دریې ګناوې وکړې یو یې خپل ځان مړ کړ، بل دا چې خپل کوربه یې شهید کړ او دریيم دا چې ده داسلام او افغانانو ټول نورمونه د پښو لاندې کړل.

رویال صاحب بیا ولیکل:

مشره! ستا خبره زه منم خو دې دلایلو کې ډاکټر نجیب او نورو سره توپیري چلند کیږي. د هغوی هر سړی شهید شو زموږ هر سړي ته دلایل تراشل کیږي. نه مو عبدالحق شهید وبلل شو نه مو ملا برجان شهید وبلل شو نه نجیب او همداسې نور. ما هغه بله ورځ هم له توپیري چلند سر ټکولی و. تا هغه وخت ډاکټر نجیب ته شهید نه و لیکلي نن د رباني ته لیکلي دی.

ما بیا ورته ولیکل:

رویال افغان صاحب! هره لیکنه خپل کانټکس لري او دهغه لیکنې کانټکس جدا و (هغه لیکنه زما پورته په همدې کتاب کې شته دی). خبره

(c) ketabton.com: The Digital Library

بيا شايد بل شکل ونيسي. ډېر پخوا د مانه يو دوست پوښتنه کړې وه چې زما نظر د ډاکتر نجيب الله په اړه څه دی، نو ما ورته ليکلي و چې د ډاکتر نجيب الله د قدرت وختونه زه په دريو برخو ويشم. اول دوره کې چې د خاد رئيس و هغه دوره يې غندم، دويمه مرحله چې د خپل حکومت مشر و ماته ناکامه مشر ښکاري ځکه هر مشر چې ارمان ولري او خپل ارمان عملي نه شي کړی ناکامه او ارماني مشر دی او درېيمه مرحله يې د مظلومت ده او د دې مرحلې سره خواخوږي لرم. هر څوک بې له کومې محکمې او ثبوته په بې رحمانه توګه ووژل شي نو په طبيعی توګه د اکثره انسانانو خواخوږي د مظلوم سره وی. نو په دی اساس زما د پورته فرموله په اساس دی هم شهيد دې.

ضد او نقيض خبرې:

۳۰ سپتمبر ۲۰۱۶م کال، کابل

بعضې کسان داسې دروغ وايي چې وروسته رسوا کېږي او بعضې کسان داسې دروغ وايي چې په هماغه شيبه رسوا کېږي. دې ورځو کې د افغانستان د اکثره سياسيونو خبرې او بيانې دومره ضد او نقيضې دي چې سړی نه پوهېږي چې ايا د دوی د خبرو مبتدا دروغ او بې مفهومه ده او که دخبرو متن او که د خبرو اخر يې ځکه خپله خبرې په خپله ردوي. فکر کوم چې د حالاتو په وجهه او يا د سن د زړښت له امله د دوی فکري توازن ته څه ضربه رسيدلې ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

افراط او تفريط

۲ د اکتوبر کال ۲۰۱۶م، کابل

دافراط او تفريط په اړه مې پخوا ډېر څه په پخوانيو ليکنو کې ليکلي دي. موږ عجيبه مخلوق يو، يو کس چې په هرډول جنايتونو کې لاس لري، په يوه خبره چې هغه هم په حقيقت کې بې مفهومه او بې معنی خبره وي ورته د ملي مشر، قهرمان او داسې نور خطاب کوو. دا نه گورو چې دې کسانو ملت ته څومره توهين کړی او د ملت چور او چپاول ته يې څنگه لاره هواره کړې ده.

د ننگرهار د شينوارو ستونزه:

۲ اکتوبر ۲۰۱۶م کال، کابل

د شينوارو يو شمېر اوسيدونکي د بې پيلوټه الوتکې په بمبارۍ کې شيهدان شول نو مشرانو يې پړه په يو بل اچوله نو ځکه ما دا لاندې څو کرښې وليکلې:

د ننگرهار د شينوارو ولس په خاصه توگه په تېرو دوه کلنو کې د ډېرو سختو ستونزو سره مخامخ شول. په زرهاو کورنۍ بيکوره شولې، په لس گونو مشران يې شهيدان او زخميان شول، په سل گونو ځوانان يې شيهدان او معيوبه شول او داسې نور........ خو نه د شينوارو مشرانو د دې ټولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

نا خوالو نه عبرت واخيست او نه حکومت ورته کومه د حل لار پيدا کړه. کېدای شي چې د شينوارو ستونزې زيات بهرني اړخونه ولري خو زياته ستونزه د شينوارو د مشرانو خپله ده چې يو بل باندې پړه اچوي. تر څو به ولس د دې مشرانو په ذات البيني تربگونيو کې سوځي؟ زما په اند هغه مشر مشر نه دی چې په خپل ولس يې زړه درد ونه کړي او د شخصي بې مفهومه تربگنيو نه تېر نه شي. دا وخت د تربگنيو نه دی بلکې يو بل ته د لاس ورکولو وخت چې خپلو سيمو ته امن راولي او ولس په امن کې ژوند وکړي. چې ولس نه وي نو په سيمه به څه وکړې، هره سيمه په خپلو خلکو ښه ښکاري.

د ننگرهار د ولايت آوازې:

۳ اکتوبر، ۲۰۱۶م کال، کابل

پرون د ننگرهار والي سليم خان کندوزي د دندې استعفا ورکړه او په فيسبوک کې ډېرو زياتو ملگرو او دوستانو زما په اړه غوښتنه درلوده چې زه دې د ننگرهار والي شم. دا چې ما د سلهاو دوستانو حسن نيت وليده نو مجبوره شوم چې دا لاندې څو ټکي وليکم په بيا هم پرې په سل گونو دوستانو نيک نظرونه ورکړي و او هغه نظرونه دلته نه رانقلوم ځکه توصيف پکې زيات و:

که څه ونه ليکم شايد ځينې دوستان دا فکر وکړي چې د ننگرهار د ولايت لپاره د فيسبوک کمپياين زما په خوښه روان دی ځکه زه د فيسبوک

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنکي (Junky) یم او ټولې نوشتې ګورم او څه نه وایم. که څه لیکم شاید ځیني دوستان خوشاله او ځینې مایوسه او خفه شي. دوستان شاید زما دا نوشته ولولي چې دا د دوی خپل حسن نظر دی او ډېري دوستان زه د نږدې نه هم نه پیژنم او نه ما دوی ته ویلي چې دا نوشتې وکړي او نه زما له خوا کوم کمپاین روان دی. زه په خپله موجوده دنده کې تر هر چا زیات خوشاله او اسوده یم خو دا څو ټکي اړین بولم چې ویې لیکم:

اول د ننګرهار محترم پخواني والي، کندوزي صاحب ته دا په کار نه وه چې دبروکسل د کنفرانس دمخه یې دی اوازو ته لاره هواره کړه او د ملي منافعو په بنیاد یې باید د بروکسل د کنفرانس نه وروسته دا کار کړی وی. (د بروکسل کنفرانس د اکتوبر په څلورمه او پنځمه و چې نړیوال د افغانستان سره د خپل حمایت د دوام لپاره ژمني کوي)

دویم د ټولو دوستانو د حسن نظر نه مننه او همدا زما لپاره د ولایت د دندې نه مهمه ده چې ولس زما حمایت کوي. زما په اند د هرچاسره چې د ولس حمایت وي نو بیا د ولایت د دندې اجرا کومه خبره نه ده. د خلکو زور د خدای زور دی خو متاسفانه زموږ مشران د خلکو په زور اتکا نه کوي.

دریيم د یو دوست د مسیج په ځواب کې مې لیکلي و، نو غواړم هماغه لیکنه دلته راانتقال کړم:

مننه! ستونزه دا ده چې زه نه د مافیایې کړیو په حلقه کې یم او نه چاته سوالونه کولی شم او نه د پیسو د پیدا کولو لپاره تاوان کولی شم نو ځکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ستونزمنه ده چې زه دی د ننګرهار والي شم. که د هر چا په واسطه والي شولې نو بیا مجبوره یې چې د هغه کسانو خیال وساتی. که جمهور رئیس او د دولت مشرتابه د خدمت غږ وکړي، نه هم نه کوم او د خدمت کول نه اوږه نه خالي کوم ځکه په خپل ولس مې زړه درد کوي او څه چې زما په وس او توان کې وی باید دریغ یې نه کړم خو منډې هم پسی نشم وهلی او نه څه شخصي مجبوریت لرم. په درنښت

د معلم د ورځې په یاد:

۴ اکتوبر، ۲۰۱۶م کال، کابل

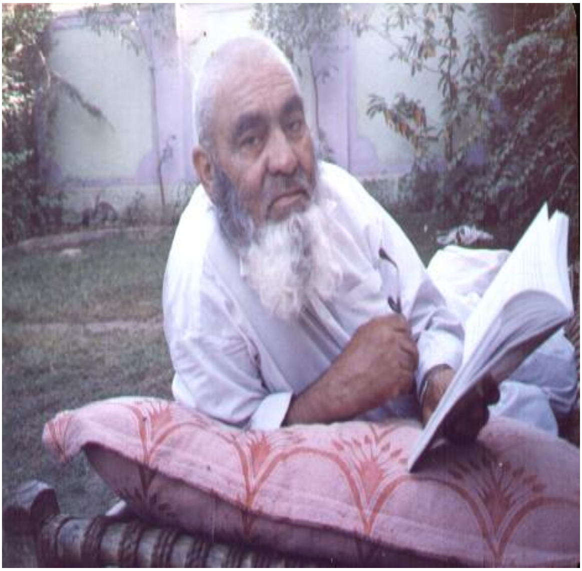

د خپل مرحوم پلار په یاد د معلم ورځ دی ټولو استادانو او معلمینو ته مبارک وي.

زما خدای بخښلی پلار د خپل وخت یو تکړه معلم و او د دارالمعلمین نه په ۱۳۲۶ هجري شمسي کال کې په لومړې درجه فارغ

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوي و. د عدلي او کورنيو چارو په وزارتونو کې د دندو نه يې سربېره د هېواد په بېلابېلو ولايتونو کې يې د معلم او سرمعلم په توگه دندي اجرا کړې وي. د عمر تر اخره يې د مطالعي سره ډېره مينه درلوده او هر ځل به چې ورسره کيناستم نو ما به ترې نوی خبرې زده کولی او هره خبره به يې د درس او عبرت خبره وه.

زما د مرحوم پلار په شمول، الله تعالي دې ټول هغه استادان او معلمين وبخښي چې د دې هېواد بچيو ته يې په ډېرو سختو شرايطو کې تدريس او خدمت کړی دی. همدا شان د ټولو هغه استادانو او معلمينو خدمت د ستايلو او تقدير وړ دی چې اوس هم په ډېرو سختو شرايطو کې د دې هېواد مظلومو ماشومانو او ځوانانو ته يو څه ورزده کوي او خدمت کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کونړ د کتاب مخکتنه:

د کونړ ولايت: سياسي او قومي جوړښتونه، دودونه او تاريخي پېښې

شاه محمود مياخېل فرهنگي او ټولنيز مرکز، تنر کلی، خاص کونړ

۱۶ ميزان ۱۳۹۵م کال چې د ۲۰۱۶م کال د اکتوبر د ۶مې نيټې سره سمون خوري زما په اند د کونړ کتاب يوازې د کونړ سيمې ته نه بلکې د افغانستان د ځينوتاريخي پيښو يو مهمه بېلگه ده او د دې معلومات راټول او چاپول ما لپاره ډېر اړين و. د مصروفيتونو ترځنگ، د کومې ورځې نه چې ما د دې کتاب د ليکو اراده وکړه نو تقريباً پنځه کاله يې ونيول چې دا کتاب چاپ کړم. د دې لپاره چې دا کتاب تکميل شي نورو څېړنو او تحقيقاتو ته اړتيا لري چې ترڅو د کونړ ولايت جوړښتونه او پيښې چې د افغانستان د تاريځ مهمي پيښې دي په تفصيل سره وليکل شي خو دا کتاب د مقدمې په توگه نورو ليکوالانو او محقيقينو ته زمينه مساعدوي هغه تشې چې په دی کتاب کې موجودي دي تکميل کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب مخکتني ته په سل گونو دوستانو، د علم او ادب مينه والو، ليکوالانو او شاعرانو، دولتي چارواکو او قومي مشرانو د ډېرو لرو سيمونه د خاص کونړ ولسوالي ته تشريف راوړی و نو زه د هر يو نه په ځانگړې توگه مننه کوم. که د دوی سره د خپل وطن مينه نه وی نو د يو کتاب مخکتنې ته په اوسنۍ سختو شرايطو کې څوک دومره لری سيمې ته سفر نه کوي.

د کتاب د مخکتنې ترڅنگ، غواړم چې د افغانستان خلکو ته يو وړانديز ولرم چې د افغانستان دښمنان همېشه کوښښ کوي چې د افغانستان ټول حالات مايوس کننده وښايي او داسې وښايي چې په ټول افغانستان کې جنگ روان دی او دا نظام سقوط کوي. دی کې شک نشته چې په ډېرو سيمو کې د افغانستان ځينې حلقي د پرديو په ملاتړ په ارادي او غير ارادي توگه کوشش کوي چې افغانستان بی ثباته کړي خو يو قومي مشر راته په کونړ کې ډېره ښه خبره وکړه چې که د افغانستان د هر ولايت په يوې ولسوالي کې جنگ وي نو دا داسې ښايې چې د افغانستان په ۳۴ ولايتونو کې۳۴ جنگونه روان دي خو د دې ترڅنگ چې د افغانستان د هر ولايت نورې ولسواليو خلک په امن کې ژوند کوي، د هغوی يادونه څوک نه کوي. په هرحال موږ بايد د وطن د دښمنانو د سايکالوژيکي جگړې ښکار نه شو، خپلو کلو او باندو ته بايد سفرونه وکړو او کوشش وکړو چې د داسې غونډو لړي په خپلو ولسواليو کې زياتي کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ځانګړې ډول زه د دکونړ ولايت محترم والي وحيدالله کليمزي صاحب، د جمهور رئيس په علمي او فرهنګي چارو کې ستر سلاکار استاد لعل پاچا ازمون صاحب، د اطلاعاتو او فرهنګ د وزارت مرستيال زردشت شمس صاحب، د ملي امنيت د شورا ستر سلاکار، استاد نحيب الله منلي صاحب، د افغانستان د سيمه ييزو مطالعاتود مرکز رئيس استاد رفيع الله نيازي صاحب، د علومو اکاډمي د نشراتو رئيس څېړندوی عبدالظاهر شکيب صاحب، د علومو د اکاډمي غړی څېړنوال عبدالقيوم مشوانې صاحب، احمدالله ارچيوال صاحب، د مثبت بدلون د ټولنې مشر استاد عبدالبصير سباوون صاحب، د کونړ ولايت د ولايتي شورا مرستيال، د اطلاعاتو او فرهنګ رئيس جنت ګل فدا صاحب، د امنيتي او غير امنيتي ارګانونو مشرانو، د کونړ ولايت قومي مشرحاجی صاحب فضل اکبر، داکتر محمد يونس بارګامي صاحب، استاد نعمت الله کرياب صاحب، او ګڼو نورو ليکوالانو، قومي مشرانو، د رسنيو او د علم او ادب مينه والونه مننه کوم چې د لرو ځايونو نه يې خاص کونړ ته تشريف راوړی و او په دې غونده کې يې د موږ سره ګډون وکړ. زه شخصاً د خاص کونړد امنيتي ارګانونو او په خاصه توګه د محلي پوليسو او د خاص کونړ د ولسوال مولوی عنايت الله او د امنيه قوماندان ادم خان، د خاص کونړ د ځوانانو او مشرانو نه مننه کوم چې د دې ميلمنو قدرداني يې وکړه او د غونډې ترتيب او تنظيم يې په غاړه نيولې و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم مرداري خوري او هم مکوښه څنډې:

۸ اکتوبر ۲۰۱۶م کال، کابل

پرون د اکتوبر په اومه نېټه په افغانستان باندې د امریکا د پوځي حملې پنځلسمه کلیزه وه او یو شمېر کړۍ چې د طالبانو اجندا یې په مخ بیوله، په کابل کې غونډه جوړه کړې وه او د ټلوېزیون په مخ مې داسې کسان ولیدل چې دوی د پاکستان سره خاصې اړیکي درلودې او هم یې په تېرو پنځلس کلونو کې د افغانستان په حکومت کې ډېرې لوړې دندې درلودې او یا په اصطلاح د افغانستان سیاست یې په مخ بیوه خو دوی هم په حکومت او د امریکا په سیاست نیوکې کولې. ځینې لا د دوی په امریکا کې هم اوسیدل نو ما ته عجیبه غونډې ښکاره شوله چې دا کسان څومره ابن الوقته کسان دي چې په انګلیسي ژبه کې ورته Hypocrites وایې نو ما دا لاندې لیکنه د خپل فیسبوک په وال یا صفحه ولیکله:

دګرم جنګ سره همېشه سوړ جنګ یا تبلیغاتي جنګ ډېر مهم رول لوبوي چې د جګړې میدان ګرم ساتي او جګړه مارو ته روحیه ورکوي. د افسوس خبره دا ده چې د افغانستان د حکومت پرضد دجګړې طراحان او پلي کوونکي په دی خبره کې ډېرپیشقدمه دي چې دوی د دولت په امکاناتو د دولت پر ضد د حکومت د مخالفینو په ګټه تبلیغات کوي.

دا کسان معلوم الحاله کسان دي چې په رسنیو کې د مخالفینو او تروریستانو په ښکاره ډول استازیتوب کوي او د هغوی د موقف نه ملاتړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوي. که حکومت نور څه نه شي کولی لږ تر لږه د دې کسانو نه باید د حکومت امکانات واخلي او د حکومت په پیسو دی دوی نور نه چاغوي.

دا ډول کسان د چرګانو پشان دي چې هم هغه څه ته چې دوی مرداري وايي هغه خوري او هم خپلې مکوښې څنډې.

که د لس دولس کسو نه موټرې او باډیګارډ واخیستل شي او تنخواګاني پرې ودرول شي نو د دوی عقل به په خپله سرته راشي چې دوی څه کوي او څه وايي.

د لونګۍ ورځ:

۱۸اکتوبر ۲۰۱۶م کال، کابل

نن د فیسبوک ډېرو دوستانو لونګي په سر کړې وي او خپل عکسونه يې په فیسبوک کې خپاره کړي و او ویلي چې د لونګۍ د ورځې په ویاړ خپل عکسونه يې د دوستانو سره شریکوو. ما ته سوال راپیدا شو چې دا د لونګۍ ورځ د کومه ځای نه راپیدا شوله نو ما دا لاندې پوست ولیکه:

په درنښت سره زه پوه نه شوم چې دا دلونګۍ ورځ څه وخت د افغانستان حکومت تصویب کړې ده اویا د ملګرو ملتونو اسمبلۍ څه وخت دا فیصله کړې ده چې نن ورځ دې د لونګۍ په سر کولو ورځ وي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په اند لونګۍ پنځه ګزه ټوټه، تکه يا کپړه نه ده چې د چا په سر شي نو عزت به يې لوړ شي. شمله هغه وخت د يو افغان لوړيږي چې د شملې د اوچتولو کارونه وکړي.

حسيب شينواري صاحب د خوشال خان دا شعر ليکلی و:

چې دستار تړي هزار دي
د دستار سړي په شمار دي

د ورځو د تجليلولو لړی:

۱۰ اکتوبر ۲۰۱۶م کال، کابل

دوستانو زما هيره وه چې نن د څه شي د لمانځلو ورځ خو وه او سبا ته به د يوبل شي د لمانځلو ورځ وي؟ چې ځانونه ورته اماده کړو. پرون د لونګۍ په سر کولو ورځ وه نو ماليکلي و چې د دې ورځي د تجليل لړۍ څنګه او څه وخت پيل شوله او مطلب تري څه دي؟ زما مخکنې ليکنه لوستلی شئ. د فيسبوک يو ملګري راته ليکلي و چې په فرانسه کې د پيازو ورځ هم لمانځل کېږي او د ورځو په لمانځلو کې څه تاوان دی؟

وروره! که موږ د پيازو او کچالو، د لونګيو او پکول، د چپن او برزو، د څادر او ټغر، د ژونديو او شهيدانو، ديني او مذهبي، د دهقان او معلم، د ښځو او نرانو، د مور او پلار، د خور او ورور، د نارنج او کونړ سيند، د نښتر او انارو، د خربوزو او پيستو، د ګل سرخ او نوروز، د غوزانو او بادامو، د کارګر او منصبدارو، د متخصيصينو او روښنفکرانو، د عوامو او

(c) ketabton.com: The Digital Library

خواصو او داسې نورې ورځي هر ورځ ولمانځو، نو د افغانستان غونډې غريب هېواد ته يې ډېر زيات تاوان دی چې هم پرې فكري انرژی او وخت زيات مصرف كيږي او هم د خلكو توجه د وطن اصلي ستونزو نه بلي خوا ته اړوي. كه د دې ټولو ورځو مصارف راټول شي نو زما په اند يوه عامه المنفعه ښه پروژه پرې هر كال جوړيدي شي. ايا دا به ښه نه وی چې د دې مصارفو په عوض يوه عام المنفعه پروژه عملي شي؟

تېره اونۍ يو څو فاتحو او ودونو ته لاړوم نو د ځآن سره مې فكر وكړ چې د دولتي ملكي او پوځي كسانو نيمايې وخت د همدې وادونو او فاتحو د مراسمو په ادا كولو تېريږي او اكثريت يې ضروري هم نه وی او نمايشي بڼه لري. كه موږ د دوی وخت او د موټرو د تگ او راتگ مصارف وسنجوو نو شايد ميليونونو ډالرو ته هر كال ورسيږي. دا چې د لارو د بندولو له امله عام خلكو ته څومره تاوان رسيږي هغه جدا محاسبه غواړي. نو په دی توگه زما په اند د زياتو ورځو په لمانځلو كې د افغانستان خير نشته دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مثبت بدلون هلې ځلې د ستایلو دي:

۱۲ اکتوبر ۲۰۱۶م کال، کابل

د مثبت بدلون ټولني نن په ننګرهار کې غونډه درلوده چې زه هم ورته د دغه ټولنې د مشر استاد عبدالبصیر سباوون له خوا بلل شوی وم خو ومې نه شو کړاي چې د دوی د فراغت په مراسمو کې ګډون وکړم. استاد هجرت الله اختیارصاحب لیکلي و:

زموږ همدومره له وسه پوره دي، کوو یې. موږ د بدلون تکل کړی موږ یې راولو. موږ نږدې دوه زره ځوانانو ته د وړیا زده کړو له لارې د مثبت بدلون فکر ورسوه موږ له دې لارې پر بدلون باور لرو ځکه مو دا لار نیولې. دا زموږ شناخت دی

دا موږ یوو موږ د خپل عمل له لارې وپېژنئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مثبت بدلون کارونه واقعاً د قدر وړ دي نو ما دا لاندې څو کرښې د اختیار صاحب په ځواب کې ولیکلې:

د مثبت بدلون د ټولنې د مشرتابه او ټولو هغه دوستانو او استادانو چې د ځوانانو په تعلیم او تربیه کې په داوطلبانه توګه برخه اخیستې مبارکي وایم او د دوی هلې ځلې قابل د قدر او تمجید دي. د مثبت بدلون د ټولنې هلې ځلې د هېواد نورو سیمو لپاره یو ښه ماډل دی چې ښځګه په لږو امکاناتو او داوطلبانه توګه خپل ولس او خلکو ته خدمت کولی شو. الله تعالی د درباره دوی ته په دنیا او اخرت اجر عظیم غواړم.

لیډرشیپ او مدیریت:

د افغانستان امنیتي وضعیت ورځې تر بلې خرابیږي خو د افغانستان د حکومت مشرتابه لا تر اوسه نه اولویت پېژني او نه ژر تصامیم نیولي شي او همېشه په تیوریګانو غربیږي نو دا لاندې ظنز مې ولیکه:

خبرې سل

. سر یې یو

تبصرې پرې سل

از هرچمن ثمنی

خدای دی ترې ګلدسته جوړه کړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عاشورا د ورځې دوه حملې:

۱۲ اکتوبر ۲۰۱۶م کال، کابل

تېر ماښام په کارته سخي سیمه کې مسلحو کسانو د شیعه ګانو په تکیه خانه ننوتل او هلته یې ۱۸ کسه شیهدان او د پنځوسو کسو په شاواخوا کې زخمیان کړل. همدا شان نن په مزار ښار کې هم د شیعه ګانو په یوه تکیه خانه باندې د حملې په نتیجه کې ۱۴ کسه شیهدان او د شلو کسو په شاوخوا کې زخمیان شول. نو ما په فیسبوک دا لاندې څو جملې ولیکلې.

د کارته سخي حملې د شهیدانو او زخمیانو کورنیو ته د الله د درباره صبر جمیل غواړم. دا جوته ده چې د افغانانو د دښمنانو او تروروستانو ستراتیژي همدا ده چې د ولس په منځ کې ویره واچوي، بیګناه انسانان ووژني، د خلکو نارمل ژوند مختل او وحشت خپور کړي. دی تروروستانو ته هیڅ نوع دیني، مذهبي او افغاني ارزښتونه اهمیت نه لري. د افغانانو لپاره په کار ده چې یو بل ته لاس ورکړي او په حکومت فشار راولي چې حکومتداري ښه شي تر څو د ولس او حکومت ترمنځ واټن کم شي. دهوسا او پر امن افغانستان لپاره همدا یوازینۍ لار ده.

د قدرت د نفوذ یا Authority، مشروعیت:

۱۳ اکتوبر ۲۰۱۶م کال، کابل

د قدرت د نفوذ مشروعیت په یوه ټولنه کې د دریو لارو راتلای شي:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱) په روايتي، قبيلوي، روحاني او ديني شکل باندې د کور، کلي، سيمې او د مملکت مشر ټاکل کېږي او د خلکو په منځ کې د دوی مشرتوب مشروعيت پيدا کوي. د بېلګه په توګه کورنې، يو قوم او يا يوه سيمه د يو مشر د وفات نه وروسته يو څوک په خپلو منځو کې د مشر په توګه ټاکي. يا يو پير يو څوک خپل جانشين، خليفه او مؤذن ټاکي او د پير پيروان بيا د هغوی پيروي کوي. يا يو پادشاه خپل وليعهد ټاکي او د هغه د مرګ نه وروسته د يو ملک اوسيدونکي وليعهد د پادشاه په توګه مني او د هغه پيروي کوي.

۲) دويمه کټګوري مشروعيت د ايډيالوژيکي مفکورې په بنسټ منل کېږي لکه په ايران کې روحاني مشرتوب د شعيه ګانو لپاره يوه منل شوی مرجع ده.

۳) درېيمه کټګوري مشروعيت ته Structural and Institution Authority يا د سيستم له لارې د قدرت د نفوذ مشروعيت وايي لکه د ټاکنو په ذريعه د قدرت نيول مشروعيت پيدا کوي. يا په بعضې مواردو کې د کوتاه له لارې.

که موږ د قدرت د نفوذ د مشروعيت پورته دريو کټګوريو ته وګورو نو په افغانستان کې د قدرت د نفوذ د مشروعيت ستونزه د ټولو هېوادونو په پرتله زياته ده ځکه د تېرو څلورو لسيزو جنګونو او د قدرت د

(c) ketabton.com: The Digital Library

انحصار له امله، د افغانستان د قدرت د نفوذ مشروعیت د لومړۍ کتګورۍ له منځه تللی او یا نهایت ضعیفه شوي دی، دویمه کتګوري سیستم په افغانستان کې نشته دی او درېیمه کټګورۍ د قدرت د نفوذ مشروعیت هم د ستونزو سره مخامخ دی.

په یوه ټولنه کې چې د قدرت د نفوذ مشروعیت د سوال سره مخامخ وي، هغه ټولنه به هرو مرو د ښې حکومتدارۍ، امنیت او اقتصادي ستونزو سره مخامخ وي. زما په اند د افغانستان حکومت باید د اوس نه د پارلماني او جمهوري ریاست په ټاکنو فکر وکړي او ټاکنو ته لاره هواره کړي چې خدای نا خواسته زموږ دا ضعیفه حالت د قدرت د مشروعیت نور هم ضعیفه نه شي.

چې ګرځې ډېر څه به اورې او ګورې؛ تبلیغي حضراتو ته مشوره:

۱۶ اکتوبر ۲۰۱۶م کال، کابل

همېشه سیاحت او ګرځېدل د انسان په فکر مثبت او منفي اغېز کوي خو دا د انسان پورې اړه لري چې په څه نیت سفر کوي او هدف یې د سیاحت او ګرځېدلو نه څه دی، څه ګوري او څه یادوی؟ یو شاعر وایې:

په خالي ویلو ځوک نه سړی کېږي
ځو سیاح د هر بلاد نه شي سړی

خو په دی بعضې کسانو باندې ګرځېدل چندان تاثیر نه کوي که څه هم د دوی مؤخه او نیت به ښه وي. هدف مې دا نه دی چې ټول کسان په

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوه ګروپ او يا ډله کې وي هغه دې شيانو ته پام نه ساتي ځکه استثنی شته دی. په دې نړدي وختونو کې زه د څوتبليغي دوستانو سره مخامخ شوم او خدای شاهد دې چې د دوی په خبرو او اوريدو مې زړه ډېر بد اوخفه شو او دځان سره مې وويل چې الله تعالي دی په موږه، د افغانستان په ولس او هم دوی باندې رحم وکړي. زه دا څو نموني د درنو دوستانو درسره شريکوم نور قضاوت به تاسې په خپله وکړئ چې زموږ په دې ملک کې ديني او غير ديني افراط څومره اوج ته رسيدلی دی.

څو ورځې د مخه زما يو ملګري چې هم صنفي مې هم دی او د کابل د پل تخنيک پوهنځي نه خلاص شوی او اوس هم د معلم په صفت دنده اجراکوي، زما کورته راغی جې اوس ډېر کلک تبليغي شوی دی. د هغه چا سره چې د ده کار و قصه يې اوږده ده خو ما ورته د يو کس د تليفون شيمره ورکړه چې د هغه سره اړيکه ونيسي. ده راته وويل چې دی نه شي کولی چې په خپل تليفون کې شمېره ثبت کړي نو که زه يې ورته ثبت کړم ښه به وي. ما ورته وخندل چې ته ټوکه کوي او که رښتيا وايې؟ ده راته وويل چې دی د ځان سره تليفون نه ګرځوي او دا تليفون ډېر خراب شي دی او فساد خپروي نو ځکه دی ورسره اشنا نه دی. اوس يې هم دا تليفون په دی خاطر د کوره ځان سره راوړی دی چې کابل ته راتله نو کېدای شي چې په کار يې شي. سوال دا دی چې دی به څنګه خپل شاګردان دی ته اماده کړي چې د نړي په اوسني شرايطو کې د يو ملک ستونزې حل کړي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

د جلال آباد ښار د بزازي په جومات کې مې د تېرې جمعه په ورځ د جمعه لمونځ کاوه نو جومات مې ډېر خوښ شو او ډېر ښايسته يې جوړ کړې و خو د خطيب خبرو مې زړه بد کړ. پوښتنه يې وکړه چې دا ترکي ډرامې چا کتلي دي او که نه؟ خو چا جرأت ونه کړ نو ده وويل چې په ترکيه کې د اتاترک نه وروسته اسلام نشته دی او دوی د کفر ډرامې جوړوي او داسې نور. مذهبي اختلافاتو ته يې هم لمن ووهله او بالاخره يې وويلې چې دا تلويزن، فيسبوک او داسې نور شيان بايد بند شي ځکه دوی کفر او الحاد ترويجوي او په اخره کې يې خلک تبليغ ته دعوت کړل چې په جلال آباد کې اجتماع ده او بايد ورشئ. مولوی صاحب دا نه ويل چې خبره په ټلوېزيون او تکنالوژي کې نه ده خبره په استعمال کې ده او بايد د تکنالوژي نه مثبته ګټه واخيستل وشي.

څو ورځې د مخه د محيط زيست يو افغان متخصص سره مخامخ شوم او راته يې وويل چې دا نهايت ظلم دی چې د بدرفونو اوبه د باران او سيندونو د اوبو سره څوک يو ځای کوي. څه وخت د مخه زه د کونړ مرکز اسعدآباد ته تللی وم چې هلته په منډه کول چينه کې د تبليغيانو د مرکز په لس ګونو تشنابونو بدرفونه او هم د ښار د نورو ودانيو بدرفونه د کونړ سيند ته ويستل شوي واو همدا شان په جلال آباد کې د تبليغي مرکز تشنابونه هم د افغان ميني په سيمه کې د سرخرود سيند ته ويستل شوي دي. زما په اند تبليغي حضراتو ته په کار ده چې د خپل او هم د محيط د پاکۍ خيال وساتي او د خپلو مرکزنو د بدرفونو چاره بايد په جدي توګه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړي ترڅو د دوی دا کار نورو ته د عبرت او لاربښوونې سبب وګرځي.
زما په اند د ځان، کور، کلي، خپلې سيمې او هېواد پاکي هم د دين يوه لويه برخه ده او دی ته بايد جدي توجه وکړي. دا مې هسي انديښنه وه چې زموږ طبيعي زيرمي لکه سيندونه اوس څومره چټل شوي دي او څومره تاوان هغه خلکو ته رسوي څوک چې د دي سيندونو اوبه استعالوي. خدای دی وکړي چې زما دا ليکنه په تبليغي حضاراتو باندې بده ونه لږيږي.

د بيروکراسۍ ټال ټال:

۱۷ اکتوبر ۲۰۱۶م کال، کابل

که څوک ځانونه بزرګان ونه ښايي، نو په قطعو يا پرو خو ډېر کسان پوهېږي، کله چې يوکس خپله پره نه ښايې او يا يې ميدان ته نه اچوي نو هغي ته ټال ټال وايې او ټال ټال يوازې سايکالوژيکي خبره ده تر څو حريف دې ته مجبور شي چې شکست يا بايلودل ومني.

په بيروکراسۍ کې ټال ټال دا دی که چارواکي غواړي چې يو کار معطله کړې نو هيئت او کميټه ورته ټاکي او که غواړي چې يو کار د سره ونه شي نو بيا د کمېسيون ټاکنه ورته ښه کار دی.

په دې ورځو کې د بيروکراسي ټال ټالونه راته ډېر زيات ښکاري خدای دی هغه وکړي چې زموږ او ستاسې او هم زموږ د چارواکو پکې خير وی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مخابراتو د جعلي شبکو عمده غلاوې:

۱۷ د اکتوبر ۲۰۱۶م کال، کابل

مخابراتي شبکې اکثره د مشتریانو نه پیسې وهي او په تخنیکي لحاظ کال ډراپ اوټ Call Drop Out یې ښکاره ستونزه ده چې ټلیفونونه زیات قطع کیږي او د دې ترځنګ نور تخنیکي چلونه هم وهي خو د مخابراتو وزارت یې په غم کې نه دی البته څه شرعي عذر به لري.

دا ډېر وخت کیږي چې زما د اریبا د تلیفون یوې شمېرې سختې پیسې نوش جان کولې، نو زموږ د کونړو په اصطلاح راته پته ولږیده چې هرو مرو څه چل شته دی ځکه د مشتریانو د خدمتونو شمېرې یې هم کار نه کاوه چې دا ستونزه مې ورسره حل کړې واي. بالاخره تلیفون مې د اریبا دفتر ته نن ولېږه چې ستونزه یې معلومه کړي. د اریبا د دفتر کارکوونکو ورته ویلي و چې دا تلیفون په دقیقه کې د تاسي نه دولس نیمي افغاني خوري او دا ځکه چې د دې تلیفون اړیکو کنټرول د دوی سره نه دی او کومه بله جعلي شبکه ده چې داسې پنځه زره نمرې یې د دوی نه غلا کړي او کنټرول یې د هغوی سره دی او مفتي پیسي وهي. کله چې دوی ته څوک شکایت وکړي نو بیا دوی د هغه مشتریانو تلیفونونه بېرته عادي حالت ته په ۲۴ ساعتونو کې راګرځوي ځکه هغه دستګاه چې کوم زورواکه ځوان راوړی ده، هغه دوی نه شي کنټرولي او نه یې په نخښه کولی شي نو هغوی د دې لاري ډېري پیسي لاسته راوړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا خبره د دوی سمه ده ځکه څو کاله د مخه هم همداسې دستگاوې په کابل او جلال آباد کې و او هغه بیا ونیول شوي. دی ته شهر نا پرسان وايي او هيله ده چې د مخابراتو وزارت، امنيت ملي او نور ارگانونه د داسې دستگاو مخه ونيسي ځکه دوی خو لس سلنه ټکس د خلکو نه د خدمت په مقابل کي اخلي. خدمت يې په تندر ولگوه، دا ډول دستگاوي امنيتي خطر او ستونزې د حکومت او هم د خلکو لپاره پيداکوي. خدای دې وکړي چې د حکومت کوم زړه سوانده چارواکی زما دا پوست وگوري او عاجل اجراات وکړي چې داسې جعلي دستگاوي کشف او ضبط کړي او فني غلو او د هغوی ملاتړ کوونکو ته سخته سزا ورکړي.

له فيسبوک او یا نورو رسنيو نه زړه مه بدوئ:

۱۸ اکتوبر ۲۰۱۶م کال، کابل

اجتماعي رسنۍ، فيسبوک او داسې نور د معلوماتو سرچينې، داسې دي لکه منډوي یا لکه د پنساري دوکان چې هر څه پکي وي خو تاسې هغه څه ترې اخلئ کوم شي ته چې ستاسې اړتيا وي او یا ذوق ورسره لري. د هغه شيانو په اړوند چې ستاسې ورته اړتيا نه وی، هغه نه اخلي او نه يې په قصه کې یاست.

زما مشوره دوستانو ته دا ده چې هغه خبرې او معلومات چې د دوستانو په شوق او ذوق برابري نه وي او یا ورته اړتيا نه لري چې ځانونه پرې پوه کړي، باید خپل ذهنونه يې په لیدو او اوریدو خراب نه کړي او نه خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

اعصاب پرى ماتېجن کړي او نه ملامتيا په دې رسنيو ورواچوي. هغه څه ترې اخلي چې تاسې ته ذهني سکون درکوي او يا مثبته ګټه ترى اخيستلې شي.

زما دا نهه بلډیګونه تکمیل شول:

۱۹ اکتوبر ۲۰۱۶م کال، کابل

زما دا نه بلډیګونه تکمیل شول او درې نور د تکمیلیدو په حال کې دي. دا بلډنګونه نه زړېږي او نه نوره خرڅه د سا تلو ورته په کار ده او نه څوک دا سرمايه غلا کولی شي. که د چا مينه ورسره وي، نو ډېر کسان ترې ګټه هم اخيستلې شي. د ښو اولادونو او ښه دوستانو ترڅنګ همدا زما لويه سرمايه ده او همدې ته قناعت وايې لکه څنګه چې رحمان بابا وايې:

قناعـت مـې د خرقـي لانـدې اطلـس دی
په ظاهر ګدا پټ د درست جهان پادشاه يم

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په اند قناعت د فقر ژوند ته نه وايي بلکې قناعت دا دی چې څوک چاته احتیاج نه وي او خپله سرمایه او د ژوند مصارفات په خپله خواری او پاکي سره لاس ته راوړي نه دا چې خپل ژوند او عاید د خیانت، ظلم، رشوت او یا د نورو د حقوقو په پایمالولو سره تر لاسه کړي.

د ماشومان او لويانو ترمنځ توپير:

۲۰ اکتوبر ۲۰۱۶م کال، کابل

ښکنځلې، بدې او خرابې خبرې ماشومان هم کولی شي خو ښې او پرمعنی خبرې د مشرانو، لويانو، پوهو، مؤدبو او ښو کسانو کار دی.

ناست په سياسي چوکيو دي خو فکرونه يې د چريکي قوماندانانو دي:

۲۲ اکتوبر ۲۰۱۶م کال، کابل

ډېر کلونه وړاندې د مشرقي د شورا د يو شمېرمشرانو سره مې په جلال آباد کې خبرې کولی، نو ما ورته وويل چې پوهېږئ چې ستاسې اصلي ستونزه څه ده چې په خپلو منځو کې تفاهم او يا مشرقي ته خدمت نه شي کولئ؟

يو د دې مشرانونه راته وويل چې نه؟ ما ورته وويل چې تاسي په سياسي چوکيو ناست ياست خو ستاسې فکرونه لا اوس هم د چريکي قواندانانو دي. که غواړئ چې خپلې چوکۍ وساتئ او هم ولس ته خدمت وکړئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

باید په خپل فکرونو کې تغییر راولئ که نه د چریکي قوماندانانو ژوند همېشه لنډ وي.

دا خبره مې د دې پورې راپه یاد شوله چې ځینو مشرانو چې اوس هم سیاسي چوکۍ نیولي دي، د دوی فکرونه اوس هم د چریکي قوماندانانو دي او ترڅو چې د دوی فکرونه همداسې وي، دوی وطن ته خدمت نه شي کولی.

چې باوري نه یاست، د چا مه ښه وایاست ا و مه بد:

۲۳ اکتوبر ۲۰۱۶م کال، کابل

دا څو ورځې په فیسبوک کې گورم چې یو شمېر فعالان چې ځانونو ته پوه کسان وایې په هره ښه او بده خبره یو قسم عکس العمل ښکاره کوي. که دوی ته ځانونه پوه ښکاري نو د دوی عکس العمل هم باید منطقي او په ځای وی او که بیا ځانونو ته د پوهو کسانو خطاب نه کوي نو بیا خو د دوی نه گیله په کارنه ده.

دا خبره مې ځکه وکړه چې زموږ په وطن کې شخصیت وژنه نهایت زیاته ده چې کله کله واقعیتونه او تهمتونه سره سړی جلا کولی نه شي. زما عاجزانه هیله د فیسبوک د دوستانو نه دا ده چې د چا په اړه سل په سلو کې باوري نه یاستي مه د چا توصیف کوي او مه چا پسي بد وایاست.

(c) ketabton.com: The Digital Library

جگړه به وگټي خوجنگ گټلی نه شي:

۲۴ اکتوبر ۲۰۱۶م کال، کابل

په دې ځو ورځو کې ما د افغانستان د جمهور رئيس د لومړۍ مرستيال عکسونه په فيسبوک کې وليدل چې په نغري يې چاى جوش ايښى او اور لکړه يې په لاس ده او په خوند سره په اور کې لکړه وهي او د داسې ساده ژوند نه خوند اخلي او يا په بل عکس کې په يوه وران کنډر کې په چوکۍ خوشاله ناست دی او په تليفون غږيږي. ځو ورځې د مخه مې د طلوع ټلوېزيون نه وليدل چې د ننگرهار ولايت د کوټ ولسوال حاجي غالب سره يې مرکه درلوده، خبرېال ته وايي که جمهور رئيس ده ته اجازه ورکړي، دی دې ته حاضر دی چې کندوز ته لاړ شي او هلته جنگ وکړي او بيا وايي چې دی د جنگ نه خوند اخلي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې کې شک نشته چې هر ژوندی مخلوق د ژوندي ساتلو لپاره مناسب محيط ته اړتيا لري که نه ژوندی مخلوق بې له خپل مناسب محيط نه ژوندی پاتې کيدې نه شي اوکه هم وي خوشاله به نه وي، د بېلگې په توگه د ماهيانو لپاره د ژوندي ساتلو محيط اوبه دي او که د اوبو يې راکاږئ نو مري. همدا ډول هر انسان په خپل ژوند کې د ژوندې ساتلو او ژوند کولو لپاره د ځان لپاره يوچاپېريال جوړوي چې په هغه چاپېريال کې ښه ژوند کولی شي او د هغه چاپېريال نه خوند اخلي. دې انسانانو ته که بل ښه چاپېريال هم جوړ کړي، هلته به خوشاله نه وي او د هغه چاپېريال نه خوند نه شي اخيستلی ځکه چې دوی خپل ټول عمر په جلا چاپېريال کې تېر کړی دی. په دې بحث نه کوم چې کوم چاپېريال زموږ د فرهنگي، ټولنيز او د يني ارزښتونو له اړخه ښه دی او کوم بد دی. زما هدف په يو خاص چاپېريال کې د ژوند کولو او د هغه چاپېريال نه د خوند اخيستلو په اړه دی.

په دې کې هيڅ شک نشته چې د جمهور رئيس لومړۍ مرستيال د جنگ په محيط کې ټول عمر تېر کړی او جنگي حالت نه خوند اخلي او

(c) ketabton.com: The Digital Library

يا په اطراف کې يې ساده ژوند ورته د جمهوري رياست د مرستيالۍ نه خوند ورکوي. زما په اند، د جمهور رئيس لومړی مرستيال او هم ولسوال صاحب غالب به د جنګ نه خوند اخلي او يا ساده ژوند شايد د دوی خوښ وي ؛خو د دوی موقفونه دا نه ايجابوي چې دوی د خپلو اصلي دندو پرځای د جنګ ډګر ته ورشي بلکې د دوی وظيفه سازماندهي، عامه اړيکې، د پاليسو وضع کول او د پاليسيو د تطبيق نظارت دی. که زما د تېرې ورځې ليکنه وګورې، دوی په سياسي چوکيو کار کوي خو د دوی فکرونه لا اوس هم د چريکي يا جبهه يي جنګونو د قوماندانانو دي.

په انګليسي ژبه کې يومتل دی چې وايي Winning the Battle but Losing the War يعنې جګړه به وګټې خو جنګ به بايلې. دوی فکر کوي که دوی جګړه وګټي نو دوی به جنګ هم وګټي داسې نه ده. په نظامي لحاظ هم دا سمه نه ده چې دومره مهم شخص دې د جنګ اول خط ته لاړ شي او هلته دې جنګ رهبري کړي. که خدای نا خواسته ده ته کومه صدمه ورسېږي، دا د دښمن مورال نور هم تقويه کوي او د ګټې نه به د دوی تاوان په سايکالوژيکي او تبليغاتي لحاظ زيات وي. ښه دا ده چې دی خپلې اصلي دندې ته متوجه شي او د ټول افغانستان په اړه د جنګ ګټلو په پاليسيو فکر وکړي نه دا چې د يوې وړې جګړې ګټلو په فکر کې وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ليکلو لنډه مشوره ځوانانو ته:

۲۵ اکتوبر ۲۰۱۶م کال، کابل

په فيسبوک کې ليکني عامه معلومات دي او هر څوک ترې گټه اخيستلی شي خو د ليکلو د قواعدو په اساس هغه ځوانان چې د چا ليکنې دوباره خپروي، دا به ښه وي چې د مخکني ليکوال نوم ياد کړی ځکه په دې توگه د ليکلو طرز او قواعدو سره به اشنايي پيدا شي او دا ځوانان به په راتلونکې کې ډېر ښه ليکوالان شي. هيڅا ليکوالي په يوه ځل ليکلو نه ده ياده کړې او څومره چې ډېري ليکنې او لوستل څوک کوي هماغومره د ليکلو طرز د ليکوال ښه کېږي. صرف په کټ او پيست څوک ليکوال کيدې نه شي.

دوی د بل چا زامن دي:

۲۷ اکتوبر ۲۰۱۶م کال، کابل

يو سړی په خپلو زامنو د قوماندان، ډگرمن او جگړن نومونه ايښودلي و. کله به يې د چا سره شخړه درلوده، نو غږ به يې وکړ چې هغه قوماندان، ډگرمن اويا جگړن ته غږ کړې چې دلته راشي او دا سړی سم کړي. جانب مقابل به هم وارخطا شو چې قوماندان، ډگرمن اوجگړن د ده په خوله راځي نو ښه دا ده چې ځان تری وساتي او په تيښته به شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما مشوره د دولت مشرتابه ته دا ده چې په دی کې شک نشته چې قوماندانان، ډگرمنان او جگړنان درسره دي خو اکثره د دوی د بل چا زامن دي ځکه دوی د بیلا بیلو صاحبانو په فرمایش مقرر شوی دي. د اکثرو تعهد خپلو مشرانو ته دی نه د دولت مشرانو ته او که په بله اصطلاح يې ووايو نو د دولت اکثره مشران هم نظام ته وفاداره نه دي بلکې خپلو ډلو او قومي جوړښتونو ته وفاداره دي. ښه به دا وي چې د دولت مشرتابه په امنيتي او هم نورو سکتورونو کې داسې د وطن زامن مقرر کړي چې نظام ته وفاداره وی او د صاحبانو د وفاداری نه تېر شي.

شرافت د انسان په علم او ادب دی نه په نسب

۲۷ اکتوبر ۲۰۱۶م کال، دوبې هوايي ډگر

که په دی خبره عقیده ولرو چې انسانان د بابا ادم علیه والسلام اولاده ده نو بیا د نصب په اساس په انسانانو کې تفوق د کوم ځای نه شو او ولې موږ پړي سره شکوو. د اسلام له نظره تفوق دانسان په تقوی کې دی. سورة الحجرات او د حجته الوداع خطبه لوستل په کار دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

عمده تفاوت د حکومت او د مسلحو مخالفينو او تروررستانو ترمنځ:

۲۹ اکتوبر ۲۰۱۶م کال، ويرجينيا، امريکا

د حکومت نه د ولس توقعات همېشه زيات وي چې حکومتداري ښه کړي، امنيت راولي، ولس ته د تعليم او ښه ژوند زمينه مساعده کړي، سوله راولي، اجتماعي عدالت او قانون بايد حاکم کړي او داسې نور..

خو په مقابل کې د مسلحو مخالفينو او تروررستانو کار دا دی چې حکومتداري خرابه، سړکونه، پلونه او مکتبونه وران کړي، بيگناه انسانان ووژني او ناامنۍ راولي. د بې امنۍ او د جنگي حالت په دوام کې مخدره موادو قاچاق، د طبيعي منابعو چور او چپاول او پردو ته لاره هواره کړي چې د افغانستان په داخلي چارو کې مداخله وکړي.

که حکومت ستونزې لري ځکه چې د د حکومت مقابله ځو اړخيزه ده اما د جانب مقابل کار يوازې تخريب دی نو ځکه د دواړو اړخونو مقايسه سره سمه نه ده.

د نقيب احمد خپلواک په ياد د متحده ايالاتو د سولې انستيتوت له خوا د نښان رسامي وښودل شوه:

۳۱ اکتوبر ۲۰۱۶م کال

ډېر دوستان وايي چې ولې موږ خپل ژوندي نه نمانځو او همېشه خپل مړي نمانځو دا ځکه چې د افغانانو ژوند، همېشه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مبارزه او پهلواني ده او هغه ولس چې دلوبې په ډګر کې په پهلوانۍ اخته وي نو دوی ته د دې فرصت په لاس نه ورځي چې د پهلوانۍ د مبارزې د حلقه نه بهر فکر وکړي او همېشه دوی په دې فکر کې وي چې دا مبارزه څنګه وګټي ترڅو هم ځانته او هم خپل وطن او خلکو ته نېک نوم پرېږدي. په دې خاطر موږ د خپلو ژوندیو د نمانځلو فرصت نه لرو.

شهید نقیب احمد خپلواک هم د خپل ژوند په مبارزه کې اخته و، که څه هم د افغانستان په کچه په هېواد کې دننه او هم په امریکا کې دیني او دنیوي زده کړې کړې وې، حافظ د قرآن و، خو دی په دې قانع نه و او کوشش یې کاوه چې د دوکتورا تر کچې خپلې زده کړې تکمیل کړي او په دې لاره کې یې د انګلستان په اکسفورډ پوهنتون کې د دویمې ماسترۍ لپاره داخله کړې وه. د تعلیم او تدریس په څنګ کې یې په افغانستان کې د دایمي سولې راوستلو لپاره د متحده ایالاتو د سولې انستیوت په دفتر کې د حاکمیت د قانون په برخه کې د پروګرام منیجر په توګه کار کاوه. ده هم خپل ځان رساوه، هم یې خپله کورنۍ، وروڼه او خویندو لپاره د تعلیم زمنیه مساعدوله اوهم یې نور ته تعلیم زده کاوه. خپلواک خپل ژوند ټول په زده کړه او نورو ته د تعلیم د زده کولو په لار کې تېر کړ او بالاخره په دې لار کې د ۳۲ کلونو په عمر د اګست په ۲۴مه نېټه د افغانستان او بشریت د دښمنانو له خوا په داسې حال کې شهید شو کړی شو، چې د افغانستان بچیانو ته یې د کابل په امریکایي پوهنتون کې د حقوقو په څانګه کې په خپل صنف کې تدریس کاوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې توګه د پورته حالاتو په رڼا کې افغانانو ته همېشه دا ستونزمنه وي چې د داسې ډول مبارزې او پهلوانۍ په میدان کې خپل ژوندي سم ونمانځلی شي ځکه افغانان په نورمال حالت کې ژوند نه کوي خو بیا هم شهید نقیب احمد خپلواک د خپلو دوستانو، خپلوانو، همکارانو او هغه ادارو له خوا چې ده هلته زده کړې او یا یې کارکړی و، په ډېر ښه شان سره ونمانځل شو او د ده حق یې تر یوه حده پورې ادا کړ.

د شهید خپلواک د نمانځلو په دې لړ کې د متحده ایالاتو سولې انستیتوت هم په خاصو مراسمو کې چې د دغه انستیتوت په سل ګونو کار کوونکو پکې برخه درلوده، د نقیب احمد خپلواک په نوم د دغه رسم شوي نښان نمونه د دغه انستیتوت د مشرې او معاونینو له خوا نن وښودل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوه او دا ډول نښان به د دغه انستيتوت په دفتر کې وروسته په دايمي توګه وځړول شي. د دې خبرې يادونه اړينه بولم چې هر کال تقريباً نيم ميليون کسان د متحده ايالاتو د سولې انستيتوت کتنه کوي او دا ټول کسان به د نقيب احمد خپلواک نوم د سولې د قربانيانو په لړ کې ګوري او د ده په ژوند او خدمت به فکر کوي. روح دې يې ښاد وي.

مثبت فکر کول په خپله مؤثريت دی

۲ نومبر ۲۰۱۶م کال، امريکا ويرجينيا

د متحده ايالاتو د سولې انستيوت په دفتر کې مې پورته ودانۍ ته کتل چې ځنګه يې دا ښايسته ودانۍ جوړه کړې ده چې د انستيتوت عکاس زما دا عکس په خاص انداز کې اخيستي و او راته يې راواستوه. د يادګار لپاره بد نه دی چې د دوستانو سره يې شريک کړم. کله کله که مو يادديم نو دی عکس ته ګورئ ځکه په ژوند هم چندان اعتبار نشته دی.

منزل د ټولو يو دی خو سفر جداجدا؛ ډېر به زړه هم نه بايلو ځکه دنيا په اميد خوږل کېږي. ترځو چې ژوندي يو، ژوند به د ژوندو سره کوو او کوشش به کوو چې د خپل ژوند د هرې لحظې او شيبې نه په مؤثره توګه ګټه واخلو. موثريت شايد هرچاته جلا تعريف ولري خو زما په اند موثريت همېشه مثبت فکر کول دي هم د ځان په اړه او هم د نورو په اړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دوستانو نه په غیر ژوند هم ستونزمن دی او فکر کوم چې په هغه دنیا کې به هم ستونزمن وي ځکه ځانته به په جنت کې څوک څه وکړي چې دوستان درسره نه وي. د ټولو دوستانو او هېوادوالو سره په دواړو دنیاو کې دښه، ارامه او سوکاله ژوند په هیله.

ستا په جنت کې دې ژرندې وي:

۲ نومبر ۲۰۱۶م کال، ویرجینیا، امریکا

پخوا د ژرندو درلودل په اطرافونو کې خورا مهمه خبره وه، نو زموږ د سیمې یو مشر چې ژرندې یې درلودلې، نو د خپلو ژرندو غم ورسره و چې ایا په هغه دنیا کې به ژرندې په جنت کې وي او که نه؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوه ورځ يې زموږ د سيمې يو مهم مولوی نه پوښتنه وکړه چې مولوی صاحب په جنت کې به ژرندي وي که نه؟ مولوی صاحب چې هم ډېر پوه سړی و نو ورته يې وويل چې په کتابونو کې داسې څه د ژرندو په اړه نه دی راغلي خو د بما يشتهون کلمه راغلي ده څه چې دې خوښه وي هغه به الله تعالی درکوي. دا چې ستا ژرندې خوښې دي او که چېري ته جنت ته لاړې او ژرندي دې خوښې وې نو ستا په جنت کې دې ژرندې هم وي.

بعضو کسانو سره چې د خپلو ژرندو غم دی، فکر کوي که د دوی ژرندو ته دانه ونه رسېږي نو هر څه به فلج وي او دا بعضې چې د اخرت لپاره هم ځان وژني او هم نور، دوی هم د حورو او غلمانو په فکر کې دي او د دوی رضا د الله تعالی رضا نه ده. زما په اند د دوی به دنيا او هم اخرت خراب وي ځکه د دوي هدف يوازې حوري او غلمان دي.

شخصي اجنډاوې او که ملي اجنډاوې:

۶ نومبر ۲۰۱۶م کال، واشنګټن دی سي، امريکا

اکثره لوړ پوړې چارواکي او دوستان چې په حکومت کې دننه او يا له حکومت څخه بهر تر ولسمشره پورې زه پېژنم، د افغانستان او د ملي وحدت د حکومت په ستونزو ښه با خبره دي، د ولس له درد او غم نه هم پوره معلومات لري، د نړيوالې ټولنې ستونزې هم ورته پوره معلومې دي، د ګاونډيانو شوم نيتونه او له پروګرامونو څخه هم کافي خبرتيا لري، په تيوري او عملي لحاظ هم ډېری يې په کارونو ښه پوهېږي، نو سوال دا دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ولې دوی نه شي کولای چې د افغانستان د ستونزولپاره د حل لارې پیدا کړي؟ ولې د افغانستان مظلوم ملت لا هره ورځ د اور په لمبو کې سوځي؟ او ولې حالات له یوې ورځې نه بلې ورځې ته خرابیږي؟

کېدای شي چې دا لیکنه د دې دوستانو او حکومت د مشرتابه خوښه نه شي خو که نور څه نه شو کولای باید واقعیتونه ووایو او که دوی دا لیکنه سمه او په غور ولولي او په خپلو کړنو کې یو څه تغییر راولي شاید دا لیکنه د دوی لپاره گټوره وي او هم شاید د افغانستان ولس لپاره یو څه مؤثره تمامه شي.

تر کومه حده چې زه له دې مشرانو سره پېژنم او د دوی له نږدې کسانو سره مې خبرې کړي، له دوی سره یوازې شخصي اجنډاوې مطرح دي، نو ځکه دوی په خپلو کارونو کې ناکامه دي. د خپلو شخصي اجنډاوو د درلودلو په حالت کې دوی د موجوده حالاتو په دوام یا (Status quo) ساتلو خوشحاله دي. اما د موجوده حالاتو دوام د افغانستان خلکو لپاره او هم د نړیوالې ټولنې لپاره چې له افغانستان سره مرسته کوي د قناعت وړ نه دی. د موجوده حالاتو له دوام سره یوازې د حکومت پرضد مسلحې تروریستي ډلې، ځیني گاونډي هېوادونه، جنایي او مافیایي کړۍ خوشحاله دي.

زه په دې ډاډه او باوري یم که له دوی سره شخصي اجنډاوې مطرح نه وي نو دوی د دې ظرفیت او کفایت لري چې د افغانستان ستونزو لپاره مناسبې د حل لارې پیداکړي. نه غواړم چې د ډېرو اشخاصو نومونه واخلم

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو یوازې غواړم چې د افغانستان د حکومت د مشرتابه او یو څو لوبغاړو د نومونو اخیستل اړین بولم، ځکه د افغانستان موجوده حالات او هم راتلونکې د دوی د کړنو او پالیسیو پورې تړلې دي.

راځئ چې له ولسمشر څخه یې پیل کړو:

ولسمشر له لومړۍ ورځې څخه په دې فکر دی چې څرنګه بیا د جمهوري ریاست لپاره ځان کاندید کړي او د دې کار لپاره باید داسې کسان په شاوخوا راټاو کړي چې د ده دغه اجنډا په مخ بوځي، نو په دې توګه ولسمشر نه غواړي چې داسې ټیم جوړ کړي چې د ده له شخصي اجنډا سره موافق نه وي. د دغه کار لپاره هم ولسمشر کوم مناسب ټیم چې یوازې د ده اجنډا تعقیب کړي، تر اوسه پورې نه دی جوړ کړی. کوم ټیم چې د ده په شاوخوا تراوسه پورې څرخي، هغه سوری ټیم دی او یا ده ته وفاداره ټیم نه دی.

په دې سوري ټیم کې چې هرڅومره کانې اچوي نو لاندې غورځېږي او فکر نه کوم چې د جمهور رئیس دا ټیم تکمیل شي ځکه د شاوخوا کسان هم خپلې اجنډاوې لري. دوی د رسمي کارونو او د موقف ساتلو په درلودو سره د خپلو ځانونو لپاره کار کوي یا په بله معنی له خپلو موقفونو څخه د شخصي اجنډاوو لپاره د یوې وسیلې په توګه کار اخلي.

اجرایي ه رئیس هم په همدې فکر دی او غواړي چې له خپل موقف څخه څنګه د خپل شخصي نفوذ ساتلو لپاره ګټه واخلي او د راتلونکو ټاکنو لپاره ځان برابرکړي. د ده ټیم هم سوری دی، ځکه د دغه پوست

(c) ketabton.com: The Digital Library

لپاره د ده په خپل ټیم کې ډېر رقیبان شته دی. یو مثال یې د مزار والي دی چې غواړي له ولسمشرسره یو څه معامله وکړي ترڅو د ده نفوذ په حکومت کې او هم د حکومت نه بهر زیات شي او په عوض د دې چې په راتلونکي کې بل څوک سپانسر کړي ولې په خپله میدان ته نه رادانګي.

د ملي امنیت سلاکار هم همدا خوبونه لا له پخوا څخه لیدل او غواړي چې خپل معتمدو کسانو لپاره چې د ده اجنډا پر مخ بوځي، د حکومت په منځ کې ورته د کار کولو زمینه مساعدوي. په سوشل مېډیا کې هم ده ته لیواله کسان کله کله د ده نوم د راتلونکي جمهوري ریاست د ټاکنو لپاره زمزمه کوي. دوه درې نورو وزیرانو نومونه هم د راتلونکي جمهوري ریاست لپاره خوبونه ګوري او کله کله یې نومونه په شوشل مېډیا او محافلو کې اوړي رااوړي.

د پخواني ولسمشر د شاوخوا کسان هم په همدې هیله هلې ځلې کوي چې د حکومت مؤثریت اوحیثت راټیټ شي، ترڅو د ده د حکومت ارمان د افغانستان ولس وکړي. د حکومت په غیبت خوشحالیږي خو ډېر څه په خوله نه وایې او یوازې غواړي چې خارجیان د افغانستان د ټولو نیمګړتیاوو په اړه ملامته کړي، ځکه ده ته یې د دې لاره هواره نه کړه چې لا نور هم په قدرت کې پاتې شي. خپله بېچاره هیڅ ملامتیا نه مني چې ګوندې په تېرو پنځلس کلونو کې د دې ټولو بدبختیتو او ناکامیو یو اصلي لوبغاړی و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له حکومت څخه بهر د يوشمېر نورو کسانو نومونه هم مطرح کېږي او د راتلونکي جمهوري رياست لپاره خوبونه ګوري، هغوی هم د تېرو نيمګړتياوو اصلي لوبغاړي و خو نن ځانونه ملامته نه ګڼي او فکر کوي چې د دوی لپاره به زمينه بيا مساعده شي چې د قدرت واګې لاسته راوړي. له هېواد څخه بهر د بعضې کسانو شوق هم راتلونکي جمهوري رياست لپاره کېږي. د بېلګې په توګه که ډانالډ ترمپ په امريکا کې ناکام شو نو د زلمي خليلزاد شوق هم شته دی او نوم يې په محافلو کې يادېږي. که څوک په کابل کې اوسېږي او له دې مشرانو سره ليدنې او کتنې لري نو دوی پوهېږي چې دا پورته تحليل واقعيت دی او په انکار يې څوک سترګې نه شي پټولی.

دا چې د حکومت دا پورته مشران د راتلونکو ټاکنو په فکر کې دي، نو د حکومت کارونه ځکه له ګډوډۍ سره مخامخ دي او مسلحې تروريستي ډلې همدا حالت له خدايه غواړي. حکومت لومړی بايد امنيت تامين، حکومتداري او اقتصادي حالت ښه کړي ترڅو د راتلونکو ټاکنو لپاره لاره هواره شي. که حکومت دا فکر کوي لکه څنګه چې يې د پارلماني ټاکنو پروسه شاته واچوله نو دوی به د جمهوري رياست د ټاکنو پروسه هم شاته واچوي او په قدرت کې به پاتې وي، نو زما په اند دوی د فيل په غوږ کې ويده دي.

د پورته حالاتو او ګډوډيو په نظر کې نيولو سره د افغانستان راتلونکې، د پنځه اپشنونو او يا له حالاتو سره مخامخ دی:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱- د موجوده حالاتو او حکومت دوام دی
۲- د جمهوري رياست لپاره وختي ټاکنې
۳- د لويې جرګې راغوښتل او د افغانستان د حکومت په راتلونکي غور کول
۴- نظامي کودتا
۵- د حکومت او نظام سقوط او داخلي جنګ

په پورته پنځو حالتونو کې د موجوده حکومت او هم ولس ګټه په يوه حالت کې هم نشته. که موږ دا پورته پنځه حالتونه لږ تجزيه او تحليل کړو او د پنځم حالت نه پيل وکړو، نو د حکومت او نظام په سقوط کې د هيچا خير نشته. که نظام او حکومت سقوط کوي، حکومتي غړي، پخواني ولسمشر او په نامه سياسي اپوزيسون ټول له ولس سره يو ځای غرقيږي او د دوی متبادل يوازې مسلح مخالفې ډلې دي او دوی ته هيڅ چانس نشته.

څلورم حالت هيڅ امکان نه لري ترڅو چې خارجي قواوې په افغانستان کې وي د کودتا امکان نشته. که باالفرض کودتا کيږي، نو بيا به دا د خارجيانو په ملاتړ وي. ترکومه حده چې زما پرې سر خلاصيږي، دا حالت نه شي راتلای.

دريم حالت د لويې جرګې د جوړېدو دی. پخواني ولسمشر دې حالت ته ډېر خوشحاليږي. دا حالت هم امکان نه لري ځکه لويه جرګه بايد ولسمشر را وغواړي او زه فکر نه کوم چې اوسنی ولسمشر دې دا کار

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړي. د اساسي قانون په اساس هم د لويې جرگې د جوړېدو امکان نشته او نه نړيواله ټولنه د دې کار حمايت کوي او هر تغيير چې په دې ډول راشي، نظام نور هم بې ثباته کوي. فکر نه کوم چې نړيواله ټولنه هم د لويې جرگې د جوړېدو حمايت وکړي که څه هم د ملي وحدت د حکومت د جوړېدو په تفاهم نامه کې د لويې جرگې د راغوښتو يادونه شوې، خو هغه وخت هم په ارامه تېر شو.

دويم حالت هم امکان نه لري ځکه فکر نه کوم چې موجوده ولسمشر استعفا وکړي ترڅو وختي ټاکنو ته لار هواره شي. که ولسمشر استعفا کوي، نو د جمهور ريې س لومړی مرستېال به د نوو ټاکنو ترپايلې پورې جمهور ريې س وي. دا حالت هم د ملک په دننه او يا بهرنيانو ته د تحمل وړ نه دی او نه په تخنيکي لحاظ وختي ټاکني امکان لري. په پورته پنځو حالتونو کې يواځنی ښه نسبي حالت د دې حکومت دوام او ښه کېدل دي. دا هم هغه وخت امکان لري چې ولسمشر د راتلونکي دور د ټاکنو له خوبونو څخه تېر شي او يوازې په اوسني حالت د ښه کېدو په فکر کې شي. که اقتصادي، امنيتي او سياسي حالت ښه شو نو هيڅ کمپاين ته د اوس نه حاجت نشته، ځکه دا ولس دومره احسان فراموشه نه دی چې څوک دې ورته خدمت وکړي او هغه هير کړي. که اقتصادي، امنيتي او سياسي حالت لکه څنگه چې تراوسه مخ په خرابيدو دی او همداسې دوام وکړي نو بيا دا ملت دومره ويده هم نه دی چې ده ته او يا د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده د سوري ټيم کوم بل غړي ته رايه ورکړي او يا دوی سم حکومت وکړای شي.

ولسمشر او د ده سوري ټيم ته يوازې همدا اجنډا په کار ده چې څرنگه دا دوه درې کاله خدمت وکړي او د راتلونکي خوبونو له ليدو څخه دی اوس تېر شي. د حکومت تش په نامه سياسي اپوزيسون غړو ته په کار ده چې د حکومت ملاتړ وکړي، ځکه د حکومت په ثبات کې ټاکنې ممکنه دي او دوی بيا کولای شي چې د راتلونکو ټاکنو لپاره کمپاين وکړي. د حکومت په دوام او د نظام په سياسي او حقوقي مشروعيت کې د ټولو خير دی. د ولسمشر لپاره په کار ده چې په خپل ټيم کې جدي تغيير راولي او په ملي اجنډا کار وکړي. ټول بايد د خپلو شخصي او مقطعي اجنډاوو څخه تېر شي.

دا پورته ليکنه د پژواک خبرې اژانس لومړی خپره کړه:

goo.gl/IPQvnv

د امريکا د جمهوري رياست ټاکنې:

۸ د نومبر ۲۰۱۶م، امريکا ويرجينيا ايالت

د امريکا په مختلفو ايالتونو او ښارونو کې د جمهوري رياست، سنا، د کانگريس د نمايندگانو د جرگې، محلي ښاروالیو او نمايندگانو څو قسمه ټاکنې نن رواني دي او د ټاکنو مسووليت د محلي حکومت دنده ده او هر ايالت د ټاکنو ځانگړي قوانين او سيستم لري نو په دی توگه د ټاکنو پايله

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سوال لاندې نه راځي او نه څوک د چا ادعا چې ثبوت ونه لري، منل کېږي. دا خبره چې دونالد ټرمپ به پایلې ونه مني او ګل مرجانې حکومت به جوړ شي، هوايي خبرې دي. دې کې شک نشته چې د نظریات توپیر او کرکه د یوبل نه زیاته ده خو د دوی سیتم ریښې لا ډېرې کلکې دي.

همدا شان د امریکا د ټاکنو په ورځ دا پوست وکړ چې د افغانانو هم د دې ټاکنو عبرت واخلي:

موږ باید همېشه د خپلې ټولنې مثبت اړخونه تقویه کړو او د نورو د مثبت کارونو نه باید زده کړه وکړو. خو دا چې د تېرو څلورو لسیزو ستونزو زموږ په ذهنونو منفي تاثیر کړې نو هر څه ته موږ د منفي اړخه ګورو. زما په اند موږ باید د مثبت فکر کولو روحیه تقویه کړو او منفي اندیښنې شاته وغورځوو. دی عکس ته چې ګورې ډېره مهمه خبره پکې دا ده چې هغه کسانو چې نن په امریکا کې ووټ ورکاوه هغوی ته یې هغه ستېکر یا نښان چې ما ووټ ورکړ، ورکاوه، خو که د ووټ اچونکو سره واړه ماشومانو ته یې دا بل ډول ستکر ورکاوه جې پرې لیکل شوي و چې راتلونکې ووټ ورکونکی. دوی دا کار د دې لپاره کوي چې له یوه اړخه ماشوم مایوسه نه شي چې والدینو ته یې نښان ورکوي او دوی ته یې نه ورکوي خو له بله اړخه دوی ماشومانو ته د ووټ ورکولو د حق تربیه هم په دی توګه ورکوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

رښتيا به وايو چې ايا موږ هم خپلو ماشومانو ته دا قسم تربيه ورکوو او که په عوض يې خشونت ته تشويقوو؟

د ټاکنو وړاندې دونالد ټرمپ په مناظره کې ويلي و که دی منتخب نه شي نو ټاکني به ونه مني او د دې خبرې تبصرې په افغانستان کې دا اوازي خپري کړې وي چې شايد د افغانستان په شان به د ملي وحدت حکومت جوړشي. په دی خاطر ما د پورته ليکنه وليکله. دا وړاندوينه په خپل ځآی سمه وه ځکه د مبصرينو او وړاندويونو په خلاف ډانالد ټرمپ ټاکني وګټلې او د هغه رقيبې ميرمن هيلري کلنټن ټاکني وبايلودي خو دې د ټاکنو پايلې بې له کوم قيد او شرطه ومنلې او د ټاکنو خپل رقيب ته يې مبارکي ورکړه که څه هم د ټاکنو په وخت کې د دواړو رقيبانو ترمنځ ډېري ترخي خبرې سره تبادله شوي وي.

د بريالي نوماند کاري بریالیتوب او ناکامي د ټاکنو وروسته معلومېږي:

۹ نومبر ۲۰۱۶م کال، ويرجينيا، امريکا

ټاکنې ګټل اسانه دي ځکه کله نوماند د خپلو خلکو د احساساتو نبض پيدا کړي نو بيا د هغوی د احساساتو نه په استقاده سره ټاکني ګټي خو د بريالي کانديد کار هغه وخت سخت کېږي چې په ټاکنو کې يې ډېري هوايي وعدي خپلو خلکو ته ورکړي وي او بيا هغه تر سره کولای نه شي.

د امريکا د منتخب نوي جمهور رئيس کار اوس سخت شو چې څنګه خپلې وعدې پوره کړي که څه هم د کانګرس د دواړو جرګو اکثريت د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده د ګوند سره دی. د ده اصلي کامیابي او ناکامي به د ده د کاري ټیم د جوړېدو او کار کولو نه وروسته پته لګیږي.

وايي نا راستي د كور نيستي ده:

۱۱ نومبر ۲۰۱۶م کال، ویرجینیا، امریکا

څومره ښه متل لرو:

وايي نا راستي د كور نيستي ده.

که رښتیا ووایو موږ افغانان تنبله او مفت خوره اموخته شوي یو نو ځکه زموږ چاري نه سمبږي. موږ په خپلوځانونو اعتماد نه لرو کنه موږ د دنیا د نورو ملکونو نه هیڅ بدتري نه لرو. کله چې تنبلي په انسان اغېز وکړي نو بیا ورته پچه هم پیچومی ښکاري او سپینې دانسان بیا تښتیدلې وي، نوپه دې توګه تنبلي یوهېواد او هم کورنۍ نیستمنه کوي.

د پورته پوست په اړوند عزيز بابكرخيل صاحب دا لاندې بيتونه د حمزه شينواري ليكلي و:

د هستۍ په لویه لاره ځي وختونه نه ودرېږي
لارویه(ای افغانه) څه ته ناست يې ستاو چا ته انتظار دی
نه فرهاد شوی په عمل کې نه منصور شوی په مانا کې
تا يو ګټ مات کړې نه دی وایې عمر مې په دار شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

احساساتي برخوردونه:

۱۲ جنوري ۲۰۱۶م کال، ویرجینیا، امریکا

نن سبا د افغانستان سیاسیون په لږ څه خوشاله او په لږ څه خفه وي یا په بله معنی دوی لکه د ماشومانو په شان دي چې په یوه لحظه کې په ژړا شي خو په بله لخطه کې بیا خوشاله وي. زما په اند د څو کسو په خوشالولو او خفګان باندې امنیت او حکومتولي ښه کیدې نه شي او که کېدای شولې نو په تېرو پنځلس کلونو کې دا لوبغاړي په بیلونونو ډالرو خوشاله نه شول، نو فکر نه کوم چې په راتلونکې کې هم دوی خوشاله وساتل شي. د افغانستان ولس امنیت او ښه حکومتولې غواړي تر څو د ولس بشري او فزیکي امنیت تامین شي.

د حکومت لپاره په کار ده چې ولس په خپل اعتماد کې ونیسي نه دا څو کسه لوبغاړي چې هیڅ نه مرېږي. حکومت باید د مسایلو سره عاطفي او احساساتي برخورد ونکړي ځکه احساساتي برخوردونه همېشه مقطعي او پراګنده وي او اصلي هدف ته څوک نه شي رسولی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بعضې ملکونو د خلکو او مشرانو نه دا مرغان هم هوښيار دي:

۱۲ نومبر ۲۰۱۶م کال، ويرجينيا، امريکا

نن ښايسته هوا په ويرجينيا کې وه او تقريباً اته کلومتره مزل مې وکړ.

په هوا کې مرغان هم تېريدل نو زوی مې راته وويل چې پوهېږئ دا مرغان ولې د V يا زموږ په اصطلاح د اتو ٨ په شکل الوتنه کوي؟ ما ورته وويل چې نه؟ ده راته وويل چې نوی تحقيق شوی دی چې د دې لپاره مرغان اوږده لار ووهي او د يوې سيمې نه بلې سيمې ته مهاجرت وکړي، نو دوی د V په شکل الوتنه کوي ترڅو انرژي سپما کړي. د مخکښي مرغانو د وزونو د څپوهوا په وروستي مرغانو تاثير کوي او کمه انرژي مصرف کوي. کله چې سرکښ مرغه ستړی شي، نو ځای نورو مرغانو ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرېږدي او وروستي مرغان په خپله په منظمه توګه مخکې کېږي او يو بل ته ځاى پرېږدي او په دى توګه په الوتنه کې د يو بل سره مرسته کوي.

ما ويل چې دا مرغان خو زموږ د خلکو او مشرانو نه ډېر زيات هوښيار دي ځکه هغوى خو يو بل ته ځاى نه پرېږدي بلکې يو بل په خپلو موقفونو او ګټو وژني او چې قدرت ونيسي نو بيا خو فکر کوي که دا مخکښ نه وى نو وطن غرقيږي. دوى ترڅو په خپلو څوکيو او موقفونوسر نه وى ورکړې او يا په زوره لرې شوي نه وي ترهغي د خپلو موقفونو او ګټو نه تېرېږي. که د افغانستان مشران او خلک د دنيا د نورو ملکونو د مشرانو په توګه د قدرت د پرېښودلو نه عبرت نه شي اخيستلي، نو لږ تر لږه خو دى د دې مرغانو نه وشرميږي.

وزير صاحبانو د وزارتونو بودجه شايد د ښې بدې ورځې لپاره ساتلې وي د حکومت لپاره هم يو سپيناوى په کار دى:

۱۲ نومبر ۲۰۱۶م کال، ويرجينيا، امريکا

دا چې پارلمان نن د بهرينو چارو، د فوايد عامي او د معلولينو، شهداو، کار او اجتماعي امورو د وزارتونو وزيران د بودجه د کمې سلني د مصرف لپاره سلب اعتماد کړل نو زما يوه قصه راپه ياد شوله:

وايي.يو سړي په کور کې کفن ساتلى و، يو وخت يې پلار مړ شوي و خو ده بازار ته منډې وهلي چې د خپل پلار لپاره کفن راوړي. يو دوست يې ورته ويلي چې بازار ته ولې منډې وهې کفن خو په کور کې لرې، نو د

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه سان (سان ټوټه چې د کفن لپاره استعمالیږي) نه ولې خپل پلار ته کفن نه ورکوي؟ دې سړي ورته ویلي و چې هغه کفن مې ښي بدې ورځې لپاره ساتلی دی.

فکر کوم وزیر صاحبانو د وزاتونو بودجه به ځکه نه وي مصرف کړې شاید دا بودجه به یې د کومي ښې بدې ورځې لپاره ساتلې وي.

د دې خبرې سپیناوی هم په کار دی چې وزیران ملامتیا د تدارکاتو کمېسیون په مرکزي کېدو اچوي او د تدارکاتو کمېسیون دا ملامتیا په وزارتو اچوي نو ښه به دا وي چې دوی په خپلو منځو کې سپیناوي وکړي. په هر حالت کې دا مهمه ده چې بودجه باید مصرف شي تر څو اقتصادي انکشاف رامنځته او هم افغانانو ته کار پیدا شي.

خدایه! دا زموږ وزیران، معینان، والیان، وکیلان، قاضیان او مشران ولې دومره سپک شول؟ ۱۳ نومبر ۲۰۱۶م کال، ویرجینیا، کابل

پخوا به د کاتب صاحب، ضابط صاحب، حوالدارصاحب، مامور صاحب، محرر صاحب، مبصر صاحب، معلم صاحب، کمپوډر صاحب او وکیل صاحب نومونه د خلکو په منځکې په ډېر درنښت سره اخیستل کېدل. حکومت به هم یو رعب او دبدبه درلوده او دیو کوټوالي ځواب به ټول کلي نه شو ویلې. اما اوس د خلکو په منځ کې د وزیرانو، معینانو، والیانو او قاضیانو نومونه دومره په سپکه سره اخیستل کېږي چې هیڅ حد

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه لري. د صاحب لفظ خو د دوی د نومونو اخيستلو سره بيخي له منځه تللی دی.

زما پلار دی خدای وبخښي يو وخت معلم او هم مدير و او زه هم يو وخت معين وم، خو باور وکړئ چې دهغه نوم په کلي او کور کې اوهم د دوستانو په منځ کې اوس هم زما د معينت په پرتله په درنه توګه اخيستل کېږي.

حال دا چې په دولت کې کارکول جرم نه دی بلکې خدمت او ثواب دی په دې شرط چې په صداقت سره څوک خدمت وکړای شي. فکر کوم چې پخوا به صداقت، اخلاص او تعهد د خپلو خلکو او وطن په وړاندې زيات و نو ځکه د هغوی نومونه په درنښت سره اخيستل کېدل.

خدايه ته دا پخوانۍ روحيه زموږ په دولتي مامورينو کې بيا راژوندۍ کړې چې په صداقت سره خپلو خلکو او وطن ته خدمت وکړي ترڅو د دوی د نومونو يادونه بيا په درنښت سره د افغانستان د خلکو په منځ کې رواج شي. د دولتي مامورينو درنښت د وطن درنښت دی او د دوی سپکاوې د وطن سپکاوې دی. تر څو چې دوی سپک وي دا وطن به هم سپک وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په واشنګټن کې د افغانستان د سفیر ډاکتر صاحب حمدالله محب سره کتنه

۱۳ د نومبر ۲۰۱۶م کال، ویرجینیا، امریکا

تېره اونۍ مې (۸ نومبر) په واشنګټن کې د افغانستان سفیر ډاکتر صاحب حمدالله محب سره وکتل. د افغانستان د روابطو په اړوند مو د امریکا سره د نوو ټاکنو د تاثیراتو په اړه

خبرې اترې وکړې. سفیر صاحب محب هلې ځلې د ستایلو وړ دي چې افغانانو ته یې د سفارت دروازه پر مخ پرانستې او د دوی سره د وطن په ګټه سلامشورې کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ده په قول شريکې همکارۍ ته په ټولو ساحو کې اړتيا ده ترڅو د افغانستان جنګي تصور ته تغيير ورکړای شي. په دې اړه سفير صاحب محب په امريکا کې د تعليمي، دولتي او غيردولتي ادارو سره تماسونه نيولي او هلته يې لکچرونه ورکړي دي. حتی په امريکا کې د ښوونځيو زده کوونکي اوس د افغانستان د ښکلي سفارت نه ليدنه او کتنه کوي او د دوی تصور د پخوا په پرتله يو څه بدل شوی دی، خو لا اوس هم ډېر کار ته اړتيا ده. ډاکټر صاحب محب او د ده همکارانو ته د الله د درباره توفيق غواړم چې نور هم خپلو خلکو او افغانستان لپاره د خدمت مصدر وګرځي.

پارلمان په دوه ورځو کې پنځه وزيران سلب اعتماد کړل:

۱۴ نومبر ۲۰۱۶م کال، ويرجينيا، امريکا

که خفه نه شو د اکثره افغانانومحبت او کرکه دواړه په احساساتو ولاړه ده. کاشکې چې داحساساتو سره لږ عقل هم يوځای وی نو بيا به پريکړو يې ښه پايله درلودای. د الفت صاحب خبره عقل او احساس سره لازم او ملزوم دي. بې احساسه عقل هم په درد نه خوري او بی عقله احساس هم د ولس دوا کېږي نه.

د وزيرانو Knock out يا چپه کېدو ته خو خوشالېږي، که په ځای يې د دوی نه بدتر راشي بيا به څه کوي او يا که دوی د سپنتا (پخواني د بهرنيو چارو وزير) غوندې سرپرسته پاتې وي نو بيا به خو خبره نوره هم خرابه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وي او د حکومت اعتبار به نور هم خراب شي. زما په اند په دې شرايطو کې چې څومره د حکومت اعتبار راټيټيږي، د افغانستان په ګټه نه ده.

په حکومت کې د ټولو نه ستونزمنې دندې کومې دي؟

۱۴ نومبر ۲۰۱۶م کال، ويرجينيا، امريکا

په هرحالت کې د يو ملک د ويندويانو او سفيرانو دندې ستونزمنې دي چې په هېواد کې دننه او بهر د دولت د کارونو او پاليسيو نه دفاع وکړي. زما په اند په اوسني حالاتو کې د دولت د ويندويانو او سفيرانو دندي تر ټولو نورو دندو ډېرې ستونزمنې دي چې د حکومت استازيتوب يا تمثيل وکړاي شي ځکه د پاليسيو سردرګومي ده او همېشه د ملک د داخل نه بد او جنجالي خبرونه زمزمه کېږي او دوی نه شي کولای چې د خپلو خبرو او يا د دولت د کارونو نه سمه دفاع وکړي شي. که دفاع هم کوي نو خپل زړونو کې ناارامه وي چې د دومره دروغو تمثيل ترکله.

زه حيران دی ته يم چې يو شمېر هوښياران ولې اوس خپلې مهمې دندې د سفارتونو او ويندويانو پوستونه ته پريږدي؟ زما خو پرې سر خلاص نه شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لیکل د څه لپاره؟

۱۶ نومبر ۲۰۱۶م کال، ویرجینیا، امریکا

لیکل هم موډ ته اړتیا لري او انسان کله د شطرنج د لوبې په شان زیچ او ګیچ شي چې څه ولیکي، د چا لپاره یې ولیکي، ولې یې ولیکي، ایا د لیکلو نه به د لوستونکو انتباه څه وي؟ ایا لیکل به په چا څه مثبت تاثیر ولري او کنه؟ په دی تصور کې ایا د هرې لیکنې نه به یو کس هم ګټه واخلي او کنه؟ ایا لیکل هسې د لیکلو لپاره به وي ترڅو خپل لیکل سرې پاخه کړي او یا د لیکلو بحثونه به یوازې د بحث لپاره وي او که هدف هم ترې متصور دی؟

زما په اند په هر حالت کې لیکل ښه دي ترڅوخپلې تجربې، نظریات او د ستونزو لپاره د حل لارې چارې شریکې کړو. که چا ترې ګټه وانخستله خپله د لیکلو لیک دود خو به پرې پوخ شي چې دا هم یوه لویه ګټه ده په دی شرط چې د لیکلو او قلم عقت وساتل شي. که څوک د چا د نظریاتو او یا اعمالو سره مخالف او موافق هم نه وي، نیوکې همېشه باید د قلم او لیکلو د عفت په چوکات کې وي څکه په زشته او ترخه لهجه او بدو خبرو اصلاحات نه شي راتلای بلکې تضادونه او د ټولنې د غړو ترمنځ کرکه، نفرت او نفاق لا زیاتوي. که څوک د دې خبرې سره موافق نه وي نو بیا باید د ځان نه پوښتنه وکړي چې د نیوکو نه یې هدف څه دی؟ ایا هدف د اصلاحاتو، ثبات او د وروورګلوي فضا جوړول دي او که غواړو

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې زموږ ټولنه نوره هم سره بی ثباته، تيته او پراګنده شي او زموږ ولس لا نور هم په فقر او ذليل حالت کې ژوند وکړي.

که هدف مو اصلاحات، د وطن آبادي او د ولس سوکاله ژوند وي نو بايد موږ نيوکې په نرمه او ارامه لهجه وکړو، د ليکلو او قلم عفت بايد وساتو، احساسات بايد کنټرول کړو او د تحمل او برده بارۍ روحيه بايد په ځانونو کې تقويه کړو.

د ننګرهار پوهنتون د ادبياتو د پوهنځي د مشرتابه نه د نعمان دوست صاحب د ليکنې او پرځای د ګيلې په اړه نعمان دوست صاحب يې د ماستري پروګرام ته نه و نيولی نو ليکلي يې و:

۱۷ نومبر ۲۰۱۶م کال، ويرجينيا، امريکا

يو وخت زه په پېښور کې د بلجيم د کميټې مرستيال وم، د کمپونو د کمشنرۍ د مکاتبومعلمينو لپاره مو د پيداګوژي اصولو تدريس او يو څه د زده کړو د لوړوالي څلورمياشتنی پروګرامونه درلودل. په اوله دوره کې چې د افغان کمشنرۍ د تعليم او تربيه بخش موږ ته څلويښت استادان د کمپونو د مکاتبو نه معرفي کړل، نيمايې يې مطلق بيسواده و، ليکل او لوستل نه شو کولی خو دوی د کمشنرۍ په مکاتبو کې معلمين و. زموږ څلور مياشتني کورسونه چې بايد دوی ډېر څه د تدريس د اصولو په اړه زده کړي وې، د اکابروو په کورس بدل شو ځکه دا معلمين د کمشنرۍ له خوا په پيسو او واسطه مقرر شوي و او دوی په خپلو مکاتبو کې د نورو

(c) ketabton.com: The Digital Library

سيمو استادان نه منل ځکه د کمپ هر مکتب د يو راشني ملک په کنټرول کې و چې د افغان کمشنري سره يې مستقيمي اړيکي درلودې.

دی تش په نامه استادانو ته ما وويل چې ستاسې جفا او ظلم د افغان ماشومانو سره د هغه قوماندانانو په پرتله چې سلاوي خرڅوي او ظلم کوي څو چنده زياته ده ځکه تاسې د افغانانو يو نسل بيسواده تربيه کوي.

افغانستان ډېري ستونزې لري خو موږ د پېښور او هم د نورو هېوادونو نه ډېر بد شيان افغانستان ته راانتقال کړي دي. يو له دې بدو شيانو نه د افغانستان تعليمي نظام دې چې ډېري کسان لسانس او ماستري لري خو نه ليکل کولی شي او نه د دوه خرو اوربشي بيلولای شي.

مرغان هم د ښې هوا نه خوند اخلي:

۱۷ نومبر ۲۰۱۶م کال، اشبرن، ويرجينيا، امريکا

(c) ketabton.com: The Digital Library

نن مې مزل کاوه چې دی قازانو او ايليو هم د ښه موسوم نه خوند اخيست او هيڅ ويره ورسره نه وه چې انسان به دوی ته ضرر ورسوي، خو په افغانستان کې د بعضې انسانانو نه انسانان ويريږي او لکه د درنده ځناورو نه چې څوک ځان ساتي هماغسي بايد ترې ځان وساتی.

افغانانو ته کاذب غرور او درواغجن تاريخ پاتې دی:

۱۷ نومبر ۲۰۱۶ م کال، ويرجينيا، امريکا

ډېر افغانان چې پوه کسان هم وي وايي چې افغانستان او جاپان په يوه ورځ ازادي اخيستې ده نو ولې د افغانستان او جاپان ترمنځ دومره زيات توپير د ترقۍ په لحاظ موجود دې؟

ترکومه حده چې ما کتابونه لوستلي دي او يا معلومات لرم، جاپان هيڅکله اشغال شوی نه دی او د زرگونو کلونو راهيسې ازاد هېواد دې. په اوله جهاني جگړه کې جاپان جرمني ته په Qingdao ټاپو کې چې د چين نه يې په اجاره اخيستی و، ماتي ورکړه. کله چې په لومړي جهاني جگړه کې يې روسيې ته هم ماتي ورکړه، نو د غربيانو لپاره دا د تعجب خبره وه چې څنگه يو شرقي هېواد وکړای شول چې روسيه ته ماتې ورکړي؟ بالاخره جاپان په ۱۹۱۹ م کال کې د ليگ اف د نيشن (The League of the Nation)غړيتوب يې په خپل قوت سره تر لاسه کړ. تر دويمي جهاني جگړي پورې جاپان دومره پرمخ تللي بحري او هوايي ځواک درلوده چې د پرل هاربر(Pearl Harbor) په حمله کې يې د امريکا يي قواو ۱۲ جنگي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کشتي ګاني او تقريباً درې سوه الوتکې له منځه يوړې او دا حمله د امريکا لپاره يوه ډېره ترخه پېښه وه چې د دې پېښې نه وروسته امريکا د جاپان په مقابل کې جنګ اعلان کړ او د لومړي ځل لپاره امريکايانو په جاپان باندې اتومي سلا استعمال کړه او د همدې حملې له امله جهاني جګړه کې جاپان او جرمني شکست وخوړ.

د دويمې جهاني جګړې نه وروسته د جاپان اساسي قانون د امريکايانو د نفوذ لاندې وليکل شو او جاپان د تهاجمي سلاو د جوړولو نه لاس واخيست او امريکا د جاپان د امنيت ذمه وارې په غاړه واخيستله او تقريباً اوس هم د شپيتو زور په شاوخواکې امريکايي عسکر په جاپان کې د امريکا سره د يوې معاهدې له مخې پراته دي چې د جاپان لپاره دا ډول امنيت ساتل د امريکا له خوا ارزانه تماميږي او په عوض يې جاپان خپل داخلي انکشاف او ترقي ته توجه وکړه او بالاخره جاپان د نړۍ دويم متمول ترين هېواد شو اما اوس د چين او امريکې نه وروسته د نړۍ دريېمه درجه سرمايه داره هېواد دې.

زه پوه نه شوم چې دا دروغجن تاريخ زموږ غوږونو ته څنګه رارسيدلی دی چې افغانستان او جاپان په يوه ورځ ازادی اخيستې ده. په ۱۹۱۹م کال کې چې افغانستان د انګلستان نه ازادي اخيستله، افغانان په خېټه هم ماړه نه و او يوازې چقمک او دنباله پور يو څو ټوپکي يې درلودې. بل دا چې موږ ته همېشه دا ويل شوي دي چې افغانستان هيڅکله چا نه دی نيولی حال دا چې بابر، سلطان محمود غزنوي او نادر افشار خو

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغانان نه و چې د هند پورې یې په دې ټولو سیمو په کلونو کلونو پادشاهي کوله. نه پوهېږم چې دا خبره هم چې افغانستان هیڅکله چا نه دی نیولې د کومه ځای نشئت کړی دی ځکه دا ډول کاذب تاریخ موږ ته کاذب غرور راکړې دی.

کیدی شي دوستانو ته د ما نه ښه معلومات وي او په دی دواړو موضوگانو په اړه که رڼا واچوي ښه به وي چې تر څو زموږ ذهنونه روښانه شي.

پورته لیکني په فیسبوک کې یو ښه او مستدل بحث رامنځته کړ ترڅو موږ خپلو ستونزو ته متوجه شو. ما فکر کاوه چې بعضې دوستان به احساساتي توگه نیوکې وکړي خو خبره دا سی نه وه او د دوستانو نظرونه مثبت و.

دنیا په امېد خوړل کېږي خو کله د انسان ارمانونه د خاورو سره خاوري شي:

۱۹ نومبر ۲۰۱۶م کال، ویرجینیا، امریکا

د دنیا ژوند په امید خوړل کېږي خو بعضې وخت د انسان امیدونه د خاورو سره خاوري شي. نن مې څه عکسونه لټول چې د استاد نقیب احمد خپلواک د عکس سره مخامخ شوم. د جنورۍ په میاشت کې د موږ سره و خو نن نشته دی الله تعالی دی وبخښي. د ده او د دې د کورنۍ ارمانونه د خاورو سره خاوري شول. په دې عکس کې په دویم قطار کې د ښي خوانه دریم کس دی. په واشنگټن کې د متحده ایالاتو د سولې انستیوت د

(c) ketabton.com: The Digital Library

آسيا د برخي د همکارانو او د دغه انيستيوت د عمومي مشري سره يو ځای دا عکس اخيستل شويدی.

شرع ظاهر مني:

۱۹ نومبر ۲۰۱۶م کال، ويرجينيا، امريکا

ډېر شيان حقيقت وي خو که په شرع يعنې ظاهر برابر نه وی نوهغه څوک نه مني ځکه شرع په ظاهر قضاوت کوي. د تصوف پيروان وايي چې شرع يا ظاهر لکه د وجود د پوستکي په شان دی چې د وجود د داخلي سيتستم د جوړښت اجزا اوغړي لکه رگونه، وينه، غوښه، هډوکي، پلې او ماغزه يې خوندي ساتلي دي. که د پوستکي يا ظاهر خيال ونه ساتل شي نو د وجود داخلي اعضاوې وراسته کېږي، بوی کوي او له منځه ځي. د انسانانو په زړونو هم څوک نه پوهېږي خو موږ همېشه د انسانانو په ظاهري عمل، خبرو، حرکاتو او قيافه باندې قضاوت کوو. قاضي هم په ظاهري شواهدو او استنباط قضاوت کوي. د بلگې په توگه که دوه ملگري په يوه کوټه يا خونه کې وي، يو وغواړي چې خپل ځآن ووژني خو دا بل ملگری يې نه پرېږدي چې ځان ووژني، اما د ملگري د کوښښ سره سره دا ملگری يې په دی وتوانيږي چې ځان په خپله مړ کړي، نو کله چې د مقتول ملگری د خونې نه راوځي اوخلک يې وگوري چې د ده ملگري په کوټه کې مړ پروت دی، که دا ملگري يې هر څومره استدلال وکړي چې ده خپل ملگری نه دی وژلی، اما څوک ورسره دا نه مني او

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدا شخص د خپل ملګري قاتل ګڼل کېږي ولو که ده د خپل ملګری په وژنه کې هيڅ لاس نه درلوده، ځکه شرع ظاهر مني. داسې شواهدو ته په قضايي اصطلاح کې قرينه قاطعه وايې.

په سياسي مسايلو کې هم ځوک د يو مشر په زړه نه پوهېږي او نه ځوک د يو مشر په سياسي پوهه قضاوت کولی شي، خو خلک د يو مشرپه ظاهري اجراء تو، تيم او د پاليسيو د تطبيق په اغېز باندې قضاوت کوي. که د يو مشر نيت هر څومره ښه وي، اما ونه شي کړی چې ښه تيم جوړ کړي، خپلې پاليسۍ عملي کړي، او ولس په خپلو کارونو قانع کړي نو نيت او يوازې پوهه چندان ګټه نه لري او دا مشر د ولس په زړونو کې ځای نه شي نيولی.

سياست پوه او سياستمدار او همدا شان اقتصاد پوه او تجار هم سره توپير لري. يو کس به د پوهنتون د اقتصاد ښه پروفيسر وي خو ښه تجار کيدې نه شي که داسې وی نو د اقتصاد ټول استادان به ميلونران وي. خلک په ظاهر کې د تجار تجارت او پيسو ته ګوري نه د يو استاد باطني پوهې ته ځکه هغه څه چې استاد پري پوهېږي او تدريس کوي هغه په خپله عملي کولی نه شي. همدا شان يو ځوک به د سياسي علومو ښه استاد وی خو ښه سياستمدار او مدير به نه وي کنه د سياسي علومو ټول استادان به جمهور رئيسان وي. که يو شخص ښه سياست پوه او هم ښه سياستمدار او مدير وي نو دې ته نورعلی نور وايي. افغانستان کې نورعلي نور ته اړتيا ده او که دا نه وی نوښه سياستمدار او ښه مدير بايد هرو مرو وي چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغانستان د دې ستونزو نه وکاږی، خومتاسفانه افغانستان لا په دی برخه کې چندان طالع نه لري. نور بیا

فکري انکشاف او فکري رغونه:

د پروت مزری نه گرځنده گیدړ ښه دی

۲۰ نومبر ۲۰۱۶م کال، ویرجینیا، امریکا

فکري انکشاف یوازې د کتابونو په لوستلو او حفظ کولو نه شي راتلای. ترڅو چې انسان تر خپله وسه په خپلو سیمو، هېواد کې او د هېواد نه بهر سفرونه ونه کړي، ښه او بد ونه گوري او بیا د خپل ژوند د خوږو او ترخو تجربو نه د خپل ژوند لپاره او هم د ټولنې لپاره ترې گټه وانخلي، په انسان کې فکري تغییر نه شي راتلای. د فکري انکشاف نه پغیر اقتصادي انکشاف، سوله او ثبات او د خلکو سوکالي په یو هېواد کې امکان نه لري ځکه چې د فکري انکشاف او فکري رغونې نه پرته د یو هېواد اوسیدونکي د خپل ملک د بشري او طبیعي منابعو نه مثمره او مؤثره گټه نه شي اخیستلای او همېشه به نورو ته محتاج وي. موږ په پښتو ژبه کې ډېر ښه متل لرو چې وایي د پروت زمري نه گرځنده گیدړ ښه دی.

همدا شان یو شاعر وایې چې:

په خالي ویلو نه سرې کېږي   څو سیاح د هر بلا نه شي سرې

(c) ketabton.com: The Digital Library

اول ځان جوړ کړئ بیا خپل کور، کلي او وطن جوړ کړئ:

۲۱ نومبر ۲۰۱۶م کال، ویرجینیا، امریکا

کله چې په الوتکه کې کینې نو د الوتکې عمله درته د اظطراري حالت په اړوند معلومات درکوي او وایي کله چې اکسیجن کم شي نو په اتوماته توګه د اکسیجن د تنفس کولو کڅوړې راغورځیږي او هغه باید خپلې پوزې ته واچوي. مهمه خبره دا کوي چې لومړی باید د اکسیجن کڅوړه خپلې پوزې ته واچوې او د هغه نه وروسته که کوم ماشوم درسره نږدې وي او یا د بل چا سره چې غواړې مرسته وکړې نو مرسته ورسره وکړه. دا خبره ځکه مهمه ده که انسان په خپله سم تنفس ونه شي کړې نو د بل کس سره مرسته نه شي کولی. د اولیه کمکونوپه ټریننګ هم دا خبره مهمه ده چې اول باید ماحول د ځان لپاره مصؤن کړه بیا د نورو سره مرسته وکړه.

که موږ نه شو کولای چې خپل ځان په علمي، اقتصادي، اجتماعي او کلتوري لحاظ باندې ورسوو او خپل ځانونه په خپله اصلاح کړو نو دا هیڅکله ممکنه نه ده چې د بل چا سره مرسته وکړې شو. که موږ همېشه مریض او ناجوړه اوسو نو په هیڅوک صورت کې نه د ځان لپاره، نه د خپل کور او کلي لپاره او نه د خپل وطن لپاره په درد لږیږو په عوض به یې موږ په خپلې کورنۍ، ولس او ملک باندې بار اوسو. نړي خو لا پریږده

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې دنیاوال زموږ د اکتشافونو نه ګټه واخلي لکه څنګه چې موږ د دنیاوالو د انکشافونو نه د ستني د جوړولو پورې ګټه اخلو.

موږ باید په خپلو لیکنو کې مرچکي کم کړو:

۲۱ نومبر ۲۰۱۶م کال، ویرجینیا، امریکا

په کابل کې په جومات کې د نن ورځې د وحشیانه حملې د تصویرونو په لیدو (د شیعه ګانو د امام باقر په جومات کې ۳۰ کسه ملکي کسان شهیدان او ۳۵ نور زخمیان شوي و) او د ځینې کسانو په فیسبوک کې د طالب په نوم د ملا د مخالفت او یاد ملا او طالب د ملاتړ په الفاظو مې خوا ډېره بده شوه ځکه دا افراط او تفریط نه د افغانستان خلکو ته ګټه رسوي او نه اسلام ته.

د یو ملک د فهمیده او پوه کسانو وزن دنن ورځې د فیسبوک د لیکنو د معیار نه معلومېږي چې څومره زموږ پښې د ګمراهي په چقلو او پلندیو کې ډوبې دي او همدا علت دی چې زموږ پښې ورځ تر بلې په پلندیو کې ښخيږي او موږ د ټولې دنیا نه په معنوي او مادي لحاظ وروسته پاتې کیږو.

کوم څوک چې د کوم نوم صفتونه نه لري هغوی بیا د هغه ډلو پورې تړلي نه دي. که یو عالم ښه وي او عمل یې هم ښه نو د قدر وړ دی او که عمل یې ښه نه وی نو داسې دی لکه چې په خره کتابونه بار کړی. دا زما خبره نه ده دادیني خبره ده. همدا شان دا سې ګناهونه دي چې انسان ته په

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نيا او اخرت کې په شخصي لحاظ تاوان رسوي او بل داسې گناهونه دي چې نورو ته تاوان رسوي. زموږ د دې بعضې ليکنو تاوان او گټه نورو ته رسېږي. هغه چې توهين د دين او علما کوي هم بد کار دی او څوک چې په دغه خرابو الفاظو په اظهارولو حمايت کوي هم ښه کار نه دی.

په همدی خاطر مې نن د فيسبوک ځيني دوستانو ته په يوه مغازه کې دا د مرچو عکسونه دتحفه لپاره واخيستل که دوی د ترخو خبرو د ليکلو شوق لري نو د دې مرچکو نه بايد لږ وشرمېږي ځکه بيا د مرچو او

د دوی د ليکنو تر منځ به څه فرق نه وي ځکه دا مرچکي هم د خلکو زړه بدولې شي او د دوی ليکنې هم. ښه به دا وي چې موږ په خپلو ليکنو کې مرچکي لږ کم کړو ځکه مرچکي هم خلک په خپله اندازه استعمالوی.

هسې يوه چوټ اندازه پوښتنه:

۲۵ نومبر ۲۰۱۶م کال، ويرجينيا، امريکا

ايا شاعران په عمومي توگه په ښارونو کې زيات دي که په اطرافونو، کلو او باندړو کې؟

د پورته سروی په اړه د دوستانو دنظرونو په اړه تبصره

د پورته سروې په بنياد، شاعران عموما په کلو، باندړو او اطرافونو کې زيات دي او زياتره دوستانوويلي وچې په اطرافونو کې بيکاري زياته ده، د وخت کمبود نشته، د سوچ او فکر لپاره زمينه او ماحول مساعد دې، او

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم شاعران په عمومي توګه د خپل محيط د ناخوالو او ژوند نه ستومانه دي نو ځکه په اطرافونو کې شاعران زيات دي. دا چې شعر هم الهامي دی او هم کسبي نو په اطرافونو کې الهامي شاعران اما په ښارونو کې کسبي او درباري شاعران ډېردي. رحمان مومند صاحب د سهيل تندر د شعر دا لاندې بېلګه وړاندې کړې وه:

نه مې خوښه نه مې خيال نه مې کوشش وو
ما دا وخت ځپېره وخوړه شاعر شوم
روښان خادم صاحب ليکلي و:

ما د دې ټولو دوستانو نظرونه په دې باب ولوستل، عجيبه راته ښکاره شوه او هغه دا چې ډېرو کسانو ليکلي و چې په کليو کښې شاعران ډېردی ځکه هغوی کار نه لری او ورته وزګار دی. د دې کسانو په فکر شاعري بيکاري او شاعر هم يو وزګار شخص دی. که د شاعر او شعر په باب ذهنيت داسې وي زموږ ټولنه او تعليميافته ګان ډېرو زده کړې ته ضرورت لري تر څو شاعر او شعر وپېژني. د مجيد قرار په قول شاعران په کليو کې او متشاعران په ښارونو کې زيات دي. همدا شان امان هوسا صاحب په نظرشعر ديوې خوا په ښکلا زېږونه کی راځي؛ چی ښکلا پېژندنه هغه وخت پيليږي چی دانسان لومړنۍ اړتياوي پوره وي لکه خواړه،اوبه،خوب،سکس او نور.خو په دوهمه مرحله کی شعر هغه احساسات دي چی انسان دځان او يا ټولنی اړتياوي يا هم ظلمونه په نثر نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

بلکی په نظم ليکي؛ داسی بريښي چی ساده شعر ليکونکي په کليو کې او ژور فکره شاعران په ښارنو کې ډېر وي.

زما نچوړ د دې سروی نه:

د اوسنې نړۍ د ټولو يو شمېر مهمو استانتياو لکه انټر نيت، راډيو، ټلوېزيون، د مطالعي او کار لپاره د کاري زمينې درلودلو ترځنګ د افغانستان باندېو، کلو، او ښارونو ترمنځ په فکري او انکشافي توګه اوس هم ډېر زيات توپير واټن موجود دې او ځومره چې دا واټن په يوه هېواد کې زيات وي، په هماغه کچه په هغه ملک کې بې ثباتي هم زياته وي ځکه د کلو او باندېو خلک د حکومت د راچپه کېدو کوښښ کوي او د ښارونو اداره غواړي چې په کلو او باندېو باندې خپل تسلط ټينګ کړي. د تېرو څلورو لسيزو د جنګونو يو مهم عوامل د ښارونو او اطرافونو ترمنځ په فکري، اقتصادي او ټولنيز لحاظ زيات واټن دی. د دې ستونزې د حلولو لپاره د حکومت، تعليميافته کسانو او ولس ترمنځ يو ګډ کمپاين ته اړتيا ده ترڅو د اطرافونو، کلو، باندېو او ښارونو ترمنځ په فکري، اقتصادی او ټولنيز لحاظ واټن کم کړي. زما په اند يوازې په شعر ويلو څه نه کېږي بلکې شعر نور هم د خلکو احساسات راپاروي او ولس نور هم د ستونزو سره مخامخ کوي.

په اطرافونو کې ډېر سهولتونه د ښاري ژوند په پرتله شته دی او د هغو فرصتونونه بايد کار واخيستل شي د بېلګي په توګه ځوانان او مشران کولی شي چې په شريکه سره کار وکړي، اشر وکړي د محيطي منابو نه د خپلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

سيمو د رشد لپاره گټه ترې واخلي او يوازې د حکومت په طمعه بايد کيني. په غربي نړۍ کې زيات کسان چې تقاعد هم شي خوش به رضا يا Volunteer په توگه په مکاتبو، کتابخانو، روغتونونو او نورو ځايونو کې کار کوي او خپل وخت په مؤثره توگه مصروفوي. د طب له اړخه په کور کې ناسته، تشويش او سوچ د ډېرو مرضونو مور ده او ولس بايد لاس د زنې کيني. په لاندې لينک کې که تاسي دا ويډيو وگورئ نو د يو فکر په پايله کې په اطراف کې د يوې وچې ونې نه ښنگه ښايسته د نقاشۍ مجسمه جوړوي او فکر کوم چې د کلي ماشومان، ښځې او نر او هم د نورو سيمو سيلانيان به د دې مجسمې د ننداري نه خوند اخلي او هم دا ډول فکر د راتلونکي نسل د فکري انکشاف لپاره مهم دي. د نن ورځې په معلوماتي نړۍ کې د منابعودرلودلو نه فکری انکشاف زيات مهم دی ترڅو ولس خپله بشري سرمايه په مؤثره توگه استعمال کړي. زموږ د ټولنې دا متل چې تکړه زوی ته مال مه گټه او بيغرته زوی ته مال مه پريږده ښه صدق کوي. تکړه نسل په خپله ځانته هر څه جوړولې او پيدا کولی شي اما بيغرته، بې تعليمه او په فکري لحاظ وروسته پاتې نسل د پلار او نيکه گټلې نوم او سرمايه ټوله له منځه وړي. موږ بايد خپلو ځوانانو ته ښه فکر او د ښه تعليم زمنيه مساعده کړو او په دی فکر کې ونه اوسو چې خپلو اولادونوته يوازې ځمکه، پټي، کور او بلډينگونه وگټو. اوس دا لينک او تاسي.

https://www.youtube.com/watch?v=۲a۱QISYNGHs&sns=em

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مدیر او رهبر ترمنځ فرق:

نومبر ۲۰۱۶م کال، ویرجینیا، امریکا

مدیر ته چې ورشې نو هغه درته ځان دومره وپړوسوي چې ګوندې هغه ډېر مهم شخص دی، د هرڅه صلاحیت ورسره دی او باید خبره یې ومنل شي اوا حترام یې وشي. رهبر ته چې ورشې نو ته باید داسې فکر وکړي چې ګوندې ته مهم شخص یې او رهبر ستا لپاره ناست دی او ستا په غم کې دی یعنې تا ته اهمیت درکوي. یا په بله اصطلاح مدیر ځانته اهمیت ورکوي او رهبر خلکوته. البته په اوسني دور کې رهبر باید د رهبري د مشخصاًتو ترڅنګ ښه مدیر هم وي.

که دا پورته دوه معیارونه سره مقایسه کړو نو دا راته ووایي چې په افغانستان کې موږ مدیران ډېر لرو که رهبران؟

کېدای شي چې بعضې دوستان دا ووایي چې موږ مدیران نه لرو خو دا سمه نه ده ځکه هرڅوک چې په خپل شاوخوا کې یو څو کسه ښه او خراب راټولی شي او د هغوی نظارت کولی شي، هغوی مدیران دي خو دا چې مدیریت د څه لپاره استعمالوي، ښه مدیران دي او که خراب، جلا خبره ده.

ښه رهبران کوشش کوي چې څو نور کسه د رهبري لپاره وروزي ترڅو د ده دورې د ختم او یا مرګ نه وروسته باید د رهبری د خلا تشه رامنځته نه شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د محمد رياض قصه:

۲۸ نومبر ۲۰۱۶ م کال، کابل

د اشنا ټلوېزيون د محمد رياض په اړه يو راپور خپور کړ چې ده دوه کاله په ملي اردو کې خدمت کړې دی او په پکتيکا کې زخمي کېږي او دواړه پښې يې قطع کېږي خو دی خپل همت د لاسه نه ورکوي او په معذوره ځان معماري کوي او خپلې کورنۍ ته حلاله روزي ګټي. دا ځوان ۳۵ کلن دی او د کونړ ولايت اوسيدونکي دی خو د ننګرهار په تنګي سيمه کې اوسېږي او هيچا ته سوال نه کوي. ده لا تر اوسه پورې واده نه دی کړی خو پلار يې هم مريض دی او د کورنۍ لپاره کار کوي او وايي چې د خپل وطن سره خاصه مينه لري او ځان ورته معيوبه نه ښکاري. دا ويډيو په زرګونو کسانو وکتله نو ما هم د دغه ويدو په ليدو سره دا لاندې څو جملې وليکلې او د ده عکسون مې د اشنا ټلوېزيون د راپور نه واخيستل:

د دغه ځوان همت او اوچت مورال ته سلام. د ده بلا دې په هغو ولږي چې د عسکرو د معاش او اباته نه ځانونو لپاره کورونه جوړوي او هم دې د ده بلا په هغو ولږي چې خپل وطن ورانوي. د دغه ځوان اسلامي جزبه او خپل وطن سره مينه د هغو کسانو نه ښکاره زياته ده چې ځانونه د اسلام او دين ټيکداران بولي. د ده ويډيو په لاندې ليکنک کې ليدلې شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

https://www.facebook.com/Kunar.ghazi١/videos/١٣٨٧٧٥٢٠٣٤٦٣٣٠٤٧/?autoplay_reason=gatekeeper&video_container_type=١&video_creator_product_type=٢&app_id=٢٣٩٢٩٥٠١٣٧&live_video_guests=٠

د فیدل کاسترو د ژوند محاسبه یا قضاوت:

۲۹ نومبر ۲۰۱۶م کال، کابل

دنومبر په ۲۶مه نېټه د کیوبا پخوانی دکتاتور فیدل کاسترو د نوي کلونو په عمر مړ شو. د فیسبوک بعضې کسانو د هغه په اړه لیکلي و چې ده یوازې څو جوړه جامې او یو وړوکی کور درلوده نو دا ډېر ښه سړی و. ما په د فیسبوک کې په خپله پاڼه ولیکل:

د یو مشر اعمال په ځانګړې توګه نه محاسبه کېږي بلکې د هغه د ژوند او کار د ټولو اړخونو د ښوبیانو او خرابیو مقایسه کېږي. د فیدل کاسترو په اړه منجمده مقایسه سمه نه ده چې څو جوړه کالي ترې پاتې دي او یا یو وړوکی کور او داسې نور یعنې دا فاسد نه و، نو ځکه دا ډېر ښه لیډر و. د قدرت نه سؤ استفاده په خپله فساد دي.

ده پنځوس کاله په کیوبا دکتاتوري حکومت کړی او ډېر خپل مخالفین، رقیبان او حتی خپل نږدې ملګري د حزب یې له منځه وړي دي او په لکهاو کسان د ده د ظلم له امله د خپله وطنه کډه کولو ته مجبوره شوي دي. ده کیوبا ته یو ډېر کمزوری اقتصاد پرېښی دی او د کیوبا

(c) ketabton.com: The Digital Library

راتلونکی هم نامعلومه دی چې څه به کېږي. د قدرت واګې يې خپلې کورنۍ ته وسپارلې او په پنځوس کلونو کې يې پنځوس کسه د خپل ځان ناستي لپاره تربيه نه کړل يعنې ده نه د خپل حزب په غړو اعتماد درلوده او نه د کيوبا په خلکو او خپل ورور يې خپل جانشين وټاکه. زما په اند داسې مشران د يو ملک لپاره چې خپل ځان ورته د بل هرڅا نه لوړ او ښه ښکاري، ګټه نه لري.

خاوري به دا وطن جوړشي چې انجينران يې په دار ځړول کېږي:

۲ دسمبر ۲۰۱۶م کال، کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه انجینر چې پولیتخنیک د څلورم ټولګي محصل، فیض الرحمن رحماني نومیده، د وردګو د چک په ولسوالۍ کې د طالبانو له خوا په دار ځړول شوی دی. فیض الرحمن رحماني په اخري ځل د خپل فیسبوک په پاڼه لیکلي و:

د دې نه مخکې طالبانو اعلان کړې و چې دوی به عام المنفعه پروژې نه ورانوي او د هغوی حمایت به کوي خو په عمل کې نور څه و نو ما دا پوست ولیکه:

طالبانو اعلان کړی چې دوی به عام المنفعه پروژو ساتي خو هغه انجینران او کارکوونکي چې عام المنفعه پروژې جوړې او حفاظت یې کوي هغه به اعداموي. افسوس افسوس د دې وطن په حال چې د جاهلانو له خوا یې تعلیمیافته او پوه کسان یې په ډېره بیرحمانه توګه له منځه وړل کیږي. دې انجینر به هم د خپلې کورنۍ او خپل وطن لپاره ډېر ارمانونه په زړه کې درلودل، خو د وطن د دښمنانو له خوا د ده ټول ارمانونه د خاورو سره خاورې شول.

خاورې به دا وطن جوړ شي چې یوه لویه برخه ولس یې د جهالت ملاتړ کوي او افسوس په هغه تعلیمیافته کسانو باندې چې په ارادي او غیر ارادي توګه د داسې جهالت ملاتړي دي. دوی چې د وطن تعلیمافته کسان اعداموي، خاورې به سوله ټینګه شي او خارجیان به د افغانستان نه ووځي. همدوی دی چې د خارجیانو راوستلو او خارجیانو د شتون دوام ته یې لاره هواره کړې ده. که دوی د عربانو ګروپونو ته پناه او بیا جنګ

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته يې دوام نه وې ورکړئ، خارجيانو دلته څه بلا غوښتله، خو په جنگ کې او گډوډيو کې د لوفرانو او د ټولو سازمانيافته او يا غير سازمانيافته جنايي ډلو ساعت همېشه تېر وي او همدوی دي چې د جنگ د دوام لپاره په مختلفو پلمو زمينه مساعدوي.

د طالبانو ځيني طرفدارانو په فيسبوک کې د دې عمل نه دفاع کوله او ويل چې دی يې ځکه اعدام کړی چې ده د طالبانو کوم دوه کسه وژلي دي خو داخبره سمه نه وه نو بيا دا لاندې تبصر وليکله:

د وردک ولايت په چک ولسوالۍ کې د ځوان انجينر ځړولو عمل ته هيڅ توجيه نه شي کيدی. دا چې د طالبانو طرفداران په فيسبوک کې د دې عمل نه ملاتړ کوي نو د دې نه جوتيږي چې طالبان هم د تروريستي ډلو برخه ده. هغه تروريستي ډلې چې مرکز، د محکمه دفتر، د قاضي پوه او پيژندگلوی. ساحه د نفوذ، مشر او نور څه معلوم نه وی، د دوی قاضي او خودسري فيصلې څه مشروعيت او څه معنی لري.

يوازنۍ توجيه همدا ده چې وحشت دی او افغانان د درنده ځناورو په فارم کې ژوند کوي.

د ځمکي خلکو د خدای په امان:

۴ د دسمبر ۲۰۱۶م کال، کابل

يو شمېر ساينسدادان حاضر شويدي چې د دې سيارې (ځمکي) نه مريخ ته د خلکو سره لاړ شي. مريخ ته تگ يو طرفه دی يعنې بېرته

(c) ketabton.com: The Digital Library

راتګ نشته او تر اوسه د دوه لکه کسانو نه يوازې سل کسه د دغه ماموريت لپاره انتخاب شويدي چې هلته که په خير سره ورسېدل نو د انسانانو کالوني (کلي) به جوړوي. دغه کسانوته اوس تربيه او روزنه ورکول کېږي او بالاخره د ۲۰۲۴ م کال نه وروسته به په شپږو جوپو کې ۲۴ کسه ليږي. هغه کسان چې د دې ماموريت لپاره حاضر شويدي وايي چې دوی بايد د خپل مرګ نه مخکې داسې کار وکړي چې د راتلونکي بشريت لپاره مؤثره وي او د بشريت په تاريخ کې د دوی نوم په ښه توګه وليکل شي چې دوی د بشريت لپاره د خدمت لپاره خپل ژوند قرباني کړ. د زياتو معلوماتو لپاره دا لاندې لينک کتلې شي. د اوسني تکنالوژي په درلودلو سره اوه مياشتې د دوی سفر نيسي او دوی يوازې هلته د ۶۸ ورځو لپاره ژوندي پاتې کېدلې شي.

زما مشوره د افغانستان هغه کسانو ته چې خپل ځانونه په بمونوالوزوي او د نورو ژوند له منځه وړي دا ده که دوی په رښتيا د ژوند نه تنګ او ستړي وی او خپل ځانونه وژني، نو ولې دوی د دغه کفارو په شان د يو ښه کار لپاره ځانونه نه قرباني کوي. دا کافر پوهېږي چې مريخ ته د دوی تګ يو طرفه دی، بېرته نه شي راتلای، خو بشريت ته د خدمت لپاره قرباني ورکوي. په عوض د دې چې دا ځانمرګي خوشي چتې پتې هم ځانونه او هم نور کسان له منځه يوشي ښه به دا وی چې دوي د دغه کفارو په شان د يو ښه کار لپاره قرباني ورکړي.

/http://edition.cnn.com/۲۰۱۵/۰۲/۱۷/tech/mars-one-final-۱۰۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پورته ليکني په اړوند وکيل صاحب سميع الله ساپي ليکلي و:

بـنـيا د م د تـفـا وتـونـو پـه (ارزښت کـې)!

ځيني لـګـيا دي د بـشـريـت ژغـورلـو پـه مـوخـه، ځـا نـونـه قـربـانـوي؛ نـور بـيا ځـا نــتـه د جـنـتـونـو لـپـاره د بـشـريـت پـه تـبـاهـي اخـتـه د ي.

څـوک ځا ن پـلـوري چـې وطـن خــرڅ کـړي...

څـوک د وطـن لـپـا ره ځا ن قـربـا نـوي...

څـوک د رښـتـيا پـه تـور پـه (د ا ر) ځـړول کېږي...

نــــور د "د روغــو پـه وسـلـه" او "سـيا سي فـسـا د" پـه مـتـهـو، د وُلـسـونـو لـه څـتـهــونــو د راکــوزيــد و نـــــد ي...

څـوک زړونـه خـوري، خوله لاسه يې څه ندي پوره...

نـورلکـه بـګـيـل مـړزا ن "قُــــو..." شـويـد ي، د را ويــښـيــد و نـــد ي...

د چا مـرګ د "هـنـد وکُش" لـه غـره د رونــد، ا و د چـا د "بـتـې" لـه بـنـکـې سـپـک!

د ا د ئ د خـــدای د " ارزښـتـونـو " ويـــش!!!

(c) ketabton.com: The Digital Library

فکر:

۶ دسمبر ۲۰۱۶م کال، کابل

د افغانانو شکایتونه او نیوکې زیاتې دي چې ولې موږ د یویشتمې پیړۍ سهولتونه لکه برېښنا، مکتب، سړک، صحي کلینک، ښه امنیت، ښه اقتصاد او داسې نور نه لرو. څو ورځې د مخه د ځمکې نه د مریخ سیارې ته د تګ په اړه د تحقیق او ریسرچ کومه لړۍ د ساینسدانانو له خوا روانه ده، دغه معلوماتو په اړوند لیکنه کړې وه او هغه معلومات مې د افغانستان د روانو حالاتو سره پرتله کړي و، نو یو کس راته په فیسبوک کې لیکلي و چې الله تعالی دې غرق کړه چې ته د کفارو صفت کوې او ځان دې ګناهګار کړ.د دغه کس فکر به همدا وي.

که موږ وو ایو چې دا موټر او یا انټر نیټ ډېرښه څیزونه دي چې دنیا یې سره رانږدې کړې ده او په موټر کې د یو ځای نه بل ځای ته په اسانۍ سره سفر کولی شو او دا کفارو جوړ کړي دي نو په دې کې دګناه او د کفر څه خبره ده. دا کس ما نه پېژني چې زه څومره په خپل خدای او اسلام عقیده لرم، ایا څومره زه په دیني مسایلو پوهېږم او ترکومه حده مې دیني زده کړې کړي دي، د ما سره یې خبرې او اترې نه دي شوي او نه زما د ژوند نه خبر دی خو دا مفتي صاحب دا ډول فتواګانې ورکوي او هرڅه ورته تور او سپین ښکاري او سمدلاسه د جنت او دوزخ نسخې لکه د اتلسمې پیړۍ د اروپا د پاپانو په شان خلکو ته ورکوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه ډول کسان چې ټوپک يې په لاس کې دی، موږ او تاسي يې ګورو چې زموږ تعليميافته او مشران په بېلابېلو نومونو وژني او همدا شان د دا ډول فکرونو يو شمېر نور کسان چې په نظام کې دننه دي د تعليميافته او ښو کسانو د کار مانع ګرځي. په دا ډول بی علمه فکرونو باندې چې نه په دين پوهېږي او نه په دنيايي علمونو، افغانان به څنګه ارامه شي، سوله به په دی ملک کې څنګه ټينګه شي او افغانستان به څنګه آباد او خود کفا شي؟ نو ځکه ما دا لاندې جمله د خپل فيسبوک په وال وليکله:

(موږ افغانان هم عجيبه مخلوق يو. فکرونه مو داتلسمې پېړۍ دي او سهولتونه د يويشتمی پېړۍ غواړو.)

د فيسبوک د مفتيانو د فتوا نه ځان ساتل:

۸ دسمبر ۲۰۱۶م کال، کابل

دوستانو!

د فيبسوک نه مننه مه کوئ ځکه کفارو جوړ کړی دی که نه فيسبوکي مفتيان او خلاصه يي ملايان به دربانده‌ی د کفر د فتوا ټاپې ولګوي.

افغانستان لپاره د ترياژ پروسه په کار ده:

۱۵ دسمبر ۲۰۱۶م کال، کابل

ډاکتر صاحبان د ترياژ (Triage) په کلمه د مانه ښه پوهېږي. کله ټکر، زلزله او داسې نور لويې پيښې وشي، د مريضانو او زخميانو شمېر زيات

(c) ketabton.com: The Digital Library

وي، ټولو مريضانو ته ډاکټران او طبي پرسونل همزمان نه شي رسيدلی، نو ډاکټران مريضان سمدلاسه ګټګوري کوي او د هغه مريضانو پالنه کوي چې هغوی د مرګ نه ژغورلې شي.

ماشاالله پيښې او ستونزې خو په وطن او خلکو کې ډېرې دي، خو حکومت او ولس بايد جدي ستونزو ته متوجه شي او د هغو ستونزو لپاره د حل معقولې لارې چارې بايد ولټوي. هغه ستونزې چې نظام ته سمدلاسه ضررنه شي رسولی په هغوی بايد لږ وخت تېر کړي ځکه هغه پيښې او ستونزې وروسته هم بررسي کېدلې شي. که داسې ونه کړو، نو بيا به ټول اوتر اوتر ګرځو او سرګردانې به مو زياته وي.

هسې يادونه!

۱۵ دسمبر ۲۰۱۶م کال، کابل

ما د خپلو چاپ شوو کتابونو تقريباً پنځه ويشت زره نسخې تراوسه دوستانو ته ويشلې دي خو باوروکړي چې يوازې يو کس، ښاغلی محمد يعقوب براتزاده، په خپله حاضر شوی و او ډېر ټينګ و او غوښتل يې چې زما د کتابونو په چاپ کې برخه واخلي، نو زر ډالره يې راکړي دي. اما دا نورڅومره کتابونه چې ما تقسيم کړي او يا چا ته مې ورکړي دي، ډېرو کمو کسانو يې ستاينه کړې ده. کله مې چې کتاب چا ته ورکړې دی، نو احسان هم د هماغه کس په ما باندې و چې ګوندې دی لا زما کتاب لولي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هدف مې دا نه دی چې څوک دی زما د لیکنو ستاینه وکړي او یا زما د کتابونو د چاپ پیسې دی راکړي ځکه د خدای فضل دی چې تر یوه حده دومره وسه او مالي توان لرم چې د خپلوکتابونو د چاپ د عهده نه ووځم.
د دې خبرې یادونه مې ځکه وکړه چې لا تراوسه د کتاب لوستلو او په کتاب د پیسو ورکولو کلتور زموږ په ټولنه کې ډېر ضعیفه دی. زه هم دا ستونزه لرم چې په کتابونو په اسانی سره پیسې نه ورکوم او اکثره زما د انګلیسي ژبې د افغانستان په اړه کتابونه راته زما زامن اخلي ځکه هغوی په دی عادت دي چې په کتابونو خرچه وکړي.

بل دا چې هرچا ته خپل کار او لیکنې ښې ښکاري خو تر یوې کمې کچې ما هم تر خپلې وسې د پښتود لیک دود د رواجولو او د افغانستان د روان تاریخ یو اندازه محدودي پیښې په خپلو لیکنو کې خوندې کړي دي.
کله چې یو دوست ستا په لیکنو یو څه ولیکي نو بیا انسان هرو مرو خوشالېږي چې یاره زما د لیکنو نه خو یو څو کسو ګټه اخیستې ده. څه موده د مخه تکړه لیکوال او ژورنالست، استاد محمد داود وفا زما کتابونه غوښتي و او هغه مې ورته لېږلي و. د کتابونو د سرسری مرور نه وروسته یې راته دا لاندې لیک راولېږه. د وفا صاحب د اجازې پغیر یې دوستانو سره شریکوم خدای دی وکړې چې خفه رانه نه شي.

درانه میاخېل صاحب ته سلامونه او درناوی وړاندې کوم!

هیله ده، چې روغ و جوړ به یاست. نن ورځ مې ستاسو له خوا راستول شوي کتابونه له لیکوال او ژورنالېست بازمحمد عابد نه په جلال

(c) ketabton.com: The Digital Library

آباد کې واخيستل. د ډېر وخت هيله مې پوره شوه، ځکه چې ددغو کتابونو په اړه مې ډېر لوستي و او اورېدلي و. که څه هم چې « بېړنۍ لويه جرگه» او « د واقعيتونو په بهير کې» کتابونه مې مخکې ليدلي او کتلي هم وو. وروستى کتاب خو مې له سره ترپايه ټول لوستى و؛ خودا پاتې نور رانه پاتې وو. اوس دا دى کېناستم، د وطن معماران، دريمه زاويه او مخکتاب، د کونړولايت سياسي او قومي جوړښتونه کتابونه مې مخې ته پراته دي. سرسري مې په منډه منډه ولوستل، خو ژور به يې هم لولم او که امکان يې لاره، نو بيا په تفصيل سره خپل نظريات هم يا خپاره کړم او يا به يې تاسو ته وليکم.

ستاسو د ليکنې ژبې صميمې ده. مشکل لغتونه په کې نه شته او ځانښودنه هم په کې نه ښکاري. ځينې ليکوال او څېړونکي په لوى لاس د ليکنې ژبه سوچه کوي او يا په اصطلاح په ناگومان راوتاويږي. زياتې خبرې لنډې هم کېدى شي، خو د ځينو عادت وي، چې لنډې يې نه ليکي. ستاسو خبرې لنډې، صريحې او فصيحې دي. مطلب ترې زر اخيستل کېږي او زما په شان ټيټ سواده کسان هم په اسانه پوهوى شي. زه فکر کوم، چې دا يو کمال دى او هر څوک يې نه لري. ممکن ځينو ته به دا کوم کمال نه ښکاري، خو له ډېر وخت راهيسې زموږ په باسواده پوړ کې دا توپير کتل کېږي، چې د ليک او وينا ژبه يې يوه نه وي، ځکه خو زيات پښتو کتابونه يوازې د ليکوالو ته پاتې دي او تبصره کول او کره کول يې هم دليکوالو دنده گڼل کېږي، په داسې ترڅ کې چې کتابونه د خلکو مال

(c) ketabton.com: The Digital Library

وي او معمولا د عامو خلکو او ولسونو لپاره ليکل کېږي. په دې ډول ستاسو ليکلي آثار هم د ليکوالو او څېړونکو لپاره دي اوهم دعامو خلکو او ولسونو لپاره.

« دوطن معماران » کتاب يوه ښه او ژوندۍ هڅه ده، که څه هم زه باوري يم چې، دا ډول يوه هڅه تاسو په خپله په يوازې ځان هم ترسره کولی شوه، خو دا چې يو بل څېړونکی مو هم له ځان سره راګډ کړی، ستاسو پراخه سينه او نرۍ ليد راښيي. په دې کتاب کې معرفي شوي شخصيتونه ټول د دې مستحق دي، چې بايد معرفي شوي وای. زه پوهېږم، چې دا ډول ملي شخصيتونه ولې تاسو معرفۍ ته ټاکلي او دوی څوک وو، چې نن يې په يادونو او لمانځنو وياړو. يقينا چې دا خلک په يادولو ارزي او ستاسو انتخاب ډېر عالي دی. زموږ زياتره څېړونکي اوليکونکي معمولا ليکوال، شاعران او ادبي څېړونکي زيات معرفي کوي. که څه هم چې دا به ضرورت وي، خو د اجتماعي شخصيتونو او نومياليو په معرفۍ کې زموږ پښتو ليکوالو لږه ناغېړي کړې، ستاسو هڅه په دې لړ کې د درناوي وړ ده، هم مو ليکوال او فرهنګي شخصيتونه او هم مو ټولنيز شخصيتونه په دې کتاب کې راټول کړي، چې اصلي هدف په کې د وطن د لوړو ګټو او ملي تګلارو د خاوندانو يادون او درنښت دی.

د کونړولايت سياسي او قومي جوړښتونه، دودونه او تاريخي پېښې، که څه هم د دې کتاب عنوان راته لږ اوږد ښکاره شو، خو مهمه څېړنه ده. ځکه په دې باب پخوا کومه څېړنه نه ده شوې. کونړي پښتنو خو صرف

(c) ketabton.com: The Digital Library

جهاد کړی او د خپلې سیمې تاریخ او کولتور پېژندنې ته لاهم نه دي وزګار. نو تاسو له ډېرو بوختیاوو سره سره لوی کار کړی. هیله ده، ځوان پښتانه محققین په تېره کونړي هغه دا ډول موضوعات ښه پسې وغځوي او لا ډېره څېړنه وکړي. ستاسو د دې لیکنې یوه ځانګړنه راته دا ښکاره شوه، بلکې ستاسو زیاتره څېړنې داسې دي، چې په خپله مو ریسرچ کړی، مرکې مو کړي او مشاهدې مو راټولې کړي. له مخکنیو چاپ شویو اثارو مو لږه استفاده کړې. اوسني زیاتره ځوان څېړونکي کتابخانه یې ریسرچ کوي. که څه هم چې دا ډول (کتابخانه یي ریسرچ) هم د ریسرچ یو ډول دی، خو چې ډېر شي، نو بیا خوند نه کوي، په تېره چې له نورو اثارو معقوله استفاده ونه شي. خو ستاسو لیکنې موثقې او جامع دي. په اصل کې دا فیلډ ریسرچ ګڼلی شو، دا ډول ریسرچ سخت کار دی. اوسني ځوان څېړونکي په کاله کې ناست وي، له نورو کتابونو څېړنې کوي، چې ډېرښت یې بدرنګي رامنځته کړې.په دې ډول مشاهداتي او خاطره یې لیکنو او مرکو د لوستونکو دلچسپي زیاتېږي او لوستل یې خوند کوي.

« دربیمه زاویه» او « مخکتاب » دوه نور کتابونه چې ستاسو فیسبوکي لیکنې او د هغو په اړه د کتونکو نظریات دي، یوه نوې هڅه ده. ځکه چې انلاین خپراوی بېل خوند لري او په کتاب کې لوستل بېل. ځینې لا تراوسه په انلاین لیکنو لوستو عادت نه دي. بله دا ده، چې د انلاین په ساتنه دومره باور نه دی په کار. کېدی شي، اکونټونه هک شي او یا پرې کومه بله پېښه وشي، نو چې په کتابونو کې خوندي شي، دا ډېر لوی او غنیمت کار دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې لړ کې د خلکو نظریات په امانتدارۍ راخیستل او نیوکي منل او زغمل هم ستاسو په شان لویه حوصله غواړي، چې په اوسني وخت کې د هر زړه تنګي پښتانه کار نه دی. ستاسو په فیسبوکي لیکنو کې ډېر ټولنیز واقعیتونه او حقیقتونه راغلي، چې اوسني ځوان نسل ته د ښو تجربو د انتقال یوه غوره وسیله یې ګڼلی شو. په تېره ستاسو لیکنۍ ژبه، چې هرکله په کې صمیمیت، ملګرتوب او حوصله مندي ښکاري، زما په فکر د زیاترو لوستونکو خوښه ده او د منلو وړ یې ده.

میاخېل صاحب، تاسو ته دې خدای نور هم همت درکړي، چې دغه ډول نوي او بکر موضوعات د خپلو لیکنو محتوا ټاکئ. ما په لنډ ډول دا څو کرښې ولیکلې. که وخت مې وموند، ستاسو په کتابونو به یوه عمومي اوږده او په اصطلاح هراړخیزه تبصره کوم، په تېره په څېړنیزو لیکنو مو، چې زه ورسره مینه لرم. خدای دې اوږد عمر درکړي، چې هر چېرته مو په لیکنو او ویناوو کې د وطن مینه په څپو او ولولو وي.

درنښت محمد داود وفا جلال آباد

څلور نسله سالمې روزنې ته اړتیا ده:

۱۵ دسمبر کال ۲۰۱۶م، کابل

افغانستان لا د تېرو څلوېښتو کلونواډیالوژیکي، کلتوري او فرهنګي ټکرونو په لوبه کې تر اوسه هم ښکیل دی، تراوسه لا موږ په خپلو دردونو نه پوهېږو، لا تر اوسه هم موږ بیخوده یو او نه پوهېږو چې کوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځای مو درد کوي، د چا نه ګیله وکړو او څنګه خپلو ستونزو ته د کورنۍ نه نیولی د وطن او دنیا په کچه د حل لارې چارې پیدا کړو.

څلویښت کلنو ناورین زموږ ټولنیز جوړښتونه دومره خراب کړي دي چې ډېر اوږد سالم رونیز کمپین ته اړتیا ده. که زموږ توپیرونه او احساسات همدا وی چې څنګه نن ورځ یې موږ په دې ملک کې لرو، څلور نسله سالمی روزنې ته اړتیا ده ترڅو موږ په خود شو او مخکنې حالت ته بېرته وګرځو، او یو ځل بیا د پرمختګ په لورقدم کیږدو.

د ولس او حکومت ترمنځ رابطه او فیسبوکي مبارزه:

۱۶ دسمبر ۲۰۱۶م کال، کابل

ستونزه دا نه ده چې ولې جرم واقع کېږي، ځکه په بشري ټولنه کې به هرو مروجرم او جنایت وي. ستونزه دا ده چې ولې د جرمونو پوښتنه نه کېږي او یا په جرمونو کې څوک لاس لري؟

که د جرمونو پوښتنه او دمظلوم حمایت ونه شي، جرمونه بیا ورځ تربلې په خپله زیاتېږي. مثال یې داسې دی لکه په خونه کې چې دچت د سوري د راڅڅیدومخه ونه نیول شي، د څڅوبې په ډېریدو سره چت ټول راغورځیږي او په خونه کې ټول ناست کسان ضرر ګوري.همدا شان که په خونه کې ناست کسان یوازې د خونې د مالک په طمعه ناست وي او ګوري چې څڅوبې زیاتېږي او مالک یې هم څه غم نه خوري نو ناستو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کسانو ته هم په کار دي چې یا مالک د کور مجبوره کړي چې د څښوبې غم وخوري اویا دوی په خپله باید څښوبې بند کړي.

د ولس او حکومت ترمنځ رابطه د پورته مثال په شان ده.زما په اند، په اوسني حالت کې فیسبوک په حکومت باندې د فشار راوستلو او دعامه اذهانو د روښانتیا او د ولس دملاتړ لپاره، ښه وسیله ده. کېدای شي چې هره فیسبوکي مبارزه رنګ رانه وړي خو ډېر کارونه یو څه سر نیسي لکه په فراه کې د ماشوم د اختطاف، د شربت ګلې، د کرکټ بورد، د ننګرهار د برق، د بروکسل د غونډې نه حمایت، د بعضې چارواکو لرې کېدل، د جوزجان او په ننګرهار کې د وروستیو ستنونځو په ګوته کول او داسې نورې پیښې.

همدی ته مبارزه وایي او فیسبوک د مبارزې لپاره یوه ښه وسیله ده. مایوسي نه ده په کار بلکې د مبارزې همغږي کول مهم دي.

د یو نظام د بقا لپاره حقوقي او سیاسي مشروعیت دواړه مهم دي:

۱۶ دسمبر ۲۰۱۶م کال، کابل

حقوقي مشروعیت هغه دی چې څنګه قدرت یو شخص یا ګروپ تر لاسه کوي. لکه د ټاکنو د لارې، میراثي نظامونه، د انقلابونو له لارې او یا په زوره د کودتاګانو له لارې. سیاسي مشروعیت دقدرت نیولو نه وروسته د عامو خلکو په نزد د نظام مشروعیت دی چې ایا د خلکو فزیکي امنیت تامین دی او که نه؟ ایا عدالت او پوښتنه د مظلومو خلکو کېږي او که نه؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ایاحکومت اساسي خدمات خلکو ته برابرولی شي او که نه؟ ایا روحا ولس خوشاله دی او که نه؟. او داسې نور.

متاسفانه د افغانستان نظام د حقوقي او سیاسي مشروعیت د دواړو ستونزو سره مخامخ دی ځکه چې د حکومت تهداب په معامله کېښودل شوی او د معامله نه وروسته حکومت ونه شو کړای چې د ولس ستونزو ته دحل سمې لارې چارې پیدا کړي.

امنیت ورځ تربلی خرابیږي، حکومتداري ورځ تر بلې مخ په خرابیدو ده، اقتصادي وضعیت هم ورځ تر بلی بدتریږي، ولس ته د خپلو حقوقو او وجایبو لر لوری ورنه کړل شو، نو په دې توگه د ولس فزیکي او بشري امنیت مصؤن نه دی.

که حکومت خپلو کارونو ته جدي توجه او د تېرو دوه کلونو خپلې کړنې سمې ارزیابې نکړي، فکر کوم د افغانستان راتلونکی راته ډېر تت ښکاري.

د فیسبوک د لیکنو په اړه دوه نظرونه:

۱۶ دسمبر ۲۰۱۶م کال، کابل

افغانستان د ټولو کور دی او دا فکر باید د موږ سره نه وي چې وطن یوازې په ما گران دی او دا نور ټول د وطن سره خیانت کوي. هرڅوک تر خپلې وسې مسوولیت لري چې د وطن او خپلو خلکو لپاره کار وکړي. هیڅوک باید په یو بل احسان ونه کړي او نه څوک د یو قوم او ټول ملک

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټیکه دار دی او نه دا مندیت یا صلاحیت موږ ته چا راکړی چې د ټول ملت او یا د یو قوم او سیمې په استازیتوب خبرې وکړو او یا یې ادعا وکړو. د هرچا نظر انفرادی نظر دی، د هیڅ یو قوم، سیمې او یا کتلې استازیتوب نه کوي.

دویمه دا چې دا اړینه نه ده چې زموږ د ټولو نظرونه سره همغږیږي او یوشان وي ځکه د هر چا نظر د هغه د معلوماتو، تجربه، تحصیل، او انځورګیرنې یا برداشت په لرلو سره به هرو مرو توپیر لري، نو دا سمه نه ده چې موږ د خپل نظر مخالف باندې د کفر او اسلام، د خاین او صادق، د بیسواده او باسواده، د پوه او جاهل، د ښه او خراب او یا داسې نورې ټاپې ولګو. که موږ د یو بل د متفاوتو نظرونو د اوریدو او لوستلو تحمل ونه لرو نو بیا خو فکري تغییر هیڅکله نه شي راتلای ځکه د فیسبوک دوستان خو لا اقل لوستونکي او پوه کسان دي.

تقرر مرکزي کول ښه کار نه دی:

۱۷ د دسمبر ۲۰۱۶ م کال، کابل

اوس مې د آزادۍ راډیو نه خبر اوریدو چې یو لوی چارواکي وویل چې زموږ پروسه سخته ده چې څوک پکې واسطه واچوي مطلب یې دا و چې د دوی د تقرر په پروسه کې څوک د واسطي نه کار نه شي اخیستلای. که واسط نه وی نو زما په اند شاید همدې چارواکي دا مهمه دنده نه درلودی. یوه قصه مې راپه یاد شوله، یوه ورځ زما د یو هم صنفي، ډګرمن

(c) ketabton.com: The Digital Library

امين شاه څه کار د لوی درستيز سترجنرال شيرمحمد کريمي صاحب سره و نو ما هغه ته تليفون وکړ او دا مې ورولېږه. امين شاه راته وويل چې کريمي صاحب ته مې وويل چې زه غريب سړی يم او واسطه نه لرم که د مزار نه مې جلال آباد ته تبديل کړې نو ښه به وی. لوی درستيز ورته کښته پورته کتلي و او ورته يې ويلي و که واسطه دې نه درلوده نو ته دلته زما دفتر ته راتللی شوې. امين شاه راته وويل چې سخت يې خجالته کړم.

په هر حال د چارو ادارې ځوانانو ته اعلان کړی چې خپلې سوانح د ايميل په ذريعه دوی ته ولېږي او دوی به بې له واسطې مقررشي. زما په اند که تقرر ټول مرکزي شي د ګټې نه به يې تاوان زيات وي ځکه تقرر کې د تحصيل ترڅنګ بايد ډېر نور فکتورونه په نظر کې ونيول شي. د يو ديپارټمنت، وزارت، ولايت يا ولسوالۍ مشران د خپلو تشکيلاتي اړتياو په اړه د يو بل کس په پرتله چې لرې وي او تصميم نيسي، ډېرښه پوهېږي. د داسې خيالي پروسو استخدام څه ګټه نه لري هسې د ځوانانو د تکليف او د ادارو د خرابيدو باعث ګرځي. حکومت ته په کار ده چې د ادارو مشران ښه کسان وټاکي نه دا چې صلاحيتونه دادارو نه څو کسه په مرکز کې قبضه کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغانستان کې پرزې شته؛ خو انجن ترې جوړولی نه شو:

۱۷ دسمبر ۲۰۱۶م کال، کابل

نن مې د کورنیو چارو پخواني وزیر پروفیسر علی احمد جلالي صاحب سره بنډاردرلوده نو ښایسته خبره یې وکړه چې په افغانستان کې موږ پرزې لرو خو ماشین ترې جوړولی نه شو. همدا شان اشخاص او پوزیشنونه لرو خو انستیتوشن یا مؤسسات نه لرو چې داشخاصو رول مؤثره وي.

په هر قیمت چې وي باید د جنګ مخه ونیول شي:

۱۸ دسمبر ۲۰۱۶ م کال، کابل

په افغانانو باندې جبري او تحمیلي مهاجرتونو، جنګونو، دربه دري، فقر او لوږې، د نفوسو کثرت، د منابعو کموالی، د دیني او عصري تعلیمي ادارو بې کیفته نصاب او زده کړې، په ځوانانوباندې د کورنیوکمرنګه نفوذ، نړیوال او سیمه ییزو مداخلو، بې امنۍ او داسې نورو داخلي او بهرني فکتورونو په افغانستان کې د جنګونو د دوام او دضعیفه حکومتونو د رامنځته کېدو لپاره لاره هواره کړې ده. دا لړۍ به تر هغې پورې دوام لري ترڅو چې په افغانستان کې جنګونه دوام ولري.

په پاکستان، ایران او هم په افغانستان کې اکثرو کورنیو خپل ماشومان دیني مدارسو ته یوازې د دین د زده کولو په مؤخه نه استول بلکې د فقر او مجبوریتونو په اساس به ماشومان مدرسو ته لېږل کېدل ځکه هلته یو څو

(c) ketabton.com: The Digital Library

روپۍ مرسته او مساعدې (خوراکي مواد) په مختلفو نومونو ورکول کيده. دا کارد دې لامل شو چې اکثره ځوانان د خپل وطن د تاريخ او ټولنيز کلتور نه بيګانه او نا خبره پاتې شول او دوی د دين نه سم برداشت ونکړ. يا په بله اصطلاح دوی برين واش شول يعنې ماغزه د دوی ومينځل شول او د تکفيري اډيالوژي د تاثير لاندې راغلل.

د عصري ښوونځيو او پوهنتونونوفارغين هم دا پورته ستونزې درلودې. د دې ترڅنګ د عصري ښوونځيو او پوهنتونونو تعليمي نصاب بی کيفيته او د مارکيټ د ضرورت سره متناسب نه و او نه دی. په موجوده وخت کې د پنځوس زرو نه زيات ځوانان د پوهنتونونو نه هرکال فارغيږي او فکر نه کوم چې په سلو کې لس سلنه دا فارغين په دولتي او يا خصوصي سکتورونو کې د خپل تعليم په زورځانونو ته کار پيدا کړي، نو په دی توګه هر کال په لس ګونو زره ځوانان بيکاره پاتې کيږي.

طبعي او غير طبيعي منابع ورځ تر بلې کميږي خو په مقابل کې د نفوسو تعداد بيحده په زياتيدو دي. کورنۍ او هم دولت د نفوسو د زياتيدو د مخنيوي لپاره کوم سم پلان نه لري. کورنۍ يوازې د ماشومانو توليد کوي او بيا ماشومان کوڅو ته خوشي کوي او د خپلو ماشومانود تعليم او تربيه په فکر کې نه دي او همدا يوه خبره کوي چې الله تعالی روزي رسان دی. دا نه ګوري چې الله تعالی دوی ته عقل او فکر ورکړی او بايد د فکر او عقل نه هم کار واخلي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په اند، د ټولو نه مهمه لار په لومړي سرکې د نفوسو د کثرت مخه نیول او بیا په تعلیمي نصاب فکر کول دي چې د وطن د اړتیاو په تناسب عیار شي. دا شرط نه دی چې هرڅوک دی د پوهنتون نه فارغ شي بلکې تخنیکي او حرفوي زده کړو ته باید زیاته توجه وشي ترڅو ځوانان بیکاره پاتې نه شي.

د ټولو نه مهمه مسئله حکومت او هم مخالفو ډلو ته دا ده که دوی واقعاً د افغانستان، افغانانو او اسلام په غم کې وي نو دوی باید د جنګ مخه ونیسي. د وطن لپاره، د اسلام لپاره او د خپلو خلکو لپاره باید مخالفې ډلې او حکومت سره توافق ته ژر ورسیږي ترڅو د افغانانو وینه نوره بېځایه تویه نه شي. هرکال په لس ګونو زره افغانان په جنګونو کې له منځه ځي، د دوی کورنۍ په حکومت او هم په ملت باندې به بار وي او د دې کورنیو اولادونه چې بیکاره او بې تعلیمه پاتې کېږي، د راتلونکې نورو جنګونو لپاره به وسیله وي. د جنګ په دوام کې زموږ دردونه زیاتیږي، کمیږي نه.

زما په اند په هیڅ وجهه افغانستان کې د جنګ د دوام لپاره دیني، مذهبي او یا سیاسي دلیل نشته دی. په هره توګه چې کېږي باید د جنګ د بندیدو غم وخوړل شي. که د جنګ د بندیدو لپاره هره خوا، که هر څومره قیمت ورکړئ بیا هم به دا قیمت، د جنګ د دوام د قیمت نه په مراتبو لږ وي.اوس د افغانانو ټوله انرژي او منابع د یو بل پرضد په جنګ او د ځان د حفاظت لپاره مصرفیږي او د افغانستان راتلونکي لپاره هیڅ

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلان نه عملي کېږي. د افغانستان ستونزې د معجزې په توګه يو دم نه شي حل کيدی، موجوده او هم راتلونکي دېرحکومتونه به د پورته ستونزو د حلولو په اړه د ډېرو ستونزو سره لاس او ګرېوان وي. که چېرې جنګ بند شي او د اوس نه سم کار پيل شي بيا هم ډېر وخت ته اړتيا ده چې پورته ستونزو ته دحل لارې چارې پيدا شي. موږ خپلو ستونزو او دردنو ته دوا يوازې او يوازې د سولې په موجوديت کې پيدا کولو شو نه د جنګونو په دوام کې. روهي ويبپاڼي او پژواک خبرې اژانس هم دا ليکنه خپره کړې ده.

http://www.rohi.af/fullstory.php?id=٥١٧٠٨

http://www.pajhwok.com/ps/opinions/%D٩٪BE%D٩٪٨٧-%D٩٪٨٧٪D٨٪B١-%D٩٪٨٢٪DB٪٨C%D٩٪٨٥٪D٨٪AA-%DA٪٨٦٪DB٪٩٠-%D٩٪٨٨٪D٩٪٨A-%D٨٪A٨٪D٨٪A٧٪DB٪٨C%D٨٪AF-%D٨٪AF-%D٨٪AC%D٩٪٨٦٪DA%AB-%D٩٪٨٥٪D٨٪AE%D٩٪٨٧-%D٩٪٨٨٪D٩٪٨٦٪DB٪٨C%D٩٪٨٨٪D٩٪٨٤-%D٨٪B٤٪D٩٪٨A

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ويلو او ليکلو ژبه بايد ساده او عام فهمه کړو نه سخته:

۱۹ دسمبر ۲۰۱۶م کال، کابل

د پښتو او دري ژبو د ويلو، ليکلو او د انګليسي نه ترجمې نوو لغاتونو استعمال زموږ غوندې د جودان وهلو کسانو کار ډېر سخت کړی دی. د مفهوم نه مو د لغاتونو او جملو استعمال ته همېشه زيات فکر وي.

نن سهار مې د ازادی راډيو اورېدله چې دکرکټ ټيم د بريا په هلکه يې راپور درلوده، نو نظاق ويلې چې ټيم زير۱۹ ساله او يا په پښتو کې د ۱۹ نه لاندې ټيم لوبه وګټله. دا کټ مټ د انګليسي ژبې ترجمه ده. خو ووايه چې د ۱۹ نه کم عمرو ځوانانو ټيم، لوبه وګټله يا ټيم جوانان که عمر کم از ۱۹ سال داشت بازی را برد. د زير يا لاندې لغات څه معنی لري دلته. يا په طلوع ټلوېزيون کې بل وايي چې پيام های تنقيح ناشده. اوس به څوک په دی جمله پوه شي.

د راډيو او ټلوېزيون ژبه بايد ساده وی چې حتی يو نالوستی کس هم ترې سل په سلو کې په لومړي ځل مطلب واخلي. د اخبار ژبه بايد هم دومره ساده وی چې يو کس لږ لوستل کولی شي د لوستلو په وخت کې بايد په مطلب پوه شي. که څوک غواړي چې خپل ادبي منتر پوخ کړې نو خپلې ليکنې دې ادبي مجلو او ژورنالونو ته ورکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

راځي چې ښه خبرونه د خپلو سيمو سره شريک کړو:

۲۴ دسمبر ۲۰۱۶م کال

هره ورځ موږ بد او زړه بوګنونکي خبرونه ډېر اورو چې د ښو خبرونو اړخ يي ډېر کمزوری کړی دی. راځي چې د خپلو سيمو ښه خبرونه هم سره شريک کړو. نن د کونړ ولايت د سيد جمال افغان پوهنتون د څلورو پوهنځيو نه ۶۶۹ محصلين فارغ شول. د مراسمو په دغه غونډه کې چې دکونړ ولايت د مرکز چغه سرای سره نږدې د پوهنتون په انګړ کې د محصلينو او استادانو له خوا جوړه شوې وه، ما هم پکې ګډون وکړ. ډېر د خوښۍ ځای و چې په زرګونو دولتي چارواکو، محصلينو او د محصلينو د کورنيوغړو په دغه شانداره مراسمو کې ګډون کړی و. ملي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېرغونه رپېدل، امنيتي فضا ښه وه، محصلين ډېر خوشاله و، د خپلو خوليو او چپونو سره يې عکسونه د خپلوانو او دوستانو سره اخيستل.

په دغه غونډه کې ما ته هم موقع راکړل شوه چې يو څو خبرې وکړم. زما پيغام محصلينو ته دا وچې بايد دوی نور هم کوښښ وکړي چې نورې زده کړې وکړي او يوازې په لسانس اکتفا او قناعت ونه کړي ځکه ځوان نسل د نورو ستونزو ترڅنګ د تعليم په ساحه کې د هېواد په کچه او هم د نړۍ په کچه د زيات رقابت سره مخ دی نو دوی بايد لا زيات کوښښ وکړي چې د رقابت له لارې سر لاري اوسي. د دې ترڅنګ مې په مراسمو کې د ګډون کوونکونه وغوښتل چې که جنګ په افغانستان کې بند نه شي، زموږ نيمګړتياوي به په ټولو ساحو کې همداسې زياتي وي. افغانستان لا اوس هم د آسيا په هېوادونو کې د ټولو نه فقير هېواد دي. هغه پيسي چې په جنګ مصرف کېږي، هغه بايد په بيا رغونه، انکشاف، تعليم او تربيه باندې ولګيږي. دوه کاله د مخه د USIP په مالي مرسته، د EPD مؤسسي د يوې سروي په اساس امنيتي او خصوصي سکتور په شمول يوازې په پنځو سکتورونو کې هرکال ۹ ميليارده امريکايي ډالره د افغانانو په جنګ باندې مصرف کېږي که دا پيسي د افغانستان په ولسواليو تقسيم شي نو هرې ولسوالي ته ۲۵ ميليونه ډالره رسېږي. که موږ يوازې د جنګ د تاوان همدا پيسي په هره ولسوالي مصرف کړو نو افغانستان به د مترقي هېوادونو په لړ کې حساب شي. که موږ دا پيسي په تېرو څلويښت کلونو د جنګ سره ضرب کړو نو پوهېږو چې موږ څومره لوي تاوان د جنګونو د دوام له

(c) ketabton.com: The Digital Library

امله کړئ دی. د مادي شتمنيو د له منځه وړلو ترڅنګ موږ خپله زياته بشري سرما يه هم د لاسه ورکړې او يا زموږ بشري سرمايه ته د رشد زمينه نه ده مساعده شوی او په عوض يې د رشد مخه هم نيول شوی ده.

زما اخرې پيغام دا و کومه فزيکي او بشري سرمايه چې موږ د يو بل په راپرزولو کې مصرف کوو ښه به دا وی چې دا سرمايه د خپل ملک په آبادۍ کې مصرف کړو.

د ځوانانو لپاره د قلم د ښوونيز، ټولنيز او فرهنګي مرکز نه مننه:

۲۳ دسمبر ۲۰۱۶م کال

زه په کامه کې د ځوانانو لپاره د قلم د ښوونيز، ټولنيز اوفرهنګي مرکز د مشرتابه او غړو نه په خاصته توګه د انعام الله مياخېل او زاهدالله احمد نه مننه کوم چې زما په وياړ يې د جمعه په ورځ د کامه ولسوالي د قلعه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخند په سيمه کې غونډه جوړه کړې وه. همدا شان زه د ټولو هغه دوستانو، همزولو، مشرانو او فرهنګپالو نه مننه کوم چې دی غونډې ته يې تشريف راوې و او هم ځينو دوستانو زما په اړوند خبرې وکړې که څه هم زه دومره مستحق ځان نه ګڼم. په خاصه توګه زه د ننګرهار پوهنتون د رئيس پوهندوی ببرک مياخېل، ځوان فرهنګي ارشاد رغاند، استاد او حقوقپوه سيد خالد سادات، څېړنوال عبدالقيوم مشوانی، د مثبت بدلون د ټولنې مشر استاد عبدالبصير سباوون، ليکوال او شاعر اسدالله ساحل، ځوان ژورنالست نوراغا ځواک، د ننګرهار پوهنتون د ژورناليزم د فاکولته مرستيال استاد خالد ضيا او استاد غلام فاروق نه مننه کوم چې په غونډه کې يې خبرې وکړې.

دا چې په افغانستان کې مشرقي يا لوی ننګرهار د علم او فرهنګ مرکزبلل کېږي، که مبالغه ونه کړم، د دغه علمي او فرهنګي سيمې مرکزثقل د کامه ولسوالي ده چې په خپله غېږ کې يې په قديمو اومعاصرو وختونوکې ډېر نوميالي پوهان، متفکرين او سياستوال روزلې دي. د تفسير يسر مؤلف مراد علي صاحب، جهادي شخصيت د سرکانو مياصاحب، صدراعظم محمد موسی شفيق، مولوی غلام نبي صاحب، مولوی محمد ابراهيم کاموي، علامه استاد قيام الدين خادم صاحب، ملي شاعر او ليکوال امان الله سيلاب صاحب، استاد محمد اصف صميم او داسې نورپه سل ګونو کسان پوهان او اديبان د کامه د سيمې نه و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما پيغام همدا و چې په ښه حکومتدارۍ کې بايد ولس برخه واخلي او د جنګ مخه بايد ونيول شي. کله چې موږ د ښې حکومتدارۍ خبره کوو نو په دې برخه کې يوازې حکومت نه دی بلکې د ولس او ټولو غير دولتي او خصوصي سکتور ونډه په ښه حکومتدارۍ کې مهمه ده. بله خبره زما دا وه که په ښه حکومتدارۍ کې او هم په سياست کې ولس برخه وانخلي نو يو شمېر محدود کسان به برخه اخلي او بيا به هغوی د ولس په سرنوشت لوبې کوي. که ولس په ښه حکومتدارۍ او سياست کې فعاله ونډه واخلي نو بيا ولس به د خپل سر نوشت په اړه په خپله تصميم نيسي.

دا چې دا سيمه د علم او فرهنګ مرکز دی نو ځکه دوی د نورو سيمو د علمي کدرونو او فرهنګيانو ستاينه کوي وايي د زر قدر په زرګر وي، نو ځکه د علم او فرهنګ قدر په دوی کې شته دی. الله تعالی دی په دوی کې همدا روحيه ژوندی د تل لپاره وساتي. په اخره کې زه د احسان الله کاموال نه مننه کوم چې د قلم ښوونيز مرکز لپاره يې ښکلي ودانۍ او نور سهولتونه برابر کړي دي.

د پرفيکشنستانو Perfectionists قضاوته هم عجيبه غوندې وي:

۲۵ دسمبر ۲۰۱۶م کال، کابل

ځيني بزدله انسانان د هر کار په کولو او يا ليکنو کې دومره سوچ کوي چې په اخره کې په خپله د هيڅ کار نه وي، خو د بل په کارونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

باندې به د نیوکو مزرې وي. داسې کسانو ته د محافظه کاره او یا د مضر احتیاط خاوندان هم ویلو شو.

د مضر احتیاط کسان ټاپو لګولو، انتقادونو او نیوکو لپاره ډېر تکړه وي او نور هم دی ته هڅوي چې احتیاط کوه، باید هیڅ کار دې نیمګړی نه وي او په کارونو کې باید هیڅ اشتباه ونه کړي. داسې کسانو ته په انګلیسي ژبه کې او یا د سایکالوژیکي د علم له نظره Perfectionists پرفیکشنست وایي چې هیڅ نیمګړی کار ورته د قبول وړ نه وي.

پرفیکشنستان نه په خپله کار کوي او نه د نورو د کارونو ستاینه کوي. زما په اند که کار کوي، نو اشتباه او غلطي به هرو مرو کوي. سوال دا دی چې د اشتباه نه څه یادو، ایا اشتباه قصدي ده که تصادفي؟ او یا نیمګړتیا او اشتباه د ماحول د شرایطو له امله ده، یا د وخت، معلوماتو او امکاناتو ته د نه لاس رسي له امله ده؟ او داسې نور په هرحال موږ باید د نیوکو نه ویره ونه لرو او خپل کارونه باید په صداقت، ایمانداری او بی له ویري پر مخ بوزو. نه د چا د تشویق په هیله اوسواو نه د چا د نیوکو باندې خفه شو. که ښه او پرځای نیوکه وه باید خپله اشتباه ومنو او هغه اصلاح کړو او که پرځای او تعمیري نیوکه نه وه نو هغه باید د خپلو مغزو نه دلیت Delete کړو او باطل دانۍ ته یې واچوو او عقده باید د چا سره ونه ساتو چې ولې یې زما په لیکنو او کارونو نیوکه کړیده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خپل قیمتي وخت او د امکاناتو د مصرف محاسبه همېشه په کار ده:

۲۶ دسمبر ۲۰۱۶م کال، کابل

که دکال ۳۶۵ ورځي محاسبه کړو نو د افغانانو د نیمایې نه زیات وخت د ورځو په غندلو او د ورځو په ملانځلو تېرېږي. همدا شان د افغانانو او دولتي چارواکو نور زیات وخت په ودونو او فاتحو کې په ګډون کولو سره تېرېږي. ویل کېږي چې سږکال د طالبانو تلفات هم زیات و او د دوی د قوماندانانو او مشرانو هم زیات وخت په جنازو او فاتحو تېر شوی دی. که همدا مو حال او احوال وي نو فکر نه کوم چې موږ دې د وطن په آبادۍ فکر وکړای شو.

موږ باید خپل قیمتي وخت او امکانات هسې په شعارونو، غندلو او تایدولو مصرف نه کړو. ښه به دا وی چې د خپل ځان سره محاسبه وکړو چې دا روان کال مو د خپل ځان لپاره، د خپلې کورنۍ لپاره، د خپلو خلکو او وطن لپاره څه کړي دي. ایا د خپل قیمتي وخت او د خپلو محدودوامکاناتو نه، که شخصي وي یا دولتي، ایا مؤثره ګټه اخیستلې ده او که نه؟

که موږ د خپلو درلودلو امکاناتو او وخت نه مؤثره ګټه نه شو اخیستلی، نو بیا موږ هیڅکله نه شو کولاي چې د نورو د مرستو او کمکونو نه مؤثره ګټه واخلو نو دا دا توقع باید ولرو. ښه به دا وي چې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل قيمتي وخت او امکاناتو د مصرف محاسبه بايد همېشه د موږ سره وي.

د خپلې سيمې يو بل ښه خبر:

۲۶ دسمبر ۲۰۱۶م کال، کابل

نن سبا په ننګرهار او کونړ کې د يارانو او دوستانو سره د چکر ډېر ښه موسم دی. ګورئ چې د کامې د همايون غزنوي اصلي شريخ له وطني پېروي سره او د خاص کونړ له سپين جومات سره د زميندار هوټل يخني ښوروا، چپلي کباب او د شيدو چای هير نه کړئ.

سخت کيف کوي چې د کونړ د سيند په غاړه دې کټ اچولی وي او د پولوشن يا کثيفي هوا نه بچ وي او د سيند شرار اوري. بيا د دوستانو سره په خپله حجره کې شين چاي په مزه څښې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فکر کوم چې همدا سکون، د خپلوانو او دوستانو سره لیدنه خاص ارزښت لري چې د دنیا په نورو سیمو کې یې نه شي پیدا کولی. زاړه یادونه تازه کوي خو یو فرق یې دا دی چې پخوا به په جاله او کشتیو کې پورې وتلو، نن سبا په پلونو باندې په موټرو کې تېرېږو او هرځای د خوراک او څښاک سهولتونه زیات دی. د پخوا په شان جوش کړې هګۍ او کباب کړي چرګان څوک په سفر کې نه ګرځوي. همدی ته انکشاف هم وایي. د لارو په هر ځای کې دومره ګڼه ګوڼه ده چې ما په خپله لس کاله پخوا یې هیڅ تصور نه شو کولی. د خوراکونو بیه د کابل په تناسب په کونړ او ننګرهار کې ډېر ارزانه ده ځکه په کابل کې دوکانداران ډېر بې انصافه دي او دلته یو څه انصاف او مینه په خلکو او دوکاندارانو کې شته دی. انصاف ښه څیز دی وطن ته آبادی راولي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نیم بسمل مرغه:

۲۷ دسمبر ۲۰۱۶م کال، کابل

نن چين، روسيې او پاکستان په مسکو د افغانستان د مسايلو په اړه غونډه ده چې افغانستان يې نه و دعوت کړی. افغانستان کوښښ کوي چې پاکستان د نړۍ په کچه د انزوا حالت ته بوزي خو بيا پاکستان همدا کوښښ کوي د افغانستان پرضد دا ډول پاليسي اختيارکړي.

زموږ د وطن نيم بسمل مرغه الوتلی نه شي او نه تری دا توقع بايد ولرو چې د عنقاب د مرغه پشان د هندوکش د غرونو د پاسه پروازونه وکړي.

عجيبه حالاتو سره ګير يو که بهرنۍ سره (کيمياوی کود) په نيالګو يا بوټو باندې زياتېږي، بيا هم مو وضعيت خرابيږي، نيالګي وچېږي او د جنګ ډګر ګرځو؛ که سره کميږي، بيا هم د کمزوری له لاسه به مو د نيالګو پاڼې ورځ تربلې ژيړيږي او نيالګي وچېدو ته نږدې کېږي.نه سره لمر ته د ودريدو طاقت لرو او نه د ژمي يخ سورې سره ګوزاره کولی شو. د نيم بسمل مرغه په شان، مرګ او ژوند ته شپې او ورځې سبا کوو. په داسې حالاتو کې لا زيات کسان سور سالو غواړي او دا نه ګوري چې څه وکړو او څنګه د وطن نيم بسمل مرغه د بقا لپاره سره لاسونه ورکړو.

دا لوبه سخته هو ښياري غواړي چې د وطن نيم بسمل مرغه روغ شي او د عنقاب د مرغه په شان بيا د هندوکش د غرونو د پاسه پروازونه وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږه نړۍ یوه وروسته پاتې نړۍ ده:

۲۸ دسمبر ۲۰۱۶م کال، کابل

د نومبر په دویمه نېټه په واشنګټن کې د USIP په مرکزي دفتر کې د باستان د پوهنتون (Boston University) استاد عادل نجم د Climate Change یا د محیط زیست د تغییر په اړه لیکچر ورکاوه چې دلچسپه او هم بوږنوونکی و.

دی وایي که دنیا ته د یوې بلې سیارې نه د یو ملک په توګه نظر واچوو نو زموږه نړۍ (دنیا) لکه د یو وروسته پاتې هېواد په شان ښکاري. د دې وروسته پاتې نړۍ اکثریت ولس په فقر او یا د فقر د کرښې نه کښته سطحه کې ژوند کوي، په دې نړۍ کې امنیت نشته او تقسیمه شوې نړۍ ده، د دې نړۍ مدیریت ډېر ضعیفه دی او دا نړۍ د تنزول خواته روانه ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د محیط زیست د له منځه وړلو، د منابعو د کمښت او د نفوسو د زیاتوالي له امله به مهاجرتونه زیاتېږي او زیات مهاجرتونه به د زیاتو جګړو لپاره زمینه مساعدوي. هغه هېوادونه او سیمې چې د محیط زیست د ښه کېدو لپاره پلان نه لري، افغانستان هم د دغه هېوادونو په لړ کې دی، د سختو ستونزو سره به مخامخ وي خو د دې هېوادونو ستونزې په ټوله نړۍ تاثیر لري.

د ستونزو د حل لپاره یوه طریقه؛ د مخابراتي شبکو تجربه

۲۹ دسمبر ۲۰۱۶م کال، کابل

ټول په دې پوهېږو چې د افغانستان په دولت او خلکو کې زیاتې ستونزې شته دی، همدا مو غر او همدا مو کربوړی

زما په اند ټول چارواکي بد خلک نه دي او ډېر یې زموږ او ستاسې نه هم ښه احساس لري ځکه دوی د ټولو ناخوالو سره سره حکومتي دندې قبولې کړې دي او په دې پوهېږي چې هره ورځ دوی ولس ملامتوي، خو بیا هم کوښښ کوي چې خدمت وکړي.

د ستونزو د حل لپاره یې یوه لار دا ده چې یوه ستونزه مشخصه کړو او بیا هماغه ستونزې د حل لپاره کوښښ وکړو.

زه درسره یوه تجربه شریکوم:

څه موده د مخه زما د اریبا د تلیفون د شمېرې نه د دقیقې خبرو په سر دولس نیمې افغانۍ کټ کېدلې نو ما دا ستونزه په فیسبوک کې ولیکله او

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم مې اریبا دفتر ته خبر ورکړ. اریبا دفتر چې نمبر وکاته نو وویلې چې داسې پنځه زره نمبرې د دوی نه غلا شوي دي او چا کومه جعلي دستګاه راوړې او پیسې هغوی په څه شکل اخلي.

د اترا مشر عزیزي صاحب ماته مسیج وکړ چې نمبر ماته راواستوه چې د دې مسلې پوښتنه وکړي. ما نمبر واستوه او بالاخره دوی تحقیق وکړ او د ټولو کمپنیو د تلیفون داسې شپږویشت زره نمبرې غلا شوې وې او هغه یې ببرته سمې کړې. یوه ستونزه پاتې ده چې هغه جعلي دستګاه یا دستګاوې د امنیتي ادارو په مرسته کشف او ونیسي. همدا مبارزه د فیسبوک یو څه نتیجه ورکړه چې د شپږویشت زره کسانو د جیب وهلو مخه ونیول شوه. زه د عزیري صاحب نه مننه کوم.

یوې بلې ستونزې ته هم د مخابراتو وزارت جدي توجه په کار ده. هغه بله ورځ د مخابراتو وزارت د معین نه په آزادۍ راډیو کې یو اوریدونکی پوښتنه کوي چې د تلیفون کمپنې د مشتریانو د اجازې پرته بعضې پروګرامونه یا بندلونه فعالوي او د خلکو نه په داسې ډول غلا کوي. معین صاحب وایي چې دا غلا نه ده اور چارج (Over Charge) یا اضافي پیسې اخیستل دي. زما په اند دا ښه سمه مسلکي غلا ده او هره کمپنۍ چې دا کار کوي باید ښه سم جریمه شي او د چا نه یې چې داسې غلا کړې، باید هغوی ته د یو کال لپاره مفت یا فري د تلیفون خدمات ورکړي. خدای دې وکړي چې د اترا اداره او یا نور چارواکي دې مسلې ته هم متوجه شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند په هرحالت کې ټوله مبارزه ده:

۳۱ دسمبر ۲۰۱۶م کال، کابل

دا چپ خوا ته زموږ ډېر قدرمن مشر ډاکتر صاحب سید قاهر عاطف دی چې د جراحي پخوانی متخصص و او عالي تحصیلات یې په امریکا کې کړي دي او څو لسیزې یې د افغانستان په اردوکې د طبیب او سر طبیب په توگه دندې اجراکړي دي. داکتر صاحب ته دی الله تعالی ډېر عمر ورکړي که څه هم دی اوس د اوه اتیا کلونو دی خو د مانه هم تکړه دی او په قصو یې هیڅوک نه مړېږي. پرون (۳۰ دسمبر) د جمعه په ورځ مو په خاص کونړ کې ورسره ښه بنډار وکړ.

دا ښي لاسته مستری سیف الرحمن نومیږي چې پس له ډېرو کلونو مې ولیده او نهایت زیات خوشاله شوم ځکه زموږ پخواني وختونه یې تازه کړل. کله چې په لیسه کې وم نو زموږ بایسکلونه به یې راته جوړول. هغه وخت موږ د خپل کورنه لیسې ته یو ساعت او پنځلس دقیقې په بایسکل تللو. هغه زده کوونکي لا ډېرخوشبخته و چې بایسکلونه یې درلودل خو زیاتو زده کوونکو به په پښو هره ورځ دوه ساعته له یوې خوا او دوه ساعته له بلې خوا زموږ د کلي نه د خاص کونړ لیسه ته مزل کاوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دې تولو ستونزو سره موږ هيڅکله د سبق ويلو نه شکايت نه دی کړی. اما زموږ دا اوسني ځوانانو باندې چې لږه سخته راشي نو بيا په شکايتونو سر شي. فکر کوم چې د ژوند په يوه حالت کې هم شکايت نه دی په کار ځکه ژوند په واقعيت کې په هر حالت کې تولـه مبارزه ده.

د ۲۰۱۶م کال اخري پوست

پای

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library